

PREKEN VOOR
KERSTFEEST, JAARWISSELING, PASEN EN
PINKSTEREN

door

Ds. G. VAN REENEN

Predikant der Gereformeerde Gemeenten 1899-1928, overleden 1935

1e druk 1927 A. Grootendorst jr., Woerden

Volgende drukken: Den Hertog, Houten

STICHTING DE GIHONBRON

MIDDELBURG

2021

INHOUD

1. Het jaar der vrijlating

Deut. 15: 9 midden: ***"Het jaar der vrijlating genaakt."***

2. Het Rijsje uit de afgehouden tronk; een profetie van het wonder van Bethlehem

Jesaja 11: 1. ***Want daar zal een rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isai, en een scheut uit zijne wortelen zal vrucht voortbrengen.***

3. De dingen waarover in Judea's gebergte veel gesproken werd

Lukas 1: 65 b. ***En in het gehele gebergte van Judéa werd veel gesproken van alle deze dingen.***

4. De Kerstboodschap

Tekst: Lukas 2: 7. ***En zij baarde haren eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribde, omdat voor hen geen plaats was in de herberg.***

5. De herders uit Efrata's velden

Tekst: Lukas 2: 15-20.

En het geschiedde als de engelen van hen weggevaren waren naar de hemel, dat de herders tot elkaar zeiden: "Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien hêt woord dat daar geschied is, hetwelk de Heere ons heeft kond gedaan. En zij kwamen met haast, en vonden Maria en Jozef, en het Kindeken liggende in de kribbe. En als zij het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit kindeken gezegd was. En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders. Maar Maria bewaarde deze woorden alle tezamen, overleggende die in haar hart. En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gezien en gehoord hadden, gelijk tot hen gesproken was.

6. De vleeswording van het Woord

Tekst: Johannes 1: 14.

En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader) vol van genade en waarheid.

7. De onveranderlijkheid des Heeren in de Oudejaars-ure herdacht

Tekst: Hebreeën 13: 8. ***Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.***

8. De eis om getrouw te zijn tot de dood

Tekst: Openbaring 2: 10, laatste lid.

Wees getrouw tot de dood, en Ik zal u geven de kroon des levens.

9. HET LEGE GRAF IN DE MORGEN VAN DE OPSTANDING.

Tekst: Matth. 28: 6. ***Hij is hier niet; want Hij is opgestaan gelijk Hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft.***

10. DE EERSTE PREDIKER VAN HET ZO HEILRIJK PAASWONDER.

Tekst: Markus 16. ***Deze heengaande, boodschapte het degenen die met Hem geweest waren, welke treurden en weenden.***

11. DE DERDE OPENBARING VAN DE HEERE JEZUS AAN ZIJN DISCIPELEN.

Tekst: Joh. 21: 14. ***Dit nu was de derde maal dat Jezus Zijn discipelen geopenbaard is, nadat Hij van de doden opgewekt was.***

12. DE MAJESTUEUZE EN HEILRIJKE VERHOGING VAN VORST MESSIAS.

Tekst: Psalm 68: 19. ***"Gij zijt opgevaren in de hoogte; u hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; u hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen."***

13. HET HEENGAAN VAN DE ZIELENTROOSTER.

Tekst: Klaagl. van Jeremia 1: 16a.

"Om dezer dingen wil ween ik; mijn oog, mijn oog vliet van water, omdat de Trooster Die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is."

14. DE PINKSTERVRAAG.

Tekst: Handelingen 2: 12 (laatste lid). ***"Wat wil toch dit zijn?"***

15. DE PINKSTEROVERWINNING.

Tekst: Handelingen 2: 41b.

"En daar werden op die dag tot hen toegedaan omtrent drieduizend zielen."

16. DE HEILIGE GEEST TOEGEZEGD AAN DE IN CHRISTUS GELOVIGEN.

Tekst: Joh. 7: 38 en 39.

"Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn binnenste vloeien. En dit zeide Hij van de Geest, dewelke ontvangen zouden die in Hem geloven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was."

1. Het jaar der vrijlating

Psalm 27: 3.

Lezen Jes. 61.

Gebed.

Psalm 79: 6, 7.

Tekst: Deut. 15: 9 midden: ***"Het jaar der vrijlating genaakt."***

Geliefde toehoorders!

Welk een godsweldadigheid straalt ons tegen uit het woord van onze tekst, waarin het heet: "Het jaar der vrijlating genaakt." Volgens het hoog bevel des Heeren, dat we beschreven vinden in Lev. 25, moest elk zevende jaar een Sabbatjaar zijn, waarin ieder schuldeiser zijn schuldenaar moest vrijlaten, en ieder vijftigste jaar een Jubeljaar, waarin de gebondenen opening der gevangenis gepredikt werd. U kunt daar meer van lezen in het aangehaalde Lev. 25. Welk een lieve zorg betoont toch de Heere in deze instelling voor de arme en de ellendige en voor die die geen helper heeft en voor degene aan wie het volk een gruwel heeft.

Welk een heerlijke blijmare! Welk een jubelkreet "het jaar der vrijlating genaakt." Is het wonder geliefden, dat deze blijmare van mond tot mond werd voortgeplant, dat zij zelfs doordrong binnen de wanden van de kerker, ja, dat de een ellendige de andere ellendige toeriep: "Het jaar onzer vrijlating genaakt", dat ze elkaar met deze blijmare zochten op te beuren en die gedurig in herinnering brachten om elkaar te vertroosten.

Hoe is het mogelijk, dat er ook destijds mensen waren - echte Belials - die deze jubelkreet misbruikten om de arme, die hun vroeg om de nooddrift des levens, ongeholpen weg te zenden, zeggende: "Het zevende jaar, het jaar der vrijlating, naakt!" Toch waren er ook toen zulken, welke in onzen tekst door Mozes ernstig worden vermaand. Echter, door zulke onbarmhartige geldwolven willen we thans onze gemoedsstemming niet laten bederven. Wij beschouwen dus het woord van onze tekst niet in die zin, maar buiten zijn eigenlijk verband, als een blijde jubelkreet, en dat wel met het oog op het heerlijke en heilrijke feest, dat we over enkele dagen met heel de Kerke Christi hopen te vieren, n.l. ons heerlijk Kerstfeest, het feest van Jezus' geboorte. Met het oog op dat Kerstfeest mogen we Gods ellendigen toeroepen: "Volk! het Jubeljaar, het jaar van uw vrijlating komt!"

Het is waar, die Theocratie, die bijzondere Godsregering over het volk der Joden, heeft afgedaan; en die lieve goede wetten en gans rechtvaardige inzettingen, heeft men over boord geworpen, als niet meer deugende voor onzen tijd. Toch hebben ook wij recht, nog veel meer recht dan Israël oudtijds" om elkaar met deze woorden te vertroosten. Want hier zijn al de Godgeleerden het met elkaar over eens, dat het Jubeljaar zag op de heugelijke tijdsbedeling van het Nieuwe Testament, die tijdsbedeling, die begon met de komst van Christus in het vlees. Immers, van die lieve Heiland was voorzeggd dat Hij zou uitroepen het jaar van het welbehagen des Heeren, de gevangenen vrijheid en de gebondenen opening der gevangenis (Jes. 61). Van welke profetie, die zo duidelijk op het Jubeljaar zinspeelt, de Heere Jezus eens zei: "Heden is deze Schrift in uw oren vervuld"

(Luk. 4: 21).

Werkelijk, kind des Heeren, dat Oud-Testamentisch Sabbatjaar, het is het lieflijk symbool van dat jaar der vrijlating, waarin de door God ontdekte en benauwde ziel wederkeert uit banden en slavernij, waarin de verarmde broeder of zuster der genade mag wederkeren tot de bezittingen en het erfdeel, dat we in Adam verspeelden. Dat Jubeljaar, het is dat beeld van dat geestelijk Jubeljaar, waarin men niet werkt, maar staat en wandelt in de heerlijkheid der vrijheid der kinderen Gods; dat jaar, waarin men eet en geniet van datgene, wat vanzelf is gewassen, wat de Heere in Zijn eeuwige verbondstrouw doet uitspruiten op de akker van vrije genade, waarin men zonder geld en zonder prijs geniet de heilsweldaden door de beminnelijke Jezus, door Zijn menswording in de weg van lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid, verworven.

Dat jaar, lieveling des Heeren, het genaakt! Dat moeten wij u uit volle borst toeroepen, met het oog op het heugelijk feest, waartoe we ons in deze en in de volgende leerredenen wensen voor te bereiden.

Schenkt ons dan, uw welwillende aandacht, als wij u, onder biddend opzien tot de Heere, gaan bepalen bij:

"Een blijde tijding voor een ellendig volk."

Het is een tijding, die:

- 1. Iets droevigs onderstelt.**
- 2. Iets heerlijks in uitzicht stelt.**
- 3. Iets bestendigs geeft.**
- 4. Iets ernstigs van u verlangt.**

Laat het ons vergund zijn, deze vier zaken met een enkel woord toe te lichten. Dat de Heere ons daarbij Zijn zegen verlene. Dat zij zo.

"Het jaar der vrijlating genaakt", ziedaar, mijn geliefden, de blijde tijding, waarmede de Heere ons thans tot u zendt. Toch, het is een tijding, die in de eerste plaats:

1. Iets droevigs onderstelt.

Van vrijlaten kan toch geen sprake zijn, of het onderstelt wel in de eerste plaats "een staat van gevangenschap." Immers, de instelling van het Sabbatjaar en van het Jubeljaar onderstelde, dat er onder het volk van Israël gebonden waren, dat er onder hun mensen waren, die in boeien geklonken, in gevangenschappen kwijnden en zuchtten. Maar als nu van onze zoete Jezus gezegd wordt, dat Hij in de wereld kwam om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren, en om de gevangenen vrijheid en de gebondenen opening der gevangenis te prediken, dan is dat een duidelijk bewijs, dat er ook op geestelijke wijze mensen in geestelijke banden zuchten en in gevangenis kwijnen.

Welnu, kind, zulken zijn er; wat zeg ik, van nature is elk mens zo'n gebondene. Hij is gebonden in de banden van de zonden, die hem aan een wereld van ongerechtigheid vast snoeren. Daarom leeft de mens in de zonden als een vis in het water. Hij is gebonden in de boeien van de Vorst der duisternis die hem gevangen houdt naar zijn wil; daarom is hij een vijand van de Heere en Zijn zalige dienst. Hij is, om maar niet meer te noemen, een gebondene in de ketenen van de geestelijken dood; en daarom is hij voor het treurvoile van zijn toestand blind en doof en gevoelloos.

Al verder: de jubelkreet uit onze tekst onderstelt iets droevigs, want er kan toch van

vrijlating geen sprake zijn, of het veronderstelt:

"Een staat van verarming."

Immers, de instelling van het Sabbat- en Jubeljaar onderstelt ook, dat er onder het volk van Israël waren, die verarmd waren, die hun vermogen, hetzij dan door eigen schuld of door Gods slaande hand, verloren hadden. En werkelijk, de historie wijst er van zulken velen aan, denkt maar aan Naomi en Ruth. Welnu, zó'n verarmde is ook de mens van nature. Ach, hij is zo arm.

1e aan wetenschap. Immers, de zondaar kent God niet, althans niet zoals Hij tot zaligheid gekend moet worden en gekend wordt door al de Zijnen. Hij mag wat Schriftmatige kennis van het lieve Opperwezen hebben, een beetje boekenkennis, dat mag hem wat aanzien geven voor de tijd, maar zal hem dat baten voor de eeuwigheid? Hij kent ook zichzelf niet, althans zo niet, zoals de begenadigde ziel zich bij Geesteslicht leert kennen. Hij weet ook niets van de weg des heils, niets van een Verbond der beloften, al was hij ook gepromoveerd in de Theologie. Nee, Toehoorders, de mens is in één woord blind voor al die zaken; zijn verstand is verduisterd, hij is het kwijt. Gelukkig die mens, die als een vrucht van Gods macht en genade weer verlichte ogen des verstands mag krijgen, die deze zaken weer van de Heere geleerd wordt. Immers, juist die kennis, die de verarmde wereld mist, is volgens Joh. 17:3 "het eeuwige leven."

2e. Hij is arm aan deugd, al is het ook, dat hij met die Farizeeër vanuit de hoogte neerziet op het arme volk les Heeren, al roept hij ook met de rijke jongeling uit het Evangelie: "al die dingen heb ik onderhouden van mijn jeugd aan", ja, al vertoonde hij ook een gedaante van Godzaligheid. Al zijn zogenaamde deugden zijn niet anders dan blinkende zonden in het oog des Heeren. Hoor slechts wat de Heere van hem zegt: "Het gedichtsel van des mensenhart is boos van zijn jeugd aan" (Gen. 8: 21). De Heere zegt van hem, dat hij zo koud is als staal, zo hard als steen, zo zwart als een moor, zo gevlekt als een luipaard. Immers, zijn ganse deugdzaamheid bestaat slechts in een uitwendig vertoon, daarom is hij "den gepleisterde graven" gelijk, zegt de Grote Profeet.

3e. Hij is arm in gerechtigheid, al is het ook dat hij zich bedekt heeft met het kleed van zijn godsdienst, al heeft hij zich ook getooid met de veelkleurige rok van zijn doop, belijdenis, ten Avondmaal gaan, bidden, aalmoezen geven. Voor de Heere zal hem dat niet baten. De Heere ziet door dat spinrag heen. Voor Gods oog is hij naakt en ontbloot, en dat wel zó als Adam was, toen hij voor God wegvluchtte om zich te verschuilen in het struikgewas van het Paradijs.

4e. Hij is ook zo arm in zaligheid, al was het ook, dat zijn aangezicht van vreugde blonk; dan zeggen we nog, dat hij niet weet wat vrede is, wat ware blijdschap is, wat waarachtige zielsverheuging is. Ik roep u tot getuigen, volk des Heeren, wist gij wat vrede, wat blijdschap, wat zaligheid is, vóórdát de Heere Zich in liefde aan uw ziel openbaarde? Immers nee, Eerst toen, toen de Heere u deed proeven en smaken dat God goed is voor een arm en helwaardig zondaar, eerst toen wist gij het. Toen kon u met de dichter uitroepen: "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn" (Ps. 4: 8).

5e. De mens is ook arm in kracht en vermogen. Hij kan zichzelf uit die jammerstaat niet opheffen. Ach nee, dat wil hij niet, maar ook, al wilde hij, zo ontbrak het hem toch aan het vermogen. Hij kan niets, al meent hij ook in zijn verwaandheid in eigen kracht tot de hemel toe opgeklommen te zijn, dan nog roept de Heere van hem uit: "En gij Kapernaam die tot de hemel verhoogd zijt, gij zult tot de hel toe neergestoten worden. En dat wel, om reden zijn verheffing uit zijn ellende slechts bestaat in zijn verbeelding, 't is

slechts waan. In werkelijkheid kan noch wil de mens een enkele vinger uitsteken om zich uit zijn ellendestaat op te heffen tot God.

Het jaar der vrijlating onderstelt dus het droevige feit, dat de mens is een van alles berooide en beroofde gevangene, evenals die Israëlieten voor wie het Sabbat- en nog meer het Jubeljaar van belang was. Toch rijst nu als vanzelf de vraag op:

"Hoe komt hij in deze droeve toestand?"

Beschouw toch de mens eens aandachtig in zijn totale verderf en rampzaligheid. Zó is hij toch niet voortgekomen uit de handen van zijn Maker en Formeerder? nee Gel., zó is hij niet voortgebracht. God schiep hem wijs en heilig en goed en rijk en vrij. Maar het heeft de mens niet goed gedacht God in erkentenis te houden. Door de listige omleiding en de bedriegerij des duivels maakte hij zich los van God, hij wilde vrij zijn, hij wilde als God, ja boven God zijn, en stortte daardoor zichzelf in een staat van de bitterste slavernij.

Door de bondsbreuk geliefden, door de bondsbreuk, daardoor is de mens nu zo arm, daardoor bracht hij zich in slavernij, verwoeste hij Gods beeld, verloor hij zijn oorspronkelijke gerechtigheid en heiligheid en werd hij een schuldenaar van Gods wraakoefenende gerechtigheid, en stortte hij zich dus in een dodelijk onvermogen om iets goeds te willen of te kunnen doen.

Toch, niet alleen onderstelt onze tekst iets droevigs, maar hij bevat een blijde tijding, die in de tweede plaats:

2. Iets heerlijks in uitzicht stelt.

"Het jaar der vrijlating genaakt", voorwaar geliefden, een blijde tijding. Maar voor wie?

Niet voor de lauwe Laodiceeër, voor de mens die in zijn blinde waan meent rijk en verrijkt te zijn en geen dings gebrek te hebben en het niet weet dat hij ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt is. Zulken mogen straks op ons Kerstfeest mee jubelen, maar zij zullen van de vrucht niet genieten. Wat zouden ze er aan hebben?

't Is ook geen blijde tijding voor degenen die in hun zonden en vijandschap tegen de Heere volharden. Immers die mens weet niet dat hij een gevangene des Satans en des doods is, hij kent zijn armoede niet, maar daarom kan dan ook de tijding dat het jaar der vrijlating genaakt voor hem niets begeerlijks of heerlijks in uitzicht stellen.

Ach, Toehoorders, geeft zulken een dennenboompje met lichtjes en zij zijn dankbaar en voldaan. Maar deze blijde tijding stelt iets heerlijks in uitzicht voor die mens, die door God van eeuwigheid vrijwillig is geliefd en besloten in dat zoete verbond, dat van eeuwigheid bestaat tussen de Vader, als representerende het Goddelijk Wezen, en tussen de Zoon als het Hoofd van al Zijn uitverkorenen.

En die nu uit kracht van dat verbond is gearresteerd geworden door Gods eeuwige Geest, die, in de boeien der Wet 's geklonken op last van de onkreukbare en door hem geschonden gerechtigheid van de driemaal Heilige.

Vraagt u nog voor wiep onze tekst iets heerlijks in uitzicht stelt?

Welnu; het is voor u, kind, die aan de staat van uw ellende zijt ontdekt geworden.. Die daar treurt als een kind, omdat ge God mist, omdat ge Zijn verzoende gemeenschap moet derven, waaraan uw hart toch zó'n behoefte gevoelt. Die in het binnenste van uw ziel een lust en liefde heeft tot allen deugd en godzaligheid en die tracht de zonde met wortel en tak uit te roeien, maar die nu tot uw smart gewaar wordt, dat ge u zelf niet kunt ontdoen van de koorden van uw ongerechtigheden en die nu deswege klaagt en vraagt: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?"

Voor u bevat onze boodschap een blijde tijding, die getracht heeft door te dringen tot in

de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods, maar die telkens terug valt op uw gevangenisleger.

Voor u, die getracht heeft de koperen deuren te verbreken en de ijzeren grendels in stukken te slaan met uw tranen en gebeden. Ja, die uw cipier heeft trachten om te kopen met beloften van beterschap in de toekomst, maar alles tevergeefs.

Vraagt u nog voor wie we deze blijde tijding moeten prediken? Welnu, het is voor u, die het in uw bittere zielesmart tot God heeft gewend, die kermen geleerd heeft aan de troon der genade, die de Heere .biddende zijt te voet gevallen, smekende:

*Ai, hoor naar hen, die in gevang'nis kwijnen;
Laat hun gekerm voor Uw gezicht verschijnen;
Bevrijd hen, die, gedreigd met doodsgevaren,
Op Uwe hulp met smekend' ogen staren.*

Helaas, alles tevergeefs, u stuit ook met uw gebed tegen een gesloten hemelpoort, en de Heere houdt Zich voor uw klacht doof. Misschien zegt er wel een stem in uw binnenste: "Geef het maar op mens, God hoort u toch niet, gij zijt voor de eeuwige gevangenis - voor de hel geschapen; maakt er maar een einde aan door het water of de strop."

En tot zulken zijn we nu juist gezonden met de lieve, zoete verrassende tijding dat "het jaar van uw vrijlating nadert."

Maar, zo zult ge ons mogelijk vragen, maar wanneer zal dat zijn?

Ons antwoord moet zijn "Op Gods tijd." Maar dan zult u ons wederom vragen wanneer dat is, wanneer het Gods tijd zou zijn? Luister eens kind, als het jaar, de dag of het uur onzer vrijlating nadert, dan is dit de ervaring der ziel, dat de nood dermate hoger klimt, naar dat het stondekje al meer en meer naderbij komt. We zien dat ook zo ten opzichte van het geestelijk Jubeljaar. Eerst ging het Gods kerk hoe langer hoe beter tot dat het hoogtepunt bereikt werd onder de regering van Salomo. Maar daarna ziet ge de toekomst der kerk al donkerder worden, ten laatste flikkert nog een wijle Maleachi, de avondster van de profeten, aan de kerkhemel, en dan is het nacht, dan wordt het hoe langer hoe donkerder, droeviger, ellendiger. Alles is geprobeerd om de mens op te heffen uit zijn ellende, alles heeft gefaald.

Zó kan het niet langer! "Och, dat Gij de hemel scheurde", schreeuwt men tot God.

En dán, ja, dan grijpt de Heere in, dan komt Hij! De Bewerker van onze vrijheid wordt geboren en de Engelen zingen het *Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen; Ere zij God in de hoge!* Welnu, zo gaat het nu ook het kind des Heeren. Is het stondekje, waarop de Heere u in die vrijheid wil brengen nog ver verwijderd, dan zal de ervaring van uw ziel zijn, dat gij bij tijden door de Heere zoetelijk wordt verkwikt, door Zijne lieve beloften in uw hart in te drukken; soms verkwikt en bemoedigt Hij u door de dienst van Zijn Woord, of in de eenzaamheid, of in het gebed. Hij spreekt lieflijk naar het hart, zodat ge u mag verheugen in een gebroken gemoed of tedere gedachten omtrent de Heere.

Ja, wel zó, dat uw ziel is als een gewaterde hof. Werkelijk zó'n leven in die zoete gestalten is voor de ziel alleraangenaamst. Maar het is doorgaans het bewijs dat het uur der vrijlating nog verre is, trouwens daar heeft zo'n ziel geen behoefte aan. Maar naakt het uur der vrijheid, dan slaat de Heere doorgaans een anderen weg in. Dan openbaart Hij Zich in Zijn rechterlijke majesteit als een rechteisend God die van geen verzoening weet zonder voldoening. Dan begint de Wet zijn banvloek in uw ziel af te lezen. De consciëntie wordt beroerd, de zonden steken het hoofd op - zelfs wel die zonden die men

meende overwonnen te hebben of die men te voren niet kende. Een akelig duister rust op uw gemoed. En waar die ziel zich wendt of keert, alles predikt haar vloek en dood, toorn en hel.

Kent u daar wat van? Zó een kunt ge met geen dennenboompje met lichtjes troosten. Kind! dan genaakt het uur van uw vrijlating als ge met alle middelen en middelaars in de dood zijt gekomen. De ontdekte zondaar is eveneens als die mens die in het zogenaamde drijfzand der zee is beland. Zó een zinkt, ondanks al zijn pogingen om het tegen te gaan, hoe langer hoe dieper in zijn ellende weg. Hij zit in een put en kan er niet uitkomen, terwijl alles wat hij aangrijpt bij de hand afbreekt, zodat hij tenslotte klaagt met de dichter van Psalm 69: 1:

O God, verlos en red mij uit de nood;

De waat'ren zijn tot aan de ziel gekomen;

Ik zink in 't slijk; ik voel mij overstromen;

Ik ga te grond'; de vloed is mij te groot.

En het uur der vrijlating is dáár, als de ziel rechterlijk verloren voor God is, als hij in die put, om zo te spreken, de geest geeft, als hij sterft aan eigen kracht, gerechtigheid en vermogen; juist als de hel zich ontsluit om hem voor eeuwig te verslinden slaat het uur der vrijheid.

Vrijheid! wat een woord, nee, wat een dierbare zaak is dat - vrijheid! En waar u mocht vragen; 'waarin die vrijheid bestaat?'; daar wijst het antwoord ons op Oud-Israël. Wanneer het jaar der vrijlating voor Israël was aangebroken, dan werden alle schulden kwijt gescholden. Zo ook geestelijk.

Kind des Heeren, als het uur der vrijlating voor u slaat dan worden ook u alle schulden kwijtgescholden, heel dat handschrift der zonden, dat tegen u was, scheurt de Heere aan stukken, ja werpt Hij in een zee van eeuwige vergetelheid.

Dan mocht de Israëliet wederkeren tot zijn bezittingen en familie - dan werden de boeien losgemaakt, de deuren der gevangenis ontsloten en was hij vrij, zo ook wij. O, als het uurtje der vrijheid daar is, dan doe, (god ons de boeien af, dan ontsluit ziel] die gevangenis des doods en dan mogen we weer wederkeren tot ons verloren erfdeel. Dan wordt de arme en ellendige verrijkt met de goederen van Gods Koninkrijk, met die zaligen vrede en blijdschap, door de Heilige Geest. Dan worden we gezegend met alle geestelijke zegeningen in de hemel in Christus. Dan krijgen we aanspraak op die hemelse erfenis, heel het Paradijs is dan weer ons. Dan krijgen we de Heilige Geest tot een zalig onderpand van die hemelse erfenis. Ja, dan mag die ziel juichen met Psalm 16: 5, 6. "De Heere is het deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen, ja, een schone erfenis is mij geworden." Ja, dan mag hij zingen met Psalm 116: 4:

Keer, mijn ziel, tot uwe ruste weder;

"Gij zijt verlost; God heeft u welgedaan.

Dan was de Israëliet ontslagen van zijn dienstbaarheid, van zijn tiran. Maar wij ook, als het uur onzer vrijheid daar is, dan krijgen wij ontslag van de dienstbaarheid der zonde, des doods en des duivels. Dan mogen wij staan in die vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. En dan mogen we, met de Israëliet van de oude dag, ophouden met dat vermoeiende werk onder de dienstbaarheid der Wet.

Kind, dan is het Sabbatjaar, dan behoeven we de kost niet meer te verdienen; dan mogen

we genieten van de heilgoederen, waarbij de ziel leeft, en als in vettigheid zich verlustigen, en dat alles zonder geld en zonder prijs.

Geliefde toehoorders, mochten wij niet zeggen, dat onze blijde boodschap iets, ja veel heerlijks in uitzicht stelt?

Het jaar der vrijlating genaakt, ziedaar een verblijdende tijding die in derde plaats:

3. Iets bestendigs geeft.

Die heerlijke vrijheid, dat zalig geluk, eenmaal door het eerste mensenpaar in het Paradijs genoten, het was kort van duur, het was er gauw doorgebracht; ook de vrijlating van de Israëliet op het Sabbatjaar, kon weer verloren worden. Maar die vrijlating, waarop onze tekst doelt in geestelijken zin, is een bestendige weldaad, omdat zij rust in Gods verbond.

Eenmaal gaf de Heere de mens zijn zalige vrijheid in eigen hand en moest die mens die in eigen kracht, bewaren. Maar - helaas - hoewel Adam met zodanige gaven was toegerust dat hij ze gemakkelijk kon bewaren, hij-deed-het-niet. Hij begaf zich vrijwillig in ballingschap en bracht er zijn vermogen door.

Maar nu berust het bestendige van onze zalige vrijheid niet meer bij de vrijgelatene, maar bij de Vrijlater, dat is bij de Heere. Kind, uw vrijheid ligt thans vast in het eeuwig zoen en zoutverbond, dat van geen wankelen of bezwijken weet. En Jehovah staat er Borg voor, dat ge nooit meer uw vrijheid zult verspelen en uw goederen zult verpanden. Wel is er veel afwisseling in het standelijke leven van het kind des Heeren; wel wordt er dikwijls niet veel van die vrijheid genoten, er gaan soms wel dagen, maanden, ja jaren voorbij, dat de ziel, wat zijn standsleven aangaat, als een balling voort leeft, dat het schijnt alsof de Heere vergeet om genadig te zijn.

Hij doet wel evenals de betoverde Galatiërs deden: een fundament leggen van dode werken om de levenden God te behagen; het schijnt soms, alsof hij de Wet wederom van voren aan wil onderhouden, terwijl hij op een anderen tijd door een antinomiaans gebruik van de vrijheid, zich koppelt aan Baal-Péor, en zich verzwagert met de wereld, waardoor hij zich weer opnieuw in banden van zonden begeeft. Gewis, dan haalt hij een akelig duister over zijn ziel; gewis, dan zal hij niet veel van een gevangene verschillen in de genieting van zijn goederen. Maar dit raakt zijn genade "staat" niet, nooit wordt hij weer slaaf, nooit verspeelt hij meer zijn erfdeel, zijn staat ligt buiten hem vast in een Drieëinig God.

Ja, nog eens, bestendig is deze vrijheid.

Omdat zij staat in het werk van Christus. Door Hem is gans Gods kerk en ieder levend lid der kerk van zijn vrijheid ten volle verzekert. Die zoete Jezus, die het geen roof heeft geacht Gode evangelijk te zijn, - omdat Hij de enige en eeuwige natuurlijke Zoon van God is, Jehovah God bovenal te prijzen in der eeuwigheid, - Hij verliet vrijwillig kroon en troon, en begaf zich op 's Vaders wens gans vrijwillig in ballingschap. Hij werd geboren uit een vrouw, word slaaf onder de Wet, voldeed aan het heilig recht van God, en dat wel om ellendige zondeslaven te verlossen. Ja, Hij daalde af tot de bodem der hel om hellewichten vrij te kopen van de dood en het verderf en om onze verloren schatten weer te lossen.

Zie, toehoorders! dat zegt het heerlijk Kerstfeest tot Gods lieve volk. Zo'n Jezus, die voor hen slaaf werd om door Zijn leve n, lijden en sterven de vrijheid weer voor hen te verwerven, zo'n Jezus betaamt ons, hebben wij nodig. Dat weet Gods kind, daarom zijn ze niet te troosten met ... een kerstboompje. Waar Gods kind door het geloof ziet hoe die

zoete Jezus als Borg in hun plaats trad, en in hun plaats de Wet betrachtte en het recht Gods bevredigde, daar roept het geloof uit: "Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn."

Op grond van Zijn verdiensten berust dan ook het recht van Christus om het jaar der vrijlating uit te roepen voor de gebondenen en opening der gevangenis voor al degenen die Hem van Zijn Vader zijn geschonken. En zo min, gij, volk van God! het heerlijk Kerstfeit kunt teniet doen, zo min kunt ge ook uzelf van de vrijheid beroven. Welk een zalige troost is dat voor ons, die onszelf door nadere ontdekking leren kennen als "albedervers," die het weten niet alleen zondaars maar zonde te zijn, dat is gans bedorven schepselen. Kind, wij zijn vrij, en wij blijven vrij en rijk, omdat onze vrijheid en onze bezittingen op recht en waarheid pal staan, als op onwrikbare steunpilaren.

Met het oog daarop zong een pelgrim van de oude dag reeds, en wij willen het met hem zingen, Psalm 89: 1, *'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên*, en wat daar verder volgt.

Waar we u dan mochten bepalen bij de jubelkreet, dat het jaar der vrijlating genaakt, daar merken we u op, onbekeerde mens, dat het woord van onzen tekst een verblijdende tijding is, die in de vierde plaats

4. Iets ernstigs van u verlangt.

En dat ernstige is, dat ge uw gevangen-staat en uw bittere geestelijke armoede mag leren kennen en betreuren.

O, Geliefden, hoeveel zijn er onder die arme werelddienaars en zondeslaven die menen vrij te zijn. Hoeveel vrome hemelzoekers, die met die Farizeeër zeggen: "Wij zijn Abrahams zaad en wij hebben nooit iemand gediend." Ach, hoe velen die nooit hun geestelijke armoede hebben leren betreuren, die wanen als de Laödiceër rijk en .verrijkt te zijn en geen dings gebrek te hebben. Maar zegt gij eens: "hebt gij uw gevangenstaat, reeds leren kennen? weet gij reeds, dat gij arm zijt in wetenschap, in deugd, in gerechtigheid, in zaligheid en in kracht?" Zegt gij ja, mag ik dan eens verder vragen, waar of deze wetenschap u brengt?

Er zijn mensen, die zoude boeken kunnen schrijven over de ellendestaat van de mens en over de leer van de Verlosser, over Zijn geboorte, leven, lijden, sterven enz. Maar helaas, hun eigen ellendestaat leerden zij nog nooit betreuren en de Verlosser en Zijn verlossing leerden zij nog nooit dierbaar en noodzakelijk voor zichzelf achten. Wat zal u zo n wetenschap baten? Kennis zonder vrucht. De duivel komt nog verder dan gij, die siddert nog, maar gij hebt nog nooit gesidderd voor een heilig en rechteisend God.

Daarom, o mens! die het niet weet wat het zegt om eigen schuld op de dood te zitten, in een gevangenis te kwijnen, die nog nooit een arm en verdoemelijk zondaar voor God is geworden, och, dat de Heere u deze dingen mocht leren, zoals ze geleerd en gekend worden door al Zijn arm en toch zo gelukkig volk.

Geve de Heere u nog verstand van kermen, opdat Hij u deze dingen doe; opdat de tijding, dat het jaar der vrijlating genaakt, voor u nog eens een blijde tijding mocht worden in daad en waarheid. Daartoe verlene de Heere u Zijn geest en genade!

Wij zouden onze boodschap niet naar de wille des Heeren gebracht hebben, als wij u, mijn bekommerde vrienden en vriendinnen, niet opmerkten, dat de blijde tijding van het jaar der vrijlating een tijding is, die voor u

5. Iets troostrijks belooft.

U weet wat het zegt, van God gescheiden te zijn, God kwijt te zijn. U voelt het meer of minder welk een bittere armoede uw ziel drukt. U wordt het bij de dag méér gewaar, dat ge het beeld Gods kwijt zijt, dat ge een beelddrager des Satans zijt. U weet, bij eigen zielservaring, met David te kennen: "O, Heere, mijn ziel en lichaam hijgen, en dorsten naar U in een land, dat dor en mat van droogte brandt, waar niemand lavenis kan krijgen." Het "gena, o God, gena,;" het "ai hoor naar hen die in gevangenis kwijnen," het gebedje van de tollenaar: "o God, wees mij zondaar genadig" zijn voor u geen onbekende verzuchtingen, nietwaar?

Welnu, voor zulke ellendige kruipers, doem- en helwaardige gevangenen, belooft onze tekst iets troostrijks, en wel, *dat het jaar van uw vrijlating genaakt*, niet maar "het jaar" der vrijlating, nee, maar het jaar "uwer" vrijlating genaakt. Hoe wij dat weten? Luister eens.

Voor heel de Kerk Gods en voor elk lid van die kerk, is er een vrijbrief in de hemel en een zegel van hun erfrecht. Die vrijbrief, dat is Hij Die daar eenmaal lag in Bethlehems kribbe, Die daar eenmaal kroop in de hof van Gethsémané, Die daar hing aan het kruis op Golgótha, Die daar lag als een lijk in de rotsgroeve, Die daar wandelde als de herleefde in Jozefs hof, Die daar opvoer van de Olijfberg en Die daar zit aan 's Vaders rechterhand, Die is onze zoete Heere Jezus. Hij is onze Vrij-brief, het Zegel van ons erfrecht. Hij heeft de vrijheid voor al de Zijnen, en dus ook voor "u" verworven.

En nu moet u vrij worden, er moet krachtens het recht en de Wet een jaar, een stonde der vrijlating naken voor al Gods volk en ook voor u. En vraagt ge nu op welken grond wij zo nadrukkelijk zeggen, dat ook voor u het uur der vrijlating genaakt, dan antwoorden wij: "omdat uw gekerm en geklaag het bewijs is, dat er een werk Gods bij aanvang in uw ziel gewrocht is, dat een edeler Geest in u woont en werkt." Dat zou zo niet zijn als u geen vrijgekochtene des Heeren was. Die geen vrijgekochte is, laat de Heere in zijn eigen vroomheid of zonde doorgaan, die arresteert, die ontdekt Hij niet.

Nu zult u mogelijk al verder vragen, wanneer die dag der vrijlating zal komen?

Het antwoord moet zijn, dat die dag pas komt als gij aan het einde van al uw woelen en werken zijt gekomen. Onze tekst spreekt van .het "zevende" jaar, dat was het Sabbatjaar. Eerst gingen er zes jaren van arbeid aan vooraf, dan kwam de rust. Zo kwam de Heere pas in het vlees, toen alles had gefaald, toen er aan 's mensen zijde geen redding meer mogelijk was. Zo komt nu ook het geestelijk vrij-jaar voor ons persoonlijk als we aan het einde van onze werkweek zijn. Als u het opgeeft, als u moedeloos, radeloos en reddeloos in uzelf bij de brokstukken van uw eigen werk neerzigt als een verloren mens voor God.

En nu moet worden opgemerkt, dat voor de enen die werktijd het gehele leven duurt; voor hun slaat het uur der vrijheid pas bij het uitblazen van de laatste adem. Voor anderen is die werktijd spoedig voorbij, die mogen hier al delen in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

Kind, u hebt lijdzaamheid van node, opdat u de wil van God volbrengt. Voor de verarmde en gevangen Jood was stil zitten en vertrouwen zijn sterkte; met bezorgd te zijn kon hij het jaar der vrijlating geen dag verhaasten. "Stil zitten en vertrouwen"; misschien zegt ge, dat kan ik niet. Welnu, werk dan hard, werk dan vijf schoft op een dag, dat is dan het beste; dan verspeelt u gauw uw kracht en raakt u dood gewerkt; en dan is het Jubeljaar.

Die dit vatten kan, vatte het.

Maar dat zal wat zijn, kind. Met het Jubeljaar bliezen de priesters op de bazuinen, en ieder die, dit hoorde, begon mee te jubelen. Wat zal dat voor u zijn als misschien ongedacht en onverwacht de vrijheidsbazuin in uw hart wordt geblazen, als de Geest des Heeren het stondekje van uw vrijheid afkondigt in uw arme gefolterde ziel. Volgens Lev. 25: 9 begon het Jubeljaar met de grote Verzoendag; zo is het ook geestelijk, als het voor u het stondekje is, dan begint het met "verzoening", dan doet de Heere uw zonden weg, of liever, Hij laat u zien, dat die zoete Jezus op de echte grote verzoendag voor gans Gods kerk ook uw zonden boette op het hout des kruises, en ze wierp in de zee van eeuwige vergetelheid. Dan mag u als een met God verzoende wederkeren tot uw verloren erfdeel. Dan mag u gaan naar uw huis en hof, tot het verloren Paradijs, tot Gods gunst, tot het liefdehart des Vaders, om dm te genieten die nooit gekende vrede met God, met de Engelen, ja, met de vogelen des hemels en de dieren van het woud en de dieren der aarde. Zalige vrede! Zalige vreugde! Dat was het Paradijs voor de geschapen mens, dat is weer het Paradijs voor de herschapen Mens.

En nu nog een enkel woord tot u, volk, dat deze vrijlating bij troostrijke ervaring voor uw eigen ziel heeft keren kennen. De verblijdende tijding, waarbij we u mochten bepalen, is toch ook een tijding, die u iets nog heerlijkers doet verwachten.

Want gij zijt vrij, werkelijk vrij, Christus heeft u vrijgemaakt. En toch zijt u nog zo dikwijls gebonden, telkens laat ge u weer touwen aanleggen, telkens bindt gij uzelf met zelen. Och, het vrije Godsleven in u heeft nog te worstelen met uw ongedode natuur, met die mens der zonden, die u doet zuchten: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen?"

Het is wel waar, gij bevindt het bij ogenblikken, dat, als de Geest des Heeren vaardig over u wordt, het vrije leven alle banden stuk breekt als weleer Simson. Maar toch, ach, wat worden wij hier dikwijls nog gekweld, wat zijn wij nog weinig werkelijk vrij, vrij om de Heere te loven en te prijzen. De gedachten aan dat lieve Wezen en Zijn Christus is ons zo zoet; en toch, wat denken wij dikwijls weinig aan Hem, waar is ons zondige brein al dikwijls mee bezig. Het spreken over Hem is ons zo dierbaar.

*"Laat U mijn tong en mond,
en 's harten diepsten grond,
toch welbehaag'lijk wezen,"*

zo bidden wij; en toch, ach, wat spreken wij weinig goed van de Heere, wat is er nog vaak een slangenvien onder onze lippen.

Zijn gemeenschap, het is onze lust; en toch, ach, wat zwerven wij dikwijls van hem af, wat zijn wij toch als het dwalend schaap, ach, met wie beoefenen wij al gemeenschap. Zijn eer, 't is onze zaligheid; en toch, ach, hoe weinig verheerlijken wij Hem, wat een prijzen van onze goden, wat al offeren aan eigen garen en roken aan eigen netten. De volmaaktheid, zeker, het is ons streven, met Paulus jagen wij er naar; toch, ach, hoe ver zijn wij er nog vandaan, hoe weinig zijn wij nog volmaakt, wat een gebrek nog in ons hoofd en hart.

Is het wonder, dat Paulus zegt: "In deze tabernakel zuchten wij, bezwaard zijnde"? dat hij wenste "ontbonden en met Christus te zijn", dat hem dit verre het best was, daar hij zich nog moest noemen de "gevangene in ketens"?

Maar broeders, zo mogen wij u toeroepen, "zucht niet tegen elkaar", want "het jaar der vrijlating genaakt." Straks komt de dood, niet als koning der verschrikking - zo kwam hij tot onze Borg - hij komt als de bode des Vaders. Met zachte hand schuift hij het grendeltje weg, een kleine flikkering van zijn zicht, een kleine trilling van ons hart, en....

de vogel is uitgevlogen. En terwijl onze bloedverwanten en onze vrienden rouwklagen bij het kooitje, zingt onze ziel in de gewesten der eeuwige zaligheid, het loflied des Lams zingende: *"Gij, o Lam, zijt waardig te ontvangen de lof, de eer en de aanbidding tot in alle eeuwigheid."* Amen.

Slotzang: Psalm 146: 5.

2. Het Rijsje uit de afgehouden tronk; een profetie van het wonder van Bethlehem

Psalm 49: 1.

Lezen: Jes. 11: 1-16.

Gebed.

Psalm 1: 2, 3.

Tekst: Jesaja 11: 1.

Want daar zal een rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isai, en een scheut uit zijne wortelen zal vrucht voortbrengen.

"Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods", zo geliefde toehoorders luidt de heldere en welgegronde belijdenis van de Apostel Petrus op de vraag van de Heere Jezus "wie Hij was." Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods, ziedaar ook de belijdenis die helaas nog door duizenden geloochend wordt. In de dagen van Jezus' omwandeling meende de een dat Hij een bedrieger was, de andere beweerde dat Hij een vraat en wijnzuiper was, een vriend van hoeren en tollenaars.

Weer anderen, minder boos dan dezen, hielden Hem voor Johannes de Doper, of voor Elias, of voor Jeremia, of een der andere Profeten. En zo is het ook nu nog; de een beweert dat Jezus niet de van God gezonden Messias is - dat zijn de Joden; en de andere beweert dat de Messias niet de Zoon van God is - dat zijn de nieuwe-lichters, die inderdaad oude duisterlingen zijn, zoals de Remonstranten en andere loochenaars van de Godheid van Christus.

En toch rust deze belijdenis van Petrus op zulke onbedrieglijke en vaste gronden.

Opdat de kerk het toch weten mocht wie de Christus is, daarom heeft de Heere eeuwen van te voren door de Profeten Zijn beeltenis laten tekenen in woord en geschrift. De Heilige Schrift meldt ons Zijn oorsprong: Hij zou zijn een Prins uit het huis van David; de Zoon van een moedermaagd. Zijn karakter: Hij zou zijn zachtmoedig als een lam. De plaats waar Hij zou geboren worden, Bethlehem Efratha. De tijd wanneer, denkt maar aan de zeventig weken van Daniël, als de tempel nog zou staan, enz. Het werk wat Hij zou doen. Hoe Hij zou worden geboren; hoe Hij zou leven en sterven; in één woord, een volledige beeld leveren ons de Oud-Testamentische Schriften van Hem.

Wanneer we nu, met dit beeld in de hand, Jezus van Nazareth aandachtig beschouwen, en wij zien dat Hij in alles overeenkomt met het beeld wat de Heilige Schrift van de Christus geeft, dan moet men toch tot de welgegronde belijdenis komen, dat Hij de beloofde Messias, de Christus, de Zoon des levenden Gods is.

Daarom is het zo goed, dat de kerk enige weken vóór Christus geboortefeest die Oud-Testamentische Schriften bepeinst, opdat, wanneer het zo heerlijk en dierbaar Kerstfeest is aangebroken, men niet behoeft te vragen met de discipelen van Johannes de Doper: "Zijt Gij degene die komen zou, of verwachten wij een ander?" Maar dat wij dan in heldere bewustheid tot Hem kunnen zeggen: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods .

Onder degenen die door de Heere verwaardigd werden om de beeld van de Messias vooraf te tekenen, neemt een zeer voorname plaats in de man, uit wiens profetenboek wij voor deze ure van voorbereiding tot het vieren van ons Kerstfeest onze tekst verkozen.

Het is Jesaja, met volle recht wordt hij wel eens genoemd "de Evangelist van de Oude dag." Immers, wanneer we met heilige aandacht het verheven boek lezen, dat naar zijn naam genoemd is, dan vragen we ons wel af: "lees ik daar nu geschiedenis of voorspelling?"

Met zeldzaam heldere trekken schildert hij ons voor 't oog gans de Persoon, het leven, de lotgevallen en het uiteinde van Vorst Messias. Hij wijst ons in zijn boek, om maar iets te noemen, op Christus geboorte uit de maagd Maria; hij verhaalt ons Zijn leven van smaad en verachting. Dan schildert hij Hem in de luister Zijner Majesteit, en dan weer geeft hij Hem ons te aanschouwen in Zijn aller-diepste vernedering. Soms roept hij ons, door Gods Geest, de Christus voor het oog in Zijn heerlijk Koninklijk ambt. Dan weer zien wij Hem als de enige Hogepriester de offeranden van Zijn bloed en leven voordragen aan Zijn Vader als het offer voor onze schuld.

Op een andere tijd laat hij ons de stem des Heeren beluisteren als de stem van de Grote Profeet, die door Jehovah is gezalfd, om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Met onverbiddelijke gestrengheid geselt Jesaja de vijanden van God en Zijn rijk, dan loeit zijn stem als een orkaan; op een andere plaats is zijn stem als het ruisen van een zachten zuidenwind tot troost voor Gods volk.

Geen wonder, dat het boek van Jesaja, met de Psalmen van David het meest geliefkoosde deel van Gods woord zijn voor velen van het bondsvolk des Heeren.

Welk een dwazen zijn dan toch degenen, die het Oude Testament, terzijde stellen, omdat ze daarin, naar zij zeggen, niet van de Heiland lezen. Wel mens, dat ligt aan uw gezicht! Terecht heeft eens een oud man gezegd, dat hij in elk woord van het Oude Testament zijn Christus vond. Ja, zegt Christus niet zelf van dit gedeelte des Woords: "Onderzoekt de Schriften - die zijn het die van Mij getuigen".

En is onze tekst daarvan niet een duidelijk bewijs? Immers, bij enigszins aandachtige beschouwing vinden wij hier in onze tekst, met zeldzame nauwkeurigheid, ons het heerlijk Kerstfeest voor ogen gesteld.

Komt geliefden, schenkt ons dan ook nu weer uw gewijde aandacht, waar we u, naar aanleiding van onze tekst, bepalen bij:

"Het rijstje uit de afgehouden tronk van Isaï, een profetie van het wonder van Bethlehem."

1. **Het beeld door Jesaja getekend.**
2. **De lessen, die het ons leert.**
3. **De vraag, die het op de lippen legt,**

zijn de drie hoofdzaken, waarbij wij u, onder biddend opzien, wensen te bepalen.

Verlene de Heere ons ook in deze Zijn Heilige Geest. Dat zij zo!
 Geven wij dan, omtrent het wonder in Bethlehem, eerst acht op:

1. Het beeld door Jesaja getekend.

In welke sierlijke beeldspraak vinden wij toch in onze tekst voor ogen gesteld, de heerlijke en genadige gebeurtenis, die eenmaal in Bethlehem plaats greep, de gebeurtenis, die wij met volle recht mogen noemen "het wonder van Bethlehem" Of is de geboorte van Christus, de menswording van, tien Zoon van God, niet een wonder, ja, het wonder van Gods genade, van Zijn zondaarsliefde, van Zijn trouw en Zijn macht? Let slechts op:

Het beeld hier vertoond.

Het is een boom, een veelbelovende vruchtboom, die zich aan Jesaja's profetenblik vertoond. Hij ziet hoe die boom groeit en bloeit, zijn takken wijd uitspreidt en heerlijke vruchten draagt. Helaas, een ziekte heeft onze boom aangetast, een worm knaagt aan zijn wortel, kankerplaatsen beginnen zich te vertonen, het blad begint te verdorren, zijn loof valt af, zijn takken breken af, hij wordt afgehouden; nog een wortel, de afgehouden tronk zit nog in de aarde, maar onzichtbaar voor het oog, van elk vergeten.

Toch, o wonder! Al heeft elk die oude tronk vergeten, de planter heeft hem niet vergeten. Bevochtigd door de dauw des hemels, vertoont die tronk weer leven, de grond scheurt open en een spruitje vertoont zich, nog wel gering en teer en daarbij is het aan storm en onweersvlagen blootgesteld, toch, het groeit, het wast op, het wordt een boompje met takjes, het groeit, fier heft het zijn kruin hemelwaarts, het wordt een grote sierlijke boom, met wijd uitgespreide takken, vol edele bloesems en saprijke vruchten. De vogels kwinkelen in zijn takken; de kleinen spelen en de ouden van dagen rusten in zijn heerlijke schaduw. Ziedaar, geliefde toehoorders, het beeld, dat Jesaja ons tekent. Let nu eens op:

Het geslacht dat hij bedoelt.

Immers, de boom in onze tekst getekend, draagt een bijzondere naam, hij heet "Isaï." Maar Isaï, dat was de naam niet van een boom, maar van een mens. Het is duidelijk, geliefden, dat Jesaja in ons tekstbeeld doelt op "de Koninklijke stamboom, van het oude bondsvolk, op die koninklijken stamboom, waar Abraham, Izaäk en Jacob de wortel van uitmaakten. In Boaz, Obed en Isaï rees de stam op; en David, Salomo, Hiskia en de andere vorsten waren de takken, die de kruin vormden. - Wat een heerlijke, schone, edele boom was het, het Vorstenhuis van Oud-Israël!

Helaas, een worm knaagt aan zijn wortel - die worm heet "zonde." Welk een kankerplekken vertonen zich al meer en meer. Denkt maar eens aan David en Bathseba en Uria. Denkt eens aan de volkstelling; ziet de ouden grijzen Salomo geknield liggen voor de afgoden van zijn duizend vrouwen; leest eens, om maar niet meer te noemen, het vreselijk zonderegister van Koning Manasse (2 Kon. 21), waar de Heere van hem zegt, dat hij hoogten bouwde en voor Baal altaren oprichtte, dat hij zich boog voor het heir des hemels en zelfs altaren bouwde voor zijn dreggoden in het heilige Huis des Heeren, waarvan de Heere gezegd had, dat Hij Zijn naam aldaar zou zetten. Ja, hij deed zijn zonen door het vuur gaan, pleegde huichelarij en gaf op vogelgeschrei acht, stelde waarzeggers en duivelskunstenaars aan, in één woord, hij bedreef vreselijke gruwelen.

Gaat nu eens de geschiedenis van dit Koninklijk geslacht na of om de beeldspraak vast te houden, let dan verder eens op die oude Koningsboom, wij zien hem al meer en meer kwijnen, totdat hij tenslotte is verdord, en afgehouden wordt.

Waar is die boom als Herodes Viervorst is? Weg, verstorven. Wel leven er nog wortelen, wel zit er nog een afgehouden tronk, maar waar zijn ze, de Prinsen en Prinsessen uit het huis van David en Salomo? Bedolven onder de kluiten der, Romeinse overheersing.

Toch, Zie, daar nadert de volheid des tijds, daar begint een scheutje uit de afgehouden tronk te ontwikkelen. Waar?

In Nazareth, daar blijkt nog een wortel van de koningsroom te zitten; 't is "de maagd Maria." Door de Heilige Geest overschaduwde begint die maagd te groenen, de aarde spert zich op en daar komt een rijtje voort, en een scheut uit die wortel wordt zichtbaar. Engelen komen neer en jubelen, de kerk juicht: "Een Kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven."

"Wat is u, gij Spruit, gij Rijsje, dat U hemel en aarde in vervoering brengt!" Zo zult u mogelijk in verwondering uitroepen. Dat geliefden, wordt ons zeer begrijpelijk, als wij acht geven op:

De Persoon door dit rijsje afgebeeld.

Het is Jezus de Christus! Is het dan wonder, dat de hemel juicht, dat de wereld in rep en roer is, en dat de hel siddert bij de vervulling van deze onze profetie.

Het Kindeke, uit die zeer onaanzienlijke maagd, uit die vervallen Prinses, het Jongske uit die zo onaanzienlijk geworden uitverkoren Koningsfamilie, het is Christus de Heere.

Het is waar, u zult Hem straks op het feest in een kribbe zien liggen als een Rijsje, als een onnozel takje zó teer. Zó gering, zó geminacht; maar nochtans is Hij die Wonderzoon! Die Man, die Gods metgezel is! De Leeuw, die uit de stam van Juda is! De held, bij wie de Vader hulp besteld heeft, Die verlossen zou!

Het zal ontzagelijke stormen moeten trotseren, ons Rijsje. De ondragelijke hitte van Gods ontzagelijken toorn, opgewekt door een ontelbare schare van zondaren, zal het Scheutje uit Maria verzengen, het zal inéén krimpen, het zal kermen:

O dood'lijk uur!

Wat hitte doet Mij branden!

Mijn hart is week, en smelt in d'ingewanden

Als was voor 't vuur.

Maar verzengen zal het niet.

De donder van Sinaï zal het treffen, heel de vloekrol van de geschonden Wet zal over Maria's Spruitje worden uitgegoten, 't zal schrikkelijk zijn, 't zal duivel en mensen doen denken dat het verpletterd is, maar het zal niet zo zijn. 't Is niet te verpletteren. Vijandige handen zullen het zoeken uit te rukken; goddeloze en vrome vijanden zullen elkaar toeroepen: "'t is niet behoorlijk, dat het leeft." Sterke stieren van Basan zullen er verwoed op aanvallen, ze zullen het met de hoornen zoeken te verbreken. Herodes zal het zoeken uit te roeien.

Ja, in één woord, duivel, dood en hel zullen er op aanvallen, 't, zal er vreselijk spannen, maar zij zullen er niets tegen vermogen. Jesaja zag het reeds van verre door de Eeuwigen Geest, en de historie zal zijn vergezicht bevestigen, dat het Rijsje uit de afgehouwen Koningstronk groeide, voorspoedig opgroeide. Van Jezus zegt de heilige historieschrijver: "en het Kindeke wies op, en werd gesterkt in de geest en vervuld met wijsheid en de genade Gods was over Hem. En Jezus nam toe in wijsheid (naar de geest) en in grootte (naar het lichaam) en in genade bij God en mensen" (Luk. 2::40 en 52).

Nee, geliefde toehoorders, Jesaja's Rijsje was niet bestemd om weer te verdwijnen, "het zal vrucht voortbrengen" zegt hij. Dat was het onveranderlijk besluit Gods, en zó zal het dus zijn, wat vrome en goddeloze vijanden ook beraadslagen; maar Zijn takken zal Hij uitbreiden. - Verstaat onder die takken de gemeenten, die uit Hem zullen voortkomen, en in Hem zullen zijn, en hun sap uit Hem zullen trekken, en Zijn leven zullen leven. En die takken heeft Hij uitgebreid. Wij mogen toch nu van Jesaja's Rijsje zeggen, dat het heerst van zee tot zee en van de rivieren tot aan de einden der aarde.

Nee, ons Rijsje is niet bestemd om te verdorren, maar bloesems zal het bloesemen. Verstaat onder die bloesemknoppen nu eens die veelbelovende kleinen in de genade, die door waarachtige wedergeboorte uit Hem zijn en door het geloof in Hem kleven, al weten

zij dat misschien zelf nog niet. Al is bloesem nog geen vrucht, zonder bloesem kan men geen vrucht verwachten. En die zoete Jezus, het Scheutje uit de wortel van Isaï, het zal vrucht voortbrengen.

Wat wij dan wel onder die vrucht hebben te verstaan?

Wij kunnen daaronder verstaan "Gods volk". Prijken de kleinen in de genade - de Ruths en de Martha's - aan de Christusboom als bloesems -, dan zou men de Naomi's, de Paulussen en Johannissen de vruchten kunnen noemen. En inderdaad is iedere begenadigde een vrucht van onze zoete Jezus. Zij zijn, om maar iets te noemen, uitverkoren in Hem, vrijgekocht en verlost door Hem, enz. Was er geen Christus, er was ook geen volk des Heeren; was er die Herder niet, ook de kudde zou er niet zijn. En aan die vruchten van Hem vindt men nu ook weer vruchten, zoals geloof, hoop, liefde, ootmoed, vergevingsgezindheid, verdraagzaamheid, mededeelzaamheid, herbergzaamheid, enz. Toch zijn dit ook weer vruchten van ons Rijsje, zonder Hem zijn wij maar dood hout, kunnen wij geen vrucht voortbrengen. gij mag zeggen "Uw vrucht is uit Mij gevonden" zoals de druiven aan de ranken, de vrucht uit de wijnstok is.

Onder die vrucht, die Jesaja ons Rijsje zag voortbrengen, zou u ook kunnen verstaan: de vergeving onzer schuld, de verlossing van zonden; de gerechtigheid en het leven, de heiligheid en de heerlijkheid, ja heel de zaligheid, de vrede met en bij de Vader, 't is alles vrucht van Maria's Wonderzoon. (Meer zullen we nu hiervan niet zeggen.)

Maar als u nu eens in uw geest die wonderboom uit onze tekst aanschouwt, als u nu onze Jezus daar ziet staan als een frisse, heerlijke boom, vol met van die edele vruchten, die een arm en ellendig mens zo juist nodig heeft om getroost te leven en zalig te sterven, is het dan wonder, dat er op een andere plaats in Gods woord, (Ezech. 17) gezegd wordt, dat Hij zou zijn een toevluchtsoord voor allerlei gevogelte van allerlei vleugel? Met andere woorden, dat de Filistijn, de Tyriër, de Moren, ja, dat er mensen uit alle talen, natiën en tongen tot de Heere Jezus zouden komen, zeggende en zingende:

*"Hoed mijn ziel en red z' uit noden,
maak mij niet beschaamd, o Heere,
want ik kom U gevloten."*

Ik vraag u, is het dan wonder, dat er een groot, een zéér groot gezin onder onze Christusboom zal wonen, om te rusten van de vermoeienis van de strijd des levens, van hun grote pelgrimsreis? Dat er een gezin onder Hem verblijft? een gezin, dat Hij zal voeden met Zijn vlees en Zijn bloed, dat Hij beschermen zal tegen dood, duivel en hel, dat Hij kleden zal met Zijn heil en gerechtigheid? Dat gezin, moet het nog gezegd, dat is de kerk, de levende gemeente, dat is Zijn volk, Zijn uitverkorenen gekochten verlost, dat is het snoer van Zijn erve. Welgelukzalig zijn ze, die met de Bruid mogen zeggen: "Ik heb groten lust in Zijn schaduw en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet" (Hoogl. 2: 3).

Mochten we dus niet spreken van het wonder van Bethlehem?

En is het niet een keurig profetisch beeld wat Jesaja er in onze tekst van tekent door Gods Geest?

2. Laat ons nu in de tweede plaats acht geven op: **de lessen die het ons leert.**

Dat Rijsje uit die afgehouden tronk, het leert ons:

1. De eeuwige vrede gedachte Gods kennen. Eenmaal plantte de Heere, om zo te spreken,

de wortel van een boom, opdat uit die wortel een sierlijke boom zou ontwikkelen - de boom der mensheid. Heel de mensheid was in die wortel, zoals de eikenboom is in de eikel; was de boom niet in de eikel, hij zou er ook niet uit kunnen ontwikkelen,

Helaas, de man die deze wortel der mensheid was, verdierf zichzelf moed- en vrijwillig tegen Gods getrouwe waarschuwing en Zijn ontzagelijke dreiging in.

Maar toen die man zichzelf verdierf, verdierf hij ook de boom, die in hem was. Immers, verderft men een eikel, dan verderft men ook de boom die er in was. Als gevolg van die vreselijke zonde zijn wij nu allen verstorven takken van de gehelen doden Adamsboom. Wij zijn allen takken van die vijgenboom, die de Heere vervloekt heeft. En nu kunnen wij niets anders dan de dood vruchten dragen. Als men toch acht geeft op dat liegen, stelen, vloeken, Sabbatschenden, hoereren, spotten, lasteren, enz., moeten wij dan niet, evenals de discipel zeggen: "Heere, de boom die Gij vervloekt hebt, is verdord." Wij zijn met heel de mensheid niet anders dan dood hout.

Geheel natuurlijk zou het nu geweest zijn, als de Heere heel die boom met wortel, stam en takken in de hel had geworpen; Als God tot verbranding had overgegeven heel de mensheid, die zich aan de verheerlijking van zijn Schepper had onttrokken, en de duivel was toegevalen.

En toch, dat wil de Heere niet, de Heere wil door mensen gekend, genoten, bemind, geloofd en verheerlijkt worden. Maar hoe zal dat gaan? Hoe zal dat kunnen met behoud van Zijn deugden? Dat was het geheim van Zijn Vaderhart, dat zelfs de engelen begerig waren in te zien.

Hij zal de oude verstorven Adamsboom weer nieuw leven instorten? Nee, toehoorders, duizendareaal nee. Met die boom is het voor altijd afgelopen.

Het Rijsje uit de afgehouden tronk is de oplossing van het geheim. De Heere stelt in de plaats van die gestorven boom een andere boom, en wel de Christusboom, die ook wel de *Tweeden Adam* genoemd wordt. Dat Rijsje van Bethlehem moet daarom uitgroeien tot een heerlijken, sierlijken ceder Gods.

2.Doch al verder: het Rijsje uit die afgehouden tronk leert ons in de tweede plaats:

De liefde des Vaders, de genade des Zoons en de kracht van de Heilige Geest.

Laat ik dat ook met een enkel woord mogen toelichten. Wat een liefde! wat een onmetelijke liefde, mogen wij met vrijmoedigheid uitroepen, met het oog op de Gift, die de Vader in dit Rijsje schonk. Vraagt nog maar eens wie Hij is, die door dit Scheutje is afgebeeld. Het is toch Gods beminde schootzoon. Zijn troon- en natuurgenoot. *Die dagelijks was Zijn vermaking. Die spelende was in de wereld Zijns aardrijks.* En die scheurt Hij, om zo te spreken, van Zijn hart af en doet Hem als een Rijsje uitspruiten, en dat voor hellewichten, voor mensen, die zich moedwillig vervloekt hebben gemaakt. En dat wel om hen te redden van de hel en de dood, en weer te stellen tot een lust voor Zijn ogen. Dat Rijsje wijst ook op de gadeloze genade des Zoons. Dat Hij wilde gaan. Hij deed dit geheel vrijwillig. Er was niets of niemand die Hem kon dwingen. En dan tot zo'n ontzettend werk. Kroon en troon verlaten en gaan tot zo'n vreselijke wereld. En dat om voor die mens, die zich dood had gezondigd, die met sprekende daden riep: "Wijk van mij, want aan de kennis van uw wegen heb ik geen lust."

Wat een genade! om voor zulken te willen geboren worden als mens, als een worm, als een rijsje uit zo'n verachtte Koningsstam. Had Hij nog mogen gaan in Zijn Koninklijke Majesteit, omgeven door een drom van Zijn rijkstrawanten, zodat gans de wereld Hem

bevende tegemoet was getreden, dan ja. Maar zó?! U zult Hem straks op het feest zien liggen, als een nietig wicht, in lompen gehuld, in een beestenkribbe! En dat Hij zo wilde groeien. Hij wist toch, dat Hij groeien moest als dei palmboom, door druk geperst. En dat om gekruist, gesmaad en gehoond te worden, en de dood van een goddeloze te sterven aan een vervloekte schandpaal!

Maar ook de kracht van de Heilige Geest leert ons het Rijsje. Immers, het was toch de Heilige Geest, die die ouden tronk, die wortel, weer vruchtbaar maakte. De Engel Gabriël getuigde, dat de Heilige Geest Maria zou overschaduwten. Die Geest deed het Spruitje wassen. Die Geest behoeftte Hem in druk. "De Heere Heere is met Mij, daarom word ik niet te schande", zo getuigde Jezus zelf. Die Geest bekwaamde Hem; de Geest des Heeren Heeren is op Mij", zo sprak Hij. En het was ook door de Eeuwigen Geest, dat Hij zichzelf Gode enstraffelijk opofferde. Maar genoeg hièrvan.

Dat Rijsje van Jesaja:

3. Doet ons Christus kennen, *dat Hij is de ceder Gods, de altijd groenen en eeuwig onverteerbare Christusboom.*

Maar ook, dat Hij is de drager van heel Zijn kerk en van ieder lidmaat van die levende gemeente. Immers in de natuur draagt de stam heel de kruin met al haar takken en sprietjes en knop én bloesem en vrucht. Nu, zo is het ook in de genade: heel de kerk leunt op Christus, al de gemeenten, de levende leden, de knopjes en de vruchten, 't hangt alles aan Hem, en 't hangt alles van Hem af. Daarom wordt Hij genoemd in het Hebreeuws: "Adonaï", dat zegt: de Heer, de Drager van alles, de Pilaar waar heel het gebouw der schepping en der herschepping op rust." Neemt Christus weg, en heel de kerk stort ineen. Maar ook alle leven sterft weg. Immers, het is de boom, die heel de kruin voedt met zijn levenssappen. Zo is nu ook onze zoete Jezus onze heerlijke, genadige en saprijke Levensbron, de Voedsterheer van alle geestelijk leven. "Buiten Jezus is 't geen leven, maar een eeuwig zielsverderf", zong onze Groenewegen. Al verder.

Jesaja's Rijsje leert ons ook:

4. *De wording of de oorsprong van de kerk.*

Nee, toehoorders, 't is dwaasheid, 't is zondige dwaasheid te menen en te zeggen, dat de kerk een instituut, een stichting is, door mensen. gevormd. Nee, de kerk is uit Christus, uit dat Rijsje van Jesaja geworden. Eerst groeide uit dat Rijsje - Jezus - twaalf knoppen, de Apostelen; toen weer zeventig, die Hij uitzond om het Evangelie te prediken. En toen weer drieduizend op het Pinksterfeest. Toen spreidde Hij Zijn takken uit. Er spreidde zich een tak uit onder de Romeinen, de Corinthiërs, Efeziërs, Galatiërs, enz. Eerst waren dat takjes, maar zij werden al groter, telkens kwamen er weer nieuwe loten aan.

En, ook naar Nederland, ook hier in ons land ontwikkelde een tak van Jesaja's Rijsje. En die tak wierp weer takjes naar onderscheiden plaatsen, en zo kreeg men de Gemeente des Heeren te.... (het is misschien beter om geen namen te noemen. U kunt de naam van uw eigen gemeente invullen). En uit die takjes groeiden weer takjes - dat zijt gij, kinderen Gods. Ieder levend mens vindt zijn oorsprong in Christus.

O kind, als u dan straks weer in de geest in Bethlehem vertoeft, denk dan eens, dat daar de bakermat is van de kerk, ook van u en van mij. Daar zijn wij geboren, gelijk met Jezus - wij zijn met Hem gekruist, gestorven, opgewekt, enz. - maar ook geboren. Als dat niet waar was, dan waren wij nooit wedergeboren en bekeerd geworden. En zo groeit deze boom door, tot het laatste spruitje hemelrijp is.

Maar dan leert ons Rijsje ons vanzelf ook:

5. De éénheid van de kerk.

Niet de bomen des wouds, die ieder een afzonderlijk bestaan hebben, maar de levende cederboom is het beeld van Christus' kerk. Al Gods lieve kinderen, over heel de wereld verstrooit, vormen tezamen de Heilige Algemene Christelijke kerk. "Een enige is Mijn duive, Mijn volmaakte", zegt de Heere in Hoogl. 6: 9. De Brudegom heeft maar één Bruid. Zij allen zijn dan ook één in doel en streven, één in droefheid en in vreugde, één in behoefte en begeerte, één in geloof, in hoop, in liefde, in doop, in belijdenis; zij allen hebben één Heere, en worden allen door een Geest gedrenkt. Immers, hetzelfde gevoelen dat in Christus is, is ook in alle de leden.

"En die verdeeldheid dan?"

Och, toehoorders, dat is niet zo erg als het wel schijnt. Aan ons Rijsje, dat een boom werd. heeft men zoveel takken en ranken aangebonden. Takken van de eiken van Basan, ranken van de wilden wingerd. Ja tot zelfs uitspruitsels van doornen en distelen. Die zijn er niet uit, maar die zitten er aangebonden door mensen. Die aangebonden takken en ranken leven natuurlijk een geheel ander leven, al zijn ze nog zo mooi groen in rechtzinnige belijdenis, zij zijn in de grond vijanden van God en van Christus en van Gods volk. En daar komt nu dikwijls de twist en het gekijf door. Zo was het bij Israël "Veel gemengd volk trok met hen uit Egypte" lezen we in Ex. 12: 38. En als het dan niet naar wens gaat in de woestijn, dan lezen we in Num. 11: 4 "En het gemene volk, dat in hun midden was - dat waren dus degenen, die zich bij Gods volk gevoegd hadden, zonder bij hen te behoren - werd met lust bevangen en zij begeerden vlees te eten" en toen begonnen ook de Israëlieten - daarom staat er, weenden ook de kinderen Israëls.

En dan behoeft er maar één Judas onder hen te zijn, om heel de boel aan de gang te maken. Ziet dat maar bij de zalving van de Heere door Maria, "die zalf had duur verkocht kunnen worden en het geld de armen gegeven", zegt Judas. En ja, daar beginnen ook de andere discipelen, en zeggen: Ja, Maria, broeder Judas heeft gelijk, u had beter gedaan als u de zalf had verkocht."

Gelukkig dat de Heere hier nu zelf bij tegenwoordig was en nu een einde maakte aan het krakeel, door te verklaren dat zij een goed werk aan Jezus gedaan had, anders zou men wat beleefd hebben. En dan heet het volk weer "onverdraagzaam."

"Jawel, maar de bekeerden zijn het dikwijls ook niet eens met elkaar en wel zó verdeeld, dat ze met elkaar niet kunnen of willen leven."

Hoe dat komt, leert ook het beeld, dat Jesaja tekent in onze tekst; het leert ons:

6. De verscheidenheid van Gods kinderen en knechten.

Zij zijn allen één. Daarom bad Jezus, en daarom is het zoo. Maar zij zijn niet allen "eender." Geen twee takken aan een boom zijn gelijk. En aan een tak vindt u geen twee eendere takjes en aan het takje vindt u geen twee eendere sprietjes, zelfs de knopjes en de blaadjes verschillen.

Dwaasheid is het te menen, dat alle kinderen Gods even ver gevorderd zijn in de genade, even sterk in 't geloof, even vast in de hoop en even vurig in de liefde, even sierlijk in de wandel. Ieder van Gods oprechte volk heeft zijn aparte gaven en talenten. Daarom, kind, moet gij uzelf nooit aan een ander meten, maar ook een ander niet aan u afmeten. Geen twee discipelen van Jezus waren eender.

Wat een onderscheid was er tussen Paulus, Apollos en Cefas. Drie lieve knechten van

God. Zo moet u ook niet willen, dat al Gods knechten, die nu leven "eender" zouden zijn. Begrijpelijk is het, dat het kind Gods met vurig temperament het liefste de vurige Petrus hoorde. De vlugge geest hoorde gaarne de vlugge redenaar Apollos, en de meer doorgeleide en bedachtzame hoorde liever Paulus, dat is begrijpelijk, als het maar niet ontaard in een "ik ben van Paulus", enz., dát is zonde; en om te denken dat er geen andere leraar is als de uwe, dat is de volmaaktste dwaasheid.

Ieder kind van God heeft ook zijn eigen karakter, zijn eigen gebreken, zijn eigen boezemzonde - ook die overgebleven verdorvenheden! - die bokkenaar, die er nog in de schapen van de Goede Herder is overgebleven!

Daarom wel dat stoten van elkaar; zo komt het wel, dat twee van Gods lieve kinderen geen mijl met elkaar kunnen gaan zonder te kibbelen. Gelukkig kind, het zal straks beter worden. In de hemel zullen wij onze éénheid niet alleen belijden, maar ook volmaakt beleven.

Toch, om maar niet meer te noemen, het Rijsje uit de afgehouden tronk leert ons ook:

7. De waarde van Gods volk.

Wat is een boom zonder takken? Wie wil zó'n boom in zijn hof hebben? Kind, zo is het ook hier. Christus, Hij is het Rijsje; uit dat Rijsje ontspruit heel de boom, maar nu zijn dan ook de takken Zijn sieraad, zo bent u nu het sieraad van Christus. Maar dan is het ook duidelijk, dat, als straks de Boom in het hemelhof zal prijken, de takken niet mogen, niet kunnen en niet zullen ontbreken. Hier ligt dus verklaard de zekerheid onzer zaligheid.

Zingen wij nu van die Christusboom en Zijn volk. Psalm 72: 4 en 9.

Zo mochten we u reeds bepalen bij het beeld, dat de Profeet Jesaja door de Heilige Geest tekende, om het Kerstwonder voor te stellen, en bij de lessen, die het ons leert.

Letten we nog even op:

3. De vraag die het op de lippen legt.

Die vraag is: "Deelt ook u reeds in dat Heil, dat als een rijsje in Bethlehem ontsproot? Bent u ook een tak of een takje of rijsje aan don Wonderboom Christus?" Werkelijk geliefden, dat mag wel de voornaamste vraag van ons leven zijn; het antwoord op die vraag beslist over ons eeuwig wel of eeuwig wee. Maar dan is het nodig te bedenken, dat wij eenmaal met de God van waarheid te doen krijgen, dat Hij door alle bedeksels het wezen der dingen Zie, dat Hij alle leugen zal wegvagen.

Wie zal bestaan als God dit doen zal? Wij leven in een wereld vol Kerstfeestvierders, tot in de kroegen, zelfs danst men om de Kerstboom.

En behalve die goddeloze feestvierders, hoeveel vrome Kerstfeestvierders zijn er, die nooit zullen delen in het Kerstheil. Mensen, die zich beschouwen als takken, zelfs wel als voorname takken aan de Christus, die menen leden van het geestelijk lichaam des Heeren te zijn, en zij zijn het niet. Hoeveel takken worden er aan Hem gebonden met de banden van doop en belijdenis. Men leest de Bijbel, men gaat ter kerk, men viert op gezette tijden het Avondmaal, men ijvert schier op elk terrein, voor het Koninkrijk der hemelen, en men waant nu het leven van Christus te leven.

Toehoorder, laat ik u mogen zeggen, dat er dat alles kan zijn, en nog veel meer; dat u er nog bij kan hebben de naam, dat u leeft; u kondt ouderling zijn bij Ds. van der Groe, een gevierde leraar in Gods Kerk; u kunt zelfs een Apostel van Christus zijn, en dat u nog

niets anders was dan een aangebonden tak. En dat zal zo vreselijk zijn. Want vóórdát die Christusboom verhoogd zal zijn in de hof des hemels, gaan er eerst alle aangebonden ranken af. De dood rafelt al die banden los! En dan! als brandhout in bossen gebonden, en dan in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is.

Daarom geliefden, bedriegt u niet, denkt er aan, het is voor eeuwig, er is ná dit leven geen verzinnen meer.

De grote vraag is: Is Christus als een scheut ook in uw ziel opgekomen en groeiend?

Zie, dit is de ervaring van al degenen, die in Bethlehems Heil delen. In hun hart daalt, op Gods tijd, de Heilige Geest af als een hemelse dauw, maakt het hart vruchtbaar door de mededeling van een nieuw leven, en doet Christus in hun opgaan als een rijsje. Eerst is het nauwelijks merkbaar en gering, maar het wast gestaag, totdat Hij heel ons leven tot in zijn lengte en breedte beslaat.

In het leven van Gods oprechte volk breekt er een tijdstipje aan, waarin zich het wonder van Bethlehem herhaald. Christus wordt in het hart geboren, Hij tast de gedachte van uw hart aan, Hij . dringt als een scheut in uw verstand, in uw zin en wil, in uw genegenheden, in uw hartstochten, ja, in heel uw persoonlijkheid. Dat alles begint bij de aanvang te veranderenn.

Er gaat een licht op in het verstand, daardoor ziet de mens dingen waarvoor hij vroeger blind was. Hij ziet iets van de heiligheid en rechtvaardigheid, maar ook van de dienenswaardigheid van dat lieve Wezen, dat hem geschapen en altoos welgedaan heeft. Nu ziet hij, dat hij nog nooit geweten heeft, dat er een levende God is. Al heeft hij er over gesproken en gepreikt, 't was toch op z'n best een onbekende God die hij diende. Maar bij dat licht ziet hij ook zichzelf in z'n vloekwaardigheid. Nooit heeft hij het tevoren geweten, dat hij zo'n monster van zonde en ongerechtigheid is. Weleer had hij misschien moeite om vier of vijf zonden op te tellen, waaraan hij schuldig is, en nu ziet hij, dat hij nooit deed als wat kwaad is in Gods oog, en dus Gods gramschap dubbel waardig is. Maar nu krijgt hij ook in dit licht iets te zien van de noodzakelijkheid en dierbaarheid van Christus. Maar niet alleen zijn verstand, maar ook zijn wil, zijn genegenheden, zijn lust en keus veranderenn. Wel, hij krijgt nu lust om de Heere te vrezen, en om in Zijn wegen te wandelen, en dat lieve Wezen met heel zijn leven te verheerlijken. Wat begint hij nu de zonden te haten, en wat krijgt hij een, lust tot heiligheid. Vanzelf is die verandering merkbaar 'in zijn levenswandel. Waar wij veranderd worden van zin, daar veranderenn wij ook van koers. Eerst ging het door de zonden naar de hel, en nu gaat het op Gods woord, Gods kerk, Gods volk aan, op hoop eenmaal met hen te mogen sterven en erven. In één woord: het is duidelijk, dat er een wonder aan die mens gebeurd is.

Dat alles is in het eerst gering, 't is klein, 't is nog maar een rijsje. Maar het groeit, en wel zó, tot het ten slotte heel de oude Adamsboom overgroeid heeft, en wij zeggen kunnen met Paulus: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij."

Is nu Christus zo reeds in uw hart geboren? Daar komt het op aan.

En nu is dat wel duidelijk, mijn onbekeerde vriend, dat u daar niets van kent. En als u dit niet kent, dan kent u nog niets, gelijk men behoort te kennen. Geve de Heere, dat ons blijde Kerstfeest straks voor u eens een rouwfeest mocht worden, omdat u er buiten staat, omdat u in het heil niet deelt. Mocht u een walg krijgen van dat vrome Kerstgedoe om zo'n boompje, maar mocht uw ziel tot God schreeuwen, opdat Jesaja's Rijsje ook in de dorren tronk van uw hart mocht opgaan. Daartoe geve de Heere u genade en Zijnen Geest!

Maar nu zal het u toch wel duidelijk zijn, dat er in u toch een ander leven openbaar komt, al kunt u misschien geen dag of jaar bepalen wanneer het begonnen is; er zijn wel enkelen, die er mee op de wereld kwamen, zoals Johannes de Doper, en andere. Kind, gij zijt een levend takje aan die wondervolle Christusboom. En voorzeker is het rijtje reeds groeiende in u, dat verraden uw hoop en uw vrees, uw lust en uw verlangen. En Hij zal voor Zichzelf altijd meer ruimte maken, totdat Hij straks als een boom in Zijn vrijmakende kracht in u leeft.

En wat een weldaad is dat, volk des Heeren, wat bent u toch onuitsprekelijk bevoorrecht een takje van de Christusboom te zijn uit vrije ontferming.

Bedenkt, dat het nu ook uw roeping is, om Gods vrucht te dragen en een sieraad te zijn aan de Boom, die God in Bethlehem deed uitspruiten. Hoe staat het in deze met u? Ik heb weleens een prachtige boom gezien met een sierlijke kruin, maar één tak hing er als lam bij en slierde, door de wind bewogen, door het slijk der aarde, en was zo tot ontsiering van gans de boom.

Is die tak een beeld van u? Het zou erg zijn, een tak van Christus, en dan te leven in de zonde. De Heere beware er ons voor, en is het reeds uw toestand, dat Gods Geest u weer bij vernieuwing opheffe, is mijn wens en bede.

Geve de Heere ons genade om met al onze noden en behoeften, met onze begeerten en wensen, met onze lust en verlangen, met ons geloof, hoop en liefde aan Christus te hangen, zoals de tak hangt aan de boom.

Geve de Heere ons Zijn Geest om het leven van onze zoeten Jezus te leven en Zijn vruchten te dragen, zoals de tak leeft het leven van de boom en de rank de vruchten draagt van de wijnstok. En dat niet op hoop, dat wij zalig mogen worden - dat is wettische dienstbaarheid - maar dat wij dat mochten doen, omdat wij zalig zijn; het moet niet gaan eromheen, maar er uit, tot Gods eer, uit dankbaarheid.

En laat ons dan ook altijd bedenken, dat wij niet de gehele boom zijn. Wij zijn slechts een takje van de tak die "onze gemeente" heet. En onze gemeente is ook niet de boom, maar een tak van de tak, die de kerk van Nederland wordt genoemd. En die tak is ook maar weer een tak van de boom. Het is zo goed om dit nooit te vergeten. En waar u vraagt "waarom?" daar is ons antwoord op, dat het geloofsartikel van de gemeenschap der Heiligen voor ons wat meer mocht zijn dan een leerstuk. Maar opdat wij die gemeenschap der heiligen mochten beoefenen op geestelijk, maar ook op stoffelijk en kerkelijk terrein.

Kind, geve de Heere ons genade, opdat van ons gezegd kan worden wat de stervende Jacob van Jozef zei: "Jozef is een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan een fontein", en dat tot stichting van onze naaste, tot troost voor ons hart, Maar vooral tot verheerlijking van de nooit volprezen Christusboom. Amen.

Slotzang Psalm 72: 11.

3. De dingen waarover in Judea's gebergte veel gesproken werd

Psalm 25: 4.

Lezen: Lukas 1: 57 tot einde.

Gebed.

Psalm 68: 6.

Tekst: Luk. 1: 65 b.

En in het gehele gebergte van Judéa werd veel gesproken van alle deze dingen.

"Uw heilzon is aan 't dagen."

Ziedaar, Geliefde toehoorders, de blijde boodschap, die Gods knechten moeten brengen als het de laatste maand is van het jaar en wij ons opmaken om de lieve Kerstboodschap te bepeinzen.

De Heilzon is aan 't dagen. Wat een lieve belofte! Wie die Heilzon is, is u bekend; 't is onze zoete Jezus, dat grote Licht. Hij is het, die bij Maleachi de Zon der gerechtigheid wordt genoemd, en die met volle 'recht "het Licht der wereld" mag geheten worden - want buiten Hem is heel de wereld één duistere spelonk, en elk mens een kind der duisternis. Hij is het licht der wereld, en de zon van Zijn kerk, en Hij zal tot in eeuwigheid, volgens Openb. 21: 23, de kaars zijn in de eeuwige Godsstad, het nieuwe Jeruzalem.

Die Heilzon daagt, die zal straks opgaan! Wat een lieve boodschap voor elk die in het duister dwaalt, voor wie in de schaduw des doods verkeert. Ach, in die duisternis zat heel de kerk voor Hij daagde.

Ach geliefden, wij hebben met eigen hand ons licht gedooft; onze eerste vader zette de domper op ons licht, toen hij het verbond des Heeren verbrak, door het eten van de verboden vrucht, van de boom der kennis des goeds en des kwaads. En nu probeert de mens wel zelf weer licht te ontsteken, maar dat is niet anders dan bedrieglijk kunstlicht, dat de mens, die er op afgaat, in een eeuwigen nacht, in de buitenste duisternis doet neerstorten.

Voor Gods kerk begon er licht op te gaan, toen de Heere Abraham riep uit Ur, en hem geleidde naar Kanaän. Dat was het eerste morgengloren van het licht. Er ging een zon op, toen de Heere Zijn volk verlostte uit de slavernij van Egypte. Die zon steeg al hoger en hoger, tot de heerschappij van Koning Salomo. Dat was, om zo te spreken, de middaghoogte van de Oud-Testamentischen dag. Toen verblijdde men zich in het licht, er waren er, die dachten dat hij, dat Salomo, h e t licht was. Maar hij was hét licht niet. Die Oud-Testamentische zon begon aan het einde van Salomo's heerschappij te dalen, te dalen totdat ten laatste Maleachi die de avondster der profeten genoemd wordt - verscheen en onderging. En toen was het nacht, stik donker.

Toch, ook in die nacht flonkerden nog sterren - de sterren van Gods onfeilbare beloften. En van die beloften was de belofte van de Heilzon, die daagt, geenszins de minste Hoeveel zijn er door die beloften getroost. En hoevelen komt de Heere er nog, met die dagende Heilzon, te troosten. Maar hoevelen zijn er ook bitter teleurgesteld. Immers, als de Heere aan een bekommerde ziel, die in de duisternis gaat, belooft dat zijn heilzon

daagt, wat doet hij dan? Toehoorders, hij gaat op de uitkijk staan of hij de zon al niet op ziet gaan. Er zijn wat zielen die zich, aangaande Gods beloften, niet vergissen in de zaak, maar wel in de tijd van vervulling. Wachten duurt zo lang. Dat was zo ook met het oude bondsvolk.

Maleachi riep in de naam des Heeren hun toe: "Snellijk zal tot zijn tempel komen die Heere die gij zoekt", en: "Uliden daarentegen die de Heere vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan", en het werd hoe langer hoe donkerder. "Van uitstel komt afstel", zegt men, maar dat is bij onze getrouwe Bonds-God niet. Hij stelt wel uit, zeer lang zelfs, Hij snijdt de zaak soms wel af; maar komen doet het. "Zou ik het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken?" zegt de Heere.

Kind, Hij doet het zeker. Dit zien we in de geschiedenis van Israël. Hoe menig een zal met hijgend verlangen naar de vervulling van al dat heerlijke, dat de Heere had toegezegd, hebben 'uitgezien, misschien wenende de vervulling van Gods beloften hebben afgesmeekt, die wachtten en wachtten, en ten slotte het dal der schaduw des doods door moesten, zonder dat de Zon der gerechtigheid was opgegaan.

Zo gaat het nog. Er zijn begenadigden, die, hopen op de beloften, hun weg gingen, er de Heere om aanliepen, uitzagen of het licht daagde, ouder werden, en ten slotte stierven zonder de vervulling te hebben gezien. Of die verloren zijn? Wel nee, kind, als wij de laatste adem uitblazen, dan vervult God al onze onvervulde beloften in één slag. Zo was het immers ook met de gelovigen onder het Oude Testament.

Toch rijpte ongemerkt de tijd der vervulling. Juda werd al meer en meer de afgehouwen tronk, het huis Davids een dorre aarde, de zeventig jaarweken van Daniël spoedden ten einde, terwijl de mensheid uitgeput en uitgewerkt neerzigt, en alle pogingen tot eigen hulp gefaald hebben Toen, ja, toen wees het uurglas des hemels "de volheid des tijds" aan, toen was het Gods tijd, de tijd der vervulling

En ook wij geliefden, wensen thans ter nadere voorbereiding voor het zo dierbaar Kerstfeest, als uit de schaduw te treden tot het wezen, vanuit de nevelen van de beloften tot het licht der vervulling.

Wij willen, naar aanleiding van onze tekst, een ogenblik met u handelen over:

"De dingen waarover in Judéa's gebergte gesproken werd."

1. Welke dingen dat Zijn.

2. Welk licht hier is opgegaan.

en dan met een woord van toepassing besluiten.

Mocht de Heere ons in spreken en horen goed en nabij zijn, opdat Zijn eer mocht klimmen uit het stof en ons hart verblijd mocht worden door Zijne daden. Dat zij zo!

Geliefde toehoorders.

Het was een grote drukte daar in Hebron en in het gehele' gebergte van Judéa. In mijn gedachten zie ik daar overal groepjes mensen, die zeer druk en .bewegelijk met elkaar staan te praten. Het is aan alles duidelijk te zien, dat er iets bijzonders moet gebeurd zijn; als men die drukte gadeslaat, werkelijk, dan moeten er wel zeer bijzondere dingen zijn geschied.

En dat was ook zo. Vanzelf rijst de vraag in ons op: "Waar mogen die mensen het toch zo

druk over hebben?" De vraag wilden we in deze leerrede beantwoorden. We willen iets zeggen van "de dingen over welken in het gebergte van Judéa gesproken werd."

Vragen we dan eerst:

1. Welke dingen dat zijn.

Welnu, toehoorders, er was te Hebron - dat in het gebergte van Judéa lag - een kind - een zoontje geboren! "Is het anders niet? Dat zal te Hebron en in het gebergte van Judéa toch wel meer gebeurd zijn?"

Ja zeker, maar dit kindeke was een "wonderkind", iedereen heeft er de mond vol van, en het moet gezegd, dat degenen die gewoonlijk het meeste praats hadden als er iets gebeurd was, dat niet goed is, die hadden nu het minste te zeggen, er was nu iets goeds gebeurd.

Wij zullen het u, aan de hand der heilige historie, vertellen. Het was in die donkeren tijd, die wij u reeds geschetst hebben, dat er in het gebergte van Judéa, hoogstwaarschijnlijk te Hebron, dat in het gebergte van Judéa gelegen was, een echtpaar woonde, waarvan Lukas in ons teksthooftstuk, vers 6, dit heerlijk getuigenis geeft "dat zij beiden rechtvaardig voor God waren, en wandelden in alle geboden en rechten des Heeren. onberispelijk." Wat is dat een heerlijke en begeerlijke zaak, als man en vrouw beiden de Heere mogen vrezen, dat ,geeft een dubbele band. En vooral is dat voortreffelijk, als de vrucht van die Godsvreze zich naar buiten openbaart in een godzalige wandel, zoals hier bij Zacharia en Elizabeth.

Zij waren "rechtvaardig voor God." Laat ik u mogen opmerken, dat dit niet ziet op de rechtvaardigheid des geloofs. En dat wandelen in al de geboden en rechten des Heeren, moet u ook niet zo opvatten, alsof dit heilige mensen waren. "Rechtvaardig voor God" werden zij oudtijds genoemd, die een godsvruchtig leven leidden, als een vrucht van de genade der wedergeboorte, - anders is heel die zogenaamde godsvrucht niet anders dan een uitwendig vertoon, zoals men dat ook in onze dagen bij duizenden vindt; de Heere noemt zulken "wit gepleisterde graven." - Nee, Zacharia en Elizabeth waren in eigen schatting, door Gods ontdekkende genade, arme en ellendige zondaren voor God. Maar door de genade des Geestes bezaten zij een nieuw leven, dat hun innerlijk verwarmde, en zich naar buiten vertoonde in een werkelijk godzalige levenswandel. Het waren mensen, die men na mocht kijken.

Gelukkige mensen, die elkaar kunnen verstaan in hun klaag- en jubeltonen, en die zo één mogen zijn in levenskeus. En toch knaagde er een worm aan hun geluk - zij waren "kinderloos En dat was wat voor de echten Israëliet; denkt maar eens aan Sara, en Hanna, de moeder van Samuël. Hoe hebben zij gebeden, die Zacharia en zijn vrouw; hoe dikwijls hebben zij, als weleer Hanna, de knieën voor. de Heere gebogen en hun hart uitgegoten, en Hem "Die de eenzamen zet in een huisgezin", gesmeekt, om een kind. Hoe hebben zij gehoopt en gewacht tot.... de tijd voorbij was, en "zij beiden verre op hun dagen waren gekomen", en er geen andere verwachting overbleef, dan kinderloos te sterven.

Zacharia was een priester des Heeren. In zijn tijd waren de priesters in vier en twintig klassen ingedeeld, die elk op hun beurt de dienst in de tempel des Heeren te, Jeruzalem waarnamen. Nu was de beurt aan de klasse van Abia, waartoe Zacharia behoorde. Nu was het gebruikelijk, dat door het lot aangewezen werd, de priester, welke de eer mocht hebben om des ' morgens en des avonds het reukwerk aan te steken, in het heilige, op het gouden reukaltaar. Dat reukoffer: zag op de voorbedding van Christus voor Zijn volk, waardoor de gebeden van. Zijn volk voor God aangenaam kunnen zijn.

En zie geliefden, toen hij daar zo heel alleen in dat heilige werk doende was, daar verscheen hem opeens een Engel des Heeren, een van de krachtige helden, die ook nu nog, al zien wij het niet, tot dienst worden uitgezonden om dergenen wil, die de zaligheid zullen beërven.

Zacharia werd zeer ontroerd en bevangen door vreze toen hij die snellen bode des Heeren zag. Dat was gewoonlijk zoo. Ach, er is dan ook nog zó'n groot onderscheid tussen die heilige troongeesten en zelfs Gods liefste kind, zolang het hier als een stofbewoner in de strijdende kerk vertoeft.

Toch, Gabriël, de Engel, maant zijn vrees af: "Vrees niet, Zacharia." Zo doet de Heere altijd als Hij wat goeds wil bood schappen, als Hij ons een troostwoord toespreekt, dan is het altijd eerst "vreés niet" of "vrede zij u", dan kalmeert de Heere altijd eerst ons hart, dan is er stilte om met een kalm gemoed de troostrede Gods te beluisteren.

"Vrees niet Zacharia", want ... "want uw' gebed is verhoord" zo zegt de Engel. - Uw gebed is verhoord.... Welk gebed?

Het zal bij Zacharia toch wel geweest zijn, zoals bij u en mij, kind des Heeren. Immers wij hebben zoveel gevraagd aan de Heere, zoveel rekwesten dienden wij in, waarop wij nimmer antwoord kregen, en waarop wij geen antwoord meer verwachtten. U bad om de bekering van uw man of vrouw of kind, of om deze of die zaak, enz., maar de Heere nam er geen notitie van. En nu dat waard "uw gebed is verhoord, en uw vrouw Elizabeth zal u een zoon baren." Wel, dat is waar ook, daar hadden zij vroeger om gebeden, maar dat bidden hadden zij al lang opgegeven; immers, daar kwam toch niets van. - Wel, arme smekeling in ons midden, wat zegt u hier nu van? Ziet u wel, dat uitstel bij de Heere geen afstel is? Wie weet, of het u later ook niet meevalt.

Kind, mochten deze woorden van de Engel voor ons toch maar zijn een aanmoediging, om in een rechte zaak, staande en afwachtende te blijven voor het aangezicht des Heeren.

"Uw vrouw Elizabeth zal u een zoon baren' . Dat kan nu niet meer; vroeger, ja, maar nu is Elizabeths tijd voorbij. Nee, dat kan Zacharia niet geloven. - Dat boze, God ontterende ongeloof toch, konden wij het uit ons hart scheuren. Dat ongeloof verdenkt altijd Gods goedheid, genade en macht. Dat wil altijd God binden aan de wet der natuur, waar de Heere toch boven staat.

Ach kind, als wij er geen doorzicht meer in hebben, dan` denken wij, dat de Heere er nu ook niet meer door zien kan. En dat nog wel, terwijl wij weten, dat de Heere een God is, die juist het onmogelijke doet. "Wat onmogelijk is bij de mens, is mogelijk bij God."

Wel, wat was die Zacharia, en wat zijn wij, wonderlijke schepselen? Wat geloven wij toch weinig van hetgeen wij belijden! Als de priester het reukoffer bracht, dan stond het volk wel in de voorhof Psalmen te zingen, misschien zongen zij wel - althans Zacharia had het zeker dikwijls gezongen, zij het dan onberijmd:

*Een God, die zet, uit mensenmin,
D' onvruchtba'ren in een huisgezin;
En om Zijn macht te tonen....*

En nu de Heere belooft het te doen, nu zegt hij, en dat nog wel tegen Gods Engel: "Waarbij zal ik dat weten? want ik ben oud, en mijn vrouw is verre op haar dagen gekomen." Hoe durft die man zo'n toon aan te slaan tegen die Gods gezant?!

Kind, ik ben blij, dat het in de Bijbel staat. O, dat satanische ongeloof durft ons wat te laten zeggen, dat in één woord gruwelijk is.

"Waarbij zal ik dat weten?" m.a.w.: "Wat voor teken doet Gij, opdat ik weet, dat Gij mij niet bedriegt?" Nu, hij kreeg een teken: "Gij zult stom zijn, tot op de dag, dat deze dingen geschied zijn."

Zie, toehoorders, toen had hij zijn teken. En och, het is de Heere bekend, hoeveel kinderen Gods er zijn, die geestelijk stom zijn, die nooit eens mogen of kunnen spreken over de weldaden, die de Heere hun bewees, en over hetgeen de Heere aan hun gedaan heeft, als een vrucht van het begeren van tekenen.

Kind, God heeft ons Zijn woord gegeven en Zijn gezanten gezonden, en als dat niet genoeg is, als u er nog tekenen bij moet hebben, dan loopt het verkeerd af. Als de Heere een zwakke in 't geloof eens een teken geeft, dan is dat Zijn onmetelijke 'goedheid. Maar de vergevorderde, als die een teken vraagt en krijgt, gaat het wel als met Zacharia.

En de Heere voegt de daad bij het woord. Wij lezen in de verzen 21 en 22 van ons teksthoofdstuk, dat het volk wachtende was op Zacharia én verwonderd was, dat hij zo lang in de tempel vertoefde. Het was toch de gewoonte, dat, als de priester het reukwerk gebracht had, hij naar buiten kwam om het volk te zegenen. Zo wilde Zacharia ook ditmaal doen; hij breidde zijn handen uit en wilde hun zegenen, zeggende: "De Heere zegene u en behoede u, enz." (Num. 6: 24-26), maar hij kon niet spreken, hij was stom. Dat de menigte, die hiervan getuige was, ontroerd werd, laat zich denken; zij besluiten, dat hij een gezicht in de tempel gezien had.

Eindelijk is de tijd van zijn dienst verstreken en gaat hij naar zijn huis om zijn wedervaren aan zijn vrouw te vertellen? nee, dat kon hij niet, maar hij schreef het op een schrijftafeltje. Daar moest hij drie dingen op schrijven: ten eerste de blijde tijding die Gods knecht hem in de Naam des Heeren bracht; maar dan ook zijn zondig ongeloof en de kastijding des Heeren, Die zijn tong had aangeraakt.

Maar wat is dat een voorrecht, dat als wij zó'n boodschap moeten overbrengen, dan een vrouw te hebben die ons verstaan kan, ook in onze gebreken. Stel u maar voor wat dat voor hem geweest zou zijn, als Zacharia een vrouw had gehad, zoals er nu zoveel zijn. Vrouwen, en ook mannen, met zo'n groot geloof, dat zij nooit twijfelen - maar het zal de vraag zijn, of dat geen dood geloof is.

Gelukkig, toehoorders! de Heere had de man z'n geloof niet nodig om Zijn raad uit te voeren. Elizabeth baarde, op Gods tijd, de beloofden zoon. En als het dan de dag der besnijdenis is, en het kind een naam moet gegeven worden, dan willen de burenen, dat hij naar zijn vader, "Zacharia" zal heten.

Maar Zacharia schrijft, dat zijn naam moet zijn "Johannes", dat zegt "God is genadig." Ziet geliefden, dat leert de Heere al Zijn ondeugende kinderen, dat zij met een genaderijk God te doen hebben. En toen raakte de band van zijn tong los, en daar jubelt en juicht hij, en looft en prijst de Heere.

Er zijn mensen, als men die goed beluistert, dan prijzen zij gewoonlijk hun eigen geloof en bekering. De Zachariassen heb. ben helemaal geen stof om zichzelf te prijzen, allen roem is voor hun uitgesloten, maar die roemen dan ook in de Heere.

En de burenen zijn mede verblijd, ja, vervuld met heilig ontzag; hun hart is vervuld met deze geschiedenis, geheel Hebron, ja, ver daar buiten, ja, geheel het gebergte van Judéa is vol van dit feit. En de kleine Johannes is op aller tong; 't is een mysterie zegt de ene, andere hebben een vaag voorgevoel.... Zou het werkelijk waar zijn.... Zou God aan Zijn erfdeel hebben willen denken? Er zijn er, ja, die zetten de lofzang al in, zingende: Lof zij de God van Israël, de Heere die aan Zijn erfvolk dacht.

En die zangers, zij hadden gelijk, het was zo! het morgenrood van de Nieuwen dag was door de duisternis heengebroken. Ja werkelijk, de morgenster was verschenen. Dit dooi ons dan ook in 'de tweede plaats onderzoeken:

2. Welk licht hier is opgegaan.

Werkelijk, in de geboorte van de kleine Johannes, is voor de lieden van Judéa's gebergte een licht opgegaan, in dat, onder zoveel wonderlijke omstandigheden, geboren kind.

Dat kind van Zacharia en Elizabeth, waar elk het over heeft, waar heel Judéa's gebergte de mond vol van heeft, is: Een kind van God. Als zodanig is die kleine Johannes zo belangrijk voor diegenen onder Gods lievelingen, die nooit een "omzet", die nooit een "overgang" vanuit de dood in het leven leerden kennen. Immers, er zijn enkele Werkelijk Godvrezende zielen, die geen begin weten te vinden, omdat zij van de moederschoot geweest zijn, zoals zij nu zijn. Zij hebben altijd de Heere gevreesd, altijd hadden zij afschuw van de zonden, heel hun leven hebben zij Gods volk en knechten, en de Oude waarheid, die naar de godzaligheid is, bemind. Terwijl andere van Gods volk op een pijnlijke wijze van de wilde wijnstok zijn afgesneden" en de tamme Wijnstok - de Heere Jezus - ingelijfd zijn. En zij er, om zo te spreken, als een knopje zijn uitgegroeid. Dat is een onuitsprekelijk voorrecht, het heeft hun voor veel zonden bewaard, maar Satan heeft dikwijls veel vat op zulken; zij worden soms zó heftig bestreden, en zó door twijfelzucht en ongeloof geslingerd, dat zij wel eens bij zichzelf zeggen: "'k wou, dat ik toch ook maar een eertijds had gehad"; zij zijn soms jaloers op diegenen, die eerst de wereld dienden en toen krachtadig zijn geroepen en staande gehouden.

Kind, zie hier nu eens in Johannes uws gelijke. Die is wedergeboren ter wereld gekomen. Immers, hij gaf in de moederschoot al de blijken van geestelijk leven. Toen sprong hij al op, als de van Jezus bevruchtte Maria in zijn nabijheid kwam (Luk. 1: 41).

Kind laat u dat toch nooit spijten, nooit kunt u de Heere te vroeg of te jong vrezen. En denk maar niet, dat u dan niet bestreden zou worden, want dan heeft Satan en ongeloof weer wat anders om u te kwellen. Maar al verder; de kleine Johannes zal een Nazireeër zijn.

Een Nazireeër, dat was iemand, die geheel aan de dienst des Heeren was gewijd. Maar dat zijn ook wij en onze kinderen. Immers, ook wij en onze kinderen zijn door de doop afgezonderd van de wereld en gewijd aan de dienst des Heeren. Dat toch hebben onze ouders plechtig beleden en stellig beloofd, dat zij ons dan ook in de vreze en vermaningen des Heeren zouden opvoeden. En wij hebben datzelfde weer beloofd van onze kinderen. Maar hoeveel ouders zijn er, die, ondanks die plechtige belijdenis en die belofte voor Gods aangezicht in die ernstige ure afgelegd, hun kinderen aan de wereld, aan de hoogmoed, aan de zonde, ja, aan de Satan wijden.

Hoeveel ouders zijn er, die hun kinderen opvoeden alsof ze alleen voor dit leven waren geschapen, alsof die kinderen alleen maar een lichaam hadden, zo verwaarlozen zij de ziel van hun kind, en veronachtzamen de eeuwige belangen van die panden, die God hun toevertrouwde. En nu spreek ik nog niet eens van die moeders en vaders, die met hun kinderen aan de hand de tenten en plaatsen der ijdelheid bezoeken. O ouders, het zal u hard vallen als uw gedoopt kroost in 't gericht de hand tegen u zal opheffen, en u verwijten, dat het mede uw schuld is, dat het eeuwig verderf hun deel is. Gelukkig kind, die ouders mag hebben als de kleine Johannes had!

Maar er is nog meer wat de kleine Johannes in opspraak bracht. Niet alleen, dat hij een

kind des Heeren was en een gewijde aan de hoge God, maar nog meer; de kleine Johannes zal een profeet des Allerhoogsten zijn - de Heere Jezus sprak van hem, dat hij meer was dan een profeet. Een profeet! wat moet dat de lieden van Judéa's gebergte wel opwinden. Een profeet des Heeren, zo iemand was er sinds Maleachi niet geweest. Geklaagd had de kerk, reeds vier eeuwen lang: "Wij zien onze tekenen niet; daar is geen profeet meer, noch iemand bij ons, die weet hoe lang." (Ps. 74: 9). En Gods kinderen weten wat dat zegt, als de stem des Heeren zwijgt als het graf. En nu ongedacht en onverwacht geeft de Heere hun een profeet. Wel, wat zullen die mensen met grote ogen dat kind hebben aangezien.

Er is nog meer. Johannes zal een profeet zijn, die door Gods genade een rijke vrucht op zijn arbeid zal zien. De Engel Gabriël heeft van hem gezegd "dat hij het hart der vaders tot de kinderen zou bekeren." Dat klinkt wonderlijk, wij zouden het wel willen omkeren en zeggen, dat hij het hart der kinderen tot de vaders zou bekeren. Toch, dat zegt Gods Engel niet, maar hij spreekt van een bekering van de vaders tot de kinderen. En dat dit een dierbare zaak is, wordt ons duidelijk, als wij bedenken hoe die vaders zich vastklemden aan de ceremoniële godsdienst.

En die kinderen, waarop de Engel doelt, zijn diegenen, die in Christus Jezus, in de heerlijkheid der vrijheid der kinderen Gods zouden staan en wandelen. En nu was het nodig, dat die vaders bekeerd werden van de schaduw tot het wezen, van Mozes tot Christus. In die woorden des Engels lag dus uitgesproken, dat er een gehele omkeer in de dienst des Heeren zou komen, een hele andere orde van zaken. En daar zou de Heere de kleinen Johannes als middel voor gebruiken. Is het wonder, dat er in Judéa's gebergte over al die dingen veel gesproken werd?

Het wordt nog al wonderlijker. Zie nog eens op het kindeke van Zacharia en Elizabeth. Hij is het, die volgens het getuigenis van de Heilige Geest, 'voor het aangezicht des Heeren heengaan zal in de geest en de kracht van Elia, om Zijn volk kennis der zaligheid te geven in de vergeving der zonde.' Wonderlijke taal. Wat mag dat alles toch betekenen? Dit, Geliefde toehoorders, dat de kleine Johannes is, wat de eerste lentebloem is in de natuur, en wat de morgenster is voor de naderende dag, en wat het olijfbblad was in de bek van Noach's duif. Zie, dat was de kleine Johannes voor de kerk van God.

Als wij de eerste lentebloem zich aan de aarde zien ontwortelen, dan weten wij daaruit, dat de zomer nabij is, nietwaar? En als wij de morgenster zien opgaan, dan weten wij, dat de nacht is voorbij gegaan, en dat straks de zon zal opgaan. En dat olijfblaadje in de bek van Noachs duifje, verkondigde aan de Arkbewoners, dat het oordeel voorbij was, dat de wateren der zondvloed van de aarde waren weggetrokken. Nu, zo was het nu ook hier. De Heere had gezegd, dat de Koning der Eer zou komen, dat Hij Zijn Christus - Zijn Zoon - in de wereld zou zenden om zondaren zalig te maken. Maar dan zou eerst Elia komen, dan zou eerst komen 'de stem des roependen in de woestijn. Eerst zou komen, had Maleachi gezegd, de Engel, die voor het aangezicht des Konings zou heen gaan, om voor Hem de weg te bereiden. '

Nu geliefden, dat alles is de kleine Johannes, Hij is de geestelijke Elia, de stem des roependen in de woestijn, de wegbereider, de heraut van Koning Jezus.

Het is dus duidelijk uit de geboorte van de kleine Johannes, dat die lieve trouwe Verbonds Jehovah gedacht aan Zijn genade. Zolang had het geschenen alsof de Heere een God is, die wel belooft, maar niet geeft, wel het zegt, maar het niet bestendig maakt. Immers het vijandig Jodendom had reeds gezegd (Jer. 17: 15): "Waar is het woord des Heeren? laat het nu komen" en "Waar is de belofte Zijner toekomst? Want van de dag dat de vaders

ontslapen zijn, blijven alle dingen, alzó gelijk van het begin der schepping (2 Petr. 3:4).

En nu die kleine Johannes, hijzelf is een bestraffing van de spotters. Zwijgende verkondigt dit kind *dat de volheid des tijds* er nu is.

Kind, zolang heeft de Heere gewacht, en zolang wacht Hij ook bij u en mij, tot het de tijd is voor de vervulling Zijner belofte. O, de Heere is zo mild in de bedeling Zijner genade, daarvan zijt gijzelf, kinderen Jacobs, de sprekende getuigen. Toch zal de Heere nooit genade verspillen, eerst moet de tijd "rijp" zijn, dan helpt en geeft de Heere dadelijk en overvloedig. En dat was het nu voor de kerk des Heeren, nu was de tijd "rijp", dat zegt Zacharia's wonderzoon.

Dat jongske daar te Hebron, het riep de inwoners van Judéa toe, dat de Heere begonnen was om Zijn beloften te vervullen. Wat had men toch gewacht en uitgezien naar het 'beloofde "Vrouwenzaad", naar de Profeet als Mozes, naar de Getrouwen Priester, naar de Koning der Eer, naar Vorst Messias, naar de Zon der gerechtigheid. Maar Hij kwam maar niet. De beloften omtrent Hem werden schier dagelijks vermenigvuldigd, iedere profeet sprak van Zijn komst, maar het bleef bij beloften. Wel heeft men herhaaldelijk gedacht, dat Hij er was. Het schijnt ons toe, dat zelfs moeder Eva al dacht, dat Hij het was, toen zij Kain baarde. In de grondtekst staat toch, dat zij bij de geboorte van die deugniet sprak: "Ik heb een man de Heere verkregen" - helaas, het was een broedermoorder. En zou Lamech, bij de geboorte van zijn zoon Noach, niet aan Hem gedacht hebben, toen hij sprak: "Deze zal ons troosten over ons werk en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de Heere vervloekt heeft"? En het was de man, niet om hen te troosten, maar om hun Gods oordeel, om hun de zondvloed aan te zeggen. Zo is men herhaaldelijk teleurgesteld, en door die teleurstelling afgemat en moedeloos, en Zie, daar is nu ongedacht het begin der vervulling van Gods beloften. De kleine Johannes is het onweersprekelijk teken, dat de nacht voor Gods Kerk is voorbijgegaan, dat de Zon der gerechtigheid achter de kim opgaat, ja, in één woord, dat Jezus, de Koning der Joden, de Christus des Heeren, in aantocht is.

Wij vragen u, is het dan wonder, dat geheel het gebergte van Judea in rep en roer is. Vier duizend jaar lang was er door de profeten en rechtvaardigen begeerd en uitgezien naar de vervulling van Gods beloften, en zij hebben die vervulling niet gezien. En Zie, daar verschijnt nu plotseling, nee, niet de Koning zelf nog, maar dan toch Zijn heraut, Zijn wegbereider, ten bewijze, dat de Koning in aantocht is.

Gelukkige lieden van Hebron! gelukkige bewoners van die bergstreek! Heel de wereld ligt nog in geestelijke donkerheid, zelfs Jeruzalem - ja, de Davidstad - lag nog in het duister, zij hebben daar nog geen flauw vermoeden, dat de nieuwe dag nabij is, dan daagt het al in het Oosten, dan worden de toppen der bergen van Judea al beschenen door het liefelijk morgenrood, door de gulden stralen van de opkomende. Zon.

Ja geliefden, de oude Simeon ziet nog niets van de vervulling van de heerlijke beloften, die hem zo lieflijk troostten, maar ook zoveel werk en strijd bezorgden. De oude, godzalige weduwe Anna de profetes, zoekt nog biddende in de tempel naar Hem, zonder iets te zien. De herders in Efratha's velden zuchten nog: "Och, dat Gij de hemel scheurdet, dat Gij nederkwaamt",... toen vierde men reeds feest te Hebron; toen grepen zij daar met de jubelende Zacharia de harp van de willigen, toen zongen daar de kinderen Gods.

Komt geliefden, laten wij, met het oog op het naderend Kerstfeest, mee jubelen van de lofzang van Zacharia het 1e en 2e vers.

Geliefde toehoorders! We mochten u dus schetsen, die dingen, waarover de mensen het zoo, druk hadden in het gebergte van Judéa: Wat zegt u ervan? Vindt u ook niet, dat die mensen een heerlijke stof hadden om over te spreken? Vindt u ook de inhoud van hun gesprekken niet heerlijk en: begeerlijk? En vergelijkt daar nu eens bij de gesprekken, die men zo dagelijks beluistert in spoor en tram, schip en boot, op de markt en bij de straat. Wel, wel! wat een zotternij en ijdel geklap moet men dan aanhoren, en dat van mensen, waar men toch wel wat anders van mocht verwachten. Wij mochten wel bidden, niet alleen wat David bad, "Wend mijn ogen af, dat ze geen ijdelheid zien", maar wij mochten er wel bij bidden: "Stop mijn oren dicht, dat ze niet naar dat zot geklap luisteren." Men kan zo horen wat er in het vat is, waar het hart der mensen al mee vervuld is. Het hart geeft toch uit wat er in is.

En nu spreek ik nog niet van dat vreselijke spotten en vloeken en lasteren, waar onze Catechismus zo juist van zegt: "Dat er geen groter zonde is, noch die God meer vertoornt, dan de lastering Zijns Naams; waarom Hij die ook met de dood te straffen bevolen heeft." Ziet maar wat er geschreven staat in Lev. 24: 11 v. v. Daar lezen wij van de zoon ener Israëlietische vrouw, die de "Naam" lasterde en vloekte. Zo iets had men onder Gods oude volk destijds nog nooit gehoord. Zeker, 't was een hardnekkig, 't was een zondig volk, maar zó iets hadden zij nog niet ondervonden; zij wisten dan ook in 't geheel niet wat zij met zó iemand doen moesten, waarom zij hem dan ook in de gevangenis zetten, en het de Heere vraagden, wat zij met zó iemand beginnen moesten. En wat gebod de Heere? De Heere zei tot Mozes: "Breng de vloeker uit tot buiten het leger; en allen die het gehoord hebben zullen hun handen op zijn hoofd leggen; daarna zal hem de gehele vergadering stenigen." O, als dat nu eens gebeuren moest, er zouden geen stenen genoeg in de wereld zijn om de vloekers te stenigen. En toch is de Heere nog diezelfde God van vroeger, Hij zal de lasteringen Zijns Naams zekerlijk eenmaal bezoeken.

Gelukkige bewoners van Judéa's gebergte, die niet uitgepraat komen over Zacharia's wonderzoon. Komt er nu eens om. Heel de wereld spreekt over geld en macht en vrouwen, over wonderlijke uitvindingen, enz., enz. Maar over wat God gedaan heeft tot redding van een verloren wereld, daar zwijgt men over als het graf, daar mag op de Staatsschool niet eens tegen onze kinderen over gesproken worden.

"En in het gebergte van Judéa werd veel gesproken van al deze dingen", die wij u in deze leerrede schetsten; en, waarover gaat het nu in de belijdende kerk? De wereld weet niet anders dan van het zien en zinnelijke, maar waarover spreekt men in de kerk, die "deze dingen" belijdt? In de belijdende kerk wordt veel, zeer veel zelfs, gesproken; er is een groot rumoer. Maar als u het oor te luisteren legt, dan is het vaak zielsbedroevend wat men al hoort. Men hoort er spreken over Jan en alleman, men hoort er de gebreken van elkeen lang en breed uitmeten, men hoort er van politiek en het veroveren der Tweede Kamer, enz.

Maar van de dingen, daar men het in Hebron zo druk over had, over de dingen, die Gods koninkrijk en het belang der onsterfelijke ziel van hun en hun kinderen aangaat, daarover hoort men niet. Waar men een en andermaal in Gods bedehuis mocht neerzitten, daar men las of sprak over het wonderkind van Zacharia en Elisabeth, wat zeg ik, nee, waar men las of sprak van het Kind van Bethlehem, van onze zoeten Jezus en Zijn heerlijk verlossingswerk, daar zou men toch verwachten, dat er tenminste dan, al was het maar één uur, over die dingen gesproken zou worden.

Nee, toehoorders, loopt maar mee met de kerkgangers, gaat maar mee naar hun huis, er wordt vaak geen woord meer over het gehoorde gesproken. Of de kerk vol of leeg was,

wie er waren en wie er niet waren, of dominee mooi of niet mooi heeft gesproken, dat is het al. Vraagt maar niet eens naar de tekst, want dan is men zo kort van geheugen, enz. enz. De Heere spreekt in Zijn gelijkenis van de zaaier, van een deel van het zaad, dat bij de weg viel. (Matth. 13: 4), men mag nu wel vrezen, dat het alles bij de weg is bezaaid. Helaas, moeten onze tekst wijzigen: "En in onze gehele gemeente wordt niet gesproken over al de heerlijke en begeerlijke en noodzakelijke dingen, die God en Zijn dienst aangaan," zelfs in de laatste week der voorbereiding van ons heerlijk Kerstfeest niet. En toch zal de mens van al dat gehoorde rekenschap moeten afleggen; de Heere zal eenmaal een onderzoek instellen naar de vrucht van Zijn bediening.

Toehoorders, is u dan wel iets anders te wachten dan het vonnis wat de Heere eenmaal velde over die onvruchtbaren boom, n.l.: "Houw hem om, want hij beslaat nutteloos de aarde?" Och, dat de Heere u nog eens een belangstellende ziel gaf voor "deze dingen", opdat Bethlehems wonder u niet tot een oordeel zij.

Toch is er door Gods genade nog een volkje, 't zijn er niet veel, de Heere heeft ze zeer dun gezaaid, ja, toehoorders, bij die vindt u nog warme belangstelling voor het goede, dat de Heere in en aan Zijn Sion doet. Dat is een volk, dat zich zeer goed thuis had gevoeld in Judéa's gebergte, daar zouden zij hun hart opgehaald, hebben, wat zouden zij meegezongen hebben!

O, als er nog eens een wonderkind in Sion mag geboren worden, dan wordt er, onder hen ook nog wel druk over gesproken." Of er dan ook nu nog zulke Johannessen worden geboren? Zeker, geliefden, al moeten wij zeggen, dat het zelden is, toch, het gebeurt ook nu nog. Immers, elke wedergeborene is een wonderkind. Elke wedergeborene is een kind Gods, is een geestelijke Nazireeër, dat is ene, die aan de Heere en Zijn zaligen dienst is gewijd, en elke herborene is een geestelijke profeet; de Heere zegt: "Dit volk heb ik mij geformeerd, zij zullen Mijnen lof vertellen." Elke wedergeborene is ook een bewijs van Gods trouw, de vervulling van Gods beloften, is een ster - zegt dan een sterretje - een lichtje in Gods kerk. En zouden wij dan niet blijde zijn? Zouden de Sionieten er van zwijgen, als God dit door Zijn Geest nog eens doen wil? Mocht het eens meer gebeuren! Mocht de Heere ook onder ons en onder onze kinderen nog eens zulke kinderen doen geboren worden, die nog wondertekenen mogen zijn van Zijn macht en genade.

"De kerk is onvruchtbaar geworden", zegt ge. Maar dat was ook Elisabeth. "Ik kan het niet geloven, dat het nog gebeuren kan!" Dat kon ook Zacharia niet - en toch deed God het. Mocht dat voor ons nog een spoorslag zijn tot het gebed, want "Hij wil er van de huize Jakobs om gevraagd worden."

Kind des Heeren, wij spreken zo gauw van "onverhoorde gebeden", daar meende ook Zacharia over te kunnen spreken, en toch vervulde God Zijn belofte, en deed Hij, waarom die ouders vroegen. Kind, houd maar biddend aan. U weet het niet, de Heere kon al op weg zijn om uw man of vrouw of kind te wederbaren. Hij kan het doen al hebben zij het nog zo verbeurd, al zaten zij in de kroeg of gevangenis. Hij kan het doen om Hem, Die als een kindeke in Bethlehem geboren werd. Laat dat dan maar uw pleit grond zijn. Geve de Heere, dat er ook nu nog alom een stem mocht worden gehoord, zeggende: "Deze en die is in Zion geboren en de Allerhoogste zal hen zelf bevestigen!"

Zie, bekommerde ziel, datzelfde is u gebeurd; ook u bent als een wonderkind geboren, al is misschien het geestelijk gebergte van Judéa niet zo in beroering geweest over u als over Johannes; toch is er misschien meer over u gesproken dan gij wel weet.

Ge was uzelf dat niet bewust; ook Johannes zong niet mee toen de lieden van Hebron

zongen: "Dus wordt des Heeren volk geleid, door 't licht, dat nu ontstoken is." Johannes lag misschien te schreien, toen ze van hem zo heerlijk zongen. Zo gaat het ook bij onze geestelijke geboorte. Gods volk is soms zo echt blij als ze eens een mens oprecht horen klagen en wenen over hun schuld en verlorenheid: "Ik heb tegen God gezondigd." "Wee mij, dat ik zo gezondigd heb." "Och Heere, wees mij zondaar genadig."

Zie, als Gods volk die klaagtonen eens krijgen te beluisteren, dan springen zij op van blijdschap, en dan spreken zij daarover met elkaar, achter uw rug. Natuurlijk is dat voor u geen grond. Onze geestelijke geboorte kan voor ons de grond niet zijn. Dat kan alleen zijn het Kind van Bethlehem, onze zoete Jezus. Die moet wassen, en Johannes en wij moeten minder worden. Want Hij is het een en al voor gans Zijn kerk en voor iedere levende ziel. Mocht Hij ook uw grond zijn of worden.

Wel, kind des Heeren, waren de lieden in 't gebergte van Judéa zo vervuld met de voorloper, met de morgenster, wel, mochten wij eens niet kunnen zwijgen over Hem, die de Koning zelve is, de Zon der gerechtigheid, die voor ons is opgegaan. Kind, dat onze profetische bediening eens meer openbaar mocht komen, nee, wij staan niet in dat ambt van Johannes. Toch heeft de Heere gezegd, dat de minste in het Koninkrijk der hemelen meer was dan hij. Hij stond op de grenslijn tussen oud en nieuw. Wij zijn die lijn over, wij mogen zeggen: "Zie, het is alles nieuw geworden."

Geve de Heere ons genade en een rechte voorbereiding voor het geboortefeest van Christus; mochten wij in 't geloof tot Zijn kribbe naderen, en de prediking van Johannes overnemen, waar hij, wijzende op de Heere Jezus, zegt: "Ziet het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt." Daartoe verleen de Heere ons Zijn Geest! Amen.

Slotzang: Lofzang van Zacharia: 4.

4. De Kerstboodschap

Psalm 95: 1, 4.

Lezen: Lukas 2 1-20.

Gebed.

Lofzang van Maria: 1, 2, 3.

Tekst: Lukas 2: 7.

En zij baarde haren eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor hen geen plaats was in de herberg.

Kerstfeest!

Wie onzer, Geliefde toehoorders, is in staat om de diepte van dat woord, en de grote betekenis dezer zaak voor de kerk des Heeren uit te spreken.

Immers, op een feestdag als heden, worden we opnieuw en in het bijzonder herinnerd aan de grootste gebeurtenis, die in de zes duizend jaren, dat de wereld reeds bestaat, heeft plaats gegrepen.

De dag van heden toch wijst ons in het bijzonder op die vrije ontferming Gods, waardoor de hemel geopend werd en het welbehagen Gods in Bethlehems kribbe zich aanschouwelijk openbaarde. Al beleefden we dan ook honderdmaal dit lieve heerlijke Kerstfeest, altijd zal het nieuw en vers en gedenkwaardig blijven, en een stof van aanbidding voor Gods kinderen uitmaken.

O, het is zo waar, wat de Engel tot die 'wachtende' herders op het eerste Kerstfeest zei: "Ik verkondig u grote blijdschap die al den volke wezen zal."

Werkelijk, onder de zegen des Heeren geeft dit feest blijdschap en wel grote blijdschap, en wel een blijdschap, niet alleen bestemd voor het vleselijk zaad, van Abraham, maar een blijdschap, die al den volke wezen zal.

Duizenden ogen toch, uit alle oorden der wereld, uit Noord en Zuid, uit Oost en West, richten zich dan ook in deze ure naar het enig Bethlehem, en naar dat enig Kind, dat daar in de kribbe neer ligt.

Terwijl tal van stemmen worden gehoord, sinds die heugelijke gebeurtenis plaats vond, die met Jesaja juichen: "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouders; en men noemt Zijn naam: Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst. Zij of worde deze feestdagen, ook voor velen onzer, een stof van vreugde en, zaligheid.

Voor heden wilden we uwe aandacht bepalen bij:

De Kerstboodschap.

1. In haar rijken inhoud.

2. In haar diepe beschaming.

3. In haar dierbare lering.

4. In haar zoete vertroosting.

Mocht de Heere ons in spreken en horen genadiglijk willen begiftigen met de Geest des

eenvouds, der waarheid en der vertroosting. Dat zij zo!

Geliefde toehoorders.

Het is een waar wonder van eenvoud, het verhaal, dat we bij de Evangelisten vinden omtrent de grootste gebeurtenis die ooit plaats greep, het verhaal van de geboorte van Christus.

In welk een eenvoudige taal spreken en schrijven daar de Evangelisten over. 't Is als ware het de gewoonste zaak der wereld. Daar hebben al veel mensen zich geërgerd aan die eenvoud. Ja, sommigen gaan zo ver, dat zij vragen: "Zouden die Evangelisten zelf wel de grootheid van de Kerstgebeurtenis hebben ingezien? Zouden zij het zelf wel geloofd hebben?", omdat zij er niet meer met ophef van schrijven. En toch blijkt juist uit die eenvoud het Goddelijke van het Kerstverhaal, er blijkt uit: de drijving van de Heilige Geest.

O, als wij eens zo'n gebeurtenis moesten beschrijven, wat zouden wij toch een hoogdravende taal gebruiken, hoe zouden wij ons uitsloven om het toch maar mooi te maken, hoeveel papier zouden wij er wel voor nodig hebben. Laat er maar eens een gewoon aards Koningskind geboren worden, wel! wel! wat slooft de mens zich dan af om het op te hemelen. Leest over zo'n geboorte maar eens wat de nieuwsbladen er van zeggen.

Doch daar waren de heilige historieschrijvers, door Gods Geest, aan gespeend - trouwens, de zaak had het niet nodig om opgehemeld te worden: het is hemels!

Meent echter niet, dat, al is de Kerstboodschap, die wij u heden, naar aanleiding van onze tekst, in dit feestuur moeten brengen, eenvoudig, dat het daarom een boodschap zou zijn, arm in stof. Hoe sober het verhaal van Jezus' geboorte ook is in woorden, het is toch zó onuitputtelijk rijk van stof, dat duizenden en nog eens duizenden, vele eeuwen lang, er voedsel voor hun geest in vonden. Ja, die eenvoudige geschiedenis is als een bron, waar een ontelbare schare volks uit gelaafd is, en nog uit gedrenkt wordt.

Beschouwen wij dus eerst de Kerstboodschap.

1. In haar rijke inhoud.

"En zij baarde haar eerstgeboren Zoon", zo luidt dus het verhaal van Jezus' geboorte. Wat een rijkdom van stof! Elk woord is hier van grote betekenis. Vraagt maar eens eerst: wie die "zij" is, die hier haar eerstgeboren baarde.

En het antwoord moet zijn: Zij is die wortel van die afgehouwen Koningsboom, waarvan we reeds spraken, die het Rijsje voort zou brengen. Die wonderlijke moeder, zoals er. buiten Maria nooit een geleefd heeft of leven zal, die moeder die nog maagd was, die nooit een man bekend heeft en toch een lieve Zoon uit haar vlees en bloed gebouwd, gebaard heeft, zij is die wondermaagd, waarvan Jesaja gesproken heeft, die de Immanuël zou baren, die dochter van Eva, die "het zaad der vrouw", dat de slang de kop zou vermorzelen, zou voortbrengen; dat is "zij; dat is moeder Maria.

"Wanneer zij haar eerstgeboren baarde?" Het was in die tijd, die "volheid des tijds" genoemd wordt, omdat toen de profetieën aangaande de komst van Christus vervuld waren. Toch was er nog wel een reden waarom die tijd "vol" of "rijp" wordt genoemd. Het is, omdat de toestand waarin de kerk verkeerde zo in en in droevig was, dat het zó niet langer kon.

De toestand van de kerk was zó droevig, alles had zo bitter teleurgesteld, 't volk zat nu zó in de ellende, zó kon het niet langer. En met niets was men meer te redden dan met de

komst van de Heere zelf. Met heel de schaduwdienst was het afgelopen; beloften hadden zo lang de hoop levendig gehóuden, maar die misten nu verder hun kracht; profeten waren er sinds vier eeuwen niet meer geweest, en hun geschriften werden niet langer geloofd, zo kon het niet langer, en toen kwam Hij, toen baarde zij haar eerstgeboren zoon.

Kind, zo doet de Heere altijd, bij elke verlossing, uit lichaams- of uit zielsellende. Ja, ook bij de verlossing van uw ziel. Ook daarin wacht de Heere het uiterste af; niets moet ti meer kunnen helpen, geen belofte moet u meer kunnen troosten, het moet worden: Hij moet komen of ik" omkomen. Dan komt Hij. O, zalige komst als Jezus in uw ziel komt. En als Hij u dan vraagt: "Wat wilt gij, dat Ik u doen zal? En als gij dan antwoord met David: "Och Heere, och werd mijn ziel door U gered . En Hij redt dan uw ziel. Toen waren wij blij, dat de Heere het geen uurerder had gedaan, want dan zouden wij er niet zo gelukkig mee geweest zijn.

Rijk is de inhoud der Kerstboodschap, vooral als u vraagt: "Wien Maria baarde." "Haar eerstgeboren ' zoon" zegt onze tekst. Haar "eerstgeborene", wat een moedervreugde voor Maria. Door de eerstgeborene gaat immers het moederhart open? Zij geniet dus moederweelde.

Maar dat is het niet wat de Kerstboodschap zo rijk maakt, maar Maria's zoon is een nog oneindig veel groter wonder dan dat kind, waarover men zo druk sprak in het gebergte van Judéa. Maria's zoon is het kind van . een moedermaagd; Hij is niet uit. de man, maar door de overschaduwing van de Heilige Geest uit haar geboren. Hij heeft, dus niet. Zoals alle andere kinderen, een man tot vader. Dus heeft Hij ook geen erfschuld. Ja, nog meer: wie zij baarde? Het is de Verlosser, de Messias, de Zaligmaker der wereld van Gods uitverkorenen.

Wie Hij is? Wel kind, Hij is de belofde aan de vaderen, die zo lang verbeid was door een grote schare van rechtvaardigen en profeten. Die is eindelijk gekomen, daar ligt Hij in Maria's schoot. Hij is die Profeet, waar Mozes van sprak, die Priester, waar Zacharia op wees, dat Offerlam uit Jesaja 53

Ja, nog eens, op, de vraag "Wie is Hij?" moet kort en bondig geantwoord worden: "Hij is God bovenal te prijzen in der eeuwigheid, de tweede Persoon uit de aanbiddelijke Drieën-held. Gods Zoon! der Engelen Heere! De Verlosser Israëls geboren. Is het dan wonder, dat heel de mensheid feest viert, als in verrukking is? Ach, mocht het maar meer en beter verstaan worden. Maar helaas, zovelen kennen Hem niet voor degene die Hij werkelijk is. Wij hopen daar later méér van te zeggen.

En vraagt nu eens: waar zij haar eerstgeborene baarde. Het antwoord moet zijn: te Bethlehem. Dit was al voorzeggd door de profeet Micha: "En gij Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda; uit u zal Mij voortkomen die een Heerser zal zijn in Israël, en Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid." (Micha 5: 1.)

Aan dat Bethlehem zijn zoveel herinneringen verbonden. Door de poort van dit stadje trok eenmaal Naomi rijk weg, om arm terug te keren. Daar loste Boaz, zijn lieve Ruth, daar woonde weleer David; daar schepten die drie helden Davids, met gevaar 'voor hun leven, het water uit de bornput, die in Bethlehems poort was, enz.

Geen gepaster plekje was er ter wereld voor Hem, die het Brood des levens wordt genoemd. "Bethlehem" betekent "broodhuis of 'spijsmagazijn' . Waar zouden wij anders het Brood zoeken dan daar.

Toch was het een wonder van Gods trouwe zorg, dat de Heere daar geboren werd. Maria

had zeker het levenslicht aan haar eerstgeborene geschonken te Nazareth, waar zij woonde; zij dacht er niet over om naar Bethlehem te gaan. Maar de Heere weet er wel raad op om Zijn volk op de plaats te brengen, waar Hij hen hebben wil. Zo ook hier. De Heere gebruikt Keizer Augustus als Zijn instrument. Die man gaf een wet uit, dat de gehele, toenmaals bekende, wereld moest beschreven worden. - Een volkstelling dus. - Nu moest ieder naar Zijn geboorteplaats, ook Maria en Jozef moesten naar Bethlehem om beschreven te worden. En juist als zij daar is, baarde zij haar Jezus. En het wonderlijkste is, dat die volkstelling niet eens is doorgegaan; die beschrijving is eerst enige jaren later geschied, toen Cyrenius over Syrië stadhouder was, en die man was in die tijd, toen Jezus geboren werd, nog geen stadhouder. 't Ging er dus enkel maar om, om Maria op haar plek te brengen.

Zo doet nu onze God, volk; al moet heel de wereld in beweging komen om ons op ons plekje te brengen, dan doet Hij het. Als er een aardbeving voor nodig is om een stokbewaarder te bekeren, welnu, dan laat God de aarde beven. Als er een wereldoorlog voor nodig is om een uitverkorene te bekeren, welnu, dan breekt er een wereldoorlog uit. Dat klinkt nu wel haast te wonderlijk, maar wij zien het dan toch maar in de geschiedenis. Laat dit weinigje voorlopig genoeg zijn over de rijke inhoud.

Beschouwen wij nu in de tweede plaats de Kerstboodschap.

2. In haar diepe beschaming.

Vraagt maar eens verder "in welken staat" Maria haar eerstgeboren zoon baarde. Werkelijk, dan mag schaamte wel ons aangezicht bedekken.

Zie in uw gedachte Maria's eerstgeborene daar liggen, zo bitter, bitter arm, in doeken - in lompen - gehuld. Voor de armsten onder ons waren er toch nog kleren om ons aan te doen, voor Jezus niet, de Albezitter werd in lompen gewikkeld. En Hij behoorde met hermelijn bekleed te zijn! Hij, die de leliën bekleed, in lompen! is dat niet beschamend? En dan zo hulpbehoevend! De Schepper der wereld:moet geholpen, moet gedragen worden!

En dan - in - een - kribbe. In een voerbak voor de beesten! En de hemelen kunnen Hem niet bevatten!

Die de Wet op Sinaï gaf komt als een dienstknecht onder de Wet. O, mens, ga naar buiten, zie al die pracht en die Majesteit boven u en onder u en rondom u; beschouw de Schepping - die flonkerende sterren - die oogverblindende zon - die lieflijke maan - zie heel die pracht, die hemel der hemelen En dat alles is Zijn werk, dat Hij heeft gemaakt en dan in lompen gehuld, in een voerbak, in een stal bij de beesten, schier door niemand opgemerkt, door bijna geen mens gekend en door bijna niemand begeerd.

O, volk, zie uw Jezus daar eens liggen" dat is nu ons werk, o wat diep beschamend! Onze zonden hebben Hem de hemel uitgehaald en Hem daar neergelegd in die kribbe.

Geliefde toehoorders, is het wonder, dat Gods kind de zonde diep verfoeit bij het gezicht op Jezus' diepe vernedering?

Onze tekst zegt ons ook *waarom Maria haar eerstgeborene baarde in een stal, en Hem neerlegde in die kribbe*; het gebeurde "omdat voor hen geen plaats was in de herberg." Toehoorders, moeten wij dan de Kerstboodschap niet diep 'beschamend' noemen? Dit woord bevat toch een aanklacht, zeker in de eerste plaats voor de Bethlehemieten, maar dan toch ook voor gans Israël, en ook voor alle volkeren der aarde. Vraagt maar eens: "Voor wie er geen plaats was in de herberg?"

Voor "hen" zegt de tekst en wijst daarmede op Jozef, die eerbare en eenvoudige

timmerman, die noodgedwongen, door een gebod van de hoge overheid zijn woning heeft verlaten, om zijn burgerplicht te vervullen, namelijk, om ingeschreven te worden in de Davidsstad. Maar wat nog veel erger is, er is ook geen plaats voor Maria, voor die hoogst zwangere vrouw. Wat is het toch waar wat Salomo zegt: *dat de barmhartigheden der goddelozen wreed zijn.*

Maar het ergste van alles is, dat er geen plaats is voor de Christus des Heeren - voor de Jonggeborene. En als u dan nog eens oplet wie Hij is. 't Is waar, de natuurlijke mens ziet hier niet anders dan een nietig kind uit arme ouders geboren. Maar als wij Zijn geslachtsregister nagaan, dan is Hij een Prins uit het huis van David. Hij is: laar Zijn menselijke natuur in rechte linie uit David en Isaï en Boaz gesproten. En luister eens wat Gods knechten van Hem getuigen; de een roept: "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven en de heerschappij is op Zijne schouders", en een ander roept van Hem uit: "God is geopenbaard in het vlees"; een derde zegt: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods, de Koning Israëls." En dan voor Hem geen plaats, is dat niet diep beschamend?!

Dat wordt nog duidelijker als men vraagt: "Wat komt Hij doen, die Zoon van God, op aarde?" Hij kwam om die mens die Hem geen plaatsje wilde inruimen, te redden van de hel en het verderf en om voor die mens een plaats te bereiden in het huis Zijns Vaders.

Door de bondsbreuk is er een breuk gekomen tussen de heilige God en de strafschuldige mens, een breuk tussen de heiligen hemel én de zondige aarde. En nu komt die dierbare Jezus om die breuk te herstellen, om die verbroken gemeenschap weer aan te knopen. Dat was al voorgesteld door de ladder die Jakob in zijn droom zag, een ladder, welker opperste tot in de hemel reikte en welker bomen op deze zondige aarde stonden, en waarlangs de zegeningen des hemels nederdaalden en waarlangs de mens weer geleid kon worden tot het Vaderhuis daarboven.

Toch, zou Jezus die verbindingsweg kunnén zijn, dan moest Hij zich vernederen en mens worden; ja Hij moest de zonden van de mens op zich nemen; Hij moest hun vloek dragen, hun smaadheid trótsen en hun krankheden op zich laden. Ja kind, Hij moest onze dood, de dood van een vervloekten, van een goddelozen sterven, en in onze hel, in de ravijnen van de eeuwigen dood afdalen; Hij moest een eeuwige gerechtigheid aanbrengen door te leven, zoals wij behoorden te leven. in volmaakte overeenstemming met de heiligen eis van Gods Wet, en als een slachtoffer voor onze schuld zich op te offeren.

En daar kwam Hij nu voor; daartoe wilde Hij geboren worden als een kind. En - dan - geen - plaats - voor - Hem. Niet in het Paleis - en daar toch behoorde Hij als de Koning der ere te wonen -; geen plaats in huis, zelfs bij Zijn eigen bondsvolk niet; zelfs geen plaats in de herberg, in de karavansera. Wat een aanklacht tegen Zijn volk! Wat een schrikkelijke zonde van de Bethlehemieten.

Maar God heeft dat ook schrikkelijk bezocht. Denk er om, mens, dat God de belediging, de hoon die men Zijn heilig kind Jezus aandoet, niet voorbij gaat; Hij laat Zijn Christus niet straffeloos tergen.. Hebben die Bethlehemieten geen plaats voor Zijn Kind dan in een beestenstal, dan heeft God geen plaats voor hun kinderen op Zijn aardbodem; dan laat Hij het toe, dat die verschrikkelijke man - Herodes - al hun kinderen ombrengt van twee jaar oud en daar beneden. Die "kindermoord", dat was de vinger Gods, dat was de wraak des Heeren. Dat was al voorzeggd door den. profeet Jeremia, zeggende: "Een stem is in Rama gehoord, geklag, geweend en veel gekerm; Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij er niet zijn. (Matth. 2: 17, 18). Nu moet u weten, dat "Rachel" de naam is van de landstreek, waarin Bethlehem was gelegen, die Rachel genoemd wordt,

omdat Rachel, de vrouw van Jacob daar begraven ligt. "Rachel weende", wil dus zeggen, dat de mensen, die daar te Rachel woonden, hun kinderen beweenden, omdat Herodes ze om had laten brengen. En al deed die man dat om Jezus te treffen, toch was het een rechtvaardige vergelding des Heeren.

Mochten wij dan dit alles niet diep beschamend noemen?

Maar beschouwen we nu in de derde plaats de Kerstboodschap.

3. In haar dierbare lering.

Want zó'n karavansera of herberg, waarvan sprake is in de Kersthistorie, dat was een publieke inrichting, waar iedereen toegang had, ieder vernachtte daar, voor elkeen was daar plaats, behalve dan voor Jozef en Maria en Jezus, voor hen was er geen plaats.

Maar is dat zo nu ook niet bij elk natuurlijk mens? Voor elk is plaats in het Paleis van de Vorst en in de hut van de bedelaar, behalve voor Gods volk, voor de moeder des Heeren - dat is de kerk - en voor Jezus.

Ja, is die herberg niet het treffend beeld van het onherboren hart? Daarin is ook plaats voor alles, voor de duivel, voor de zonde, voor de wereld, voor het ongeloof, voor alle ketterijen, voor sabbatschenders en vloekers. Ja, voor allerlei gespuis. Die worden bij de natuurlijke mens onthaald, mogen er logeren, vinden er rust en gezelschap, enz. Maar voor de Heere en Zijn volk en knechten.... geen plaats, geen plekje hebben ze er voor in het hart.

Maar nu is die stal het beeld van het hart desgenen, die door Gods genade is ontdekt geworden. Het is er onrein als in een stal, ach, in ons hart, wij willen het wel bekennen, in ons hart is, het een beestenboel, net als in een stal. Maar toch, er is in de stal voor iedereen geen plaats, probeer het maar eens bij een netten boer, of hij elke landloper of vagebond zijn stal laat in- en uitlopen, of hij hen daar onthaalt en laat vernachten, hij zou ze er met de stalbezem uit rantselen. "Gaaf maar naar de herberg" zegt hij, "daar is plaats voor ulieden, maar mijn stal blijft ge uit."

Nu, zo is het nu ook bij Gods begenadigd volk. Het spijt ons het te moeten zeggen, dat het hier van binnen onrein is door de zonde, ach, het is er een beestenboel; met Asaf moeten we belijden een groot beest te zijn. Dat wil ieder van Gods kinderen wel met schaamte belijden. Maar toch vindt iedereen maar geen toegang tot ons hart. De Satan hebben wij al dadelijk, toen de Heere ons in ontferming aanzag, de huur opgezegd. De wereld, "neen wereld, ik wil uw vriendschap niet", zeggen wij met zekere dichter. De zonden, o volk, als wij ze er maar uit konden krijgen, als wij het maar konden, wij zouden al de overblijfselen der verdorvenheden uit ons hart scheuren, wij zouden er alle vijanden van God en Zijn volk uitdrijven. Maar daarom smeekt Gods kind dan ook dagelijks om de reinig makende kracht van Jezus' bloed en Geest; daar hebben zij behoefte aan.. Ach Heere, zuchten zij, ach Heere:

Herschep mijn hart, en reinig Gij, o Heer,

Die vuile bron van al mijn wanbedrijven.

En de deur van hun hart zetten zij wijd open voor Jezus. "O Heere" smeken zij, "kom hier in, wijk in mijn hart." En waar maar plaats is gekomen in het hart voor Jezus, daar is ook ruimte voor Maria en Jozef, voor Gods knechten en voor Zijn volk.

Wel, kind, zegt het eens: Zou het dan pas geen Kerstfeest zijn voor u, als Jezus eens in uw hart mocht geboren worden? Is dat niet uw behoefte? Uw stil gebed? En het volk, hebt u daar geen ruime plaats voor in uw hart en huis? Vroeger misschien niet, maar nu, nadat uw lust en leven is veranderd. Zingt u nu wel niet met Psalm 119: 32: "Ik ben een vriend,

ik ben een metgezel van allen, die Uw Naam ootmoedig vrezen"? Zingt u nu niet van harte met Groenewegen:

"Ik bewoon hier geen paleis, maar een hutje, en wiens zip is om met mij mee te reizen, komt er vrij maar binnen in"?

Wat is er dan een onderscheid tussen uw eertijds en nu - tussen Gods volk en zijn naaste. Vroeger had u voor ieder en voor alles plaats in uw hart; voor de zonde, voor de mode, voor de kermis, voor het schouwtoneel, ik zal maar niet zeggen voor wat en voor wie u al plaats hadt in uw gans bedorven hart. En nu hebt u een plekje voor Gods volk en voor Jezus in uw hart.

Ik vraag u: is dat nu geen bewijs, dat er wat bij u plaats greep? dat er wat bij u gebeurd is? Wat of er dan wel bij u gebeurd zou zijn? De Heere heeft Zijn beloften aan u vervuld. "Wij zullen tot hem komen en woning bij hem maken."

Volk, zonder dat de Heere dat doet, is er geen woning bij ons; is er dus wel woning, 't is een bewijs, dat Hij het door Zijn lieve Geest gedaan heeft.

Beschouwen we nu ten slotte de Kerstboodschap.

4. In haar zoete vertroosting.

Wel, Geliefden, het is toch een zaak van belang, die zoete Heere Jezus in ons hart, in die beestenstal te hebben. Denkt toch eens aan wie Hij is. Hij is Gods heilig Kind, der Engelen Heere, de Godmens, die geen vader heeft naar Zijn menselijke natuurn geen moeder heeft naar Zijn Goddelijke natuur. En Die in ons hart! De Parel van grote waarde in ons bezit! In Psalm 107 wordt gezongen van scheepjes rijk bevracht. Maar heerlijker lading kunt u toch wel niet in het ruim van uw hart hebben dan Jezus. O, wat hebben wij dan een rijke lading binnen boord. En wat is dat zalig vertroostend voor onszelf. Zie, dat Maria haar eerstgeborenen baarde tot een Zaligmaker der wereld, dat is van het grootste belang voor heel de schare van Gods uitverkorenen, maar Jezus in mijn hart geboren, dat is het belangrijkste voor mijzelf. Want wat zou het mij baten al werd heel de wereld zalig en ik niet. Juist het persoonlijk aandeel maakt voor ons het Kerstfeest tot een waar Kerstfeest. En wat geeft dat een zoete troost!

Want immers wij zeiden het reeds, en wij hopen er later nog wel eens op terug te komen, dat Jezus de ware ladder Jakobs is. Trouwens, dat zegt Hij zelf, waar Hij spreekt (Joh. 1: 52) "Van nu voortaan zult gij de hemel zien geopend, en de Engelen Gods opklimmende en nederdalende op de Zoon des mensen." En is nu die dierbare Jezus in ons hart geboren, dan is er een verbinding tot stand gekomen tussen de hemel en onze ziel, tussen God en ons. En langs die verbindingsweg -Jezus - kan de Heere nu gemeenschap hebben met ons, langs die verbindingsweg daalt de Heere tot ons, tot in ons hart, met al Zijn dierbare en zielszaligende zegeningen. En wij mogen langs deze verbindingsweg opklimmen tot God, met smeking en geweën, maar ook soms met lof en dank, soms om Hem onze liefde te betuigen. Wel, kind wat zoete gemeenschap is dat. Maar bedenkt altijd, zonder Jezus geen verbinding.

En vergeet ook dit nooit, dat niet alleen wij deze Jakobs ladder nodig hebben om tot God te gaan; maar de Heere heeft haar eveneens nodig om tot ons af te kunnen dalen. Wat een wonder van Gods onbegrensde liefde is dan toch de geboorte van Christus, want toen plaatste God, om zo te spreken, de ladder op aarde. En dat uit louter liefde. Laat ons dan ook nooit vergeten, dat het Kerstfeest niet het feest is van de Zoon, want het is het feest des Vaders, zoals Pascha het feest des Zoons en Pinksteren het feest van de Heilige Geest is.

Die dierbare Jezus is een licht, ja. Hij is het Licht. Waar Hij nu in het hart komt, daar moet de duisternis wijken en ' de schaduw vlieden. Bij zijn licht zien we dat onze eigengerechtigheid niets anders is dan een wegwerpelijk kleed; dat onze zogenaamde deugden niets zijn dan blinkende zonden in de heilige ogen des Heeren; dat onze goede werken alle onvolkomen en met zonde besmet zijn; dat heel onze godsdienst, ons bidden, kerk gaan, enz. Niet de goedkeuring des Heeren kunnen verkrijgen, maar dat Gods vonnis er over luidt: "Gewogen en te licht bevonden", en dat niets ons kan redden van de dood dan dat offer, dat de Vader bracht, n.l. Zijn geliefde Schootzoon.

Maar nu krijgen we ook bij dat licht te zien een overvloediger gerechtigheid dan die van de Schriftgeleerden en der Farizeeërs, n.l. de gerechtigheid van die dierbare en algenoegzame Jezus zelve. Bij dat licht leren we nu ook tot Hem gaan; leren we straks onze zonden op Hem te leggen; leren we alle aanklachten der Wet en des satans en van de koning der verschrikking, van dood en hel, aan Jezus voeten neer te leggen, met de bede: "Heere, wil U ze voor mij, uit genade, vernietigen."

Nog eens, welk een grote weldaad de geboorte van Jezus in het hart is, blijkt nog meer, als u bedenkt, dat Hij onze zalige Vertrouster is, onze Heelmeester, onze Leraar en Krijgsman, onze Voedsterheer en Verzorger is. Waar Jezus dan in het hart geboren is, daar is Hij dat alles voor ons. Daar troost Hij ons in alle droefenis en smart, daar balsemt en geneest Hij al onze zondewonden, daar onderwijst Hij ons in hetgeen door ons geweten moet worden tot de zaligheid, leidt ons in alle waarheid, daar beschermt Hij ons tegen al onze dood-vijanden, satan, zonde en wereld, daar redt Hij ons uit alle noden en gevaren, daar verzorgt Hij ons met alle nooddrift des lichaams en der ziel voor tijd en eeuwigheid. Ja, waar Hij in ons hart geboren is, daar is Hij ons één en alles, daar is Hij ons tot een volkomen Zaligmaker, die niet rusten zal voor en aler Hij ons verlost heeft van alle ellende en leed en ons gebracht heeft als een reine maagd, zonder vlek of rimpel, in het huis Zijns Vaders.

Komt geliefden, zingen wij nu Psalm 89 het 8ste vers.

Geliefde medereizigers naar die grote en ontzagelijke eeuwigheid, mogen wij u eens vragen: "Is Maria's eerstgeboren zoon ook reeds in uw hart geboren? Wat is uw hart, of liever waarvoor kent gij uw hart, is het als een herberg, of is het een beestenstal?" Daar moet u nu eens niet te haastig op antwoorden; 't is zo goed als we dat eens biddend onderzoeken.

Is uw; hart nog als een herberg, waar ieder maar toegang in heeft, dan ziet het er treurig uit voor u met het oog op de eeuwigheid. Gewoonlijk is iemands huis een getrouwe afspiegeling van zijn hart; als ons huis open staat voor de wereld, voor de vijanden van God en Jezus en van Zijn volk en knechten, als daar plaats is voor leugenaars, lasteraars van God en Zijn volk, voor sabbatschenders en vloekers, enz. ik zeg, als die onthaald worden in uw woonhuis, dan is dit wel een bewijs, dat u een onherboren mens zijt. Dan zal er in uw huis geen plaats zijn voor Jezus en de Zijnen, omdat er voor hen ook geen plaats is in de herberg van uw hart. Nu is dat voor ons niet erg of u plaats voor ons hebt in uw huis en hart, of dat er geen plaats voor ons is, wij hopen er even blij om te leven en zalig om te sterven. Maar voor u zelf zal het vreselijk zijn. Denkt nog maar eens met welk ontzaglijk oordeel de Heere bezocht heeft de hoon, die de Bethlehemieten Zijn heilig kind Jezus aangedaan hebben. En dat zult ,ge ook ondervinden. Weet u wat God over u zal oordelen? Hij zal u, waar u sterft en dan nog om genade roept, toevoegen: "Gij hadt in uw hart en huis geen plaats voor Mijn Zoon en volk, Ik heb voor u geen plaats in Mijn huis."

En dan schiet er voor u niets over dan te verzingen in het eeuwig naar verderf, in dat helse vuur, dat God bereid heeft voor allen, die de Zoon ongehoorzaam zijn. Dan kunt u daar voor eeuwig uw tong kauwen, waarmee u de Heere en Zijn volk en knechten gelasterd hebt. En nu mag u op ons lief Kerstfeest kerstboompjes planten en lichtjes ontsteken en liedjes zingen, als u maar bedenkt, dat u uw ziel, daarmede niet zal redden van het verderf, integendeel, dat u daar slechts uw verdoemenis mee kan verzwaren, omdat zulk Kerstfeest vieren een gruwel in Gods oog, en het getier van uw liederen een wanklank in Zijn oren is.

Er zijn er, die vast menen, dat Jezus ook in hun hart is geboren, en het is toch een leugen; in hun hart woont niet Jezus, maar een vrome duivel. Satan heeft zich als een engel des licht in hun hart genesteld. En nu zijn die mensen zó godsdienstig en zó vroom, dat er het einde van weg is. Wat zijn ze druk in de weer op onze Christelijke feestdagen, enz. Straks zullen zij in 't gericht de Heere tegemoet treden, zeggende: "Heere, Heere, hebben wij niet in Uwen Naam geprofeteerd, en in Uwen Naam duivelen uitgeworpen, en in Uwen Naam vele krachten gedaan?" En dan zal Jezus hun openlijk aanzeggen: "Ik heb u nooit gekend; ga weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt." (Matth. 7: 22). En het treurigste is, dat deze laatste soort niet is te overtuigen. O mens, wat zal dat een vreselijke teleurstelling zijn bij uw sterven, dan te menen in te zullen gaan en dan niet te kunnen en om dan eeuwig buiten te moeten blijven! Och, dat er de Heere nog aan te pas mocht komen. Hij opene nog uw blinde zielsogen voor dit schrikkelijk zelfbedrog eer het besluit bare en het voor eeuwig te laat zal zijn.

Wat bent u daarentegen gelukkig, kleine in de genade. Bij u is het geen praatje, maar door Gods ontdekkende genade is het waarheid, dat ge uw hart leert kennen als een beestenstal. En wat valt dit bitter tegen voor een mens, die eerst zo'n hoge dunk van zijn hart had, zoals ieder mens van nature heeft, zelfs degenen, die in de zonde geleefd hebben. - Geliefden, denkt maar niet, dat het plegen van de zonde ons in eigen oordeel tot een zondaar maakt, dat doet alleen genade; als Jezus, die het ware licht is, in het hart geboren wordt, dan eerst zien we wat ons hart door de zonde is geworden: "een beestenstal." En dat is dan zo erg, omdat we zo niet uit de hand van onze Schepper zijn voortgekomen. Nee, God schiep ons hart tot een paleis voor Zijn Majesteit, Hij wilde daar zelf in wonen en u geëerd en erkend worden. Maar door de bondsbreuk is ons hart die beestenstal geworden. O, als we dat aan de weet komen, wat kost dat een tranen, wat een tobberij wordt het dan om de beesten en heel de mestboel van zonde uit ons hart uit te doen. En wat een teleurstelling is dat, als dat nu niet gelukken wil, och, als het hart, ondanks al de moeite, de zuchten en de zorg, hoe langer hoe onreiner wordt, zodat wij wel moedeloos onze stalbezem wegwerpen, daar het alles toch niet helpt.

Is het nu bij u zo, volk? Wat een zoeten troost bevat dan toch de Kerstboodschap voor u, dat Jezus, juist gelukkig niet in de herberg, maar in een beestenstal geboren is. Hebt u die lieve boodschap wel eens goed beluisterd? Ja? dan is er dat het gevolg van geweest, dat u de staldeur van uw hart wijd voor Jezus en voor Zijn volk hebt opengezet. Dan is zekerlijk uw Kerstbede: "Och lieve Heere Jezus, mocht U ook eens in mijn hart geboren worden; ach, dat Gij mij tot een broeder waart; ach Heere, kom tot mij in, Gij gezegende van de Vader."

Ja, kind, ik weet het, dan zou het eerst recht Kerstfeest voor u zijn, als Jezus eens in uw hart geboren werd, is het zo niet? Welnu, we mogen u zeggen, dat het gebeuren zal, ja,

dat het al wel Werkelijk gebeurd kon zijn.

Laat ons bedenken, dat Jezus in het hart wordt "geboren". In de volheid des tijds kwam hij niet als een man, maar als een pasgeboren kind. Zo is het ook in het hart. En waar Hij in het hart wordt geboren, daar is u zich dat maar niet dadelijk klaar bewust. Waar Hij geboren wordt, daar is Jezus geheel, maar het is alles nog zo klein en gering, en daarbij nog in nevelen gehuld, zoals Maria haar eerstgeboren zoon in doeken wond.

Om het Kerstwonder recht te verstaan, moeten wij eerst eens aan Golgótha gestaan hebben. Ja, als wij eerst eens voor eigen hart een geestelijk Pinksterfeest hebben leren kennen; in de uitstorting van de Heilige Geest in onze ziel mogen delen; als wij eerst eens zijn "door" geleid en wij worden dan eens "terug" geleid, dan kunnen wij eerst recht het Kerstfeest onzer ziel verstaan. –

U wilt wel geloven, dat ook de oor en ooggetuigen vair Jezus' geboorte niet dadelijk de heerlijkheid en de volle betekenis daarvan hebben begrepen. Voor Jezus' discipelen moest hel, ook eerst Pinksteren worden, daarna konden zij pas het Paas- en Kerstfeest verstaan en prediken.

Zo is het ook als het Kerstfeit zich herhaalt in eigen hart, als Jezus in ons ontvangen en geboren wordt, dan zijn wij als Rebekka, die vroeg: "hoe ben ik dus?"

Maar nu neemt Jezus toe in het hart, in ons verstand, in onze genegenheid, in ons oordeel, enz. En naarmate Hij toeneemt, naar die mate worden wij minder, maar worden ons ook de stukken duidelijker, en leren wij meer van Christus gebruik maken. Ja, Hij neemt zó toe, totdat wij komen tot een volkomen man" tot de maat van de grootte der volheid van Christus, en dan zult u niet meer zijn als de kinderen, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden. Dan zullen wij met de Apostel kunnen zeggen: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij."

En waar wij nu door genade een plaats in ons hart hebben voor de Heere en voor Zijn kinderen en knechten, daar heeft Hij in Zijn huis een plaats voor ons.

En is het nu al zo zalig een plaats voor de Heere in ons huis en Jezus in ons hart te hebben, o kind! wat zal het dan zalig zijn als wij straks een naam en een plaats zullen hebben in Zijn huis, ja, aan Gods eeuwig dierbaar Vaderhart. Dan zullen wij Hem zien, niet meer als het kind van Bethlehem in doeken gewonden en liggende in de kribbe, maar dan zullen wij Hem zien als de Koning der ere in al de glans Zijner heerlijkheid en Majesteit, omringd door Zijn duizendmaal duizenden van heilige troongeesten. En dan zullen wij met allen, die Zijn verschijning hebben liefgehad, Hem lof, eer en heerlijkheid geven tot in alle eeuwigheid.

En dan gaat u, vijand, die niet voor Jezus heeft willen bukken, naar die grote, donkere herberg, waar voor ieder, ook voor u, onbesneden spotter, een plaats is bereid. Ondertussen Gods arme en ellendige volk, dat gij zo bespotte, naar het huis des Vaders gevoerd wordt, gaat gij naar de herberg, waar de duivel de kastelein is. En daar zult gij dan tandenknarsend moeten drinken uit de beker van Gods gloeiende toorn, die de duivel en zijn engelen en vazallen bereid is. En dat ook tot in eeuwigheid. God binde dit nog op uw hart, opdat gij nog door de schrik des Heeren mocht bewogen worden tot bekering.

Amen.

Slotzang: Psalm 135: 12.

5. De herders uit Efrata's velden

Zingen: Psalm 138: 1.

Lezen: Spreuken 8.

Gebed.

Zingen: Psalm 89: 7, 9.,

Tekst: Lukas 2: 15-20.

En het geschiedde als de engelen van hen weggevaren waren naar de hemel, dat de herders tot elkaar zeiden: "Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien hêt woord dat daar geschied is, hetwelk de Heere ons heeft kond gedaan. En zij kwamen met haast, en vonden Maria en Jozef, en het Kindeken liggende in de kribbe. En als zij het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit kindeken gezegd was. En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders. Maar Maria bewaarde deze woorden alle tezamen, overleggende die in haar hart. En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gezien en gehoord hadden, gelijk tot hen gesproken was.

"Die Mij vroeg zoeken zullen Mij vinden."

Zo geliefde toehoorders, horen wij de Opperste Wijsheid in het Spreukenboek van Salomo aan allen toeroepen, die in de nood van hun ziel zoeken naar Hem, Die alleen in staat is de ledige schatkamer van 'hun, naar God dorstend hart, op het zaligst te vervullen. Aan het zoeken verbindt Hij, in neerbuigende goedheid, het vinden. Dat is in zekeren zin geen wonder, omdat dit niet anders is als de bekroning van Zijn eigen werk. Immers, daar is niemand die naar Hem zoekt, of de Heere moet eerst zelf hen zoekende gemaakt hebben.

Zoeken doen we niet of we moeten iets missen, iets kwijt zijn, dat ons lief en dierbaar was. Niemand is toch zo dwaas om te gaan zoeken als hij niets mist? Welke herder gaat nu uit om een schaap te zoeken als hij geen schaap kwijt is? Zoeken veronderstelt dus dat we iets kwijt zijn; en dit onderstelt weer dat we iets verloren zijn; en iets verliezen kunnen we niet of we moeten het eerst bezeten hebben.

En zo is het ook hier. Wat we dan wel bezeten hebben? de Heere, dat lievens- en dienenswaardig Wezen. Dat was in de staat der rechtheid. Wel, wat een zaligen tijd is dat toch wel voor de mens geweest, toen hij daar in het Paradijs, in de schonen lusthof, zijn Maker en Weldoener mocht kennen aan de winden des daags, en met dat lieve Wezen mocht verkeren als een vriend met zijn vriend.

Helaas, de mens is, om zo te spreken, dat lieve Wezen verloren; ach, wij zijn God kwijt. Verloren hebben wij Hem door die snode, verschrikkelijke bondsbreuk. Ach geliefden, het heeft onze eersten vader niet goed gedacht om die zalige Heere in erkentenis te houden, hij heeft God achter de rug geworpen. En toen heeft dat lieve Wezen zich teruggetrokken in een ontoegankelijk licht, en de mens is al verder en verder van God afgedwaald, hij heeft zijn Maker laten varen, en zo zijn we nu, door eigen schuld, God kwijt.

Helaas, daar heeft de natuurlijke mens geen weet van, en waar het hem wordt verkondigd, daar deert het hem niet, dat hij God kwijt is. Wel voelt de mens, dat hij wat mist, hij wordt in zijn hart een ongenoegzaamheid gewaar, hij voelt wel een ledigheid, een holheid in zijn hart, maar hij weet toch niet wat hem ontbreekt. Daarom zoekt hij dat aan te vullen, met? Ja, waarmee al? Met spel en vermaak, met zang en dans, met vrouwen en kinderen, met goud en zilver, met eer en roem; er zijn er, die komen zó ver, dat ze het zoeken aan te vullen met een soort, van godsdienst, maar waaraan God ontbreekt. Zo stond nu ook de zaak in ons eertijds, dat was de treurigste tijd van ons leven, dat leven in de zonde, dat leven buiten God; ach, dat was eigenlijk geen leven, dat is, zoals de Heilige Schrift het leert, dood zijn in zonden en misdaden.

Doch toen is de Heilige Geest, die uitgaat van de Vader en de Zoon, tot ons en in ons gekomen. En die zoete Geest heeft ons aan ons gemis ontdekt; o! pijnlijke en toch gezegende ontdekking.

Toen zijn we gaan zoeken; toen werd het:

*Mijn God! U zoek ik met verlangen,
zo ras wij 't morgenlicht ontvangen,
Bij 't kriecken van de dageraad.*

En och, waar zoeken wij al? Als de bruid zoeken wij met lantaarnen heel het geestelijk Jeruzalem af of we Hem mochten vinden, met het gevolg? dat we Hem niet vinden; ja, dat wij ons hoe langer hoe verder van Hem verwijderd voelen en ten slotte het zoeken wel moedeloos denken op te geven.

Wat een lieve toezegging dus: "Die Mij vroeg zoekt - d.w.z. met ijver en volharding en met ernst zoekt - die zal Mij vinden. Zalig vinden! want die Hem vindt die vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere. Die Hem vindt, die vindt alles; alles wat tot het leven en de gelukzaligheid van node is.

Welk een blijdschap dan ook het hart van de vinder vervuld, wij zien het zo duidelijk in die voorbeeldige herders, die in de eersten Kerstmorgen al zoekend uitgingen en als gelukkige vindere weerkeerden, om de Heere eeuwig groot te maken, en waar wij nu het een en ander nog van zeggen willen.

Verleen ons dan ook nu weer uw gewijde aandacht, waar wij u gaan wijzen op:

De herders uit Efrata's velden. Wij wensen hen achtereenvolgens te beschouwen.

1. *Als belangstellende zoekers.*
2. *Als gelukkige vindere.*
3. *Als verblijde predikers.*

Mocht de Heere ons in spreken en horen goed en nabij zijn, opdat Zijn eer mocht klimmen uit het stof, en ons hart verblijd mocht worden door Zijne daden. Dat zij zo.

Wij wensen dus de herders uit Efrata's velden in de eerste plaats te beschouwen.

1. Als belangstellende zoekers.

Zien wij dan eerst wat de aanleiding was, dat zij "zoekers" werden. De Evangelist Lukas meldt het ons. Het was in diezelfde nacht, waarin Maria haar eerstgeboren zoon baarde, dat er in de velden van Efrata herders waren, die de nachtwacht hielden bij hun kudden.

In welke toestand die mensen verkeerden, schrijft Lukas wel niet, maar dat laat zich wel

begrijpen uit hetgeen zij mochten ondervinden. Immers, daar gaat wat vooraf, voor wij die boodschap ontvangen, die zij ontvingen. Ja, hun toestand zal donker, zeer donker geweest zijn; en hun bede zal wel geweest zijn: "Ach, dat Gij de hemel scheurde, dat Gij nederkwam En zie, daar scheurt de hemel, daar daalt een hemeling op aarde neer om hun de verrassende gebeurtenis te verkondigen: "dat hun heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids." "En", zo voegt de hemel-heraut hier aan toe, "gij zult het kindeken vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe."

Dan is het alsof de hemel wordt opgerold, ja, alsof de hemel op aarde nederdaalt; een grote menigte van Engelen, God lovende en prijzende, zingen: "Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen!"

Wel! Wel! wat een zaligen toestand beleefden nu toch die herders; 't was alsof zij in de hemel waren! Wat weet God toch Zijn heilig kind Jezus te verheerlijken en Zijn volk tegelijk zalig te vertroosten. Wij kunnen geloven, dat die mensen niet meer op aarde, maar dat zij als in de hemel waren; zij waren zalig; zij zien en ervaren wat het eens wezen zal, als de zonde van de aarde zal zijn weggedaan, en God zal zijn alles in allen. Het was echter niet blijvend van aard; 't ging weer weg en over, en daar staan zij weer alleen in het donker.

Ach, zo gaat het telkens, kind. Als de Heere eens naar ons hart spreekt of laat spreken door Zijn boden, als wij eens zo zoet en zalig gekerkt hebben" dan wil het ons wel eens voorkomen, dat het nu altijd zo zal blijven, dat wij nu boven satans list en geweld, en boven het ongeloof en de twijfelzucht, boven wereld en zonde zijn verheven, en alsof de duisternis nu voor goed plaats heeft gemaakt voor het licht. Maar wat een misrekening! het gaat weer zo gauw voorbij.

"Hoe jammer toch." Nee, geliefde toehoorders, dat is niet jammer, want let daar eens op, nu komt de vrucht. "Laat ons heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd." Zo spreken nu de herders. Eerst moeten de boodschappers weggaan, dan komt de vrucht. Wat is dat een lieve troost voor de voorgangers. Er zijn er toch, die klagen, dat hun bediening zo onvruchtbaar is; 't is alsof al hun werk tevergeefs is geweest; en nu kan het toch gebeuren, dat na jaren het door hen gestrooide zaad pas opkomt en vrucht voortbrengt.

Wij hebben een lieve knecht des Heeren gekend, die ook klaagde geen vrucht op zijn werk te zien, en toen hij begraven werd, stonden er drie sprekers op zijn graf, die allen getuigden, dat God hem gebruikt had als middel tot hun bekering. En stelt u eens voor Jesaja de profeet midden in de vergadering van Gods volk; en als hij dan eens de vraag uit zijn boek herhaalde: "Wie heeft onze prediking geloofd en aan wier is de arm des Heeren geopenbaard?" dan gingen er miljoenen handen omhoog en uit miljoenen kelen zou men hem toeroepen: "Wij! wij hebben uwe prediking geloofd en aan ons is de arm des Heeren geopenbaard." Maar dat heeft Jesaja niet mogen beleven. En ook de Engelen moesten eerst weg zijn, toen, daarna deed hun woord zijn kracht. En let nu eens op, hoe de herders nu hun boodschap noemden: "Laat ons gaan zien het woord dat de Heere ons heeft verkondigd." Nu is het niet meer het woord van de Engelen, maar van de Heere; nu is er het middel tussenuit, en krijgt de Heere de eer. Welnu "voorganger" zo kan het ook u gaan; de eeuwigheid zal pas de vrucht van onze bediening openbaren.

Wat een gewichtige onderneming; zij gaan Jezus zoeken! Wel, dat is een zoeken naar de zaligheid. Jezus; dat is de Zaligmaker. Naar die zoeten Jezus zoeken, dat is nu zoeken naar de vrede met God; naar de vervulling van die ledige plaats in het hart; naar de rust

voor hun verontruste ziel.

Naar die zoeten Jezus zoeken. Wel, bekommerende zoeker, dat is nu een werk, wat door de heilige Engelen, ja, door de Heere zelf met welgevallen wordt gadeslagen. In Matth. 28 zegt de Engel tot de zoekende vrouwen: "Ik weet dat gij zoekt Jezus, die gekruisigd was"; Zie, daar dragen de Engelen kennis van de Heere Jezus zoeken, dat is het werk van een, die eerst door de Heilige Geest ontdekt is aan zijn gemis; die door de Heere eerst gezocht is; die zich in zijn rampstaat en zijn heilwaardigheid heeft leren kennen.

Er op uit gaan om Jezus te zoeken, wel, dat is zuiver geloofswerk. Die herders geloofden de boodschap van de Engel, en zij betonen dat geloof door hun uitgaan om Jezus te zoeken. Dat is nu juist het onderscheid tussen de historiek-gelovigen en de zaligmakend-gelovigen. De historiek-gelovigen geloven ook, maar gaan niet; dat zijn op z'n best gelukzoekers, hemelzoekers. Gods bekommerde volk gaat er op uit of zij Jezus toch eens vinden mochten.

Zoeken naar Jezus is dus een vrucht van de Heilige Geest, die de Geest des geloofs is.

Het geloof der herders openbaart zich niet in redeneren, maar in er op uitgaan. Zij zeggen: "Laat ons dan heengaan."

Zij vragen niet: "Zijn wij het wel waardig? Zouden wij wel de gepaste voorwerpen voor Jezus zijn? Zijn wij wel diep genoeg ontdekt? Zouden wij niet te veel, te zwaar of te lang 'gezonderd hebben?' of: "Zouden wij wel geroepen zijn?"

Toehoorders, al deze redeneringen vloeien voort uit het ongeloof en zijn niet anders als vijandschap tegen vrije genade. Het geloof kent die redeneringen niet. Ik zeg niet, dat de gelovigen deze redeneringen niet kennen, maar dat het geloof die niet kent. 't Geloof is ook verre van die dode lijdelijkheid van weer andere, die redeneren: "men kan er toch niets aan doen"; "als men niet uitverkoren is, vindt men toch niet" en "als de Heere wil, kan Hij het mij hier ook wel geven." Nee het geloof doet de gelovigen "gaan." En, de herders verlaten alles wat zij hebben; hun have en hun vee laten zij aan de zorgen des Heeren over.

Dit is weer een geloofsdaad. Hoe heel anders als diegenen, bij wie het "tijdelijke" voor alles gaat; zij moeten eerst "de schaapjes op het droge hebben," dan zullen zij Jezus gaan zoeken. Helaas, dikwijls juist te laat, dan laat Jezus zich niet meer vinden. De Heere zegt: "Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en alle andere dingen zullen u worden toegeworpen." (Matth. 6: 33). En het zou wel onbarmhartig geweest zijn, als de Heere het anders gezegd had; als Hij gezegd had: "Zoekt eerst het stoffelijke en dan het geestelijke en eeuwige." Immers, wij zijn geen minuut zeker van ons leven, maar des te zekerder van ons sterven. Wat mens leeft er die de dood niet zien zal?

Is het dan niet diep te betreuren als alles vóór de Heere en vóór het belang van onze ontsterfelijke ziel gaat! Nee, de herders durven het, nu de boodschap des hemels hen naar Bethlehem zendt, nu durven zij hun hebben en houden aan de Heere toe te vertrouwen. En wie kan ook beter wacht houden over ons en het onze, dan de Almachtige en Genadige? Het is hun om Jezus te doen en daarom kan niets hun terug houden; laat andere zeggen wat zij willen - zij zeggen: "Laat ons dan heengaan naar Bethlehem."

Doch kom, en laat ons de herders uit Efrata's velden in de tweede plaats beschouwen:

2. Als gelukkige vindere.

De Evangelist zegt in onze tekst "zij kwamen met haast." De grondtekst zegt "al haastende"; dat geeft dus te kennen dat zij niet behoorden tot die lakse wandelaars, die met heel hun doen zeggen: "Kom ik er vandaag niet, dan kom ik er morgen." Nee,

toehoorders, 't ging bij hun met een vaart; zij liepen, zoals de doodslager voor de bloedwreker naar de Vrijstad vluchtte. Zij kwamen met haast, dat wil ook zeggen, dat zij zich door niets of door niemand lieten ophouden. 't Ging als bij Lot, niet stilstaan, niet omzien, en niet ter rechter- of ter linkerhand afwijken.

En dat was geen wonder, de zaak was zo belangrijk, 't ging om de Heere Jezus! 't Ging om hun leven! Om hun eeuwig behoud! 't Ging om de zaligheid! Daarom was het: "haast u om uws levens wil." Gelooft gerust, dat de lakse wandelaar, die al tien, twintig, of misschien nog meer jaren op weg is naar Bethlehem, nog niet veel gewicht hechten aan het vinden van Jezus.

En ach, hoe zal hun hart gebrand hebben naar Hem, naar Wiens dag Abraham verlangd had, en waarnaar zovele profeten en rechtvaardigen hadden uitgezien. Eindelijk, daar zijn zij er - te Bethlehem - in het broodhuis, waar Maria Hem, die het Brood des levens is, gebaar heeft.

Nu naar de kribbe gezocht, want zij zouden Hem vinden "liggende in de kribbe." Eindelijk, daar is de stal, daar gaan zij binnen en zij vinden.... Jezus.... Nee, de tekst noemt eerst Maria - zij vonden Maria staat er - Maria, dat is de Moeder, dat is de Kerk.

Zoogaat het altijd, toehoorders. Laat Gods lieve Geest maar in ons hart gaan arbeiden, dan komt er vanzelf bij ons een zoeken en een gaan naar die kerk, die Jezus baarde. Aan die moeder krijgen wij behoefte; daarnaar leren wij met de Bruid uit het Hooglied vragen (Hoogl. 1: 7): "Zeg mij aan, Gij die mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert op de middag." Is dat ook uw ervaring niet geweest, kind der genade? Wonder, wij moesten vroeger van de Kerk niets hebben, maar toen wij Godzoekers gemaakt zijn, gingen wij het eerst naar Maria naar de kerk.

En toen vonden zij.... Jozef; - neemt die als type van Gods volk. Gods volk, toehoorders, er is niet één Jezuszoeker, die Gods volk kan missen, dat wordt het volk van ons harte.

Denkt maar aan de keus ,van Ruth: "Uw volk is mijn volk", dat was het eerste wat over haar lippen kwam.

En nu zijn er duizenden, die stoten er zich aan; dat die moeder zo arm is, eri dat volk zo gering is; maar die het in waarheid om Jezus te doen is, die neemt daar geen aanstoot aan. Die het om Jezus te doen is, wordt ook niet geërgerd als hij bemerkt, dat de kerk naar waarheid "Maria" heet. "Maria" is hetzelfde als "Mara", dat zegt: "bitterheid." Denkt hier maar aan Ruths schoonmoeder. Haar naam was Naomi, dat is de lieflijke, de vrolijke; maar ach, zij moest zich Mara, dat is de bittere en bedroefde, noemen.

Zo is het ook met de ware kerk; zij heet de lieflijke, de vrolijke; maar door de verdrukking en de vervolging en de verachting en de bitterheid die men haar aandoet, wordt haar naam wel Mara. En waar dat nu geschiedt, daar wordt de nabijkomende, de huichelaar, de vrome hemelzoeker geërgerd, die wendt zich van haar af, die zoekt een genootschap, waar men meer geëerd, énz. wordt. Maar de Ruths kleven haar aan, en al is dat lieve volk van God dan ook een geplukt en geplunderd en geplaagd volk, een volk vol gebreken, toch verlaat hij haar niet, toch blijft die kerk zijn liefste plekje, en dat volk het volk van zijn hart.

Met Groenewegen zingt hij:

Zoete banden, die mij binden

Aan des Heeren lieve volk, enz.

Ja, met David zingt hij: (Psalm 119: 32).

Ik ben een vriend, ik ben een metgezel

Van allen, die Uw Naam ootmoedig vrezen.

En toen vonden zij Jezus. Maar wie is hier in staat om de zaligheid van dit vinden, ook maar enigszins naar waarde, uit te spreken? Wat duizenden en nog eens duizenden tevergeefs gehoopt hadden, dat valt hun, dat valt aan die arme herdersschaar te beurt. Wat zij nooit hadden durven verwachten, wat zij niet hadden durven denken, dat was gebeurd, daar ligt Hij! de Messias! God geopenbaard in het vlees! Daar ligt Hij, het Licht der wereld, de Weg tot God, de Waarheid en het Leven! Dat is Hij nu die hoogste Profeet! die enige Priester! die eeuwige Koning! hun Verlosser, hun Zaligmaker, ja, hun zaligheid!

En juist vinden zij Hem zoals de Engel het hun gezegd had, zij vonden Hem "in doeken gewonden." Helaas, zij kunnen niet heel veel van Hem en Zijn heerlijkheid zien. Dat zouden zij ook niet hebben verdragen kunnen; zij zouden verblind zijn geworden; zij zouden de geest hebben gegeven; zij zouden blind zijn geworden. Wie kan de zon aanschouwen? Wie zal God zien en leven?

Juist zó wordt die zoete Jezus gevonden door elke waren zoeker. Wij vinden Hem altijd in doeken; altijd is Zijn heerlijkheid eerst getemperd, later openbaart Hij al meer en meer Zijn heerlijkheid. Wij zullen kennen, en wij zullen vervolgen om de Heere te kennen" (Hos. 6: 3), dat zal wel doorgaan tot in eeuwigheid toe. (Daar hopen we morgen wat meer van te zeggen).

Vraagt u: hoeveel de herders van Jezus' heerlijkheid zagen? Het antwoord moet zijn: Juist zóveel als genoegzaam was voor hun toestand. Zij mochten hier zien en bewonderen de trouw des Heeren in het vervullen van Zijn beloften, en de liefde des Heeren tot arme verloren zondaren in dit heerlijk geschenk. Zij zien in die kribbe de mogelijkheid van zalig worden, ook voor hun. Meer kunnen zij er op het ogenblik niet van zien, meer behoeven zij er ook niet van te zien, ja, meer zouden zij er niet van kunnen dragen, want het weinige dat zij van Jezus zien is zo onmetelijk veel en heerlijk, dat het niet is om uit te spreken. Wat een zalig gevoel doorstroomt heel hun ziel, wat een zoete vrede wat een zalige vreugde, wat een onuitsprekelijke blijdschap vervult hun hart.

Wel kind, zij zien zoveel van Jezus, overvloedig genoeg, om in aanbidding op de knieën bij dat kribje neer te zinken om God te danken; genoeg, om uit te roepen met Simeon: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord, want mijn ogen hebben Uwe zaligheid gezien, die Gij bereid hebt voor het aangezicht van alle de volkeren.

Hier willen wij wel tabernakelen gaan bouwen, hier willen wij dan wel blijven wonen, ja, velen van die gelukkige vindere willen hier meteen wel sterven.

Toch, kind, dat kan en dat mag niet, er zijn nog andere die van dat heil uit Bethlehem moeten horen en weten.

De Heere had nog werk voor de herders; dat zal u blijken als we hen in de derde plaats beschouwen:

3. Als verblijde predikers.

Eerder toch zouden de stenen spreken dan de herders thans kunnen zwijgen. Daarom maakten zij, volgens onze tekst, alom bekend wat zij gezien hadden en wat hun van dit kindeken gezegd was. Zij werden predikers. Dat is altijd zoo; belangstellende zoekers worden gelukkige vindere, en gelukkige vindere worden verblijde predikers.

"Waar dat prediken uit voortvloeit?" vraagt ge. Ons antwoord is: uit "roeping." Al Gods volk heeft een roeping om Gods daden te vermelden, en de Heere bekend te maken. "Zij

zullen Mijn lof vertellen", zegt de Heere van hen. Toch, als dat vermelden van de lof des Heeren enkel uit plicht geschied, dan is het geen wonder als andere uw preek "dor" vinden.

De herders spraken uit ware blijdschap, zij werden gedreven door het onmetelijk geluk dat hun te beurt gevallen is. Hun hart is er vol van, en waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over. Hun buik is als de wijn die niet geopend is, zij moeten spreken om lucht te krijgen, zoals weleer Elihu.

Vraagt u nog verder, waar dat prediken van de herders en van al die gelukkige vinders uit voortvloeit? Welnu, het vloeit voort uit liefde tot de eer van God, dat lieve Wezen is waardig, vanwege Zijn daden en voor zo'n geschenk als Hij daar in Bethlehems kribbe neerlegde, geprezen en verheerlijkt te worden. Maar dan spreken zij ook uit liefde tot elkaar, maar vooral ook uit liefde tot die arme blinde wereld.

O geliefden, het is zó'n treurig teken, dat Gods volk over het algemeen zó'n zwijgende mond heeft. En vraagt u wat de hoofdinhoud van hun preek was? Dat kunt u wel denken. Zij spreken over Jezus, over die zoete en beminnelijke Heiland, daarover komen zij nooit uitgepraat. Zij verkondigen Hem in Zijn noodzakelijkheid, hoe dat elk, die Hem mist, alles mist, geen gerechtigheid of leven heeft, ja, geen heil heeft bij God.

Zij preken Hem in Zijn algenoezaamheid. Die Hem heeft, heeft alles om getroost te leven en zalig te sterven. Bij Jezus hebt u niets nodig, zonder Hem mist u alles.

En wat zullen zij die zoeten Jezus aangeprezen hebben in Zijn begeerlijkheid voor arme, ontledigde en verloren zondaren. Alles wat aan Hem is, is gans begeerlijk.

Maar dan ook in Zijn bereidvaardigheid om goddelozen te rechtvaardigen, om bedroefden te troosten, om verlorenen te redden. Mij dunkt, ik hoor die herders zó innig en zó dringend, de Heere en Zijn dienst aanprijzen, dat zelfs de hardnekkigste zondaar moet getuigen: "gij beweegt mij bijna een Christen te worden." Immers, zo wordt Jezus verkondigd door elk die Hem mocht vinden.

En wat was nu de uitwerking van hun prediking? 't Is altijd goed om daarop te letten; het is de landman niet genoeg dat hij zaait, hij let ook op of zijn gezaaisel uitspruit en vrucht voortbrengt. En als de landman dit doet omtrent zijn gezaaisel in de natuur" zouden wij het dan niet doen omtrent ons geestelijk zaaiwerk?

Onze tekst, zegt het ons wat de uitwerking was: "Allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders."

"Nu, dat is toch geen wonder, dat de mensen met smaak luisterden naar die eenvoudige herders, die hun vertelden van Engelen, die zij zagen en hoorden, van die bijzondere boodschap die zij ontvingen, dat de Messias was geboren, en van de belofte, dat zij Hem zouden vinden in de kribbe, en dat het Werkelijk vervuld was, dat zij werkelijk Jezus zó hadden gevonden.

Wel, toehoorders, wij zien in onze gedachten de mensen met open mond en oren luisteren naar hetgeen de herders verkondigden; wij zien de mensen verbaasd de handen ineen slaan.

Ach, dat is nog zoo, als Gods eenvoudige volk verteld wat God aan hun ziel gedaan heeft, als men dat ongeletterde volk over de verborgenheid der godzaligheid hoort spreken, dan roept men wel, als op het Pinksterfeest: "Zijn niet deze allen Galileërs - lompe, plompe mensen - en hoe horen wij ze de grote werken Gods spreken!" Welnu, dat hebben ze dan ook wel gezegd van de herders.

En wat is dat aangenaam als u zo eens uw weg mag vertellen of als wij de wonderdaden des Heeren prediken, en als de mensen dan zo naar ons luisteren, en als het dan op hun

gelaat zichtbaar is, dat onze woorden indruk maken, dat men zich verwondert over wat wij spreken of preken, Werkelijk, dat moedigt aan; het zal die herders aangevuurd hebben.

In hoofdstuk acht van zijn boek lezen we ook van die lieve Ezechiël, dat hij in zijn huis zat, en de oudsten van Juda voor zijn aangezicht. Wat een uitgelezen gezelschap! En het trof zo heerlijk dat de Heere aan Zijn knecht opening des woords en der lippen gaf - dat was niet altijd zo - maar nu trof het prachtig, nu hij zo'n uitgelezen gehoor had. En luisteren deden zij! Luisteren! Ezechiël mocht klaar bemerken, dat zijn rede hun als meesleepte, zij werden er door bekoord, zijn woord vond kennelijk ingang. Wat (een zegen! Wat een zegen mocht hij van zijn werk zien - zo heeft misschien Ezechiël ook wel gedacht. Maar ook, wat een ontzuivering als de Heere hem nu eens gaat zeggen, wat we lezen in hoofdstuk 33: 30-32, dat het volk hem gaarne hoorde, dat hij hen was als een lied der minne, als een die schoon van stem is, of die wél speelt. "Daarom" zegt de Heere, "horen zij uw woorden, maar... zij doen ze niet; in 't verborgen plegen zij de grootste gruwelen."

Zo was het ook bij de herders; de mensen die hun hoorden stonden verwonderd over hetgeen de herders hun verkondigden. Maar... , het bleef bij bewondering. Verwachten mochten zij, dat de, weg naar Bethlehem als bezaaid zou zijn met mensen, die allen spraken: "Laat ons heengaan naar Bethlehem, en zien de zaak die daar geschied is." Dat mochten zij tenzij, ... dat de weg naar Bethlehem als bezaaid zou zijn met eenzaamheid en verlaten; men leest niets van een optrekken naar Jezus geboorteplaats. Verwonderen doen zij zich, maar daar blijft het bij.

Zo was het in de dagen der herders, en hoe is het nu als Gods volk verwaardigd wordt te spreken van hun zoeken naar Jezus en hun zalig vinden van Hem? als zij spreken over Engelen-gezicht en hemelse boodschappen?

Dan verwonderen sommigen zich ook nu nog; zij horen het gaarne, maar gaan doen ze niet. Het is als bij Ezechiël, kind, ze horen u gaarne, gij zijt hen als degenen die wél speelt; soms wijkt bij hen de boze geest voor een wijlen tijd als bij Davids harpspel, maar God of. Christus zoeken, dat doen ze niet. - Dat is zo de vrucht bij de wereld.

Dan zijn er andere, die als ze u horen spreken of preken, zeggen, als weleer Agrippa: "Gij raast, de grote geleerdheid brengt u tot razernij."

En dan de godsdienstige wereld; als die u horen spreken dan noemen ze dat kleinzielig, fantasie, ziekelijk, enz. Ze hebben de leer des Verbonds, en overeenkomstig die leer zijn ze gedoopt, deden belijdenis, gaan ten Avondmaal, strijden voor het Koninkrijk der hemelen, enz., dat is hun genoeg; van die aparte boodschappen en zielservaringen moeten zij niets hebben.

Ach, hoe weinig zijn als Maria, waarvan we in onze tekst lezen: "Doch Maria bewaarde deze woorden alle tezamen, overleggende die in haar hart." Voor Maria waren de woorden van de herders tot blijdschap en tot versterking van haar geloof. Zij herkauwt wat de herders zeiden en bewaarde dat in haar hart.. Maria maakte, om zo te spreken, van haar hart een schatkamer; daar bewaarde zij die woorden in als kostelijke juwelen. 't Was voor Maria niet van voorbijgaande aard. Velen jagen altijd alweer naar wat nieuws, wat volgt; maar Maria bepeinsde het gehoorde, zij overlegde dat in haar hart; haar gedachten waren er mee bezig; zij paste het een aan helt andere, dat van de Engel Gabriël en van Elizabeth en Zacharia, en nu dit weer, en straks wat Simeon en Anna haar zullen zeggen, enz.

Ziet geliefden, zo is nu elke onderwezene in het Koninkrijk der hemelen als een heer des

huizen, die uit de schat Zijns harten nieuwe en oude dingen voortbrengt.

Zo zijn er gelukkig ook nu nog. O, als zij horen van dat bijzonder werk Gods, dan staan zij daarnaar. Och, mocht die lieve Geest des Heeren dat ook in mijn harte werken! zuchten zij. En horen zij van dat zoeken naar Jezus, van dat optrekken naar Behtlehem, dan zeggen zij: "Wij zullen met u gaan, want wij hebben bemerkt, dat de Heere met ulieden is." En wordt hun dan Jezus voorgesteld in Zijn noodzakelijkheid en genoegzaamheid, in Zijn gepastheid en bereidvaardigheid. O, wat is die zoete Jezus hun dan begeerlijk; dan 'tis het: "Zone Davids, ,ontferm U mijner", dan zuchten zij met de Bruid: "Och dat Gij mij als een broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder; dat ik U op de straat vond; Ik zoudo U kussen, ook zouden zij mij niet verachten; ik zou U leiden, ik zou U brengen in mijn moeders huis" (Hoogl. 8: 1, 2).

En horen zij van dat vinden. "O mocht mij dat ook eens te beurt vallen!" Ja, zij zuchten wel: "Ach, Heere, mocht het nu mijn beurt eens worden, mocht het nu voor mij eens vindenstijd worden!" En vinden zij Hem, dan laten zij Hem niet meer los, dan brengen zij Hem de wierook van hun lof en dank. Dan doen zij als de herders, dan gaan zij het bekend maken, wat zij van die lieve Jezus weten.

Dan is het:

Komt, luistert toe, gij Godsgezinden!

Gij, die de Heere van harte vreest!

Hoort, wat mij God deed ondervinden;

Wat Hij gedaan heeft aan mijn geest.

Komt geliefden, laat ons dit met die gelukkige vindere zingen van Psalm 66 het 8ste en 9de vers.

Dan keren de herders tot hun dagelijkse bezigheid terug, tot de kudden, die de Heere voor hun zo lang heeft behoed. Zo behoort het. Immers, als de Heere Zijn volk begenadigt, dan mogen zij daarom hun roeping niet vergeten.

Zeker mogen zij spreken over de dingen van Gods Koninkrijk, maar dat mag nooit leiden tot verwaarlozing van hun roeping en arbeid. Herders blijven herders, ook na ontvangen genade. Zij zijn allen geen Davids of Amossen, die God een roeping gaf de enen tot koning en de andere tot profeet.

Dat wordt door allen zo niet betracht. Wij hebben er straks opgewezen, dat de herders mensen waren, die het belang van hun onsterflijke ziel stelden vóór hun stoffelijke dingen; zij. Zochten eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en dan durfden zij hun hebben en houden aan de Heere toe te vertrouwen. Maar zij behoorden ook niet tot die Galaio's, die zich van niets wat aantrekken. Er zijn mensen, die hun tijdelijke dingen verwaarlozen. Vrouwen, die hun gezin maar aan hun lot overlaten, en mannen, die de vrouw maar alleen voor de opvoeding der kinderen laten zorgen. Vader gaat de enen avond naar dezen, en de andere avond weer naar een andere vriend, dan moet hij naar een vergadering hiervoor, en dan weer naar een vergadering voor wat anders, en zo heeft hij bijna elke avond een reden om zich aan zijn vaderlijke plicht te onttrekken - en dat dikwijls om een beetje de vromen man uit te hangen. -

Nee, toehoorders, zo wil het de Heere niet, dat is geen geloofswerk, dat is het werk van luilakken en Jansalies, van mannen, die geen vrouw en geen kinderen nut zijn, die geen have en geen vee kunnen hebben. Een goed Christen behoort ook een goede vader; een goede zakenman, een goede arbeider, een goede landbouwer of een goede herder te zijn.

Zo deden ook de herders, zij keerden terug tot hun kudden, en ik denk, dat zij met nieuwe moed de herdersstaf opnamen, en dat zij hun waakzaamheid verdubbeld hebben.

Toch, wat zullen zij aangename poosjes gesleten hebben als zij gewapend met stok en staf bij het wachtvuur neerzaten en elkaar vertelden van hun grote geluk en van de schat die zij vonden; van de Parel van grote waarde. Mij dunkt, zij zullen de velden van Efrata hebben doen weergalmen van hun lofzangen en van hun God verheerlijkend gejuich.

Zo keerde tot God wat van Hem kwam, want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen, Hem zij de eer en de heerlijkheid tot in eeuwigheid.

Behoort u al onder die ernstigs zoekers naar Jezus? Of zoekt u uw geluk nog in de dingen van de wereld, in het zien en zinlijke? Arme mensen, die geen hoger levensdoel heeft dan het ondermaanse. Bedenkt, dat de wereld voorbij gaat met al haar begeerlijkheden. En nu hebt u al weer de dierbare en heerlijke Kerstdag mogen beleven, weer mocht u die zoete Kerstboodschap beluisteren, en werkte dat alles ook nu weer niets bij u uit. Weer Kerstfeest gevierd zonder Jezus gezocht te hebben? Wat zal het u bitter zijn als straks de dood u zal vinden onverzoend. En dan voor God gedagvaard te staan, aangeklaagd als een, die nooit anders deed dan 'wat kwaad is in Gods ogen als een breker van Zijn Verbond, belediger van Zijn Majesteit, als een verwoester van Gods beeld, als een schender van Zijn Wet, en wat het ergste zal zijn, dat u daar aangeklaagd zal staan als een verwerper van Gods heilig Kind Jezus, de enige Redder van de dood, en Verlosser van zondaren. En dus zonder borg voor uw schuld en zonder God voor uw hart.

Bedenkt, uw vonnis is reeds geveld, het bevat het eeuwig verderf. Daarom, o mens! leer nog naar Jezus vragen, leer Hem nog zoeken nu het nog de zoekentijd is. En waar niemand naar Jezus zal zoeken dan door de Heilige Geest, leer daar nog om die lieve Geest smeken, dan zal de Heere u Hem schenken, want, zo zegt de Heere (Luk. 11: 13) "Indien dan gij die boos zijt weet uwe kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven den genen die hem bidden."

Wel, Jezus-zoeker, bent u al vinder geworden? Moet u misschien nog tot uwe smart op deze vraag "neen" zeggen? Wij mogen uit 's Heeren naam u opwekken om moed te houden; de Heere zal u zeker van zoeker vin der doen worden. Maar dan moet het bij u worden als bij de herders, alles loslaten, ophouden met redeneren, en tot Jezus gaan. Geve de Heere u daartoe liefde en geloof. Kind mocht u maar veel vragen . om licht en wijsheid. En eenmaal vindt ge, want Hij zal Zijn hand tot de kleinen wenden; het gekrookte riet zal Hij niet verbreken; Hij heeft het beloofd: die Mij zoeken die zullen Mij vinden, en die Mij vind, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere!

En wat is dat zalig. "Als het zoeken naar Jezus al zo zalig is, wat moet dan het vinden wel zalig zijn", zo zei eens een. Jezus' zoeker tegen mij. Nu, de zaligheid van het vinden is niet onder woorden te brengen. En dan door het toeëigenend geloof Hem te mogen omhelzen en toe te eigenen. Kind, wat smaakte toen uw ziel een zoete vrede: Toen zijt u een vurig prediker geworden, toen zou u de mensen 's nachts uit bed geklopt hebben om over Jezus te spreken. Wat hebt u hem toen aan- gepresenteerd aan Gods bekommerde volk.... En hoe is het nu? Geef daar eens antwoord op tussen de Heere en uw ziel.

O Gij, die des Heeren doet gedenken, laat toch geen stilzwijgen bij u wezen, en zwijgt niet stil voor Hem totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde. Kind, uw Heere en uw God roept u deze Kerstdag opnieuw toe: "Dit volk heb ik Mij geformeerd; zij zullen Mijn lof vertellen." Amen.

Slotzang: Lofzang v. Simeon: 1.

6. De vleeswording van het Woord

Psalm 49: 1.

Lezen: Joh. 1: 1-18. Gebed.

Psalm 98: 2.

Tekst: Johannes 1: 14.

En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader) vol van genade en waarheid.

"Hij heeft gedacht aan Zijn genade", met deze heerlijke blijmare mogen wij elkaar heden in Gods bedehuis begroeten.

"Hij heeft gedacht aan Zijn genade", zo begon men voor meer dan 19 eeuwen te jubelen in Efrata's velden, in Bethlehems stal. En die jubelzang werd de eeuwen door voortgeplant als de golven der zee. Deze jubelzang werd telkens aangevuld, werd telkens overgenomen door weer andere stemmen, zodat hij nu wordt gehoord van zee tot zee en van de rivieren tot aan het einde der aarde. Overal jubelt en juicht er thans, even op dezelfde dag, een grote schare, zeggende en zingende: "Hij heeft gedacht aan Zijn genade."

Vraagt u nog "aan welke genade?" daar antwoordt onze jubelzang: "God heeft ons Zijn Heil geschonken." Welk heil? Dat Heil, dat door de Vader van eeuwigheid is uitgedacht ter redding van een ontelbare schare van verloren zondaren en zondaressen.

Het is- dat Heil, dat de Heere openbaarde in de "moederbelofte", toen Hij sprak: "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, .en tussen uw zaad en tussen haar zaad; datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen."

Het is dat, Heil, dat afgeschaduwd werd door de Ark van Noach, door de ladder van Jacob, door de ceremoniën der Wet, enz.

Het Heil, waarvan Mozes en de profeten en de Psalmen hebben gesproken.

Kind des Heeren, het is dat Heil waarvan gij door genade een deelgenoot zijt. Waar naar uw ziel, mijn bekommerde vriend en vriendin, met hijgend verlangen uitziet. Dat Heil, dat u tot hiertoe van u hebt afgestoten, onbekeerde mens.

Dat Heil, Zie, daar ligt het, op een hand vol stro, in doeken gewonden, in Bethlehems beestenkribbe. Daarom ruisen de Kerstkloktonen over het rond der aarde. Jezus is geboren! en daarom trekt, een elk op zijne wijze, op naar Bethlehem!

Helaas, er zijn duizenden, die bij hun Kerstfeestviering niet aan die zoeten Jezus denken. Andere gaan in hun onnozelheid mede om op hun manier het kindeke van Bethlehem te verheerlijken. Maar als men ziet en hoort hoe die godsdienstige wereld het doet, dan zou men wel bloedtranen willen wenen over hun Kerstgejuich.

Toch, geliefde toehoorders, er zijn gelukkig ook nog andere - zij zijn er alle eeuwen door geweest, zij zijn er ook nu nog, al wordt hun getal hoe langer hoe minder - die naderen ook in de geest tot die kribbe, maar niet met linten en strikken getooid, niet met groen en bloemen, maar met bijna blind gekreten ogen. En dat waarom?

Ach, zij zijn ontdekt geworden aan de zonden van hun leven, zij zien, dat héél hun leven

één lange, lange keten van zonden, een aaneenschakeling van ongerechtigheden is. Ja, zij zien, dat zij al in ongerechtigheid ontvangen en geboren zijn. En dat zij deswege verdoemelijk zijn voor God. En waar zij nu smeken om troost, daar wijst de ster des Woords ook hun naar Bethlehem, als naar de Bron van troost, heen. En als zij daar dan door het geloof mogen komen, en zij krijgen daar te zien de waarheid van onze feesttekst, hoe het Woord vlees is geworden en onder ons gewoond heeft, hoe dat Heil des Heeren daar ligt, zo armelijk, en dat om hun zonden en ellende te verzoenen, dan wenen zij, dan zeggen zij: "dat is nu mijn schuld." Maar waar dan hun oog open gaat voor de dierbaarheid van Christus en zij Hem, door het geloof, krijgen te bewonderen, daar juichen zij met Johannes in onze tekst: "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd."

Komt geliefden, het betaamt ook ons om ook op deze tweede feestdag als een enig man op te trekken naar Bethlehem. Geeft de Heere ons genade, dan zullen wij vol heilige verwondering terugkomen, als wij bij het licht, door Johannes, in onze tekst ontstoken, zien mogen wie Hij is, die daar in Bethlehem is geboren.

De vleeswording van het Woord, vraagt dus heel onze aandacht. Onze tekst spreekt van twee zaken:

1. Van: *Het grootste wonder; en*

2. Van: *Het gelukkigste volk.*

Laat het ons vergund zijn bij deze zaken u een ogenblik te bepalen, om daarna met een woord van toepassing te besluiten.

Mocht de Heere ons in spreken en horen nabij zijn met Zijn licht en genade. Dat zij zo! Het is opmerkelijk hoe geheel anders de Evangelist Johannes zijn Evangelie begint dan" de andere Evangelisten. Terwijl Mattheus, Markus en Lucas de Christus meer beschouwen als vlees van ons vlees, en been van onze benen, beschouwt Johannes Hem meer als de Waarachtige God en het eeuwige leven. Daaruit kunnen wij lezen, dat de Goddelijke zaken van meer dan én zijde te bezien zijn. Dat de een van Gods kinderen en knechten meer het uiterlijke, de andere meer het innerlijke van de zaken ziet; de een meer het oppervlakkige, de andere meer de diepte er in bewondert. En dat komt dan in het spreken en preken vanzelf openbaar. Immers, elk kind van God, en ook elke knecht des Heeren legt als vanzelf zijn persoonlijke ervaring in zijn spreken en preken. Dat was ook van grote invloed bij de Bijbelschrijvers." Die mensen waren geen dode schrijfmachines, maar levende wezens met verstand en wil begaafd, daarom vindt u ook hun persoon terug in hun geschriften, al is het ook een onaanvechtbare waarheid, dat zij allen door de Heilige Geest in het schrijven zó werden gedreven, dat zij niets te weinig, niets te veel en niets verkeerd konden schrijven. Zij waren met de Geest der onfeilbaarheid in het schrijven begiftigd.

Dat komt dan ook zo helder uit in de beschrijving van het Kerstwonder. Lucas neemt ons als bij de hand, brengt ons in het huis van Maria en Jozef te Nazareth, wandelt met ons naar Bethlehem, laat ons de Engelenzang horen, doet ons met de herders mee optrekken naar Jezus' geboorteplekje, brengt ons in de tempel, waar hij ons kennis laat maken met Simeon en Anna, enz.

Johannes begint van de geheel andere kant. Als een adelaar komt hij van boven, en voert, om zo te spreken, de Christus op uit de nooit begonnen eeuwigheid, zeggende: (Joh. 1: 1) In de beginne was het Woord, en het Woord was bij , God, en het Woord was God. Dit was in de beginne bij God. Alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt, en zonder hetzelfde is

geen ding gemaakt dat gemaakt is."

Deze twee beschrijvingen strijden niet tegen elkaar, maar vullen elkaar aan; ze doen ons het Kind van Bethlehem kennen als de Immanuël, de Godmens. Dat zal ons nog nader blijken als wij u, naar aanleiding van het eerste gedeelte van onze tekst, bepalen bij

1. *Het grootste wonder.*

"Het grootste wonder", zo toch mogen wij wel noemen de wondervollé zaak, die er geschied is in Bethlehem "dé vleeswording des Zoons Gods."

Dat is een zaak, die ten enen male voor ons verstand onbegrijpelijk is; het gaat niet tegen ons verstand, maar ver boven ons verstand.

Hier leert toch Johannes, dat het Woord vlees werd. Ziet Woord, dat is een naam, die gegeven is aan Gods Zoon. Ook de Bijbel wordt wel het Woord genoemd, maar dat is het beschreven woord des Heeren. Maar de Zoon is het onbeschreven Woord. "Drie zijn er die getuigen in de hemel de Vader, "het" Woord - dat is dus de Zoon - en de Heilige Geest; zo lezen we ook in Psalm 33: "Door het Woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt; en in het begin van ons Teksthoofdstuk spreekt Johannes van het Woord, dat bij God was en God was, door hetwelk alle dingen gemaakt zijn. Het Woord is dus de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen.

En nu zegt onze tekst, dat dat Woord vlees - dat is mens - is geworden. Dus kort gezegd, dat God mens is geworden.

Van deze zaak mogen wij wel werkelijk zeggen: "Als ik dit wonder vatten wil, staat mijn verstand vol eerbied stil." Wie zou het kunnen vatten, dat Hij, die eeuwig God was en bleef, een waar mens werd? Wie vat dit: dat het Kindeke van Bethlehem, nog weinig uren oud, tevens is de Vader der eeuwigheid? Wie vat het, dat dit in doeken gewonden wichtje, de Almachtige God is; dat Maria's hulpbehoevende kindje tevens de Schepper is van alles; dat dit kindeke Jezus tegelijk de niets- en de allesbezitter is? Hij moet geholpen worden, en Hij draagt de gehele wereld; wordt onderwezen, en is tevens de wijsheid zelve; is sterfelijk mens en tevens de Bron van alle leven en gelukzaligheid. Wie vat het, die onlosmakende vereniging van die twee naturen in de enen Middelaar Gods en der mensen?

Toehoorders, dat is geen begripstuk, dat is een geloofsstuk.

Die vleeswording van het Woord is ook: Het grootste wonder van de liefde en de genade des Vaders. Bedenk maar eens:

De Heere schiep, uitvoering gevende aan Zijn eeuwig voornemen, de "mensheid". En dat wel zó heerlijk en zó goed, dat die mens met recht "het pronkstuk van Gods werken", de "beelddrager" 'Gods' mocht worden genoemd. Toen de Heere de mensheid tot aanzijn riep, moest - het zij met de diepste eerbied gezegd - de Schepper optreden als Wetgever. Hij geeft dan ook, als de Formeerder, aan de mens Zijn Wet; Hij zegt hoe Hij wil, dat het er onder de mensen aan toe zal gaan, hoe zij zich hebben te gedragen jegens God en jegens elkaar; zij moeten God liefhebben boven alles, en hun naasten als zichzelf. Hij belooft de rijksten zegen op het houden en dreigt de dood op de overtreding van Zijn Wet.

En wat doet nu die mens? Hij werpt Gods Wet achter de rug; met sprekende daden zegt hij: "wij zullen God en elkaar haten met een volkomen haat." zo koos de mens de dood boven het leven, de hel boven de hemel, ja, de duivel boven God. Wat een ontzettende belediging is dat voor God!!

Wat zou nu begrijpelijker zijn, als dat God de mens zijn zin gaf, en hem in ellende liet verzinken, en tevens de fiolen van Zijn gramschap hem over het hoofd goot?

En wat deed Hij nu in plaats daarvan? Bethlehem geeft er het antwoord op. Hij zond Zijn Zoon, geeft Hem tot een Zaligmaker. Hij stort over Zijn Zoon uit die grimmigheid, die wij rechtvaardig verdienen. Geliefden, mogen we dat niet noemen het wonder van Zijn liefde en genade?

En niet minder is het een wonder van Jezus onbegrijpelijke zelfverloochening. "Hij heeft onder ons gewoond", zegt de tekst - onder ons "getabernakeld", zegt de grondtekst. Van welk een onmetelijke hoogte daalde Hij af, en tot welk een onpeilbare diepte vernedert Hij zich. Vraagt maar eens: Waar was Hij en waar kwam Hij? Wat was Hij en wat werd Hij? Wat genoot Hij en wat aanvaardde Hij? De beantwoording van deze vragen moet ik aan u zelf overlaten, dat zou van ons te veel tijd vorderen. Immers Hij kwam van boven uit de derden hemel, daar werd Hij geliefd, geloofd, verheerlijkt, enz. En nu kwam Hij op deze zondige wereld, waar de vloek, waar de zonde, waar de duivel regeerde, en dat om gehoond, bespot, verworpen, gekruisigd en gedood te worden.

Ach, zoals de tabernakel in die vreselijke woestijn bloot gesteld was aan hitte, stof, enz., alzó tabernakelde die zoete Jezus hier beneden. - Mochten wij dit niet noemen: "Het grootste wonder"?

Maar wat nu geen wonder is? Dat is, dat dit wonder van Gods wijsheid en genade zo heftig bestreden wordt.

Wat heeft satan zich toch schrikkelijk misrekend. Toen hij de mens tot de val gebracht had, was hij heer en meester van de wereld. De overwonnene is een dienstknecht van de overwinnaar, is de stelregel. Zo was het, en satan meende, dat het nu zo zou blijven. Maar nu, de vleeswording van het Woord, de menswording van Christus, haalt een schrap door satans rekening.

Geliefden, is het dan wonder, dat alle duivels hun best doen om dat heerlijk wonder teniet te doen? nee, dat kunnen zij niet; maar dat zij samenspannen om het te loochenen? En waar satan geen kans ziet het te loochenen, daar spant Hij alles in om dit heerlijk en troostvol 'Kerstfeit te verdraaien en te vertroebelen. En omdat de vleeswording van het Woord voor het verstand des vleses ten enen male onbegrijpelijk is, daarom is de mens van harte bereid om naar satans redeneringen te luisteren, en ze aan te nemen, te helpen verbreiden en te verdedigen. En zo komt het, dat het getal der bestrijders en der verdraaiers van de menswording des Zoons zo schrikkelijk toeneemt.

Wat hebben zij er tegen in te brengen? "Dat is onbegrijpelijk, dat kan niet waar zijn," zegt het vleselijk vernuft van het wonder, dat God mens is geworden, en hij loochent het. Een ander neemt aan, dat die Jezus, die daar in Bethlehems kribbe lag en onder ons woonde, wel de waarachtige God en het eeuwige leven was, maar dat Zijn gedaante slechts schijn, en geen waar menselijk lichaam was, zoiets als bijv. die drie mannen hadden, die tot Abraham kwamen. (Gen. 18: 2).

Weer een andere neemt aan, dat Jezus wel een echt mens was, met ziel en lichaam, maar gelooft niet, dat Hij God was.

Al deze opvattingen strijden tegen de waarheid, die ons hier in de tekst, en door gans de Bijbel heen geleerd wordt. Gods woord leert ons nadrukkelijk, dat de Zoon van God, die Werkelijk God' is en bleef, ware menselijke natuur, uit het vlees en bloed der maagd Maria, aangenomen heeft.

Dat de Heere Jezus een waarachtig, een echt menselijk lichaam en een ware menselijke ziel had, bleek toch zo duidelijk, waar Hij hongerde, dorstte, vermoeid was en sterven kon, en Zijn ziel geheel bedroefd was tot de dood toe, dat Hij medelijden had, bedroefd en vrolijk was, enz. Het getal dergenen, die Jezus' mensheid ontkennen, verdwijnt dan

ook al meer en meer. Maar ook, dat het Werkelijk het Woord was, dat vlees werd, met andere woorden, dat het' Werkelijk God was, die in die kribbe lag, en later in dienstknechtsgestalte omwandelde, hoe duidelijk bleek dit alles.

Heeft Hij het niet zelf getuigd? Zegt Hij niet: "Ik en de Vader zijn één" en "Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien"? Vergaf Hij niet de zonden? En wie kan de zonden vergeven dan alleen God? Wil Hij niet, dat wij in Hem geloven zullen, en dat wij Hem zouden eren gelijk als wij de Vader eren? En wie mag zulks eisen dan God alleen? En als

Thomas dit doet, en zegt: "Mijn Heere en mijn God", vindt Hij dat goed.

En bewijzen Zijn daden niet, dat Hij het Woord was? Zijn almacht toonde Hij als Hij zelfs de storm en de zee gebod stillet te zijn, en zieken genas, en de doden deed leven. Wat blonk Zijn Goddelijke wijsheid, in Hem als schatten verborgen. De geheimen der zee kende Hij; de boosheid der mensen peilde Hij; de toekomst legde Hij bloot; Hij spreekt van de Vader, niet gelijk een gewoon mens, en van de hemel sprak Hij als van Zijn thuis. Ziet Zijn Goddelijke heiligheid, geen zonde was in Hem; "wie overtuigt Mij van zonde" kon Hij zeggen voor de oren van vriend en vijand, daarom had Hij ook recht om de hemel te bevelen Zijn ziel op te nemen.

De waarheid zegt: "God is liefde." Was Jezus dan geen God? Ging Hij niet het land door goedgevoelende? Kinderen zegende Hij; Magdalena's troostte Hij, moordenaars redde Hij, over het boze Jeruzalem weende Hij, zelfs Judas wordt nog door Hem gewaarschuwd. Blijkt uit deze daden niet, dat Hij 's Vaders Zoon en evenbeeld was?

En engelen hebben het van Hem getuigd en bezongen, dat de in Bethlehem geborene Werkelijk de Zoon van God was. De profeten van de oude dag hebben het voorspeld, zelfs de brekende rotsen, de herleefde doden en het gescheurde voorhangsel bevestigden het bij Zijn sterven, dat Hij God was; en wat alles afdoende is: de Vader heeft het Zelf gezegd: "Deze is Mijn geliefde Zoon in welken ik Mijn welbehagen heb." "Het Woord is vlees geworden", is dus een ónloochenbaar getuigenis; en het is ook een heerlijk troostrijk feit.

Uit de menswording van Christus ontspringt een bron van troost voor Gods kerk.

1. Daardoor heeft God alle profetie, aangaande de Messias en de redding van arme verloren zondaren, vervuld. Hij toch is die Profeet, die Mozes aankondigde, Hij is die getrouwe Priester, die Koning der eere, dat Rijsje van Jesaja, die Engel des Verbonds van Maleachi. En waar de Heere zo Zijn beloften vervulde, daar blijkt Zijn trouwen goedheid tot onze troost.

2. Door die vleeswording bezit Godskerk nu een Zaligmaker, die volkomen kan zaligmaken, allen, die door Hem tot God gaan. Die Zijn uitverkorenen uit de diepste ellende zal verlossen en brengen tot het toppunt van geluk.

3. In dat vlees geworden Woord bezitten wij nu een verbindingsweg tussen de Heere en Zijn volk; Hij is nu de ware Jakobs ladder, waarlangs God kan afdalen tot de zondaar, en de zondaar, door genade mag opklimmen tot de Vader der lichten. God kan naderen tot Christus, omdat Hij is Zijn Zoon, en wij mogen tot Hem naderen, omdat Hij is vlees van ons vlees, en been van onze benen.

4. Ja, door dat heerlijk Kerstfeit bezitten wij, kinderen der genade, een Licht, dat onze weg beschijnt; zonder Hem, ach, dan is alles duisternis, dan stoten wij ons op de middag aan de schemerende bergen. Maar bestraalt die zoete Jezus ons pad, dan wandelen wij in het licht als kinderen des lichts.

In Hem bezitten wij een Borg, waarheen wij onze schuldeisers mogen wijzen; Een Profeet om ons te onderrichten; Een Priester om onze schuld te verzoenen en onze voorspraak te zijn aan het hoge hemelhof; Een Koning bezitten wij in Hem om ons zo rechtvaardig, wijs en zacht te regeren; Een Broeder, uitnemender dan Jozef; Een Verzorger, die het ons aan niets zal laten ontbreken, maar die ons meer geeft voor ziel en lichaam dan wij van Hem durven begeren of verwachten; Een Beschermmer, die zorgt, dat er geen haar van ons hoofd, zonder zijn wil, wordt gekrenkt; Een Leidsman, die ons zo heerlijk en veilig leidt langs wegen en paden, die wij niet gekend of geweten hebben. Ja, in Hem bezitten wij een Bruidegom, zo innig lief en dierbaar, van wie alles wat aan Hem is even heerlijk en begeerlijk is. Ja, een Man om alle boelen de rug toe te keren. Ja, nog eens, in en door Hem bezit Godskerk een God en Vader, om eeuwig te bewonderen, te lieve en te loven; Een tehuis in de hemel, een Kroon en Troon, ja, een Koninkrijk dat nooit vergaat.

Ziet geliefden, dit alles kon de driemaal Heilige niet wezen buiten Hem, omdat wij Hem hadden beledigd en Zijn Majesteit hadden gehoond God kon dat niet wezen, omdat Hij God is, en dat kon ook de mens niet wezen, omdat hij stof is. Maar dat alles kon nu alleen de Godmens maar wezen, omdat Hij door Zijn menswording is: de Immanuël - God met ons.

Geliefde toehoorders, mochten wij dus niet spreken van "het grootste wonder"? Paulus noemt dit feit: de verborgenheid der godzaligheid die groot is, God is geopenbaard in het vlees.

Maar nu spreekt onze tekst ook van:

2. Het gelukkigste volk.

"En wij hebben Zijne heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeboren van de Vader, vol van genade en waarheid."

Achttē eenmaal de Koningin van Scheba zichzelf gelukkig, en prees zij gelukzalig elk dergenen, die dagelijks de heerlijkheid van Salomo mochten zien, mogen wij dan niet veel meer gelukzalig prijzen diegenen, die in onze tekst, met het oog op Christus, uitroepen: "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd?" Werkelijk, dit zijn de gelukkigsten! En Wie waren dat nu, die bevoorrechten? Waren het misschien Jeruzalems edelen?

Nee, toehoorders, die waren door eigen weelde verblind. Waren het misschien de priesters, of misschien de Schriftgeleerden? O nee, voor die allen was Jezus, de zoon van de timmerman, de gehate Nazarener. In blinde woede noemden zij Hem, "een vriend van hoeren en tollenaars." En dat was Hij, maar niet in die boze zin als zij bedoelden. Hij was een vriend van zondaren, die door Gods genade de paden der zonde verlieten en tot Hem kwamen met boete en berouw, Hem smekende om genade en gunst, zoals een Magdalena. En Zijn wonderwerken dan? Die verklaarden zij voor werk des duivels. Ja, die scholden Hem voor Beëlzebul de overste der duivelen. Nee, die waren blind voor Jezus' heerlijkheid.

Wie ze dan zijn, die gelukkigsten?

Wij zouden Johannes, de man die onze tekst neerschreef, wel bovenaan willen plaatsen. Hij was de discipel der liefde, die altijd het dichtste bij Jezus was, en dus ook het meeste van Zijn heerlijkheid zag, en daardoor Hem het best kende, en het innigste beminde, en daarom ook het meeste Zijn beeld, dat is het beeld der liefde, vertoonde. Ja, hij kon voor allen zeggen: "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd."

Toch zouden wij onrecht doen aan de andere discipelen als wij die niet in één adem vermelden met Johannes. Trouwens, dat doet Johannes zelf. "Wij", zegt hij, "wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd."

Een Thomas, zowel als een Jakobus en Petrus; de een mocht wat dieper ingeleid zijn als de andere, dat is zo de bedeling der genade.

Maar nog veel verder strekt zich dat "wij" uit dan tot het elftal van Jezus Apostelen. Immers, het strekte zich uit tot alle oor- en ooggetuigen van Jezus heerlijkheid; zoals die vrouwtjes, die Jezus dienden uit al hun goederen; die Maria's, die Magdalena's en andere. En dan die genezen melaatsen, die blindgeborenen, die springende kreupelen, zelfs de gekruiste moordenaar verheft zijn stem in het koor dergenen die jubelen: "Wij hebben Zijn heerlijkheid gezien."

En nog is hier de grens van het woord "wij" niet bereikt. Immers, daaronder behoort heel die schare van uitverkorenen, die Hij door Zijn lieve Geest, van alle oorden der wereld kwam saam te vergaderen, en 'krachtdadig kwam te roepen. Ja, heel de gemeente des levenden Gods paart de stem in deze jubelzang.

En wat nu het grootste voorrecht is, dat is, dat wij daar ook onder behoren. Gij ook, uitverkorene en beminde des Heeren, ook gij hebt iets van die heerlijkheid gezien met het oog des geloofs, al klaagt u misschien, dat het veel te weinig is. Elk arm en ellendig kind van God krijgt iets van die heerlijkheid te zien.

En wat grote weldaad is dit. Voor de wijzen en verstandigen is Zijn heerlijkheid, ook nu nog, verborgen. Zelfs voor diegenen, die jarenlang studeren om een verkondiger te worden van Jezus heerlijkheid, ook zij weten er vaak niets van, zij hebben er in de verte het gerucht van gehoord; daarom prediken zij altijd, al willen zij Christus prediken, en al noemen zij Zijn naam, toch preken zij Mozes, toch preken zij de mens, ja, zij preken zichzelf -; let daar maar op.

"Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt ze de kinderkens geopenbaard", zegt die zoete Jezus zelf. En zo is het; Zijn heerlijkheid moet ons "geopenbaard" worden, en wel door de Heilige Geest zelve. En dat is het voorrecht van Gods kinderen.

Gelukkige tijdgenoten van de Heere Jezus, die verwaardigd werden om te horen en te zien wat vele rechtvaardigen en profeten tevergeefs begeerd hadden te horen en te zien.

Wel was die heerlijkheid getemperd door Zijn vernederde staat. Trouwens, anders waren zij verblind geworden; als niemand de zon kan aanzien zonder het oog geweld aan te doen, hoe zou men dan de Schepper der zon aanschouwen, Die het eeuwige licht is? en in wie gans geen duisternis is, en in Wiens oog zelfs het licht der zon niet zuiver is? nee, Zijn heerlijkheid was getemperd door de wolk van Zijn lichaam. Hij lag daar in die kribbe, en wandelde later op aarde, zoals de wolkkolom in het leger van Israël. Toch brak het licht Zijner heerlijkheid wel eens even door de wolk heen, toch zagen zij soms een glimpje van zijn heerlijkheid.

In Efratha's velden blonk al Zijn heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader. Het was Jezus heerlijkheid, die dat Engelenheir uit de hemel bracht, die daar zongen voor die verbijsterde herders. Het was de heerlijkheid van het vlees geworden Woord, die de Wijzen uit het Oosten deed neerknielen bij het kindeke Jezus. En was het niet Zijn heerlijkheid, die gezien werd door Simeon en Anna? Was het niet Jezus' heerlijkheid, die Israëls oudsten en wijsten verbaasde, toen Hij op twaalfjarige leeftijd de wijze in zijn arglistigheid ving? Maar hoe blonk Zijn heerlijkheid toen Hij gedoopt werd in de Jordaan. Daar toch daalde de Heilige Geest in de gedaante van een duif op Hem, en daar riep de

Vader des lichts uit de hemel Zijner heerlijkheid: Gij zijt Mijn geliefden Zoon, in U heb Ik Mijn welbehagen." (Luk. 3:22.)

Zo zagen de discipelen Zijn heerlijkheid in de poort van Naïn, waar Hij de dood zijn prooi ontrukte; en toen Hij de storm en de zee gebod; op de berg der verheerlijking; maar ook, toen Hij daar stond bij Pilatus, gekroond met doornen, enz. Zelfs toen, toen Hij daar, rood van Zijn eigen bloed, naakt hing te krimpen aan het vloekhout des kruises. En toen Hij de geest gaf, toen scheurde het voorhangsel van boven af midden door, toen braken de rotsen, toen sloegen de vijanden op hun borst en riepen uit: "Werkelijk, deze Mens was Gods zoon." En zou ik u nog moeten wijzen hoe Jezus discipelen Zijn heerlijkheid zagen bij Zijn opstanding en hemelvaart, en bij de uitstorting van de Heilige Geest, enz. enz.? Daarom nog eens: gelukkige tijdgenoten van Hem, die zó Jezus' heerlijkheid mochten aanschouwen!

Maar ook wij, kinderen der genade, ook wij behoren tot dat gelukkigste volk, ook wij mogen iets zien van die Godmenselijke heerlijkheid van de Eniggeborene van de Vader. Misschien is het voor ons nog eenvoudiger nu die voorhang Zijns vleses weg is. Wel kunnen wij Zijn heerlijkheid niet zien met het natuurlijk oog, maar dat deed men ook toen niet. Nu moeten en mogen wij Zijn heerlijkheid zien met het oog des geloofs, met dat wonderlijke oog, dat de Heere Zijn volk meedeelt in de ure der wedergeboorte; daardoor zien wij nog veel duidelijker dan met het natuurlijk oog, als de Heere maar, de donkerheid en de nevels op wil klaren. Doet de Heere dat niet, dan zien we niets, al plantte de Heere bij ons ook dat oog des geloofs. Maar als Zijn goedheid en genade de duisternis verdrijft en de nevels opklaart, dan roepen wij uit: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort op Uwe lippen; daarom heeft u God gezegend in eeuwigheid." (Ps. 45: 3.)

Ja, volk des Heeren, ook wij kunnen roemen geen vreemdeling te zijn van de heerlijkheid van de Eniggeborene. Zijn heerlijkheid glinsterde ons tegen in Zijn Woord dat wij lazen; werd ons voor ogen geschilderd in de prediking, die wij beluisterden; wij ons hart ontlasten aan Zijn voeten in gebed of dankzegging verrijste voor ons, in onze stille overdenking, genoten wij, toen ging; smaakten wij wel eens aan Zijn tafel, mochten wij opmerken in de geschiedenis van Zijn kerk. Over al deze zaken kunnen wij nu niet uitweiden.

Bijzonder blinkt Zijn Godsmenselijke heerlijkheid in uw bekering, kind van God. En niet alleen in de uwe, maar in de bekering van elke uitverkorenen.

Wel, kind, ziet gij Zijn alvermogen niet blinken in de opwekking en levendmaking van geestelijk dode zondaars en zondaressen? Elke levende klacht, elke op de borst slaande zondaar is een openbaring van Zijn heerlijkheid.

Zien wij Zijn wijsheid niet schitteren, als het ons ontdekt wordt, dat er voor rade- en reddeloos verlorenen een weg is uitgedacht in Hem. O, kind, herinner u slechts, toen Jezus u als de ontsloten Weg werd voorgesteld; toen u het te zien kreeg dat er in Christus raad was, ook voor u, hoe diep zijt u toen al weggezonden in heilige verwondering.

Hoe schitterde de heerlijkheid Zijner verdiensten, toen we daar stonden voor het aangezicht van onze rechteisend Rechter, toen we verstomden; op duizend vragen niet één antwoord hadden; toen we met heel onze ziel bereid waren om ons doodvonnis te ondertekenen; toen we dan ook niets anders verwachtten dan voor eeuwig te worden veroemd....

En toen Hij daar als onze pleitbezorger optrad, Zijn doorboorde handen toonde, en sprak: "Behoud hem dat hij in 't verderf niet nederdale, Ik heb de verzoening gevonden."

Wel, kind, zagen we toen de luister van Zijn heerlijkheid niet, toen de Vader ons de pardonbrief toereikte, en de eeuwig gedenkwaardige woorden sprak: "Zie, Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk." Of "Dochter, wees welgemoed, de zonden zijn u vergeven."

En wat zagen wij de heerlijkheid Zijner rijkdom, toen Hij ons Zijn hemelse schatten toonde, en daarmee onze ledige schatkamer vervulde. Riepen we toen niet uit, in heilige verwondering: "Hoe groot is het goed dat Gij weggelegd hebt voor degenen die u vrezen"? En wat een heerlijkheid van Zijn liefde, toen Hij, nadat we ons door het geloof in Zijn armen mochten werpen, ons kuste met de zoete kussen van Zijn mond. Weet u het nog, kind?

En welk een heerlijkheid van Zijn trouw, als Hij ons, nadat wij Hem zo zondig hadden verlaten, weer opzocht, toen Hij weer de eersten was, ons weer toeriep: Al hebt gij met veel boelearers geboeleardeerd, keert nochtans weder, en Ik zal uw afkering genezen. Wat bleek ons toen dat onze ontrouw Zijn getrouwheid niet teniet maakt.

En wat zal het dan wel zijn, als straks op het sterfbed ons natuurlijk oog door de dood gesloten wordt, en ons oog uit onze verheerlijkte ziel Hem zal zien zoals Hij is; zien zal in al Zijn graveerselen. En dan in de eeuwigheid.... Riep hier de bruid uit: "Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk", wat zal het dan wel zijn, als we met Job uit dit ons vlees onze Verlosser zullen mogen aanschouwen.

Daarom Johannes, naar het vlees kennen wij Jezus niet, maar toch geven wij het u niet gewonnen, ook wij, Johannes! ook wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van de eengeboren des Vaders, vol van genade en waarheid.

Kom, zingen we nu van de 45ste Psalm het 1e en 2e vers.

Geliefde medereizigers naar die ontzagelijke eeuwigheid.

Blonk de heerlijkheid van het vlees geworden Woord ook reeds in uw bekering? Kunt u tegen Johannes zeggen: "Ja, ook ik zag iets van de heerlijkheid van de geboren Koning der Joden"?

Hoe velen hebben een oog voor alles, behalve voor Jezus' heerlijkheid, daarvan zagen zij niets, daarvoor zijn zij blind. En daarom hebben ze Hem niet lief - onbekend maakt onbemind - en daarom kozen ze Hem niet, en dienen ze Hem niet, en behoeven ze Hem niet, daarom gaan ze voort en door in hun on- bekeerlijkheid en ongelovigheid op de weg die naar het verderf leidt.

Andere menen ook de heerlijkheid van Jezus te hebben gezien en het is alles zinsbegoocheling en bedrog. Ach, mocht de Heere uw blinde zielsogen eens openen, dat u om Hem te gewinnen nog eens alles schade en drek, leerde achten. Want het zal wat zijn, zo menig Kerstfeest te hebben beleefd en met de gemeente de lofzang des Heeren te hebben gezongen en daar straks voor eeuwig van Zijn aangezicht verworpen te zijn in die buitenste duisternis, waar de worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust. De Heere arrestere u nog op uw zondeweg, en wederbare u door Zijn Heilige Geest eer het voor eeuwig te laat zal zijn.

Wat bent u dan toch rijk bevoorrecht, gij kleine en vergevorderde in de genade. Niet omdat u zoveel beter zou zijn dan alle andere mensen, och nee, wij zijn op enen bodem gezonken en van enen lap gescheurd; onze uitnemendheid boven een andere is geen, maar toch zijn we, als een vrucht van Gods vrije ontferming, duizendmaal gelukkiger dan die

arme blinde wereld, en dat wel omdat we iets van Jezus' heerlijkheid mochten aanschouwen.

Mar nu zullen er misschien ook hier wel van Gods oprecht volkje zijn, die zozeer twijfelen of dat wel waar is, er zijn er zelfs wel onder hen die het loochenen, die denken en zeggen, dat zij er nog nooit iets van zagen. –

Wonderlijk toch, die vrome blinde gelukzoekers menen dat zij even gelukkig zijn als de Johannessen, en de ware begenadigde, wiens ogen voor Jezus heerlijkheid ontsloten werden, zijn vervuld met twijfel en ongelooft. Toch zou u het wel kunnen weten onder welken van die twee u behoort. En waar u vraagt waaraan u dat zou kunnen weten, daar antwoorden wij: aan de uitwerking van dit aanschouwen van Jezus' heerlijkheid.

Kom, laat ik u, tot besluit van onze Kerstprediking, eens mogen wijzen op een zevenvoudige vrucht van deze weldaad. Geve de Heere u een oor om te luisteren en een oog om te zien en een hart om op te merken. Zeker, geliefden werpt dat aanschouwen van de heerlijkheid van de Godmens een heerlijke vrucht af.

1. De le vrucht is zeker wel: het verdwijnen van onze heerlijkheid. Lang kan de mens leven in een hoge dunk van zichzelf; hij kan zich verbeelden de voornaamste der mensen te zijn, maar 't is slechts waan. Laat Jezus heerlijkheid slechts door ons gezien worden, en gedaan is het met onze waan. Nooit voelt een sterveling zich nietiger dan in de tegenwoordigheid van de eniggeborenen van de Vader. Vraagt het Daniël vraagt het Johannes. De een zegt u "toen ik Hem zag werd mijn glans verderfenis"; de andere zegt: "ik viel als, dood aan Zijn voeten." En naarmate wij dieper ingeleid worden in zijn heerlijkheid, naar die mate verdwijnt de onze. Om te weten of iemand, en voor hoever hij de heerlijkheid van de Christus zag, geeft u maar acht hoe ver zijn eigen heerlijkheid verdwenen is. Als wij Hem zien, dan is het gedaan met de heerlijkheid van onze kennis, van onze deugd, van onze macht en gerechtigheid, enz. Is dat nu ook uw ervaring niet, kind des Heeren?
2. En toch komt er juist door het aanschouwen van de Zijnen, heerlijkheid op ons. Mozes' aangezicht blonk als hij van de berg kwam; zo komt er ook geestelijk glans op Zijn volk. Hoor maar wat Paulus zegt in 2 Cor. 3: 18: "En wij allen met ongedekte aangezichten de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest. Toehoorders een glans van zelfkennis, van Godskennis, een glans van ootmoed en Godzaligheid, een glans van reine Godsvreze, van vrede, vreugde en blijdschap straalt van dat volk af. Van die glans wordt immers ook gezongen in Psalm 45. Toch zal ik aan u, kind des Heeren, maar niet vragen naar die glans, naar de heerlijkheid, die ook bij u gezien wordt, want bij ons zien we die glans wel het allerminst. Wij kunnen onze eigen heerlijkheid niet zien; gelukkig, dat belet ons er mee te pronken. Salomo zegt (Spr. 27: 2): "Laat een vreemde u prijzen en niet uwe mond." 't Is beter God dan zichzelf te prijzen.
3. Dat is dan ook weer een andere vrucht van die weldaad, dat zij de Heere prijzen. Zo doet ook Johannes in onze tekst: "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd "vol van genade en waarheid." Gods volk komt nooit uitgepraat over de heerlijkheid van die zoeten Jezus, over Zijn goedheid, genade, liefalligheid, beminnelijkheid, ja, over heel Zijn persoon en werk en weldaden. Dat is nu ons

liefste werk, daar komen we nooit over uitgepraat en gepreekt. Hoort de bruid maar: "al wat aan Hem is, is gans begeerlijk." Daarom is hun de Kerststof zo dierbaar, omdat het dan over Jezus gaat. Men kan ook duidelijk merken of de leraar zelf veel van die heerlijkheid gezien heeft. Zo ja, dan preekt hij veel over Jezus, dan is het Kind van Bethlehem de kern van zijn preek; zo niet, dan zult u hem veel horen zeggen van Maria en Jozef, van Simeon en Anna, enz.

4. Een andere vrucht is, dat de aanschouwers van Jezus heerlijkheid, niet alleen Hem, maar ook de Vader prijzen, Wiens Eniggeborene Hij is. Wel, kind, boven de kribbe van Jezus staat als met gouden letters: Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe" (Joh. 3: 16). En als dat schrift voor ons eens leesbaar wordt, m.a.w. als we die zoete Jezus te zien krijgen als een geschenk van de liefde des Vaders, dan zinken we in heilige verwondering aan Zijn voeten weg: Wel Heere! hebt U Uw lieveling geschonken, al wat U had, aan ons, aan zulke zelfmoordenaars, aan zulke muiters?! Zie, toehoorders, dan schiet er geen geest in ons over.
5. En, waar we de heerlijkheid van Jezus niet kunnen zien dan door de Heilige Geest, daar is dit weer een andere vrucht, dat we ook in aanbidding wegzinken aan de voeten van die lieve, zoete, dierbare Heilige Geest. Door Zijn genade is het, dat we aanschouwers zijn van Zijn heerlijkheid. Hij opende ons oog, verdreef de nevels, stelde Jezus in het licht, kind der genade!
6. Een zesde vrucht is, dat we nu ook de hele wereld wel aan Jezus voeten zouden willen brengen. Onze bloedverwanten en kinderen wijzen we dan op Jezus, en roepen hun toe: "Geloof, en ge zult Zijn heerlijkheid zien."
7. En ten slotte - een laatste vrucht is, dat alles hier op de wereld verbleekt, alle heerlijkheid verliest haar glans en waarde voor hem, die Jezus' heerlijkheid ziet als de Eengeboren van de Vader, vol van genade en waarheid. Die roept uit met Asaf: "Wien heb ik nevens U in de hemel? nevens U lust mij ook niets op de aarde." En zij zuchten daarom wel, bij tijden en stonden, om ontbonden en met Christus te zijn, want dat is hun verre het beste. En is dit zien nu al zo zalig, wat zal het dan zijn hiernamaals. Immers, nu zien we nog door enen spiegel in een duistere reden, maar alsdan zullen wij zien van aangezicht tot aangezicht.

En dan zal uw lot zijn, vijanden van Christus en van Zijn volk, dan zal uw deel zijn als dat van Bileam, die uitriep: "Ik zal Hem zien, maar nu niet; ik zal Hem aanschouwen, maar niet nabij. De goddelozen zullen Hem zien, zoals de rijke man uit de hel Abraham zag en Lazarus in zijn schoot, zodat het hun een eeuwige ergernis zal zijn.

Maar wij, en allen die Zijn verschijning hebben lief gehad, zullen Hem dan zien gelijk Hij is, tot onze eeuwige zaligheid. *Zo dan, kinderen, vertroost elkaar met deze woorden.* Amen.

Slotzang: Psalm 73: 14.

7. De onveranderlijkheid des Heeren in de Oudejaars-ure herdacht

Psalm 119: 45.

Lezen: Psalm 90.

Gebed.

Psalm 90: 1, 2.

Tekst: Hebréeën 13: 8

Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.

Geliefde toehoorders!

Hoe aandoenlijk en hartroerend klinkt het lied dat eenmaal door de grijzen Godsman Mozes, aan het einde zijns levens, als aan de oever der eeuwigheid, werd aangeheven, waar hij, ziende op het wisselvallige van dit ondermaanse leven, en de onveranderlijkheid Gods, uitroept: "Heere, Gij zijt ons geweest een toevlucht van geslacht tot geslacht."

Immers, waar Mozes een blik achter zich slaat op de weg, die achter hem ligt, hoeveel had hij dan toch zien veranderenn en wankelen; hoeveel had hij dan zien wankelen, ineensstorten en vergaan, wat eerst onwrikbaar en vast scheen, ja, van geen wankelen of bezwijken scheen te weten.

Die duizenden en honderdduizenden, die met hem Egypteland hadden verlaten, ach, waar zijn zij gebleven? Waar zijn de reisgezellen, de vrienden en de makkers die hem hebben omgeven?

Waar hij toch terug zag, daar aanschouwt zijn oog nog eenmaal die talloze graven in de woestijn; dan ziet hij nog eenmaal hoe velen er vóór hem in de slaap des doods, zijn gezonken, en wiens stof daar zal rusten tot de morgen van de jongste dag, de dag der opstanding.

Maar ook, waar hij ziet op de trouw van Israëls Jehovah, aan hem en aan gans Zijn volk bewezen, Die - hoe dikwijls zij ook veranderen, en met hun hart wederkeerden naar Egypte - altijd dezelfde was gebleven, dan toch horen wij hem het zo roerende lied aanheffen: "Heere, Gij zijt ons geweest een toevlucht van geslacht tot geslacht."

Maar ook, waar Mozes ziet wie de Heere ook heden nog voor hem is, en hoeveel hem ook is ontvallen, en hoe ook alles kan veranderen en wenden en keren, maar hoe de God des eeds en des verbonds tot op zijn laatste ademstond nog dezelfde is - daar Zijn jaren niet veranderen en Zijn liefde en genade eeuwig jong blijft voor Zijn volk is het U daar dan een wonder, dat Mozes tot in het diepst van zijn ziel ontroerd is? Waar hij thans nog mag aanschouwen hoe God voor hem, ja, voor allen die leerden schuilen onder de schaduw Zijner vleugelen, eeuwig dezelfde blijft?

"Eeuwig dezelfde", dit doet hem dan ook gemoedigd de blik voor zich slaan. Omdat God niet verandert, omdat de Heere eeuwig Dezelfde blijft, o! daarom kan Mozes dan ook gemoedigd de Nebo beklimmen, om ook dan, in het gezicht van de dood, zijn zwanenzang aan te heffen: "Heere, Gij zijt ons geweest een toevlucht van geslacht tot geslacht."

En thans geliefden, waar wij aan de laatste avond van het zo pas begonnen, en nu reeds weer vervlogen jaar zijn gekomen, zegt ons: Waar ook wij achter ons zien, mogen ook

wij daar niet uitroepen: "Heere, Gij zijt ons geweest een toevlucht van geslacht tot geslacht?

Immers, wat ons ook ontviel, wat ook in het voorbij gesnelde jaar mocht veranderen, de Heere, de God van oude dagen, Hij is dezelfde gebleven. Hij toch was een toevlucht in nood en in kommer, in dagen van wolken en van donkerheid, een toevlucht waar de vijand dreigde, de dood wenkte, satan en zijn vazallen onze ziel vervolgden.

Ja, die God is ook nog heden dezelfde. Al wentelen dan ook de eeuwen, en al wisselen de jaren, ja, al roept alles ons toe: "Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren", God, onze God, Hij verandert niet, Hij blijft dezelfde: *gisteren en heden en tot in eeuwigheid*.

En nu geeft de tekst, die wij voor heden verkozen, en waarbij wij u dan ook in deze Oudejaarsuur wensen te bepalen, het "waarom" aan, waarom de Heere niet verandert, maar een toevlucht voor ons blijft van geslacht tot geslacht, het is: omdat

Jezus Christus gisteren en heden dezelfde is en blijft tot in der eeuwigheid.

De onveranderlijkheid des Heeren in de Oudejaars-ure herdacht, kunnen wij dan ook schrijven boven wat wij nu te zeggen hebben.

1. ***Wie was Hij in het verleden?***

2. ***Wie is lij in het heden?***

3. ***Wat blijft Hij in de toekomst?***

ziedaar de drie vragen die wij met een enkel woord wensen te beantwoorden.

Mocht de Heere ons dan ook deze laatste stonde van de Oudjaarskring nabij en goed zijn tot Zijn eer en heerlijkheid. Dat zij zo!

Het is, geliefde toehoorders, een welbekend, maar ook een dierbaar en nooit genoeg doordacht woord, het woord van onze tekst, waarin het heet: "Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en tot in der eeuwigheid."

- Het is ook een woord zo volmaakt gepast voor een uur als deze, waarin wij voor de laatste maal van het jaar in Gods lieve bedehuis bijeen zijn.
- Een uur, waarin wij zo treffend worden gewezen op het vergankelijke van al het ondermaanse.
- Een uur, waarin we behoefte gevoelen nog eens herinnerd te worden aan het verleden, bepaald te worden bij het heden en wat we verwachten mogen voor de toekomst.
- Een uur, waarin we behoefte hebben onze harten uit te storten, en de Heere ootmoedig te danken voor de genoten weldaden.
- Een uur, waarin we ook behoefte gevoelen aan balsem voor wonden, die ons in het verleden zijn toegebracht door eigen schuld, of omdat Gods hand ons trof.
- Een uur, waarin we ook behoefte gevoelen aan een woord van troost en bemoediging voor de toekomst, op de weg door dit Mesech van ellende naar de gewis naderende eeuwigheid.

En dat alles ligt zo klaar in ons eenvoudig tekstwoord. Daarin worden we gewezen op Hem, die van de Vader is gezalfd - is aangesteld - tot Uitvoerder van de eeuwige vredesgedachte des Heeren, tot de Borg en Middelaar van Gods heilverbond, tot de Beschermers, de Onderwijzers, de Verzorger en de Leidsman van Gods bondsvolk.

En van Hem wordt in onze tekst gezegd, *dat Hij, wat er ook verandert, bezwijkt, zinkt of slinkt, dat Hij altoos dezelfde blijft: gisteren, heden en in de toekomst.*

Vragen we dus eerst:

1. Wie was Hij in het verleden!

Dat "verleden" wordt ons aangeduid door het woord "gisteren." Gisteren, dat is in engen zin de voorgaande dag.

Maar het is ook te nemen in ruimere zin; men verstaat er wel onder de tijd, die achter ons ligt. De Apostel doelt kennelijk op de tijd van het Oude Testament, hij wil dus zeggen: degene, die Jezus was, van de schepping der wereld af tot op Zijn komst in het vlees, dezelfde bleef Hij ook in de tijd der Apostelen, en dienzelfde zal hij blijven tot aan 's wereldds einde, ja, tot in eeuwigheid toe.

Wij willen onder dat *gisteren* verstaan: het afgelopen jaar, ja, ons gehele leven, ja, geheel het verleden, tot in de eeuwigheid, die achter ons ligt, toe.

Welnu, vragen we dan: "wie die lieve Heere voor ons in dat verleden was?", dan moeten we in de eerste plaats antwoorden:

"Hij was onze Almachtige Beschermmer."

Wij hebben gelezen van een ooievaar, wiens nest, met jongen erin, gelegen was op het dak van een huis, dat in brand stond; en dat toen de oude ooievaar met zijn uitgespreide vleugelen zijn jongen bedekte, en zo zichzelf liet verbranden, om zijn jongen te beschermen tegen de gloed van het vuur. Wat een treffend voorbeeld van beschermende trouw en liefde!

Maar zeggen wij te veel, volk des Heeren, als we belijden dat die lieve Heere Jezus zo ook ons beschermd heeft in het verleden?

Die bescherming is al begonnen in de stille eeuwigheid. Immers, toen reeds droeg de Vader aan Hem de bescherming op van Zijn keur- en bondsvolk. En daar aanvaardde Hij dan ook reeds de bescherming van dat volk, dat Hem zo lief en dierbaar is. Ja, toen trad Hij reeds beschermend op voor ons in die vredesraad, waarin Hij Zich als Hoofd en Borg kwam te stellen, tegenover waarheid en gerechtigheid. Daar ligt dan ook de grond van al de bescherming die, wij genoten.

En vraagt u: "hoe Hij die bescherming betoonde?" Dan wijzen we u naar Gethsémané, waar we Hem, om Zijn kerk te beschermen voor de gloed van Gods ontzaggelijken toorn, voor` de vloeken der Wet, en voor het geweld der hel en de dood, horen zuchten en kermen; ja, kind, daar droop Hij van bloed, dat de angst Hem uitperste in de strijd, die Hij voerde tegen de vijanden, die ons verderf eisten. En sla dan eens uw blik naar Golgótha; zie, hoe Hij daar Zijn doornagelde handen beschermend en bedekkend over Zijn kerk uitbreidde. Werkelijk, onze bescherming, zij heeft Hem veel gekost, zij kostte Hem Zijn hartebloed, zij kostte Hem de uitsluiting uit Gods gunst en gemeenschap, ja, zij kostte Hem Zijn leven. Daar op Golgótha, daar zette die Grote Zielenherder Zijn leven voor Zijn schapen. Nee toehoorders, Hij vluchtte niet weg voor de leeuw en beer, noch voor het stierenheir, dat rondom Hem woedde en tierde. Hij ging onze belagers tegemoet, en gaf Zichzelf aan hun over, zeggende: "Indien gij dan Mij zoekt, laat deze heengaan."

- Maar wat heeft Hij ook u persoonlijk beschermd. Denk nog eens aan uw eertijds, *toen gij daar nog vertreden laagte op het vlakke des velds, wentelende in uw geboortebloed en geen oog medelijden met u had.* Toen heeft Hij u al beschermd tegen de dood en het verderf. Zo komt het, dat u in uw onbekeerde toestand

onsterfelijk was. Jezus wilde niet, dat u onbekeerd zou sterven en in het verderf dalen. Er zijn er onder ons, die doodziek zijn geweest, maar de beschermende Jezus keerde de dood van hun af. Ja kind, Hij bewees ons reeds Zijn bescherming, toen we nog voortholden op de weg des verderfs, toen de zonde nog ons element was.

- En hoe bewees Hij Zijn almachtige bescherming in het uur der minne, toen Hij u arresteerde en almachtig dwong, om, met verlating van de weg der zonde, een betreden te worden van de weg des verstands. En toen Hij u voerde in de woestijn, maar u daar ook was als de schaduw van een rotssteen in dat dorstige land, en Hij u naar het hart sprak, en u deed drinken uit de fontein des heils.
- En wat beschermde Hij ons, toen we daar in dat gericht stonden als een doodschuldige, beladen met een schuld, die tot de hemel reikte, en geen penningske hadden om te betalen; toen alles ons doodvonnis uitsprak, en onze verdoemenis eiste, en Hij, beschermend met uitgestrekte armen, intrad voor de heiligen Rechter, zeggende: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale; Ik heb de verzoening gevonden." (Job 33: 24).
- En ach, kind, hoe menigmaal redde en beschermde Hij u in het verleden, ja, ook in het afgelopen jaar. Denk eens terug hoe Hij u beschermde tegen een wereld vol boosheid en verleiding; tegenover huichelaars en schijn-vromen, waar zij de pijlen van hun lastering op u afschoten; tegen satans listen en boos geweld; tegen de geestelijke boosheden in de lucht.
- Maar bovenal, hoe heeft Hij ons beschermd tegen ons zelven. Kind, waar zouden wij beland zijn als Jezus ons niet beschermd had tegen onszelf en tegen al onze lichamelijke- en geestelijke vijanden? In de kroeg, in de komedie, ja, in de gevangenis waren we beland. En nu zitten we en staan we nog hier in Gods bedehuis, nog zijn we niet vernield, nog zijn we geen afvallige. O volk! als ik op mezelf zie, en op de gevaren die mij omringen, dan sta ik hier nog als een wonder van Gods almachtige bescherming. Maar moet u hetzelfde niet getuigen? Of kent u uzelf en de gevaren die u omringen niet?
- En wat voor ons persoonlijk geldt, geldt niet minder voor de gemeente. Beschermen deed Hij de gemeente voor uit- en inwendige beroering, tegen de zonde en afval, tegen het boszwijn uit het woud. Dat deed Hij, omdat het een deeltje van Zijn wijngaard, één Zijner kroonjuwelen is. En hoe betaamt het ons dan, in een ure als deze, dat we daar plechtig belijdenis van doen. Wij moeten met de dichter zeggen:

Uit vrije goedheid waar Gij haar

Een vriendelijk Beschermmer.

En vraagt u nu al verder: "wie die zoete Jezus voor ons gisteren, dat is dus in het verleden, "was", dan moet ons antwoord zijn:

Hij was onze zachtmoedige Onderwijzer.

Ach volk, als we nu eens eerlijk moeten zeggen wie wij zijn zonder Jezus' onderwijs, moeten we dan niet, tot onze vernedering belijden, dat we dommer zijn dan de os en de ezel? Dat klinkt wel niet eervol, dat stemmen wij dadelijk toe, maar is het tegen te spreken? Zegt de Heere niet zelf in Jes. 1: 3 "Een os kent zijn bezitter, en een ezel de kribbe zijns heren, maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet?"

Maar gelukkig, die lieve Jezus, Hij onderwees ons. Zeker, Hij deed het middellijk. Hij deed het door de dienst Zijns woords, door de prediking van het Evangelie. Maar toch zou de dienst des, woords ons niet gebaat hebben, als de Heere Zijn Geest niet met de

prediking gepaard had doen gaan; dan zouden we een beetje boekenkennis of letterkennis verkregen hebben, maar geen zaligmakende kennis.

En hoe genadig leerde Hij ons wie we zelf zijn. Hoe wist Hij ons aan onze huichelarij, aan onze vijandschap, aan onze eigen werkheiligheid te ontdekken. Hoe geduldig verdroeg Hij onze eigen wijsheid en hardleersheid, hoe herhaalde Hij Zijn lessen waar dat nodig was. Werkelijk, door Zijn onderwijs wist Hij ons aan ons diep bederf en dodelijke verdorvenheid te ontdekken; wist Hij ons te leren aan onszelf te wanhopen; ja, kind, Zijn onderwijs leerde ons verloren gaan.

Maar toen was Hij het ook, Die u bekend maakte met de weg der verlossing, met de geheimen van Gods woord, en Verbond, met de bewegende en werkende en verdiende oorzaak van uw zaligheid. Wie anders zou dat u geleerd hebben als die grote Profeet, als die Uitlegger uit duizend? Hij gaf ons onderwijs in al Zijn heilgraveerselen; Hij toonde ons Zijn striemen, die ons tot genezing zijn, en ontdekte ons hoe Hij een kleed voor ons heeft geweven, dat volkomen de schande onzer naaktheid bedekt voor het oog van de smetteloos Heilige God.

Zo zouden we verder en door kunnen gaan door u te herinneren hoe zachtmoedig en genadig Hij u in het afgelopen jaar met Zijn onderwijs heeft gediend. Waar u toch voor wegen en bezwaren stond, waar u niet door kondt zien, hetzij voor lichaam of ziel, voor uw Persoon of gezin, nooit heeft Hij u, waar u om onderwijs smeekte, verlegen laten staan, maar altijd heeft Hij getrouw Zijn woord vervuld, waarin Hij beloofde: "Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn." En "dat al Zijn kinderen van de Heere geleerd zullen zijn." Die genadige onderwijzingen des Heeren te gedenken, kind, dat betaamt ons altijd, maar zeker in een uur als deze.

En vraagt u nog eenmaal: *wie Jezus Christus gisteren voor ons was*, daar antwoorden we voor de derde maal:

Hij was onze trouwe Verzorger.

O, hoe getrouw deed Hij dit; als een vader, ja, meer dan een vader zorgde Hij. Heeft het u aan iets ontbroken? Heeft Hij u en de uwen niet van allen nooddrift voorzien? en dat in weerwil van al uw zonden en afmakingen.

Wel gaf Hij u misschien niet alles wat u begeerde; misschien was uw leven moeilijk en uw bete schraal. Ik weet het geliefden, dat valt voor ons vlees niet mee. Maar o, als u eens wist waartoe en waarom de Heere u zo kort hield; als u er eens achter kon zien waarom de Heere het zó deed, ik weet zeker, dan zou u Hem prijzen, dat Hij het zó, en niet anders deed. Wie weet waar de weelde u zou gebracht hebben. Zie maar eens op wat gladde wegen de voorspoed zelfs de bozen leidt, en hoe de Heere in 't eind hun val bereidt: *Zij storten van de top van eer, in eeuwige verwoesting neer.*

Het is waar, van sommigen ontnam Hij dierbare panden, onder u zijn er in diepe rouw gedompeld. "Waartoe dit verlies" zucht misschien uw hart. En wat zullen we zeggen. Kind, de Heere had recht op al uw panden, weet u dat? De Heere scheurde een takje van u af, 't is pijnlijk, maar Hij had ook de boom kunnen nemen. Hij heeft recht op uw ouders, op uw kinderen, op uw man en vrouw, op uw geld en goed, uw vee en veld.... 't is alles het Zijne. Wat liet Hij u dan toch meer, dan Hij nam?

Zeker, kind, ook in de afgelopen jaarkring overkwam ons veel, wat we niet konden voorzien. Wat al vragen rezen op, die we niet kunnen beantwoorden. De Heere zegt: "Na deze zult gij het verstaan." Zeker is het, dat voor- en tegenspoed, dat winst en verlies, dat gezondheid en krankheid, ja, alle dingen, door Zijn bestuur, ons mede werken ten goede.

Maar letten we nu niet alleen op de tegenspoed, maar let nu ook eens op de rijke zegeningen die Hij schonk.

Let eens op de natuurlijke zegeningen, die Hij u in het verleden schonk. Begin eens bij uw geboorte, dat Hij u uit zulke ouders deed geboren worden. Denk eens aan uw opvoeding, huwelijk, uitreddingen, enz. Tel al die zegeningen eens op, als u kunt. Gaan ze het getal der haren van uw hoof niet te boven?

Tel daar eens bij: de kerkelijke zegeningen. Hij schonk u Zijn woord, en Zijn knechten om het te bedienen, een schat van overjarig koren, een stil en gerust leven: Bewaarde u voor grote beroering en scheuring. U mocht nog, zij het met veel gebrek, Sabbat aan Sabbat hier vergaderd zijn. Werkelijk, de Heere heeft Zich niet onbetuigd gelaten!

Doet daar eens bij, volk van God, de geestelijke zegeningen, die de Heere u schonk. Hij verloor u vrijmachtig. Hij kocht u zo ontzettend duur. Hij bewerkte u tot die goede keus. Hij ontdekte u; ontkleedde u; openbaarde u de Verlosser; verlost u; heiligde u bij aanvang. Hoe dikwijls heeft Hij u verkwikt, verhoord, enz.

Doet daar eens bij de verschoningen des Heeren. Andere hebben lichaams- of zielsgebreken, werden verteerd door oorlog, revolutie, aardbeving, beroerten, vreselijke ziekte, honger en kommer, enz. Van dat alles heeft Hij u verschoond.

En legt daar eens naast, wat we ons waardig maakten.... Ik vraag u, geliefde toehoorders, is er geen duizendvoudige reden om in dit oudejaarsavonduur diep voor de Heere in onze onwaardigheid weg te zinken. Mogen we van 's Heeren zegeningen in het verleden niet zeggen:

"Zou ik ze tellen? 'k Zou veeleer 't getal der korr'len zand bepalen." Kind van God! als de Heere er ons eens even bij bracht, zou het niet ruisen in ons hart:

*Geloofd zij God met diepst ontzag.
Hij overlaadt ons, dag aan dag,
Met Zijne gunstbewijzen.*

Wie was de Heere toch inzonderheid voor u? Heeft Hij u niet naar lichaam en ziel trouw verzorgd? Heeft Hij u hiér niet gestraft, en dáár weer verkwikt, en straks weer verzadigd? Als u soms klaagde: "De Heere heeft mijner vergeten; de Heere heeft mijner verlaten", heeft Hij u daar niet in neerbuigende ontferming herhaaldelijk getroost, dat de Heere u nooit vergeet, dat Hij u in beide handpalmen gegraveerd heeft, en uw muren steeds voor Hem zijn? Was u ontrouw, bleef Hij niet de Getrouwe? Kon Hij Zichzelf ooit verloochenen? Heeft het meel in de kruik, of de olie in de fles ooit ontbroken?

Werkelijk, kind, als u dat alles nog eens mocht bedenken in dit oudejaarsuur, u zou zeggen: "En gij mijn zie prijst gij Hem bovenal!"

Maar ook gij, onbekeerde, hebt reden om God ootmoedig te danken. In die stoffelijke en kerkelijke zegeningen, die we aanstipten, mocht gij ook delen. En heeft Hij u niet een geheel jaar willen sparen en dragen? Hoe heeft Hij nog aan u willen arbeiden, u geroepen, genodigd, gebeden, en tot uw Rechter gezegd: "Laat hem ook nog, dit jaar staan": hoe heeft Hij mest om u gelegd. Het is plichtmatig, dat u dat eens bedenkt in deze oudejaarsuur.

En vraagt u eens af: "of het u voordeel is geweest?" bent u nog altijd onbekeerd? Nog

altijd zonder vrucht? Nog altijd dezelfde? O, mens! zie toe, dat al die bescherming, al die onderwijzingen en al die zorgen, die de Heere u in het af gelopen jaar bewees, in die grote dag niet tegen u getuige!

En dat we heden nog in Gods bedehuis mogen vergaderd zijn, is het niet de bevestiging van het woord: "Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid." Hij toch is de onveranderlijke Getrouwe.

Die onveranderlijkheid van Christus, zij blijkt ons nog nader als we ons in de tweede plaats afvragen:

2. Wie is Hij in het heden.

En dan roept ons de Apostel Paulus toe in het woord van onze tekst: "Dezelfde." Hij is "heden" dezelfde die Hij "gisteren" was.

Geliefde toehoorders, laat ik met enkele woorden u mogen zeggen waarin Hij dezelfde is.

1. Hij is dezelfde in Zijn Godheid. Hij is ook de Eniggeboren Zoon des Vaders, nog is Hij 's Vaders, Evengelijke, van wie de Vader Zelf in het eeuwig heden sprak: "Gij Zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd." Hij is ook heden nog dezelfde, die Hij was voor de aanvang der schepping, toen Hij spelende was in de schoot des Vaders.

Hij is heden dezelfde die Hij was in de dagen van het Oude Verbond, toen Hij door een almachtige hand Israël uit het diensthuis van Egypte bevrijdde.

Hij is nog dezelfde die Jesaja eenmaal als de waarachtige God zag, zittende op een hoge en verheven troon.

Dezelfde die eenmaal gezien werd, wandelende met de drie jongelingen in de vurige oven.

Dezelfde van wie de hoofdman op Golgótha uitriep: "Werkelijk, deze mens was Gods Zoon."

Ja, Hij is dezelfde ook heden van wie Paulus uitriep: "Uw troon, o God! is in alle eeuwigheid." En "Gij, Heere, hebt in de beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk van uw handen; deze zullen vergaan, maar Gij blijft altijd, en zij zullen allen als een kleed verouden, en als een dekkleed zult Gij ze in één rollen en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt dezelfde, en Uwe jaren zullen niet ophouden."

2. Hij is ook heden dezelfde in Zijn mensheid. Welk een zalige en troostrijke gedachte, dat Hij, Die eenmaal lag in Bethlehems kribbe, Die als een worm en geen man zich wentelde in het stof van Gethsémané, Die daar stervende hing aan Golgótha's kruis, Die in al onze benauwdheden mede benauwd was, dat Hij ook heden dezelfde is; wel verheerlijkt, maar niet veranderd. Hij is nog dezelfde in Zijn reine heilige mensheid, dezelfde als het Lam dat geslacht is; zo toch staat Hij ook heden nog in het midden van de troon; ja, zo staat Hij daar omringd door een ontelbare schare, die allen verenigd, ook heden uitroepen: "Gij, o Lam Gods! Gij zijt waardig te ontvangen de lof en de eer en de dankzegging, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed."

3. Hij is heden dezelfde, die Hij was bij Zijn wandel op aarde. Dezelfde in Zijn liefde en ontferming, in Zijn trouw en goedheid. Nog wacht Hij om genadig te zijn, om blinden. het gezicht, doven het gehoor, ja, om geestelijk doden het leven weer te geven, en melaatsen te reinigen. Ja, toch, Hij is nog dezelfde om de slechtste uit de slechten de hemel te openen. Hij is heden dezelfde in Zijn almacht. O, laat dit u troosten, vader,

moeder, die wanhoopt aan de verhoring van uw gebeden voor een verloren zoon of diep gezonken dochter: Hij is nog dezelfde, die eenmaal Zijn almachtig "tot hiertoe en niet verder" een Saul van Tarsen kwam toe te roepen.

4. Ja, volk, Jezus Christus, Hij is heden dezelfde in Zijn ambten. Als de grote Profeet wil Hij ons en onze kinderen ook heden nog met hetzelfde geduld, met dezelfde teerhartigheid onderwijzen in de weg der zaligheid; ook heden wil Hij ze het geheim van Gods dierbare Vaderhart ontsluiten en u onderwijzen in de weg die gij te gaan hebt.

Hij is ook heden dezelfde als uw enige Priester, niet alleen als uw biddende, maar ook als uw dankende Hogepriester, Die ook heden, waar u moet betuigen geen dank in uzelf te vinden, Zijn wierookvat vol lof en dank zwaait voor het aangezicht des Vaders; ook heden is Hij onze algenoegzame bedekking voor God.

5. Zo is Hij ook heden dezelfde in Zijn verbintenissen. Heeft Hij ons eenmaal trouw gezworen, heeft Hij ons Zijn Woord en Zijn trouwring gegeven, heeft Hij beloofd en op Zich genomen ons voor tijd en eeuwigheid te verzorgen, te beschermen, voor onze naam en zaak in te staan, welnu, ook heden is Hij dezelfde die Hij eenmaal voor ons was in het uur der minne, en in dat ogenblik, toen Hij Zich geheel aan ons wegschonk. Ja, Hij verandert of veroudert nooit. Hij is de Eeuwige. *Ik zal zijn die Ik zijn zal; Die is, Die was en Die komen zal.*

En waar u ons verder vragen mocht: Voor wie Hij dezelfde is? Werkelijk, dan mag wel schaamte ons aangezicht bedekken, maar dan mag ook wel heilige verwondering onze ziel vervullen, want Jezus Christus is ook heden nog dezelfde voor een trouweloos, en Hem vijandig geslacht. Ook heden gaat Hij nog zoekende rond om vijanden in vrienden te veranderen; ook heden roept Hij u, zondaar of zondares in ons midden, nog toe: "Wend u

tot Mij en wordt behouden, want: "Zo waarachtig als Ik leef, Ik heb geen lust in uw dood."

"Voor wie Hij dezelfde is?" Vraagt dat uzelf eens af, volk, dat met zoveel weldaden beweldadigd en in Christus Jezus gezegend is. Hij is dezelfde voor u, die zo trouweloos de Leidsman van uw jeugd hebt verlaten, die wel duizendmaal verandert zijt in uw liefde. Kind, bezie uzelf thans eens. Wie bent u heden, nadat de Heere u staande gehouden heeft, nadat die zoete Jezus Zich in Zijn uitlatende liefde aan u ontdekte? Toen hebt u in die ure gezegd: "Al moest ik met U ook in de dood gaan, ik zal U volgen." En wat is er van uw schone belofte, van uw liefde en ijver geworden? Kan Christus ook tegen u niet zeggen: "Dit heb Ik tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten?"

Ja, bezie het kleet van uw heiligmaking eens in dit oudejaarsavonduur; hoe is het bemorst met het stof der aarde; hoe hebt gij met vele boeleerders geboeleerd! Hoe hebt u uw eigen wegen bewandeld! Dat we dan ook niet vernield zijn, het is alleen, omdat Jezus Christus nog heden dezelfde is gebleven, die Hij gisteren was. Tot onze beschaming roept Hij ons toe: "Ik, de Heere word niet veranderd, en daarom zijt gij, o kinderen Jakobs! niet verteerd.

Wel, volk, wat een zaak is dat! "Heden" zegt de Apostel, "heden is Jezus Christus dezelfde." Ook in dit oudejaarsuur. En dat voor zulke verlaters van Zijn Wet. Voor u, die uw eerste liefde verliet, en de Leidsman van uw jeugd de rug toekeerde. Voor u, die over uw Godsgemis klaagt, zonder er wellicht over te treuren; ook voor u, die door de zorgen

des levens wordt gekweld, die onder uw kruis denkt te bezwijken. Ook voor u, die door uw vijand wordt vervolgd. Ja, ook voor u is Jezus heden dezelfde, voor u, die door Hem wordt getuchtigd of gelouterd in de smeltkroes der ellende. Hij is heden dezelfde liefhebbende en dierbare Bloed-bruidegom, Die u nooit zal begeven of verlaten, en u nooit beproeven boven vermogen.

Kind des Heeren! wat er ook in u, om u, aan u, binnen in u, en beneden u verandert, u mag met de kerk van alle eeuwen aanheffen:

*Gij evenwel, Gij blijft dezelfde o Heer';
Gij zijt van ouds mijn Toeverlaat, mijn Koning,
Die uitkomst gaaft, en uit Uw hemelwoning,
Voor ieders oog Uw haat'ren gingt te keer.*

*Hoe menigmaal hebt G' ons Uw gunst betoond.
't Zij G' een fontein deedt uit een rots ontspringen,
Of op een hoop de waat'ren samendringen,
Wanneer de stroom door U werd uitgedroogd.*

Komt geliefden, laat ons deze verzen met elkaar zingen; het is van Psalm 74 het 12e en 15e vers.

De onveranderlijkheid van Christus, waarbij we u, tot uw beschaming en vertroosting, in deze Oudejaarsure mochten bepalen, doet ons ten slotte nog vragen:

3. Wat blijft Hij in de toekomst?

"Dezelfde" zegt onze tekst. Hij blijft dezelfde tot in der eeuwigheid:
voor Zijn vijanden.

In het verleden zagen wij Zijn vijanden sidderende vluchten. - Denkt maar eens aan de morgen der opstanding, toen Jezus Zijn graf verliet, wat vluchtten die vijanden bevende weg. - zo zal het ook zijn in de toekomst. Wat zullen Zijn vijanden zoeken te vluchten als Hij op de wolken des hemels ten gericht zal naderen om wraak te doen over al Zijn vijanden.

Welk een ernstige stonde zal dat zijn, mijn onbekeerde medereiziger. Laat ik u er iets van mogen zeggen. Als die stonde daar is, dan staat plotseling de tijd stil, dan wordt het nooit later. Dan wordt deze aarde, dat broeinest van ongerechtigheid, weggedaan met alles wat er op en er in is, en waaraan de mens zich zo vastklemt. En dan gaan de hemelen met een gedruis voorbij. En dan komt de Rechter, dat is Jezus de Christus, om gericht te oefenen, en dan moet elk mens, elke nakomeling van Adam voor Hem verschijnen om zijn vonnis te vernemen, en opdat een ieder wegdraagt en vergolden wordt naar dat lij gedaan heeft, hetzij goed of hetzij kwaad. Dat is het einde. En dat einde komt zo gewis. Wat er ook de spotter van zegt; hoe men ook roept: "Waar blijft de belofte van Zijne toekomst!"

En dat einde haast om te komen. Ik vraag u: "Zijn de tekenen er niet die de Heere heeft opgesomd als de kenmerken van het naderende einde?" Zijn, om maar iets te noemen, zijn niet op vele plaatsen de wijzen met de dwaze maagden in slaap gezonken? En was dat niet een teken dat de Bruidegom komt? En wat is de ongerechtigheid schrikbarend vermenigvuldigd, en de liefde van velen verkoud! En zijn er niet veel verleiders en vele valse Christussen geweest, en nog? Hoort u niet van oorlog en van geruchten van

oorlogen, zodat de landen verarmd zijn vanwege het wapengeweld en de voorbereidselen voor nog schrikkelijker oorlogen? Merkt u niet, hoe de zoon opstaat tegen zijn vader, de dochter tegen haar moeder, enz. En stelde de Heere ook dit niet tot een teken dat de toekomst des Heeren genaakt? Daarom, toehoorders, laten we ons niet bedriegen met het einde aller dingen nog verre te stellen. En dat einde zal zo onverwacht komen, als een dief in de nacht, als de bliksem, zegt de Heere.

En als Hij dan op Zijn wolkenwagen komt, omringd van Zijn duizendmaal tienduizenden, dan zal Hij tonen diezelfde te zijn; diezelfde, Die eenmaal de eerste wereld, wier boosheid opgeklommen was tot de hemel toe, zonder mededogen, door het water der zondvloed deed vergaan. Dat Hij nog diezelfde is, die Sodom en Gomorra, die broeinesten van goddeloosheid, zonder gratie door het vuur verteerde. Dat Hij nog diezelfde is, die het ongelovig Israël in de woestijn, zonder pardon, deed omkomen. Zo zal Hij ook voor Zijn vijanden zijn bij Zijn wederkomst om te oordelen de levenden en de doden. Zonder enig innemingsel van barmhartigheid zal Hij die vijanden, die niet gewild hebben, dat Hij Koning over hen zou zijn, van Zijn aangezicht wegdoen, en doemen in het helse vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is.

Daarom, mijn onbekeerde vrienden en vriendinnen, hoort nog eenmaal de roepstem van Christus in deze gewichtige uur, waar Hij u nu nog nodigt om voor Hem te buigen.

Laat ik u nu nog eens, misschien dat u het voor de laatste maal hoort, laat u ik nu nog eens mogen zeggen wat die Heere Christus, Die eeuwig dezelfde blijft, voor u in de toekomst zijn zal, als u in uw ongeloof en vijandschap volhardt.

Dan zal Hij weigeren om in uw stervensuur naar u te horen, als het u, zo bang zal zijn, en u tot Hem roepen zult. Hij zal weigeren om u te verbergen voor Gods ontzettende toorn. Hij zal lachen in uw verderf, en spotten als uw vreze komt. Hij zal u, als de heilige en onkreukbaar rechtvaardige Rechter, verdoemen in het gericht. Hij zal tot u zeggen: "Ga weg van Mij, u goddeloze, in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is."

En Hij zal naar u niet luisteren, als u Hem te laat smeken zal om genade. Daarom:

Zo gij Zijn stem dan heden hoort,

Geloofst Zijn heil, en troostrijk woord;'

Verhardt u niet, maar laat u leiden.

Dat Hij nog met u te doen wil hebben is duidelijk; waarom zou Hij u anders gespaard en gedragen hebben tot het laatste stondeke dezer jaarkring toe? En laat satan u maar niet zoeken wijs te maken, dat u te lang, of te erg, of te veel tegen licht en beter weten in hebt gezondigd, want dat zijn bedriegerijen van die boze duivel, om u van de genadetroon af te houden. Nee mens, al had u al de zonden van Adams nakroost alléén bedreven, dan wast het bloed van Jezus Christus nog al die zonden uit.

Daarom, ach! dat er met het voorbijgaan van het oude jaar ook een breken mocht komen met uw oude leven, met dat leven in de zonde en buiten God. De Heere geve u, uit vrije ontferming, Zijn genade en Zijn Geest, tot uw wezenlijke bekering, en de vernieuwing van uw gemoed.

Jezus Christus, Hij: blijft ook dezelfde die Hij altijd was:

Voor Zijn schijnvrienden.

Toen de Heere Jezus op aarde wandelde, ging Zijn strijd meest tegen Farizeeërs en Schriftgeleerden, tegen de Priesters en de schijnvromen. Wat heeft de Heere die mensen ernstig en in liefde vermaand en onderwezen, en voorzeggd, dat het mis met hen zou uitlopen voor de eeuwigheid; dat zij zouden menen in te gaan en niet zouden kunnen.

Denkt maar eens aan Zijn gelijkenissen van de dwaze maagden en de vriend zonder bruidskleed.

En diezelfde is Hij nu nog. O, dat die nabijkomende, dat die eigengerechte hemelzoeker, dat die mens, die Christus roemt met de mond, maar Hem inderdaad als volkomen Zaligmaker verwerpt, hier toch mee leerde rekenen. Dat zal toch zo vreselijk zijn: te menen in te gaan, en dan bedrogen uit te komen. Bedenk, mens, dat het voor eeuwig is; in de dood is geen verzinnen meer. Dat de Heere zelf u, uit genade, mocht omkeren op uw dwaalweg. Bedenk, dat het duizendmaal beter is ten halve gekeerd, dan voor eeuwig verdwaald.

Jezus Christus, Hij blijft ook dezelfde die Hij altijd was.

Voor Zijn duur gekocht volk.

Wel kind, wat is dat een zoete gedachte: een onveranderlijke Jezus voor ons hart te hebben.

Ging het in het verleden al eens door het water en vuur; konden we met de dichter zingen:

Hier scheen ons 't water t' overstromen;

Dáár werden wij bedreigd door 't vuur;

Maar u deed ons 't gevaar ontkomen,

Verkwikkend' ons, ter goeder uur.

dat zal zo blijven ook in de toekomst. Hij belooft (Jes. 43: 2) "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult u niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken."

Gaf Hij u in het verleden en tot op heden wat u voor uw stoffelijk leven nodig had, Hij zal dat blijven doen. Uw brood zal u gegeven worden, uw water is gewis, ook in de toekomst. Daar staat die zoete Jezus met Zijn eer borg voor.

Kind, onze Jezus, Hij blijft ook in de toekomst, voor het aangezicht des Heeren, wat Hij tot hiertoe voor ons was: onze Advocaat, onze biddende en dankende Hoogepriester.

Hij heeft ons tot hiertoe door dit moeilijk leven heen geholpen. Hij heeft ons in de strijd des levens bijgestaan, Hij zal het ook verder wèl maken, want "Hij blijft dezelfde."

Ook als straks ons stervensuur er zal zijn, dan zal Hij dezelfde zijn, die Hij voor ons in 't leven was. Nu geeft Hij ons *levens-* dan geeft Hij ons *stervensgenade*.

En waar straks ons "zielloos lichaam" gedompeld zal zijn in het graf, ook dan blijft Hij dezelfde, dan zal Hij ons stof bewaken.

Ja, Hij zal, gelukkig, dezelfde voor ons zijn in de morgen der opstanding.

Hier heeft Hij ons gekust met de kussen van Zijn mond, dan zal Hij ons wakker kussen, onze ziel weer met ons lichaam verenigen, en ons dan de eeuwige Godsstad inbrengen; ons doen rusten aan de boorden der rivier, klaar als kristal; ons geven te genieten van de Boom des levens. Ja, ons eeuwig met Hem doen heersen in Zijn troon, en ongehoorde zaligheid doen smaken in het huis des Vaders.

Wèl kind, laat het dan waar zijn, dat de uren, de dagen, de maanden en de jaren als een schaduw heenvliegen, laat dan ook deze pas begonnen jaarkring als op arendsvleugelen voorbij zijn gevlogen, wij jubelen, bij alles wat we verwachten in tijd en eeuwigheid, voor hart en huis, voor kerk en Staat: *"Jezus, onze Jezus! Hij is gisteren en heden dezelfde, en blijft dat tot in eeuwigheid!"*

Amen.

Komt geliefden, zingen we nu tot slot van deze jaarkring, vol eerbied en dank, van Psalm 68 het 10de vers.

8. De eis om getrouw te zijn tot de dood

Psalm 123: 1.

Lezen: Psalm 103.

Gebed.

Psalm 122: 3.

Tekst: Openbaring 2: 10, laatste lid.

Wees getrouw tot de dood, en Ik zal u geven de kroon des levens.

Geliefde gemeente, en u allen, die thans met ons vergaderd zijt, om bij de aanvang van de nieuwe jaarkring het aangezicht des Heeren te zoeken. Van ganser harte wensen wij u, dat Gods beste zegeningen in ruime mate uw deel moge zijn.

Ook in deze nieuwe jaarkring geve Hij u en de uwen, voor lichaam en ziel, een ruime mate van datgene, wat wij en de onze niet kunnen missen voor de tijd en de eeuwigheid, en ondersteune u uit Sion. Dat zij zo!

"En zo zijn we, gelukkig, weer een mijlpaal voorbij gesneld, weer een jaar doorworsteld, weer een schrede genaderd tot het eeuwig Vaderhuis", zo mag het kind van God in deze ure getuigen.

Wat een lief, maar ook, wat een leed bracht ons het afgelopen jaar. Misschien was het u reeds vergund om in dit morgenuur al eens te overdenken wat het vervlogen jaar u bracht. Als de Heere u eens terug geleid heeft, ik weet zeker, dat u dan menig pilaartje hebt opgericht, wat u herinnerde aan de onveranderlijke trouw en aan de goedheid en de genade des Heeren. Wel kind! Eben-Haëzer, tot hiertoe heeft de Heere geholpen.

Geliefde medereizigers, weer een jaar in de vergetelheid ... - nee, toch niet! ook de vorige jaarkring ligt voor uw rekening, en in de morgen der opstanding en in het laatste oordeel zal God u tonen, dat ook dat jaar door Hem niet is vergeten; maar uit Zijn gedenkboek zal Hij u opsommen de weldaden die Hij u bewees, en wie Hij voor u geweest is, en wie u daartegenover geweest bent. En hoe zal dan Zijn oordeel zijn?

Zalig is hij, die ook voor zijn doen en laten in het voorgaande jaar, een Borg mag hebben voor de ontzagelijke schuld die, hij maakte.

En thans staan we gereed om de eerste schrede te zetten in de nieuwe jaarkring. Wat zal hij ons brengen? Ziedaar de vraag, die u misschien met vrees vervult.

Ja, wat zal dit jaar ons brengen? Wat zal het voor ons nog verborgen houden in zijn geheimzinnige sluier? Welke stormen en onweerswolken hangen ons boven het hoofd? Welke bomen in dit hofje zijn ten dode opgetekend? Zullen er dit jaar worden geveld? Zal het een vruchtbaar, of een onvruchtbaar jaar wezen? Zal het ons vreugde, of bittere droefheid en smart baren?

Wij weten het niet. Als we zien op de zonden van ons hart en huis, van ons land en volk; als we zien op de gruwelen, die door groot en klein gepleegd worden; op de terging, waarmede de Heere getergd wordt door vorsten en volken; als we letten op dat vloeken, liegen, Sabbatschenden; op de wellust van het vlees; op de onbeschaamdheid; op de

Godsverlating en verzaking, dan ziet het er donker uit. Dan hebben wij de Heere te verwachten in de weg Zijner gerichten. En wat zal dat vreselijk zijn voor u, onbekeerde mens, als God, tergensmoede, de fiolen van Zijn gramschap zal uitgieten op de aarde. Als ik dat bedenken, dan is mijn hart vervuld met innig medelijden met u, en met onze onbekeerde kinderen. Want wie zal bestaan als God dat doen zal?

Wat zijt u bevoorrecht, kinderen der genade. Het is waar dat ook wij niet weten wat de toekomst ons baren zal. Toch mogen wij met vrijmoedigheid zeggen, dat het wèl zal zijn, want God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. En dat verbond houdt in, dat Hij ons niet zal begeven en ons niet zal verlaten. Wat er ons ook gebeurt, en wat er ons verlaat, Hij, onze gezegende Leidsman, zal ons ook in dit jaar weer geleiden naar Zijn raad, en daarna in heerlijkheid opnemen.

Immers, wij mochten gisteren, tot besluit van de oude jaarkring, vernemen, *dat Jezus Christus gisteren en heden dezelfde is, en blijft in eeuwigheid*. Die onveranderlijkheid van Christus zij dan ook onze troost in dit nieuwe jaar.

Maar nu wil de Heere ook, dat Zijn gunstvolk Hem zal blijven aankleven, dat zij Hem en Zijn zaak zullen blijven dienen, daarom stelt die lieve Heere ons die eis, waarbij wij u, naar aanleiding van onze tekst, wensen te bepalen, namelijk:

De eis om getrouw te zijn tot de dood. Dat, geliefde toehoorders, is een eis:

1. ***Zo rechtmatig gesteld.***
2. ***Zo gebrekkig beoefend.***
3. ***Zo heerlijk bekroond.***

Laat ik die drie gedachten met een enkel woord mogen ontwikkelen. Dat het aangezicht van de lieve Heere, ook nu met ons zij, en met ons zal, believen te gaan in deze jaarkring, tot onze troost en tot Zijn eer. Dat zij zo!

Ons tekstwoord, geliefde toehoorders, is genomen uit de brief, welke Johannes, op bevel van de verheerlijkt Christus, schreef aan de gemeente te Smyrna. Die gemeente was een kleine gemeente, toch was zij geenszins de geringste onder haar zustergemeenten. Zij was groot vanwege de zware verdrukking en beproeving, die zij moest doorstaan van de zijde der wereld en van de zijde dergenen, die zeggen, dat ze Joden zijn, en het niet waren, maar door de Heere een Synagoge des satans worden genoemd. Het was daar al eveneens als nu nog bij ons: zij moesten door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk der hemelen.

Zij was een arme gemeente, zowel in- als uitwendig. Toch zegt de Heere Jezus van haar: "Gij zijt rijk", en ook dat was zij - en dat niet als de Laodiceeërs, drie waren rijk in verwaandheid - nee, maar zij was rijk inderdaad en waarheid. Zij was rijk in God, rijk in genade, in geduld en in lijdzaamheid; dus was zij ook rijk in verwachting.

Immers, de verheerlijkte Christus troost haar in deze brief met de betuiging, dat dit, Zijn gemeentetje, van Hem niet is vergeten, dat Zijn oog op haar rust. Daarom roept Hij haar zo bemoedigend toe: "Vrees geen der dingen die gij lijden zult, zie, de duivel zal enigen van u in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt"; - het zou er dus wel bar aan toe gaan. - Toch zegt de Heere: "het zal een verdrukking van maar tien dagen zijn."

Kind, die zijn gauw doorworsteld, temeer, omdat de Meester zelf er bij tegenwoordig zou zijn. "Ik, uw Herder, ben er bij, als de wolf u aanvalt." Wat is het toch een onuitsprekelijk

voorrecht, dat de kerk een Koning heeft, die vooruit kan zien! Wat een versterking, dat de Heere haar dit vooruit zegt! Wat weet de Heere Zijn volk toch lieflijk te vertroosten, al zijn ze dan ook arm, en een mikpunt voor satan met zijn goddeloze en vrome aanhang.

Maar dan volgt ook de dringende vermaning: "Wees getrouw tot de dood, en Ik zal u geven de kroon des levens."

Dat is een vermaning, wel door ieder onzer te behartigen. Het is een vermaning, - en ziedaar onze eerste gedachte:

1. Zo rechtmatig gesteld.

"Wees getrouw" zo zegt de Heere. "Wees getrouw", dat wil zeggen: blijf standvastig, volhard, wijk niet af van de wegen des Heeren. Getrouw zijn staat hier tegenover: afvallen, ontrouw worden, verloochenen. Getrouw tot de dood betekent: dat we getrouw moeten zijn, niet alleen in dagen van voorspoed, als het Sion voor de wind gaat, maar ook in tegenspoed, in tijden van vervolging om des woords wil, zelfs dan, als het leven er bij op het spel staat; dan toch geen afvallige te worden. Ziedaar, geliefde toehoorders, wat de Heere eist.

Het is dus niet gering wat de Heere hier vraagt -getrouw - tot de dood! Maar zeg eens: is het teveel? Mocht de Heere minder eisen? Immers nee. Wat de Heere hier eist, is volkomen rechtmatig, het is zo billijk en het is zo Gode waardig.

Vraag maar eens: "Tot wie de Heere deze vermaning richt?" Dan moet geantwoord. Niet tot die wereld, die daar voort leeft in de zonde, want die weet van geen andere trouw, dan die gewijd is aan hun vlees en zinnen, om die te strelen, en om aan de satan te behagen.

Och, arme werelddienaar, blijf zo door gaan, blijf getrouw, en u verzinkt straks in het eeuwig verderf! U krijgt de hel tot een loon! Nee, ga zo niet door, mocht u eens ontrouw worden; geve de Heere, dat u eens een afvallige werd. Mocht de Heere dat verbond met de dood en dat voorzichtig verdrag met de hel eens teniet doen, opdat u een afvallige van de wereld, van de zonde en van satan mocht worden. Dan zou het voor u een echte nieuwjaarsdag zijn.

Jezus' eis in onze tekst komt rechtmatig tot heel de belijdende gemeente; tot allen, die door doop en belijdenis tot haar behoren. Al is het ook duidelijk, dat de onherborenen, de huichelaars, de mondbelijders of naam-christenen, hoe zij ook genoemd worden, waar zij ook geboren zijn of opgevoed werden, zich aan de vermaningen des Heeren niet zullen storen, de Heere zegt zelf van hen, dat als er vervolging komt om des woords wil, zij terstond geërgerd worden. Maar dan zullen zij toch weten, dat zij de vermaningen des Heeren in de wind hebben geslagen!

De vermaning om getrouw te zijn tot de dood, zij is inzonderheid gericht tot Gods volk, tot Jezus' ware discipelen, tot allen, die Hij getrokken heeft uit de macht der duisternis tot Zijn wonderbaar licht, en uit de dood der zonden tot het leven der genade.

En is deze eis dan niet volkomen rechtmatig? Zij allen toch zijn door Gods soevereine liefde en genade er toe gebracht om de Heere en Zijn dienst te kiezen, om houw en trouw te zweren aan de banier van Koning Jezus? Daartoe heeft Immanuël hun aangeworven en een plaats gegund in Zijn gelederen. Hij heeft hun Zijnen Heilige Geest geschonken, en versterkte hun met kracht naar de inwendige mens. En hoe verder zij gebracht zijn, en hoe meer weldaden hun zijn geschonken, des te meer rust de verplichting op hen om getrouw te zijn, en te staan in de strijd tegen alle vijanden des Heeren, want die veel is geschonken, van die zal veel gevorderd worden.

De rechtmatigheid van de eis dros Heeren Jezus om getrouw te zijn tot de dood, komt nog

meer uit als u verder vraagt: "Wat deed Hij voor Zijn gemeente van Smyrna?" maar ook voor u, gemeente! en voor ieder van Zijn kinderen?

Het antwoord op deze vraag voert ons terug naar de stille eeuwigheid, in de Raad des Vredes. Daar werd Hij met Zijn hart Borg voor Gods uitverkorenen. Toen sprak Hij reeds, met Zijn hand over u uitgestrekt; "Behoud hen, dat zij in het verderf niet nederdalen, Ik heb de verzoening gevonden." Daar hief Hij Zijn hand op, en zwoer met een duren eed, dat Hij de eer van Zijn Vader zou handhaven, en het plan der verlossing zou volvoeren. in spijt van alles wat zich er tegen verzetten mocht.

En hoe getrouw heeft de Heere, hetgeen Hij beloofde uitgevoerd.

Ziet eens naar Bethlehem, volk des Heeren, om ons van onze dodelijke armoede en schande te verlossen, ziet u daar Gods heilig kind, van alle heerlijkheid ontdaan, arm en hulpbehoevend, gewikkeld in de lommen onzer schande, ter néér liggen in een beestenkribbe.

Slaat Hem eens gade in de gangen van Zijn leven. Geen plaats heeft Hij om het moede hoofd neer te leggen. Veracht en verworpen door Zijn eigen volk, gesmaad en gehoond, tergend gescholden voor vraat en wijnzuiper, voor een vriend van hoeren en tollenaars. Dat was zijn deel in dit leven.

Ziet naar Hem in Gethsémané. Ziet hoe Hij daar zwoegt en hijgt en brullend klaagt vanwege de angst die Hij lijdt. O, ziet hoe Zijn zweet wordt gelijk grote druppels bloed, die op de aarde aflopen. Daar roept de afgrond tot de afgrond, daar kruipt Hij, Die het geen roef heeft geacht Gode even gelijk te zijn in het stof als een worm en geen man. En ziet naar Hem op Golgótha, en wat Hij daar verricht heeft om u op te halen uit de kaken der hel en des eeuwigens doods, die wij verdiend hebben. Ziet daar Zijn gefolterd lichaam en Zijn doodbrakende zie; daar is het koord des geloofs ontrold en gans gespannen, en nóg breekt het niet, nóg klinkt het van Zijn lippen; "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"

Ja, volgt Hem in uw gedachten naar het graf, daar ligt Hij nog altijd doende aan het heil van Zijn volk. Zo was Jezus nu getrouw om te volbrengen wat Hij beloofde. Geen Gethsémané te donker, geen kruis te pijnlijk, geen dood te verschrikkelijk, geen graf te kil, alles, letterlijk alles had Hij voor Zijn Smyrna - voor Zijn volk - over. Trouw ging Hij voort in de weg der verlossing. Geen dreiging van Zijn vijanden, geen vleierij van Zijn vrienden, geen verschrikking des satans niets, nee niets was er in staat om Hem in Zijn loop te stuiten. Getrouw tot de dood, tot de dood eens goddelozen was Hij.

En, nu vraagt Hij dan ook *om getrouwheid aan de Zijnen*.

Hij vraagt trouw voor trouw, liefde voor liefde, is dat niet billijk? Is dat niet rechtmatig?

Dat rechtmatige blijkt nog meer, als u nu ook vraagt; "Wat deed Hij in Zijn volk?"

Heeft Hij niet, in getrouwheid aan Zijn eed en belofte, naar u gevraagd, toen u naar Hem niet vroeg en nooit gevraagd zou hebben? Heeft Hij u niet gezocht, toen u naar Hem niet zocht? En waar vond Hij u eindelijk? In de wereld, in de zonde, misschien wel in de tenten of ter plaatse der ijdelheid. En waar ge u tegen Hem kwam te verzetten, en weigerde om bekeerd te worden, toen u met sprekende daden zei: "Wijk van mij, want aan de kennis van uw wegen heb ik geen lust."

Wat heeft Hij u toen met zacht geweld getrokken, wat heeft Hij u overtuigd van het schadelijke en schandelijke der zonden, en het profijtelijke en zalige van Zijn dienst, zodat u het tenslotte moest gewonnen geven. Toen hebt ge u aan Hem overgegeven; toen

hebt u vrijwillig getekend; toen hebt u gekozen als Ruth en als Mozes, om liever met Zijn volk, kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijdje de zonden te dienen; toen achtte u de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom, dan al de schatten der wereld, ziende op de vergelding des loons. Wel is dat anders uitgekomen dan u het u voorgesteld hadt; u zijt uzelf niet mee, maar bitter tegen gevallen. U leerde uzelf kennen als een zondaar tot in merg en been, als een verloren mens. Zeker, dat is smartelijk, maar toch is ook dit ontdekkende en afbrekende werk des Geestes in u, weer een blijk van de getrouwheid van Christus; juist in die weg maakt Hij u geschikt om alleen uit vrije genade, door het geloof in Jezus Christus, gerechtvaardigd te worden.

Ja, nog eens en ten slotte "Zijt getrouw tot den dood", het is een eis zo *rechtmatig* gesteld, want:

Hoe handelt Hij met Zijn volk? Volk des Heeren, zie eens terug, en let nog eens op de hulp en de bijstand, die de getrouwe Leidsman van uw jeugd, u in het verleden betoond heeft. Hoe getrouw toch wist Hij u uit te helpen, door, waar de hoop op redding u ontzonk. Hoe genadig verschoonde Hij u, daar, waar u door uw ontrouw het uzelf moedig gemaakt had, om aan uzelf te worden overgelaten. Hoe lief kwam Christus u te troosten, waar u in droefheid neerzat, hetzij door in- of door uitwendige druk, of kruis gekweld. Wat wist Hij dan naar het harte te spreken. Met hoeveel geduld leerde Hij u, waar Hij u soms wel tienmaal dezelfde les moest voorhouden en herhalen.

En zou dan Hij, Die ons zó getrouw behandelt, Die zó getrouw is in Zijn verbond, Die ons zó getrouw geleidt tot de dood toe, ja, tot over dood en graf en tot in het eeuwig Vaderhuis, - zou Hij dan niet rechtmatig van ons getrouwheid mogen eisen? Getrouwheid tot de dood toe?

Toch menen we niet te veel te zeggen, als we van deze eis ook in de tweede plaats zeggen: zij wordt

2. Zo gebrekkig beoefend.

Och geliefden, wie is de man of de vrouw onder Gods volk, die zal durven zeggen: "Die getrouwe ben ik." Wie heeft zich, vanwege zijn ontrouw, niet aan te klagen bij God. En dat is geen wonder. Hoeveel toch wordt hier gevraagd. Hier wordt geëist "getrouw te zijn." En dat wel in dagen van voorspoed. En dat is zó moeilijk, dat hier zelfs de wijze Salomo en een hoogbeweldadige Hizkia gestruikeld zijn. En van Jeschurun - daar wordt Gods oude bondsvolk mee bedoeld - van dat Jeschurun lezen we, dat het in dagen van voorspoed achteruit sloeg.

En dan getrouw te zijn als alles tegen loopt. O, het is zo gemakkelijk om te geloven als onze zon lieflijk schijnt, als de Heere Zich ontdekt, als gevoelige genade in het hart is, als de Heere Jezus Zich te genieten geeft. O, het is zo gemakkelijk als we met Petrus op Tabor zijn, om dan uit te roepen: "Heere, het is goed, dat wij hier zijn", maar om getrouw te zijn als Gethsémané zich ontsluit, als Golgótha's donkerheid dreigt, als Jezus in het graf ligt, dan wordt ervaren, dat, om getrouw te zijn, - meer dan gevoelsleven - dat, daar geloofsleven voor nodig is, waardoor we met Paulus in het gezicht van de dood nog mogen juichen: "Ik heb de goeden strijd gestreden, ik heb het geloof behouden, en voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid."

- Hier wordt gevraagd: Getrouw te zijn in het geloof aan Gods rechtvaardigheid, ook dan, als Hij het ons alles doet tegenlopen. Als we met Job op de mestvaalt zitten, of met Jeremia in de kuil geworpen zijn, dat we dan toch van harte zouden zeggen, dat er

in God geen onrecht is; dat God recht is in al Zijn weg en werk.

- Het zegt ook getrouw te zijn in het geloof aan Gods soevereine genade. Altijd te erkennen, dat onze zaligheid ligt in Zijn verkiezende liefde, en dus altoos de "vrome mens" in ons te veroordelen als de grootste eerover.
- De Heere vraagt hier ook, dat we getrouw zullen zijn in de liefde tot God en Christus; dat we dus nooit iets naast Hem, laat staan boven Hem zouden stellen, dienen of vereren. De Heere wil altijd de hoogste en de eerste plaats in ons hart en huis hebben.
- Hij eist ook, dat we getrouw zullen zijn in de godzaligheid. Dat we dus even hartelijk alle zonden verfoeien en dat we altijd als kinderen des lichts zullen wandelen naar de regels van Gods heiligdom, en dat we altijd in woord en daad, in gewaad en gelaat ons openbaren als een volk niet van deze wereld.
- Hij wil, dat we getrouw zullen zijn in de omgang met Gods volk, dat we op elkaar acht geven tot opscherping van de liefde en goede werken. Geen Petrus ontzien als hij te bestraffen is, niemand zonder goede reden veroordelen, omdat wij hem niet leiden mogen, maar ook niet zalig spreken omdat hij tot onze vrienden of weldoeners behoort.
- En dan getrouw te zijn in de heilige oorlog, nooit capituleren, nooit ons vaandel ontrouw worden, nooit onze beloften en eden schenden, en altijd getrouw te zijn aan Jezus' naam en zaak.

Zie, geliefden, dat eist de Heere. Hij eist dat zelfs dan, als het onze eer, onze vrijheid, ons brood, zelfs dit als het ons leven moet kosten. Is dat niet zwaar? Is dat niet moeilijk? Is het wonder, dat die eis gebrekkig beoefend wordt?

Dat blijkt nog meer als we ook letten hoeveel er tegen opkomt.

- Daar komt te tegenop, om maar iets te noemen, de satan, zo listig. Hij kent zo juist onze zwakke zijde, onze boezemzonde. En dan zoekt hij als een Delila te verleiden, en dan weer als een briesende leeuw te verschrikken.
- En dan die boze wereld, die samenspannt om Gods kinderen te doen wankelen en te laten vallen; die wereld vol verleiding en vol strikken voor elke leeftijd.
- En dan dat ontrouwe hart, waarvan de Heere zegt, *dat het arglistig is meer dan enig ding, ja, dodelijk, wie zal het kennen?* Een hart zo diep bedorven, dat een godzalig Apostel, die meer dan 25 jaren op de weg was, uitriep: "Als ik het goede doen wil, dan ligt het kwade mij bij." Ach, dat boze hart, dat doet Gods kind in bestendig gevaar verkeren. Hadden wij zo'n hart niet, er was zelf geen reden voor deze vermaning des Heeren. Ach, één onbewaakt ogenblik kan ons bezorgen, dat we jarenlang onze ontrouw moeten bewenen, of dat we ons gehele leven lang een doorn, een prikkel in het vlees ontvangen, die, hoe nuttig ook, toch bitter kan kwellen.
- Daarbij komt, dat Gods kind, ook na zijn wedergeboorte, "mens" blijft; het humeur en karakter verandert niet. Wel heeft dat een knak gekregen, zodat het zich niet meer openbaren kan als in de natuurstaat, en wel mag het zich in de eerste liefde een poosje verloochen, en wel verbeeldt dan Gods pas begenadigd kind zich, dat hij het kwijt is, maar het komt terug, het komt weer boven.

En de Heere wil niet, dat wij getrouw zullen zijn voor een tijdje, of voor een tijd - want dan is het verloren werk - ook niet, dat we een zeer lange tijd zullen getrouw zijn - want dan komen we ten slotte toch om. Nee, maar we moeten *getrouw zijn tot de dood toe*, dat

wil zeggen van de morgenstond der nieuwe geboorte, tot in ons sterfuur toe. En wat baat het ook, een berg te beklimmen, en op de helft gekomen zijnde, neer te gaan zitten zonder het doel te bereiken? Wat baatte het Lots vrouw, dat zij Sodom verliet, toen zij niet in Zoar kwam? Wat voordeel had die Farizeeër, die niet ver van het Koninkrijk Gods bleef, van al zijn moeite? hij kwam er niet in. Nee, niet die begint, maar die volhardt tot het einde, die zal zalig worden.

Ach, wat blijkt dan ook die gebrekkige oefening zelfs in de voornaamsten der Bijbelheiligen. Waar was Davids trouw in de zaak van Uria en zijn huisvrouw? En denkt eens aan Salomo, aan Petrus, om van de andere maar te zwijgen.

En hoe is het bij ons, moeten we niet met Jacobus belijden, dat we dagelijks struikelen in vele? Wat een zwijgen daar we spreken moesten en wat een spreken waar we zwijgen moesten. Wat doen we veel dat we laten moesten, en wat laten we veel dat we doen moesten. Wat een gaan ter rechter zijde als we links moesten gaan, enz. En nu eist de Heere "trouw." Getrouwheid in ons spreken en zwijgen, in ons doen en laten, in ons gaan en staan.

Maar, zucht u misschien, dat is om wanhopig te worden; wie is tot deze dingen bekwaam?

Kind, u behoeft niet te wanhopen. Immers, die getrouwheid wordt door Gods kind in beginsel geoefend, zij het dan ook gebrekkig. En nooit in eigen kracht, dan gaat het ons als de sterke Petrus, die met Jezus in de dood zou gaan - u weet hoe hij terecht is gekomen -. Nee kind, steunt maar niet op ontvangen genade of op uw tranen en gebeden - dat zijn alles rietstaven, die ons de hand zouden doorboren.

Maar toch, zoals gezegd, wordt deze getrouwheid door Gods kind in beginsel beoefend - wij hebben ook van deze gehoorzaamheid een klein beginsel. En wij mogen ons ver stouten, en zeggen: "Wij, kinderen der genade, wij zullen volharden tot het einde, wij zullen getrouw zijn tot de dood toe."

Dat durven wij belijden en beloven, omdat God met ons een eeuwig verbond gemaakt heeft, een verbond, dat niet veranderen kan of zal. Hij belooft, dat Hij Zijn vreze in onze harten zal schrijven, en maken zal, dat we in Zijn inzettingen zullen wandelen. Wij zullen volharden, omdat wij in de kracht Gods bewaard worden tot de zaligheid, die bereid is geopenbaard te worden in de laatste tijd. Hij bewaart ons als Zijn oogappel, en beschut ons met al Zijn deugden; omtuint ons met Zijn liefde, almacht en trouw. Daarom zal zelfs de kleinste en de zwakste niet omkomen.

Twijfelt u nog, kind, hoor dan de voorbede van onze gezegende Hogepriester, van Hem, die de Vader altijd hoort: *Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt. Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van de boze.*

Ja, kind, gebrekkig zullen wij, die rechtmatige eis des Heeren om getrouw te zijn, beoefenen. Maar toch is onze trouw gewaarborgd, want de Heilige Geest woont in ons. Die lieve Geest heeft ons tot Zijn woning verkoren. Die zoete Geest doet ons smeken om eeuwig bij ons te blijven. Hij zal zorgen dat we getrouw zullen blijven tot de dood toe.

En zo is onze trouw gewaarborgd in de trouw des Vaders, van de Zoon en van de Heilige Geest. God zelf doet het werk, en wij.... wij ontvangen de kroon. Want die getrouw blijft tot de dood, die zal ontvangen "de kroon des levens."

Dat leidt ons tot onze derde gedachte.

Doch zingen we dan eerst: Psalm 37: 2, 3.

Mochten we u dan in deze nieuwjaarsuur reeds wijzen op het rechtmatige en de gebrekkige beoefening van de eis om getrouw te zijn tot de dood, toch, deze eis, hij wordt:

3. Zo heerlijk bekroond.

Reeds hier, aan deze zijde van het graf bekroont de Heere de getrouwheid aan de Persoon en de dienst des Heeren. Wel volk, wat, is het zoet en zalig als we door Gods getrouwmakende genade Hem voortdurend mogen aankleven, als we voor Zijn Naam en zaak mogen uitkomen tegenover vriend en vijand. Die getrouwheid draagt het loon met zich; getrouw te mogen zijn, daar ligt het loon al in. 't Is juist als de dichter zingt:

*Hij, die op U vertrouwt,
Uw wetten onderhoudt,
Vindt daarin groten loon.*

Wat is de dienst des Heeren toch een zoete dienst! Welk een zaligheid wordt er toch in gesmaakt! Welk een heerlijkheid wordt er genoten in het bewandelen van de weg der godzaligheid, van het pad van Gods geboden.

*Wat vree heeft elk, die Uwe wet bemint!
Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten,
Ik, Heer, die al mijn blijdschap in U vind,
Hoop op Uw heil met al uw gunstgenoten;
'k Doe Uw geboón oprecht en welgezind;
Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.*

Dat is de taal des harten van ieder, die oprecht de onberouwelijke keus mocht doen en door Gods genade in de wegen des Heeren mag wandelen.

Is het wonder, dat er van Gods volk geen een terug wil? Dat zij, ontrouw worden aan hun belijdenis en beloften, meer vree-zen dan de dood? als is het ook waar, dat wij dagelijks struikelen. in vele, dat wij - uit zwakheid en niet uit moedwil - het spoor der gerechtigheid dikwijls bijster zijn.

En leg daar nu eens bij het leven van de werelddienaar, het leven van die mens, die daar voortwandelt op zijn eigengekozen wegen, op de paden der zonden. Wat een arm, bitter arm leven heeft toch de onherborene; ach, zo bitter arm in ware vrede, vreugde en blijdschap. De zondediens levert driemaal verdriet op: vóór het plegen van de zonde, bij het plegen der zonde en na het plegen der zonde. Immers, er ligt voor ons arm hart geen voldoening in de zonde.

Ik vraag u, onbekeerde, voor Gods aangezicht zeg eens: Hebt u ooit in de dienst der wereld en der zonde één uur onverdeeld genot gesmaakt? Hebt u ooit in de zondediens een vreugde en blijdschap gesmaakt, die de naam van blijdschap waard is? Immers nee?! Wat is er dan toch een onmetelijk onderscheid tussen de wereld en ons, tussen de dienst der zonde en de dienst des Heeren.

En dat wordt nog veel heerlijker. *De kroon wordt aan het einde van de strijd verkregen.*

En wat voor kroon zal dat zijn, die de Heere hier toezegt aan hem en haar, die door Zijn genade getrouw mag zijn tot het einde toe?

Kronen waren reeds in de grijze oudheid het hoofdsieraad der Koningen, en

Overwinnaars, die in de loopbaan, het strijd- of worstelperk, overwonnen hadden. Daarop ziende zegt Paulus 1 Cor. 9: 25 en 2 Tim. 3: 5: Indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden. Uit dit woord van Paulus blijkt dus helder de bedoeling des Heeren, en de rijke inhoud van de belofte uit onze tekst.

Kind, de Heere zal degenen die Hem tot de dood getrouw blijven, tot een meer dan Koninklijke waardigheid verheffen, Hij zal ze als Zijn Koninklijke Bruid in Zijn hemelzalen ontvangen en onthalen, Hij zal ze dronken maken van de vettigheid van Zijn huis, en ze drenken uit de beek van Zijn wellusten. Hij zal ze vereren als roemruchte overwinnaars, die in weerwil van alle verzoeking en bestrijding, de goeden strijd gestreden, en de loop voleindigd, en het geloof behouden hebben.

En vraagt u dan nog eens: welke kroon zij ontvangen? Dan wijst het antwoord ons op de "onvergankelijke kroon des levens", dat is een steeds groenende, nooit vergankelijke kroon. Een kroon, die louter leven, vreugde en gelukzaligheid in zich vervat; waarom deze kroon ook, in tegenstelling der verderfelijke kronen genoemd wordt: een onverderfelijke kroon der heerlijkheid. Dat wijst dus op een onverderfelijk leven, dat door geen pijn of krankheid verzwakt, door geen ouderdom verteerd, door geen dood ooit afgesneden worden zal. Een eer en heerlijkheid ontvangt dus de overwinnaar, die door geen ongeluk, geen nijd, geen afgunst, noch geweld, hun ooit ontnomen wordt, ja, zelfs niet in 't minst verminderd of verdoofd zal worden; een vreugde die door geen hartenleed of onrust ooit gestoord zal worden.

Zie geliefden, hier dragen wij vaak een doornenkroon, zoals onze Meester er een droeg; de wereld reikt ons nogal veel een diadeem der schande - de discipel is niet méér dan zijn Meester - maar straks, dan krijgen wij uit de handen van die zoete Jezus zelf een kroon van eer en vreugde en van onverderfelijke heerlijkheid, en dan krijgt de wereld een kroon van schande en smart, die zij zal dragen tot in alle eeuwigheid.

En dat begint al bij het sterven, dan komt al de kroning; het wordt voortgezet in de dag des gericht, dan zal de Heere Zijn volk toeroepen: "Wel gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten, ga in, in de vreugde uws Heeren."

Dan zal Gods kind wel vragen: "Heere, waar was dat, dat U ons getrouw hebt bevonden?"

Dan zal Hij zeggen: "Daar, waar u niet kondt ophouden om Mij te zoeken, uw schuld te belijden, Mijn voeten nat te maken met uw tranen; toen, kind, toen u met het koord van zelfveroordeling om de hals tot Mij kwam, Mij omhelsde en uzelf aan Mij overgaf.

Dan zal het koor van Jezus' lievelingen, die door Zijn genade en goedheid getrouw bleven, hun kroon, vol heiligen eerbied leggen aan Zijn voeten, zeggende:

*Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen
Door U, door U alleen, om 't eeuwig' welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Israels God gegeven.*

En zo geliefden, gaan we weer bemoedigd de nieuwe jaarkring in. Wat het ons brengen zal, dat weten we niet; zien we op Gods goedheid en trouw, dan zal het wèl gaan, of het dan zuur of zoet is. De Heere roept ons, evenals Zijn gemeente te Smyrna, toe: "Vreest geen der dingen die gij lijden zult, want God regeert!"

Bidden we Hem maar veel om getrouwmakende genade, want er is niets, dat we méér

nodig hebben en in de toekomst nodig zullen hebben, dan dit. Want het is een boze tijd, en het is wel duidelijk, dat we de tijd van afval, waarvan in de Bijbel gesproken wordt, zijn ingegaan, en dat de mens der zonde - de antichrist - op komst is. En dat het er dan vreselijk zal gaan spannen, daar kunnen we wel op rekenen. Ik denk, dat hetgeen de gemeente van Smyrna geleden, heeft, er maar een klein proefje van geweest is. Toch behoeft ons dat geen vrees aan te jagen, want de Heere is nabij. De Heere heeft niet gezegd, dat we op de antichrist moesten zien, maar op Hem, op onze getrouwe God en Zaligmaker.

Mochten we ons maar trouw houden aan Zijn woord, en aan de eenvoudige verkondiging daarvan; mochten we maar bewaard worden van "meedoen" met anderen; houdt u trouw onder de middelen der genade. En mochten Jezus' schaapjes maar leren om oude veten te vergeten, elkaar in liefde te verdragen en dicht aaneen te sluiten.

En is het voor deze of genen onzer de laatste nieuwjaarsdag zijns leven, geloof kind, dat die het voorrecht mag hebben dit jaar ingezameld te worden, niet het minste te benijden is. En dan die kroon, die de Heere in uitzicht stelt, en die wij u mochten schetsen, de kroon, welke de rechtvaardige Rechter ons in die dag geven zal. Ik leg de klemtoon op "geven", want van "verdienen" is geen sprake, want "alle roem is uitgesloten." Ook als we getrouw mogen zijn tot de dood, dan is dat enkel genade; daarom zullen alle verlostten hun kroon voor Jezus' voeten neerleggen en zeggen: "Gij hebt ons onze God gemaakt tot koningen en priesters." Openb. 5: 10.

En gij, bekommerde, mocht in dit jaar het uur van uw vrijlating slaan. Wees maar getrouw in het zoeken, totdat u vindt. Volhardt in 't gebed; en kunt u niet meer bidden, leer uzelf dan maar als de mens die geen gebed meer heeft, als een biddeloze, neerleggen aan Jezus' voeten, totdat Hij, ook u genadig zij.

Ach, onbekeerde, mocht u het eens opgeven langer tegen een goeddoend God te zondigen; dat u dat leven buiten God en Christus eens zó moede mocht worden, dat u het opgaf. Het zou het gezegendste jaar van heel uw leven zijn, als u dit jaar de Heere houw en trouw mocht zweren, en als u met dit nieuwe jaar een nieuw leven mocht beginnen, en voortzetten tot het zalig einde. Daartoe bewerk de Heere u door de almacht van Zijn genade en Geest! Amen.

Slotzang: Psalm 17:

TWEEDE BUNDEL FEESTSTOFFEN PASEN, HEMELVAART PINKSTEREN

9. HET LEGE GRAF IN DE MORGEN VAN DE OPSTANDING.

Psalm 43: 5.

Lezen: Matth. 28.

Gebed.

Psalm 118:11, 12.

Tekst: Matth. 28: 6.

Hij is hier niet; want Hij is opgestaan gelijk Hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft.

"Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid." Deze stem, eenmaal gehoord door Johannes op Patmos van de lippen van Hem, Die van alle banden des doods ontslagen en gans zeer verheerlijkt was, weerklinkt ook thans weer van zee tot zee en van de rivieren tot de einden der aarde als de lieflijke Paas-blijmare. Ja, allerwege hoort men in deze ure de blijde Jubelkreet: "De Heere is waarlijk opgestaan!"

"Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid."

Welk een Evangelie van zalige vertroosting behelst dit woord, voor een volk, dat zuchtend gebogen gaat onder de last van een vreselijk doodvonnis. Arme, ter dood veroordeelde ziel, dat woord van de levende Jezus, het roept u toe, dat u door 's vijands zwaard niet zult sterven, want Hij Die vrijwillig voor uw zonden de eeuwige dood inging, "Hij leeft", en heeft voor ellendigen het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht.

Welk een troost voor dat volk, dat heeft leren klagen:

"Ik lag gekneld in banden van de dood;

daar d' angst der hel mij alle troost deed missen."

En dan de tijding te mogen horen: "Er is hulp, er is redding bij een Held, Die de dood heeft overwonnen; Die, om ellendigen te redden van het verderf, wel gestorven is om hun zonden, maar Die ook tot hun vertroosting en zaligheid is opgewekt."

Waar we dan ook aan de Opstandingsmorgen, vanuit het geopende graf, ons horen toeroepen: "Ik ben dood geweest, en zie, Ik leef tot in alle eeuwigheid." Daar mogen we elkaar wel, al juichende, toeroepen: "Dit is de dag die de Heere gemaakt heeft, laat ons op dezelve verheugd en verblijd zijn, want de steen, door de bouwlieden verworpen, is tot een hoofd des hoeks gelegd; van de Heere is dit geschied en het is wonderlijk in onze ogen."

Geen dag is er dan ook zo gedenkwaardig als de dag der Opstanding des Heeren, want die dag, hij verkondigt aan Gods kerk in het algemeen, en aan elk van Gods kinderen in het bijzonder: "Uw verlossing en uw zaligheid is gewis; want alle vijanden zijn overwonnen, en het verloren Paradijs van Gods zalige gemeenschap, waarnaar uw ziel reikhalzend uitziert, het is door Jezus herwonnen, en door Zijn doornagelde handen geopend geworden.

"Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid"; voor u, onbekeerde mens, behelst dit woord een ernstige vermaning; het roept u toe: "Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt u sterven? Want Ik heb geen lust aan de dood des stervenden, spreekt de Heere, daarom bekeert u en leeft."

Het roept u, vijanden van Christus, toe, oom de wapenen van vijandschap aan de voeten van de Vorst des levens neer te leggen, en u voor Hem te buigen in het stof, en Hem te smeken om pardon en gratie, eer Zijn toorn ontbrandt en u in het helse vuur zou neergeworpen worden.

Maar u, bekommerde en naar God dorstende ziel, u roept het woord van de herleefde Christus toe: "Ik leef, en gij zult leven! Geloofst alleenlijk, en u zult die Heerlijkheid Gods zien."

Maar komt, geliefden, verplaatsen wij ons in gedachten, in Jozefs hof in deze feesture, en laat ons een ogenblik vertoeven bij het lege graf. Dat lege graf, het heeft ons zoveel te zeggen, het predikt ons zulke heerlijke en belangrijke zaken.

Wij zouden dan ook kunnen schrijven boven hetgeen wij te zeggen hebben:

Het ledige graf in de morgen der Opstanding.

1. ***De overwinning, welke het verkondigt.***
2. ***De verschrikking, welke het teweeg brengt.***
3. ***De vertroosting, welke het ontsluit.***

Ziedaar drie zaken, die wij met een enkel woord hopen toe te lichten. Mocht de Heere, de opgestane Jezus, Zich liefderijk willen vertonen in spreken en horen, tot verheerlijking van Zijn Naam en tot zegen der gemeente. Dat zij zo!

Het was, mijn geliefde toehoorders, naar de beste tijdrekenkundigen, in de vroege morgen van de 9de April in het jaar 30 van onze tijdrekening, dat we een zevental vrouwen, door één band van liefde verbonden, en met dezelfde begeerte vervuld, zich naar eenzelfde doel zien heenspoeden.

Donker is het om hen heen, doods en akelig verlaten zijn thans die straten, waar, voor een drietal dagen, de vreselijke bloedkreet weerklonk: "Kruist Hem! Kruist Hem!" Toen waren die straten gevuld door een woedende menigte door een stierenheir van Bazan die een Mens, gruwelijk verminkt en gefolterd, een Man, zo geheel onschuldig ter dood veroordeeld, voortstuwde naar die vreselijke plaats, naar het galgenveld der misdadigers. En die Man was de Wens en de lust van dit zevental vrouwen.

Donker is het om hen heen, maar ook donker is het in hun binnenste. Schipbreuk hadden zij geleden, naar het scheen, van hun geloof; hun hoop was bezweken, alleen hun liefde voor Hem, voor die gestorven Jezus, was sterker dan de dood.

Donker is ook hun toekomst. Wat zal er van hen worden? Hij, op wie zij gebouwd hebben; Hij, van wie zij zo veel verwacht hadden. Hij - is - dood. Ach, hoeveel hadden deze vrouwtjes verloren

En terwijl zij daar heen gaan, als schimmen in de duisternis, stom en stil van smart en verdriet, daar wordt hun toestand nog al donkerder. Immers, daar schiet hun plotseling te binnen, dat er een steen, een zeer zware steen is gewenteld voor de mond van het graf van Hem, aan Wie zij hun laatste arbeid der liefde wilden besteden. "Wie zal ons de steen van het graf wentelen?" klinkt het op eenmaal van hun lippen. O, die vreselijke steen, die zal hun nog beletten hun liefdewerk aan hun gestorven Meester te verrichten.

En hoewel de dag inmiddels is aangebroken, hun toestand wordt nog al donkerder als zij tot het graf genaken. Jezus - Hij is er niet - Hij is o, ontzettende gedachte! Hij is geroofd, men heeft Jezus stilletjes uit het graf weggevoerd, en zij weten niet waarheen.

Toch geliefden, de historie is u bekend, de Heere was al hun bekommering al voor

geweest. Een hemelbode wacht hen reeds met de verblijdende tijding, dat Hij opgestaan is. "Hij, die u zoekt, Hij is hier niet, zie de plaats waar de Heere gelegen heeft" - met deze woorden wijst de Engel hen op het ledige graf.

Wie is in staat om de ontroering te schetsen van die vrouwen bij het vernemen van deze tijding! Nee, geliefden, om daar iets van te verstaan, moeten we eerst zelf zó'n verrassende tijding vernomen hebben. Uit te gaan om een Christus te balsemen, Die men overwonnen waande, en dan te horen, dat die zo schijnbaar machteloze, die tot de dood vernederde Jezus, dat Hij leeft, dat Hij de grootste overwinning behaald heeft, die ooit bevochten is geworden.

Was Christus dan ook gans begeerlijk, zoals Hij bloedend op Golgótha hing, hoe dierbaar wordt Hij wel voor Gods kinderen, waar zij Hem als de Triomfator, als de overwinnende Levensvorst mogen ontmoeten.

"Hij is opgestaan, Hij is hier niet, het graf is leeg", en dat lege graf noopt ons u eerst te bepalen bij:

1. De overwinning, welke het verkondigt.

En dan vragen we ons eerst af:

"Waarop die overwinning is behaald?"

- En dan mogen we antwoorden, met het oog op die lege groeve, met het gezicht op die saamgerolde doeken: "Die overwinning is behaald op de dood." Hoe duidelijk zien we dat hier de dood zijn prooi moest loslaten. Uit Jezus' herleving blijkt, dat die ontzettende dood is verslagen op zijn eigen terrein, zodat we met de Apostel mogen uitroepen: "De dood is verslonden tot overwinning."
- Die overwinning is al verder behaald op de vloek der Wet. Die vloek der Wet, welke als een gevolg van de bondsbreuk, op geheel Adams nakomelingschap rustte - ook op dat volk, dat door de Heere van eeuwigheid is bemind en in Christus uitverkoren - de geduchte vloek der Wet, welke uw ziel, kind des Heeren, ineen deed krimpen van smart en weedom des harten, die vloek ligt hier begraven in Jozefs hof; dit verkondigt u de geopende groeve.
- Nog meer; die overwinning is behaald op de zonden zelf; de zonden zelve liggen hier begraven; zij zijn voor eeuwig van de hoofden van het volk des Heeren weggenomen. Daarom kind, "de zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de Wet, maar onder de genade." (Rom. 6: 14)
- Ja, wat nog meer zegt, die overwinning is behaald op die helse geest, die het geweld des doods had, wiens naam is Duivel en Satan. Die helse cipier zijn de sleutels ontruikt van de eeuwige gevangenis.
- Ja, om maar niet meer te zeggen, die overwinning is behaald op de hemel van zaligheid. Door de zonde was die hemel voor ons verboden terrein geworden; dat dierbaar Vaderhuis met zijn vele woningen was voor ons gesloten; een Engel met een vlammend zwaard versperde ons de weg ten leven.
- Maar die hemel is heroverd; de slagbomen, die ons de weg versperden, zijn neergevallen; de Engel met zijn vlammend zwaard is teruggetrokken, en wijd, wagenwijd staat thans de deur des hemels des daags en des nachts open, daar de laatste penning is betaald en de schuld is geboet. Nu wordt aan Satan vat na vat ontfroefd door Hem, in Wiens hand thans alle macht berust, in hemel en op aarde, en Die de sleutels heeft van de hel en van de dood.

Zie, geliefden, dat is de overwinning die ons verkondigd wordt door het lege graf.

Maar dat lege graf vertelt ons ook *door Wie die overwinning is behaald*.

Die Overwinnaar is onze zoete, dierbare Jezus. Hij is het, Die dood is geweest en weer levend is; Die we Zijn leven zagen afleggen op Golgótha, en Die nu het leven weer hernomen heeft.

Hij was de enige, die deze overwinning behalen kon, en dat wel omdat Hij was de smetteloos Heilige, Die nooit zonde heeft gekend, noch gedaan. Hij is de Heilige in ontvanging en geboorte - door Zijn geboorte uit een maagd, door de overschaduw van de Heilige Geest. - Daarom had Hij geen erfsmet en geen erfschuld, die treurige nalatenschap van ons aller eerste vader ging Jezus niet aan, omdat Hij niet was uit Adam.

Maar dan was Hij ook de Heilige in Zijn spreken en zwijgen, in heel Zijn doen en laten, altijd had Hij God lief boven alles en Zijn naasten als Zichzelf. Hij heeft Gods heilige Wet in al haar uitgestrekte eisen, geheel volmaakt en altijd gedaan. Gedaan wat Hem bevolen was. en gelaten wat Hem verboden was, zodat Hij hemel en aarde kon oproepen om tegen Hem te getuigen, zeggende: "Wie overtuigt Mij van zonde?"

En waar Hij nu geheel zondeloos was, daar had Jezus ook niets te maken met de dood die een bezoldiging der zonde is. Hij behoefde dus niet te sterven, omdat Hij geen zonde had. De dood had op Hem geen recht. En toch stierf Hij, toch wierp Hij Zich, om zo te spreken, in de muil des doods en liet Zich door die dood verslinden, en liet Zich door die dood heenvoeren naar de gevangenis des doods - naar het kille graf. Geen zonde, en toch doorwandelde Jezus de ravijnen van de eeuwige dood.

Maar nu kwam Hij ook juist in deze weg de dood te verslinden tot overwinning. Nee, Jezus mocht de dood niet verslinden door hem almachtig te verpletteren, nee, maar Hij verslindt de dood, doordat Hij de dood in Zich opname en die dood in Zich liet doodwerken.

Toen dit dan ook was geschied, en het teken van Jona de profeet was vervuld - toen Hij door Zijn graflegging had bewezen Werkelijk gestorven te zijn, toen hernam Hij het leven, waarop Hij recht had; en toen zond de Rechter des hemels Zijn cipier om de herleefde Jezus uit de gevangenis des doods uit te laten. Daar ligt nu het graf geopend.

En nu, met het oog daarop, mocht heel de kerk bij monde van Paulus de dood tarten, en zeggen: "O dood! waar is uw overwinning? Hel, waar is uw verderf?"

En vraagt u nu nog, aangaande de overwinning, *waarvan die geopende groeve getuigt*, "Waartoe die overwinning noodzakelijk was?"

Dan is ons antwoord:

Ten eerste, ter vervulling der profetieën. Immers, van ouds af horen we hoe Vorst Messias die overwinning reeds aankondigde, als Hij zegt in Psalm 16: "Gij zult Mijn ziel in de hel niet verlaten, u zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie." En ook Jesaja had er van uitgeroepen: "Hij zal de dagen verlengen, en het welbehagen des Heeren zal door Zijne hand gelukkig voortgaan" (Jes. 53: 10). En hoe dikwijls heeft de Heere Jezus Zelf niet Zijn opstanding voorzegd: riep Hij niet uit: "Breekt deze tempel en in drie dagen zal Ik hem oprichten"? (Joh. 2: 19). En dat dit op Zijn opstanding doelde verstonden zelfs de vijandige Joden wel, want toen Jezus dood was zeiden zij tot Pilatus: "Wij hebben deze verleider horen zeggen, dat Hij na drie dagen zou opstaan."

En denkt dan ook aan het teken van Jona de profeet, die drie dagen en drie nachten was in de buik van de walvis, alzó zou Hij, de Zoon des mensen, drie dagen en drie nachten in

het hart der aarde zijn.

Die overwinning werd ook gevorderd door de ere des Vaders. Immers, om aan het recht des Vaders te voldoen, kwam Christus in de gevangenis des doods; maar dan eist toch ook de onkreukbare . rechtvaardigheid Gods om Zijn Christus de Palm der overwinning uit te reiken, waar door Hem volkomen is genoeg gedaan aan het recht Gods. Dat deed dan ook de Vader door Hem uit de dood op te wekken.

Ook de raadselen, waar het Middelaars-lijden van de Heere Jezus in gehuld was, maken de overwinning noodzakelijk. Het moest openbaar komen, dat Jezus niet leed als een kwaaddoener, ook niet als een vrome martelaar, maar dat Zijn lijden was overeenkomstig het raadsplan Gods tot verlossing van de uitverkorenen, en het zou blijken, dat Jezus in waarheid de van God verordeneerde en geschonken Borg en Zaligmaker was, wiens sterflied "het is volbracht" in al zijn overwinnende kracht, in Zijn opwekking en opstanding zou worden aanschouwd.

Drie dagen mocht de Vorst en het Rijk der duisternis het overwinningsfeest vieren. "Hij, Die nederligt, Hij zal niet weder opstaan", zo riepen de duivelen elkaar toe; drie dagen kraait Satan victorie, maar dan is het ook voor eeuwig uit. Zie maar die geopende groeve; zij verkondigt dat de hel beschaamd is; dat de kop van de draak is verpletterd, zijn dodelijk venijn, het deert thans het vrome zaad niet langer; Mozes de Wet - is bevredigd; en het vloekvonnis: "ten dage als u daarvan eet zult u de dood sterven", het is vernietigd.

Vraagt u al verder, *wat die overwinning nodig maakte?*

Welnu, het is de verlossing van die schare van uitverkorenen, wier namen in het boek des levens zijn opgetekend. Wij, volk des Heeren, wij waren gebonden der hel; wij waren prooien des doods; wij waren de gevangenen des Satans, die eeuwig in de gevangenis des doods hadden moeten versmachten, indien Christus' overwinnende handen die sloten en grendelen, die ons gevangen hielden, niet had verbroken. Nooit zou Satan zijn prooi losgelaten hebben, nooit zou Mozes zijn vloekweisen ingetrokken hebben, nooit zouden wij van onder de heerschappij der zonden zijn verlost, nimmer zouden wij verlost zijn van de vreselijke toorn Gods, zo Christus niet door Zijn bloedig lijden en sterven, voor en in onze plaats, de overwinning had bevochten.

Maar geloofd zij de Heere van eeuwigheid tot eeuwigheid! de overwinning - zij is behaald; hier in Jozefs hof werd in de opstanding van Christus de kwitantie uitgereikt, en het Amen des Vaders vernomen op het "het is volbracht" van onze Borg.

"Het lege graf in de morgen der opstanding" noopt ons in de tweede plaats te letten op:

2. De verschrikking, welke het teweeg brengt.

Het lege graf, of liever de uit de dood verrezen Christus toch, brengt allerwege schrik en ontroering teweeg onder al degenen die zich tegen God en Zijn Gezalfde verklaren.

Let maar eens op die gewapende wachters, als doden stortten zij ter aarde toen die Godsgezant van de hemel daalde, het Keizerlijk zegel verbrak, de steen van de mond des grafs wegnam en zich op dezelve neerzette, en de herleefde Jezus als triomfator uit de graf spelonk trad.

Zelfs de aarde, zij sidderde waar die Godsgezant neerdaalde om als dienaar des Vaders en als een dienstknecht van Christus het graf te ontsluiten.

Zie, welk een verschrikking die vijanden treft. Immers, nog maar nauwelijks een weinig van de schrik bekomen zijnde, zien wij hen sidderende vluchten. Zie, geliefde toehoorders, met een stervende Jezus, Die aan een kruis is genageld, daar durven de helden der goddeloosheid mee te spotten, maar voor een levende Jezus vluchten zij, zo hard als

zij maar kunnen, sidderend weg. Wel mocht dus de dichter zingen: "God zal opstaan, Zijne vijanden zullen verstrooid worden en Zijne haters zullen van Zijn aangezicht vlieden. U zult ze verdrijven, gelijk rook verdreven wordt; gelijk was voor het vuur smelt zullen de goddelozen vergaan van Gods aangezicht" (Psalm 68: 2, 3).

O, welk een verschrikking viel er thans op Israëls oudsten en overpriesters, nu zij van de lippen der bevende wachters moeten vernemen wat er in de vroege morgen gebeurd is, hoe er een Engel van de hemel was gekomen, die het Keizerlijk zegel verscheurde en de steen afwentelde van de mond van het graf, en hoe God Zijn Zoon uit de doden heeft opgewekt, het graf leeg is, en de door Israëls oudsten verworpen Messias opgestaan is en overwonnen heeft.

Welk een schrik voor deze huichelachtige kerkvromen hun raadslag is vrijdeld; tevergeefs is de list van Kajáfas; ijdel het met zoveel sluwheid en draaijerij gevelde doodvonnis; tevergeefs is heel hun inspanning, en zijn hun nachtelijke vergaderingen geweest. Hoe toch hadden zij gehoopt op de derde dag het graf voor aller oog te kunnen ontsluiten, opdat zij hadden kunnen zeggen: "Zie nu, daar ligt nu die bédrieger, die Zichzelf Gods Zoon gemaakt heeft, daar ligt Hij nog altijd in de dood verzonken, Die gezegd heeft: "na drie dagen zal Ik weder opstaan." En nu, nu is dat alles tot hun verschrikking vrijdeld; nu, nu wacht hun slechts de schande der nederlaag. Maar nee, dit kan hun hoogmoed en hun dodelijke vijandschap niet verkroppen. Daar toch zullen zij maatregelen tegen nemen.

Ziet nu eens, geliefden, wat die verschrikking bij de natuurlijke mens uitwerkt. Wat zou het een zegen zijn geweest voor hen, en wat zou het tegenover de Heere betaamd hebben, als die Overpriesters en Schriftgeleerden nu tot Jezus waren gegaan, als zij Hem te voet waren gevallen, hun ongelijk bekend hadden en Hem om genade gesmeekt hadden.

Mocht men dat nu niet billijk verwachten van Israëls oudsten? Maar daar gebeurde niets van. Nee, maar hun vijandschap ontbrandt te heftiger, en nieuwe listen worden bedacht en plannen beraamd om Christus van Zijn eerkroon te beroven en zo de nek tegen Hem te verharderen.

Al kwam er dan ook een Engel van de hemel in ons midden, ja, al werd deze plaats ook beroerd, ja, al verscheen de Heere Jezus Zelf in ons midden voor onze ogen, toch zouden wij, zonder almachtige en hartveranderende genade, weigeren om voor Hem te buigen; al zouden we ook tot het diepst onzer ziel ontroerd en verschrikt worden, toch zou daarom onze vijandschap en tegenstand tegen Christus niet worden gedood.

Ziet dit slechts in Israëls Oudsten en in die verschrikte wachters. Als een aardbeving, als het zien van een Engel, als de heftigste ontroering de mens kon veranderen, dan moest het hier gebeurd zijn. En wat zien wij nu gebeuren? De wachters, zij laten zich voor een hand vol zilverlingen omkopen om de leugen, door deze blinde leidslieden bedacht, te verspreiden, dat Jezus' discipelen des nachts waren gekomen toen de wachters sliepen, en dat zij toen het lichaam van Jezus hebben gestolen.

En waar de wachters te kennen gaven, dat zij dit niet durfden doen, omdat zij de straf van de stadhouder vreesden, als hij dit zou horen, daar beloofden die brave lieden, dat zij de stadhouder tevreden zouden maken, dat de wachters zonder zorg konden zijn. Zo maakt het geld dat stom is, recht wat krom is. Misschien vraagt deze of gene hoe de Evangelist Mattheus, die deze omkoperij beschrijft, het kon weten, dat het alzo geschied is? Daar willen we opmerken, dat er volgens Hand. 6: 7 een grote schaar der Priesters den gelove gehoorzaam werd. En bij die grote schaar van Priesters, die door de Heere bekeerd werd, waren er zeker velen, die van deze omkoperij wisten.

En u weet, als de Heere ons bekeert, dan komen, voor zo- ver het oorbaar is, onze boze stukken openbaar; dan zeggen we met David (Psalm 32: 5): "Mijne zonden maakte ik U bekend, en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet." En zo kwam ook die omkoperij van de wachters openbaar.

Toch leerden we hier duidelijk wat de schrik in het geweten, zonder het zaligmakend en hartveranderend genadewerk van de Heilige Geest, bij de natuurlijke mens uitwerkt.

Ach, hoeveel zijn er ook in deze dagen, misschien wel hier in ons midden, die, hoewel hun geweten waarschuwt, hoewel zij verstandelijk overtuigd zijn van de waarheid van Jezus' opstanding en van de noodzakelijkheid der bekering, toch doorgaan om in bittere vijandschap en in de verharding huns harten zich tegen Christus te verzetten - en in hun zonden en onbekeerlijkheid doorgaan.

O mens, ga zo niet door! Maar luister eens wat die vluchtende wachters u prediken. Zij verkondigen ons het toekomstig oordeel, dat alle haters en verlaters des Heeren zal treffen. Eenmaal toch zal de ure komen, dat Christus, voor aller oog, op Zijn wolkentroon ten gerichte zal naderen om te oordelen de levenden en de doden. Geliefde toehoorders! dat zal een ontzagelijke ure zijn voor allen, die in hun zonden sterven. Dat zal nog duizendmaal ontzagelijker zijn dan de verschijning van Jezus in de morgen der opstanding. Dan komt Hij, omgeven met Zijn duizendmaal tien duizenden van die heilige Engelen, waarvoor de wachters al met doodschrik bevangen werden toen zij er maar één van zagen. Maar wat zal het dan zijn in die jongste dag! En die verschrikte wachters in de morgen der opstanding konden nog wegvlugten, maar dán zal het niet meer kunnen, daar zal geen plaats overblijven waar de goddeloze heen zou kunnen vluchten om onder het oog van die Rechter uit te komen en het oordeel te ontgaan. Dan zal de band der lendenen van die vijanden van Christus los worden en hun voeten zullen wankelen, er zal geen ontkoming zijn.

Ja, die vluchtende wachters, zij prediken ons de totale verdelging van allen, die niet gewild hebben, dat Jezus, Koning over hen zou zijn. Nee, dan zal geen list meer baten, dan zal geen vlucht meer mogelijk zijn, maar dan zal de Heere Zijn vijanden verpletteren met Zijn ijzeren scepter, dán zal Hij ze in stukken slaan als een pottenbakkersvat.

Daarom, u zondaars, *handelt nu nog verstandig, dient de Heere met vreze en verheugt u met beving, en kust de Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zoude ontbranden.* Welgelukzalig is die mens die nu vlucht met al zijn zonden en ellenden, niet van - maar tot de levende Christus!

Want immers, hoewel de geopende groeve voor alles wat buiten God staat een ontzagelijke verschrikking predikt, wij mogen toch ook u tenslotte wijzen op het lege graf.

3. En de vertroosting, welke het ontsluit.

Werkelijk, geliefden, een rijke schat van zoete troost ontsluit dat lege graf.

Doch dan vragen wij ons eerst af: *Voor wie die troost is bestemd.*

Dat die troost niet is bestemd voor de God vijandige wereld, is wel duidelijk. Wat voor troost zouden toch die vloekers, die Sabbat-schenders, die komedie-lopers, wat zouden die toch voor troost uit de opstanding genieten? Was dat graf maar gesloten gebleven, was Christus maar in de dood gebleven, dat mocht die goddeloze wereld wel wensen.

Die troost is ook niet bestemd voor die vrome, eigengerechte hemelzoekers. Ach, toehoorders, die hebben . al genoeg als zij maar de naam hebben dat zij leven. Immers, zij zijn rijk en verrijkt in zichzelf, en zij weten het niet dat zij arm en jammerlijk en blind en

naakt zijn. Zij hebben geen werk voor de levende Jezus, ook geen behoefte aan de levende Verlosser, en daarom ook geen betrekking op Hem.

De troost, welke het lege graf ontsluit, is bestemd voor een klein hoopje volk. O zeker, eenmaal zal het blijken een grote schare volks te zijn, die door niemand te tellen is, gelukkig! - Maar tegenover de goddeloze en vrome wereld - dan is het maar een klein hoopske; zo spreekt er ook de Heilige Schrift over; de Heilige Schrift spreekt van een klein kuddeke, van een wormpje Jakobs, een volkske Israëls, van een nachthutje in de komkommerhof.

En waar u dan vragen mocht, welk volk het dan wel is voor wie dat lege graf zo'n schat van troost ontsluit, daar zij ons antwoord:

1. Het is een verkoren volk. Dat volk, dat de Vader van alle eeuwigheid in de Zoon Zijner liefde vrijmachtig heeft uitverkoren uit alle volken en talen en natiën der aarde. Immers, op het eerste Pinksterfeest kwamen zij als zodanig openbaar, denkt maar aan die 3.000 bekeerlingen.

2. Het is ook een doodschuldig volk. Ach, toehoorders, zij allen, voor wie die troost is bestemd, hebben wel duizendmaal de eeuwige dood verdiend. Het is waar, dat heeft iedere nakomeling van Adam. Maar die weten dat niet, die geloven dat niet, die betwisten God het recht om hun het leven te benemen. Maar dit volk weet het, en erkent het zij belijden het voor de Heere, dat zij het leven onwaardig zijn en de dood verdiend hebben. En zij erkennen, dat de Heere recht heeft hun in 't eeuwig verderf te storten; zij leren allen hun Maker recht en gerechtigheid toe te kennen; zij allen worden bereid gemaakt om hun eigen doodvonnis te tekenen.

3. Het is ook een klagend volk. Ach, met dat juichende Christendom van onze dagen kunnen zij helemaal niet mee. Zeker kennen zij ook de ogenblikjes dat zij eens roemen mogen in de Heere, maar dat zijn meest maar ogenblikjes. Meest is het klagen; *wat klaagt dan een levend mens, een ieder klage vanwege zijn zonden.* En konden zij nog maar innig klagen, dat zou hun smart nog verlichten, maar ach, zij moeten zo dikwijls klagen dat zij niet klagen kunnen, dat er zo geen levende klacht in hun ziel is.

4. Het is ook een treurend volk. Zij worden herhaaldelijk de treurige Sions genoemd. Daar is ook zo veel in hun hart en huis, in hun kerk en Staat om over te treuren. Zij treuren over de zonden, over de belediging, die zij dat lieve Wezen aandeden; over hun Godsgemis; over het lijden wat zij die zoete Jezus berokkenden, enz. enz. Ach, geliefden, de weg van Gods volk is dikwijls een tranenspoor. Gelukkig voor hen, dat de Heere van hun smart en droefenis weet. Hij weet het, dat zij het zijn, die door Zijn genade bedroefd zijn met een droefheid naar God, Die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. En zij zelf mogen dan ook wel het woord van Jezus ondervinden, dat ze zalig zijn die treuren; "zij" zegt de Heere "zullen vertroost worden."

5. Het is ook een zoekend volk. Ach, zij missen de Heere, en met Hem missen zij de vrede voor hun hart, missen zij een kwitantie voor hun schuld, een pas voor de hemel, een voorspraak bij de Vader; ja, omdat zij Hem missen, missen zij alles wat zij tot het leven en de gelukzaligheid van node hebben. Nu behoren zij niet tot die lijdelijke mens, die spreekt over een gemis, en op het bed van zorgeloosheid blijft, nee, zij gaan er op uit, zij zoeken of zij Hem mochten vinden. "Ik weet dat u zoekt Jezus, Die gekruisigd was", kan Gods Engel van hen zeggen.

6. Het is ook een dwaas volk. Een volk, dat zoekt, daar, waar het niet te vinden is. Zij zoeken Jezus waar Hij niet is; zij zoeken de Levende bij de doden; in het lege graf van

hun hart.

7. Het is ook een ongelovig volk, dat altijd Jezus' woorden in de wind slaat. De Heere Zelf noemt hen "ongelovigen" en "traag van hart om te geloven." Ja, al hun moeiten en verdriet vloeien uit hun ongelovigheid dikwijls voort.

8. En toch zijn zij ook een onmisbaar volk. Dat kunnen zij niet geloven, en toch is dat zo, en dit is hun grootste geluk. Zij zijn een onmisbaar volk: de Vader kan ze niet missen, omdat zij de lievelingen van Zijn Vaderhart zijn; Christus kan ze niet missen, want zij zijn de paarden van Zijn kroon; de Heilige Geest kan ze niet missen, want ze zijn Zijn woning, de tempel waar Hij in woont; de hemel kan ze niet missen, want dan zou hij zonder bewoners zijn; de kerk kan ze niet missen, want zij zijn de levende leden, zij zijn het koren van de dorsvloer; de wereld kan ze niet missen, want zij zijn de kurken waar de wereld nog op drijft; en ook Gods knecht kan ze niet missen, want zij zijn de Hurs en Aárons, die zijn handen ondersteunen.

9. En het is ten slotte ook een onuitsprekelijk gelukkig volk; want voor hen is al dat heil bestemd, dat door Jezus is verworven, heel die zalige vrucht van Jezus' Kruis, al die tijdelijke en eeuwige weldaden, die Jezus door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid door Zijn sterven en opstanding heeft verdiend, is voor hen bestemd, wordt aan hen weggeschonken en toegepast.

Zingen wij nu van Psalm 97 het 6e en 7e vers.

Zoals reeds gezegd, voor dit in zichzelf arm, ellendig en doodschuldig volk is nu al die troost bestemd, welke het lege graf ontsluit.

Vraagt u: *waarin die troost bestaat?*

Wel, volk, let dan eens op het onderwijs, dat uit dat lege graf komt. "Hij is hier niet", zo heet het toch, Hij is hier niet, ziel, Hij is opgestaan; u zoekt verkeerd, u zoekt de Levende bij de doden, u zoekt Hem in het graf; maar de dood is machteloos tegenover de Levende Jezus.

Wel, kind des Heeren, wat een lief onderwijs is dit; het moge dan beschamend zijn, omdat het ons op ons verkeerde zoeken wijst, toch is het ook zo lief vertroostend. Luister maar eens verder wat die Engelenstem uit dat lege graf zegt: "Hij is hier niet, Hij is opgestaan, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft." Als die zoete Jezus ergens geweest is, dan laat Hij altijd wat na, waaraan u het nog weten kunt dat Hij er geweest is. Zo is het als Jezus in uw huis of hart was en weer heen ging. Immers, Gods volk leert een komende en gaande Jezus kennen, maar dan laat Hij toch altijd wat achter. Hij laat in ons hart achter die zoete betrekking op Hem, die kinderlijke vreze; wel een zoet en hoopwekkend woordje, dat Hij ons geen wezen zal laten, maar dat Hij gewis terugkomt; dat Hij ons zal halen, opdat ook wij zijn mogen waar Hij is.

Zo is het ook in dat lege graf, ook dáár heeft Hij Zijn merktekenen achtergelaten. Daar waren de grafdoeken, en de zweetdoek, die in een bijzondere plaats samengerold lag, en daarbij een hemelbode, zeggende: "Ik weet Wie gij zoekt; gij zoekt Jezus Die gekruisigd was/ Maar hoort, o vrouwen Hij is hier niet, Hij gaat u voor naar Galiléa, daar zult u Hem zien." Galiléa, dat lag in de laagte, dat was een arme en verachte streek; - 't zou dus met hen ook de laagte, de armoede, de verachting ingaan, maar daar zouden zij Jezus zien.

Denk hier eens aan, bekommerde zoeker, ook u geldt dit woord, dat u Hem zien zult, maar niet in het vrome, voorname Judéa, maar in het verachte Galiléa. 't Moet dus met u ook de diepte in. Maar daar zult u Hem dan ook zien.

Dit woord, deze boodschap van Gods knecht, was dus wel rijk vertroostend; toch hadden die vrouwen er niet genoeg aan. Wel gaan zulke beloften meestal het vinden vooraf, maar toch baren zij de rust niet.

Volk, wij zijn geen beloften verloren, maar de Heere Zelf zijn wij kwijt; daarom kan een belofte wel de hoop verlevendigen en levendig houden, maar zij kan de lege plaats niet vervullen. Wij moeten de Belover Zelf hebben, daar ging het bij die vrouwen ook om.

Vraagt u dus: *Wanneer die troost wordt verkregen?*

Dan moet het antwoord zijn: *dán*, als wij personeel voor eigen hart de levende, de opgewekte Christus mogen ontmoeten. Als wij door het geloof mogen zien en bewonderen hoe Hij die grote en vreselijke schuld heeft geboet op het hout des kruises. Als wij door het geloof zien en bewonderen mogen, dat Hij de "zoen" tussen de heilige God en de straf schuldige zondaar heeft aangebracht, zodat dat lieve Wezen ons in en om Hem kan toeroepen: "Grimmigheid is bij Mij niet." En als wij door het geloof zien en bewonderen mogen, dat Hij door Zijn opstanding de dood heeft verslonden tot overwinning. Dat Hij een eeuwige verlossing heeft teweeggebracht en de weg naar de hemel heeft ontsloten, zodat wij recht gelovig leren verstaan, wat Hanna, de moeder van Samuël had geleerd: De Heere doodt en maakt levend, Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen (1 Sam. 2: 6). En wat is dat dan zoet, en onuitsprekelijk vertroostend!

En toch stijgt onze troost nog veel hoger als wij de levende Jezus met de armen des geloofs mogen omhelzen, als we mogen geloven dat Hij gestorven is om onze zonden, en opgewekt ter onzer rechtvaardigmaking. Ja, als we geen grafdoeken en geen boodschappers, enz. vinden, maar als we de levende Jezus in ons hart mogen hebben, zodat Christus Zelf het merkteken van ons leven is.

Vraagt u ten slotte: *wat dat uitwerkt?*

Als we die zoete Jezus door het geloof mogen omhelzen, dan omhelzen wij met Hem de kwitantie voor onze schuld, en onze reispas voor de hemel.

BLZ 21

En dan daalt de 'vrede' 'Gods, die 'alle 'verstand te boren gaat, in onze ziel aL °Dan mogen we*eten°gebergenl te zijn in Hem, die de vare Ark de .. behbddenis' is. En dan .. rtibger we de zekere =-vekwachtig , koesteren» dat ook, wij eenmaal,: evenals onze Jezus, zalig zullen ontwaken slaap des doods, en op zullen staan en uitgaanItit onze graven:Geliefde toehoorders, dat lege graf zegt bet ons'»dat{ heelde .kerke Christi in het algemeen, en iede van Zijw,kinderen-lw let bijzonder, eenmaal zullen 'staan' bij hun eigen=-lege`-:graf. , "

En dan zullen wij, als vrucht van Jezus' opstanding, eeuwig met lichaam. en ziel=verenigd;.. 'Zijn heerlijkAithaa i . gelijkvormig ` zijnde; .meHe, heersen tot in alle eeuwigheid. Dan toch zal Christus aan.: de 'posten der' eeuwige Godsstad Zijn volk toeroepen .;: Ilt ben dood,.geweest et Zre Ik ,-ben levend in alle eeuwii:held."; , ik leef en. U zult.leven":

Geliefde . toehoorderS, mogen:- wo us 'eens vragen:.deelt: ook in die troost,. die uit dat heerlijk Paasfeest vloeit, of staat u daar buiten.?"

Bedenkt dat dit een zeer:ernstige .levensvraag is .; aan de beantwoording" van deze `vraag hangt uw eeuwig wee: of eeuwig wel af,.'

Onderzoekt . iuzelveii eens .e&rlijk_ voor:wde-Alwetende .f:u behoort tot dat' gelukk%ge. wolk, 'voor wi:e Jezus de F.:'schuld heeft geboet en een eeuw-ige4verlossing heeft#teweeggebracht. Kent u uzelf als een doc ds buldige? Hebt ge: het ^:bij smartelijke zielservaring geleerd, dat u een gebondene des Satans en eer. prooi/ ,des'; doods, zijt 4dm:,liwoeiget ► schuld en zonde? Kan; er van': gezegd worden ea .>z leeft:Hij mede levend gemaakt,' daar .gij dood waart rn bde zönnde ,en misdaden?" Hebt;,ge 'al ,: Gehuldfia dig ge-)(regen? Mac ik u eens vragen: hebt u Jezus, de levende Jezus, al nodig gekregen? Zijt u al eens met die vrouwtjes vöör dag en voor dauw uit uw bed gegaan om Jezus te zoeken? Of behoort u Giderrdiegenen, die zichij en schuld"be- wust zijn en. dis ,00k Jezus,' niet, =behoeven?

Bedenk, mens, dat ook . U . eens. staan= zult: bij uw eigen lege graf, ' dat ook u eenmaal zult .sterven,f:maar 'oök een- maal uit de dood; zult opgewekt ' aordenArmmers, ,dat lege graf predikt ons, adats er een opstandftig':der.doden;. beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. Maar .wat,zal

20 2;1

er in dat ontwaken een ontzaglijk verschil zijn, want terwijl Gods kinderen blij zullen ontwaken, wakker gekust worden door de Heere Zelve, om dan met lijf en ziel opgenomen te worden in de eeuwige heerlijkheid, daar zullen de goddelozen met schrik ontwaken; die zullen zó ontwaken, zoals een ter dood veroordeelde misdadiger ontwaakt, als hij door de beul wordt gewekt, omdat het uur der vergelding voor hem is aangebroken. En om dan van God vervloekt en van God verstoten te worden en tot een eeuwige afgrijzing gesteld te worden.

Geliefde toehoorders, daar moet u nu eens niet gering over denken. Mist u nog de paasvrucht, dan mist u ook de paastroost. Mocht die lieve Heere er bij u aan te pas komen, onherboren wereldling, mocht u door de kracht van Christus nog uit uw doodstaat worden opgewekt, en u de levende Jezus nog nodig mocht krijgen om door Hem geholpen en gered te worden, nu het nog de bekwame tijd is.

En gij, kleine in de genade, die uw doodstaat en uw dood- schuld leerde kennen en voor de Heere leerde belijden en betreuren als een vrucht van uw levendmaking; en die het weet wat het is met de vrouwtjes naar Hem te vragen, en te zoeken, en te staren, en te bukken in het lege graf, zonder Jezus te zien, uw geluk is zo groot. O, geve de Heere u eens een oor om te luisteren naar de stem, welke uit die lege groeve ook tot u komt, zeggende

Gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet,

Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven.

Nooddruftigen veracht Zijn goedheid niet;

Nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven. (Psalm 69: 13.)

Geve de Heere u uit genade spoedig een Paasfeest te beleven, zoals het door Jezus' discipelen en discipelinnen beleefd werd; een Paasfeest, waarop de Heere, de levende Jezus, Zich aan uw ziel openbaart, medeelt en wegschenkt.

Dat is u gebeurd, bevestigde in de genade! O, wat is uw voorrecht groot, met Christus

gestorven en met Christus opgewekt. Dat is u gebeurd, opdat u in een nieuw godzalig leven wandelen zou.

En hoe staat dat nu met dat nieuw godzalig leven? Wordt dat nu ook bij u gezien? Komt dat nu in uw handel en wandel uit? Bedenk, dat, als deze vrucht bij u niet gezien wordt, uw geloof slechts een dood geloof is, volgens de taal van Gods Woord.

Als wij met Christus opgewekt zijn, dan is ons medegedeeld dat nieuwe leven, dat is dat leven, dat uit Christus vloeit. Dan zijn wij met Hem een plant in de gelijkmaking Zijner opstanding. En dat leven kan niet verborgen blijven, dat moet zich openbaren in de vrucht, dat is een zalige vanzelfheid. Ergo, (dus) waar het gemist wordt, waar deze vrucht achterblijft, daar is heel uw bevinding fantasie, daar bent u niet met Christus opgewekt, dan bent u nog in uw zonde; en dan hebt u geen andere verwachting dan om straks als een onvruchtbare boom omgehouden en in het vuur geworpen te worden.

O zeker, Gods lievelingen leren ook wel een geestelijke wintertijd kennen; dat zij zijn als bomen in de herfst. Maar dan zal u dat toch niet leeg laten, dan zal het toch bij tijden en stonden uw verzuchting zijn, dat de Heere u mocht zijn als de dauw, opdat u nog eens mocht bloeien als de lelie. Nu, daartoe geve de opgewekte Christus ons Zijn Geest en genade. AMEN.

Slotzang: Psalm 138 3.

10. DE EERSTE PREDIKER VAN HET ZO HEILRIJK PAASWONDER.

Psalm, 25: 2.

Lezen Markus 16.

Gebed.

Psalm: 40 1, 8.

Tekst Markus 16

Deze heengaande, boodschapte het degenen die met Hem geweest waren, welke treurden en weenden.

'Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten desgenen die het goede boodschap, die de vrede doet horen desgenen, die goede boodschap brengt van het goede; die heil doet horen; desgenen, die tot Sion zegt: Uw God, is Koning!'

Zie daar, geliefde toehoorders, een waarheid, gevloeid uit de pen van de Profeet Jesaja, hoofdstuk 52; 7. Een waarheid, die door alle eeuwen heen is bevestigd geworden.

Hoe is de waarheid van dit Woord van Jesaja toch ondervonden door een van droefheid kwijnende Jakob, toen hem die goede boodschap gebracht werd dat zijn lieve, doch al zo lang doodgewaande zoon Jozef nog leefde en onderkoning-bestuurder was van gans Egypteland. Immers, toen Jakob deze woorden hoorde, werd zijn geest weder levendig; 't was alsof zijn ziel in hem opsprong van vreugde en blijdschap.

Dit is ook ondervonden door Jehiskia. Ach, wat was de man van streek, toen Gods knecht hem de boodschap bracht, dat hij zich gereed moest maken om te sterven, dat zijn levensdraad aan het einde was. Wat maakte de man een misbaar, wat een hartroerende bede zond hij op tot de Heere. En toen hij de goede boodschap kreeg dat de Beschikker van leven en dood nog 15 jaren tot zijn leven zou toedoen. Ik denk, dat het geruis van Jesaja's voetstappen hem nooit zoeter geweest is als toen, toen hij deze boodschap bracht. Het is ook ondervonden door de herders, die daar met hijgend verlangen uitzagen naar de komst des Heeren in het vlees. Wat hadden zij gesmeekt tot de Heere "Och, dat Gij de hemel scheurde, dat Gij nederkwam."

En toen die boodschapper des hemels kwam om te zeggen, dat hun gebed verhoord was, dat hun heden geboren was de beloofde en zo lang verbeidde Messias.

Maar zo is het nu ook, door alle eeuwen heen, door al Gods volk waarheid bevonden, dat het geruis der voeten lieflijk was van hen, die hun het goede boodschappen in kwade dagen; die hun de vrede verkondigden in dagen van strijd en moeite; die hun boodschap brachten van het goede in dagen van wolken en donkerheid, als zij, in duisternis neerzittende, zwegen van het goede; - die hun in alle omstandigheden toeriepen: "Uw God is Koning! Uw God regeert."

Wel, geliefde kinderen Gods, werd de waarheid van Jesaja's Godsspraak niet. herhaaldelijk ook in uw leven bevestigd, toen de Heere, door middel van Zijn gezanten, u verblijdde in Zijn bedehuis, als Gods knechten u daar boodschappen welke gedachten dat lieve Wezen koestert over een ellendig volk, over een zondig, een schuldig, een hardnekkig volk, n.l. gedachten des vredes en niet des kwaads. Als u daar de tijding gebracht werd hoe de Heere, naar de rijkdom van Zijn eeuwige zondaarsliefde, voor de meest schuldige zondaar, een weg gebaad heeft tot Zijn eeuwig Vaderhart in en door de

Zoon Zijner liefde? Werkelijk, dan leert ons de ervaring Jesaja's woord beamen.

Vooral wordt de waarheid van Jesaja's woord dan ervaren, als de Heere die goede tijding van Zijn gezanten bekrachtigt en aan het hart bevestigt door Zijn Heilige Geest, zonder Welke die goede boodschap niet wordt aangenomen door die mens, voor welke zij juist bestemd is.

Wordt het niet telkens ervaren, dat die ziel, die in zak en as zit, meer een oor heeft om te luisteren naar datgene, wat zijn smart groter, maakt en zijn uitzicht op redding meer benevelt? Ja, wordt het niet dikwijls ervaren, dat de boodschappers van het goede worden weggezonden; dat hun boodschap van het goede niet wordt aanvaard?

Hoe jammerlijk bleek dit toch ook in de morgen der opstanding des Heeren. Dit zal ons nog nader blijken, als we u in dit feestuur mogen bepalen bij

De eerste verkondigster van het paaswonder.

En dan vragen we achtereenvolgens:

1. *Wie zij is.*
2. *Tot wie zij zich wendt.*
3. *Welke tijding zij brengt.*
4. *Welke vrucht zij oogst.*

Mocht de Heere ons ook nu in spreken en horen goed en nabij zijn tot roem en prijs van Zijn heerlijke naam en tot blijdschap onzer zielen. Dat zij zo!

Geliefde toehoorders.

Het was ons reeds vergund om in stil gepeins een poosje neer te zitten bij het lege graf. Stom en zwijgend lag daar, in de hof van Jozef van Arimathéa, die geopende groeve voor ons. En toch, onbegrijpelijk heerlijke zaken heeft ons dat graf verkondigd. Immers, dat geopende graf, het predikt ons de overwinning over dood, duivel en hel, door Hem, die van eeuwigheid met Zijn harte is Borg geworden voor al de Zijnen. Dat lege graf, het is de stomme getuige voor de onfeilbare waarheid van Jezus' opstanding uit de doden tot verschrikking van de vijanden van Christus en Zijn Rijk, maar ook tot troost voor Zijn volk.

Welk een vertroosting is er toch reeds 19 eeuwen als uit dat lege graf opgeborreld voor een, vanwege hun schuld en zonde, treurende schare volk. Werkelijk, dat lege graf, het is een troostbron, niet voor degene die er in de duisternis, uit vleselijke ijver, het leven zoekt, maar voor diegene, die dit graf beschouwt als een zegel der waarheid van Jezus' opstanding, en der dingen, waarin zij onderwezen zijn.

De eersten, die een stem der vertroosting uit dat lege graf mochten vernemen, waren die zeven vrouwen, die wij bij het kriecken van de dageraad naar het graf zagen wandelen, en in het graf zagen verdwijnen, bedroefd zijnde, en weer uit dat graf zagen uitgaan, getroost zijnde door die hemelbode, die in het lege graf dit zevental zuchters wachtende was.

Toch, wat blijkt hier, dat niet elkeen een goede boodschapper is van goede tijding, want, hoewel de Engel hun uitdrukkelijk belast om dit heil te boodschappen, zeggen zij er niemand iets van; ja, zij vluchten weg.

Eén is er, nee, die kan van het graf niet scheiden, zij gevoelt zich boven alle andere tot Jezus aangetrokken. En aan haar komt de Heere Zich het eerste te openbaren en geeft haar bevel om dit heil te boodschappen. Zij werd de eerste verkondigster van het paaswonder.

Als vanzelf vragen wij dan in de eerste plaats:

1. 'Wie zij was.

En dan moet het antwoord zijn: "Het was ... een vrouw!"

Is dat niet zeer opmerkelijk? Een vrouw was het die het eerste in overtreding was; een vrouw liet zich het eerst door satan verleiden, en die vrouw werd de eerste verleidster tot de zonde. - U kent de historie van de val immers? - Maar nu is het ook een vrouw, die verwaardigd werd de eerste te zijn die de herleefde Jezus ontmoette, en die op bevel van Jezus het paaswonder aan Jezus' volgelingen moet boodschappen.

Het is Maria Magdalena, het is er dus een uit het midden van Jezus' volgelingen, een die met hen geleefd heeft. En wat is dat weer een blijk van Gods wijsheid en goedertierenheid. Nee, als de Heere aan Zijn jongeren iets goeds heeft te boodschappen, dan zendt Hij hen niet een gezant van wie zij niet weten vanwaar hij is, maar juist een die met hen geleefd en verkeerd heeft. En is dat nog niet de gewone handelwijze des Heeren om Zijn gezanten te kiezen uit het midden van Zijn volk?

O zeker, er zijn er tegenwoordig heel wat, die niet uit Gods volk zijn en toch voor Gods gezant dienst. doen; maar dat zijn er dan ook gezanten naar. Zo prachtig zingt dichter van het oude rijm. (Psalm 22: 16):

*Uit hen zal altijd iemand komen voort,
Om de nakomers te leren Uw woord;
Ende de goedigheid hoog geprezen,
Van U bewezen.*

Die eerste verkondigster van het paaswonder is er dus een uit 's Heeren volk en wel de diepst gezonkene - zeven duivelen heeft die Jezus uit haar uitgeworpen. - Dit wordt wel zó verklaard, dat Magdalena de slavin was van zevenderlei grove zonden. Wat een schrikkelijk slechte vrouw zal dit mens dan wel geweest zijn. En juist haar kiest de Heere er uit om Zijn weesjes te troosten. Maar wie zou daar nu ook beter bekwaam toe zijn? Zou de vurige, de sterke Petrus Gods kerk wel zo innig hebben kunnen vertroosten als; de gevallen Petrus? Het wordt toch dikwijls gezien, dat de Heere die het diepst laat vallen of althans het meeste aan. hun diep bederf ontdekt. Die Hij als gezant wil zenden om Zijn, volk te troosten. En dat waarom? Omdat zij onder allen door moeten kunnen buigen. Denkt maar aan Saul van Tarsis, die verklaarde de voornaamste der zondaren te zijn. In zijn eerste brief aan Timotheüs geeft hij er de reden van.: "Dit is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld: gekomen is om zondaren zalig te maken van welke ik de voornaamste ben. Maar daarom is mij barmhartigheid, geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zoude betonen, tot een voorbeeld dergenen die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven" (1 Tim. 1: 15, 16).

Maar nu mogen wij ook van haar zeggen, dat zij was de hoogst beweldadigde vrouw. Diep was, zij gezonken - gelukkig, er ligt een sluier over haar eertijds - maar tot roem van Gods onmetelijke en souvereine genade had de Heere Jezus haar uit die jammerkolk van zonde uitgetrokken. Die zeven duivelen heeft de Heere uit haar gebannen. Hij heeft, om zo te spreken, dat oude leven afgesneden en een nieuw, godzalig leven in haar verheerlijkt, zodat zij met de dichter van Psalm 40: 1 mocht zingen:

*Mij, in den kuil verzonken,
Mij heeft Hij hulp geschonken,
Gevoerd uit modd'rig slijk;*

*Mij op een rots gezet,
Daar ik, met vaste tred,
Die jammerkolk ontwijk.*

Wat was die Magdalena dus een bevoorrechte vrouw, al zal menige vrome stakker er de neus voor opgetrokken hebben, en haar eertijds in herinnering hebben gebracht, zonder er bij te vermelden de grote genade aan haar bewezen. Dat is toch zo de gewoonte van zulken.

Zij was dan ook wel de innigst aan Jezus verknochte. Immers "die veel vergeven is, die heeft veel lief"? En dat kwam in Magdalena's leven wei helder uit, dat zij de Heere boven andere beminde denkt maar aan de zalving van Jezus ter voorbereiding Zijner begraafing. En dat is wel nodig voor iedere gezant des Heeren, dat hij een bijzondere liefde tot Hem heeft, want het werk dat de Heere aan Zijn knechten opdraagt, is van zeer zelf verloochenende aard. (Mij dunkt, dat degenen, die met het onderzoek van zich presenterenden tot de dienst des Woords belast zijn, er wel terdege op mochten letten of die kandidaat betoont, in handel en wandel, dat er een ruime mate van de liefde des Heeren in zijn hart is uitgestort. Werd dáár méér op gelet, er zouden minder mensen op de kansel staan, die ons doen denken aan "het klinkend metaal en de luidende schel" uit 1 Cor. 13: 1.)

Die eerste verkondigster van het paaswonder, geliefde toehoorders, ach, zij was de meest bedroefde. Wie toch had er meer reden van droefheid dan zij, deze hoogstbeweldadigde? Maar nu werd zij ook de bondigst getrooste. De Heere Zelf, in eigen persoon, heeft haar vertroost, heeft haar naar het harte gesproken; en zij had Hem met eigen ogen gezien. Wat een onuitsprekelijke verrassing! Welk een gadeloos voorrecht is haar toch te beurt gevallen! Zij kan dan ook zeggen een oor- en ooggetuige te zijn van de boodschap, die zij bracht; zij kon Jezus' volgelingen verstaan in hun smart en in hun vreugde. En is dat weer niet nodig voor iedere boodschapper van het heil des Heeren?

Kind van God, wat hebt u er aan, aan zo'n geschoolde letterknecht, die u niet verstaat in uw leed en niet verstaat in uw blijdschap. Wat heeft Gods gemeente aan zo'n letterknecht, waarvan J. van Lodesteijn zong:

*Die zich van waarheids woord en letter
Maar dient, wat scheelt die van een ketter,
Als in de klank, die 't oor bedriegt?
Hij heeft geen waarheid als gestolen,
Hij gaat op rechte paden dolen,
Hij spreekt dat waar is, en hij liegt.*

Mocht de Heere ons voor zulken bewaren en er Zijn kerk van zuiveren! Wij hebben leraars nodig in het bezit van wijsheid, maar met een erfdeel, gelijk Salomo zegt in Pred. 7: 11: "De wijsheid is goed met een erfdeel."

En dan, nee, die Maria Magdalena, zij loopt maar niet uit zichzelf, zij gaat maar niet omdat zij er lust in heeft of omdat welgestelde ouders haar daartoe hebben bestemd, nee, zij heeft een Zender. En haar Zender, dat is de opgestane, dat is de levende Jezus Zelf, het is de Koning van Zijn duur gekochte gemeente.

Hoe blinkt hier toch de goedheid van onze Meester, volk! Voor een uit de dood verrezene zouden Jezus' discipelen schrikken; voor een Engel uit de hemel zouden zij vluchten,

maar nu is de afgezant van Jezus, die het hart van Zijn kinderen zo juist kent, de hoogbeweldadigde: oor- en ooggetuige. Zodat zij met Johannes kan zeggen: "Hetgeen ik gehoord heb met mijn oren, en gezien heb met mijn ogen, dat boodschap ik u. En dat boodschap ik u op last en bevel van de Heere Zelf. - En zalig is de dienstknecht, die dat haar na mag zeggen!

2. Laat ons nu eens verder zien: *Tot wie zij zich wendt.*

Onze tekst zegt van Maria Magdalena: "Deze heengaande, boodschapte het degenen die met Hem geweest waren, welke treurden en weenden."

Stel u voor een binnenvetrek, waar we een vergadering bijeen vinden, welke ten prooi is aan een buitengewone smart. De ene zit daar moedeloos in een hoekje, de andere zit daar met het hoofd op de borst gezonken; een plechtige stilte heerst er, die slechts afgebroken wordt door een gedempt snikken. - Dat is Magdalena's auditorium - het volk, tot wie zij door de Heere werd gezonden. Met dat volkje willen we een weinig nader kennis maken. Op de vraag: tot wie Magdalena zich wendde, moet dus geantwoord, dat Jezus haar zond tot een volk:

1. Door Hem krachtadig geroepen. De ene had de Heere van zijn visnetten geroepen, een andere van zijn tolboom, een derde van zijn medicijnkast, enz. Maar allen zijn zij door Jezus geroepen uit een wereld vol boosheid, uit een leven der zonde. Welk een grote weldaad is hun dan toch te beurt gevallen. Duizenden ging Jezus voorbij, en hen kwam Hij krachtadig te roepen. Werkelijk, ook zij mochten wel vol verwondering vragen: Waarom was 't op mij gemunt, Daar er zoveel gaan verloren, Die u geen ontferming gunt?
2. Magdalena wendde zich tot dit volk, dat Jezus' woorden had geloofd. Duizenden bleven met de Heere twisten over hetgeen Jezus sprak en leerde; 't ging hoven hun begrip en tegen hun verwachting. Maar zij ontvingen genade om door het geloof zich gevangen te geven onder de gehoorzaamheid aan Zijn woord. Ja, met hart en ziel mochten zij beamen wat de Heere leerde; de woorden van Jezus' mond waren voor hen "de woorden des eeuwigen levens."
3. Voorts, zij hadden Zijn wonderwerken gezien, en waren verbaasd geweest als zij zagen hoe hun Meester blinden het gezicht en doven het gehoor, lammen de kracht om te gaan, en zelfs aan doden het leven hergaf. Werkelijk, zij waren aanschouwers geweest van de Majesteit des Heeren, als hij de kreupelen deed springen als een hert, en de tongen der stommen deed juichen.
4. Meer dan drie jaren gingen zij met Hem om, mochten zij met Jezus verkeren als een vriend met zijn vriend, hadden met Hem gegeten en gedronken, gebeden en gezongen, waren met Hem in- en uitgegaan.
5. Zij waren dan ook zo nauw aan Hem verbonden, hadden Hem zo innig lief, hadden zo'n hoge achting en zo'n diepe eerbied voor Hem. Hoe dikwijls hadden zij gezongen met het oog op Hem: "Wien heb ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde." En hoe zou dit ook anders kunnen. Allen die met Hem op zaligmakende wijze in aanraking komen, zij voelen zich allen tot Hem aangetrokken, en innig aan Hem verknocht. Vraag het de Petrussen en Johannessen, ja, vraag het zelfs aan de Thomassen van onze dagen, zij zijn het in deze roerend eens met elkaar. Gods volk kan in veel verschillen, maar op dit punt zijn zij het roerend eens. Zij allen zingen met de discipelen des Heeren: "Uw

liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten."

En toch, nu zingen zij niet, die volgelingen van Jezus; nu zitten zij, om zo te spreken, in zak en as. Onze tekst zegt: dat zij "treurden en weenden."

En hun droefheid is zo begrijpelijk; zij zijn zichzelf zo bitter tegengevallen, zij hebben het er zo slecht afgebracht. Denk maar eens aan het gedrag, in de rechtszaal, van Petrus, van de man, die zei bereid te zijn om Jezus te volgen in de dood. O! wat heeft die man vreselijk de Heere verloochend, door te zeggen, dat hij Hem niet kende, ja, er een dure eed op te zweren, dat hij Jezus niet kende. Men zou vragen: "Kan dát met genade bestaan?" Een eed - te zweren - dat hij Jezus niet kent, en dat voor een die meer dan drie jaren met Hem omging! Petrus heeft ervaren, dat dit kan bestaan met genade - en ons roept het toe: "Weest niet hooggevoelende, maar vreest!"

En dan zijn daar die twee zonen van Zebedeus, wier dwaze moeder tot Jezus kwam met het verzoek, of haar zonen mochten zitten de ene aan Zijn rechter- en de andere aan Zijn linkerhand. De Heere vroeg aan die jongeren of zij de drinkbeker konden drinken, die Hij, die Jezus moest drinken. En wat zeggen zij? "Wij kunnen." En nu hebben zij gezien wat dat voor een beker was die Jezus dronk; een beker waar de toorn des Almachtigen, waar de hel en de dood in was; en zij zijn er voor weggevlucht. Nog niet één uur konden zij met Jezus waken.

En ook die andere discipelen, die helden, die bereid waren Jezus te volgen in de dood, zij allen hebben hun Koning midden in de strijd verlaten; zij zijn van Hem lafhartig weggevlucht

En daar zitten zij nu, die helden. Zij durven elkaar haast niet aan te zien. Wat is hun arme geweten vreselijk gewond. En wat gaat de verklager der broederen in hun ziel te keer, hoe verklaagt hij hun van binnen en voor God dag en nacht. "Afvalligen, lafaards, meinedigen, vluchtelingen", ja, waar scheldt satan hen al voor; en was het maar niet zo, maar satan spreekt de waarheid; zij waren dat alles.

En dan die woedende Joden daarbuiten. Immers, de haat slaat gewoonlijk van de Koning op zijn volk over! Zo ook hier. Zij hebben hun Koning gehaat, maar nu haten ze ook hen. Toehoorders, wat zegt u van zo'n toestand? Is hij niet bang?

En toch, het ergste van alles is, dat Jezus dood is. Leefde Hij nog maar, dan konden zij Hem schuld belijden en om verzoening smeken, maar dat gaat nu niet. Hij is dood en begraven. Is het wonder, dat zij, volgens onze tekst, "treurden en weenden"?

Wat is hun droefheid verstaanbaar, want ondanks hun treurig gedrag, waren zij toch zo innig aan Jezus verknocht. Hij was het kostelijk juweel, de Parel van grote waarde, voor Wie zij alles verlaten hadden; en nu is Hij dood, wreedaardig vermoord; wie zou niet wenen?

En hun droefheid is zo welgemeend. Nee, het is niet die "gehuurde" droefheid, die men in de Joodse sterfhuizen vond. Het is ook niet die meesterlijk nagebootste toneeldroefheid van de huichelaar; het is ook niet die krokodillendroefheid, die slechts weent om haar prooi te bemachtigen, niet die droefheid, die in de kerk blijft hangen.

Ach mens, er worden wat tranen geschreid die nooit in de fles des Heeren zullen vergaderd worden; tranen uit een gevoel van vleselijk medelijden, zoals Jeruzalems dochters schreiden. Zulke tranen laten niets na, daar wordt het hart niet door gebeterd. Nee, de droefheid der discipelen is een droefheid volgens Gods verbondsbelofte, waarin het heet: "Zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklacht over een enige zoon, en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene"

(Zach. 12).

Toehoorders, kent u daar iets van, van dat kermen? Als u dit niet eerst leert, dan is al uw blijdschap bedrog.

En hun droefheid is zo gegrond - namelijk van hun standpunt bezien. Immers, zij meenden dat Hij dood is, in Wie zij hadden geloofd en omhelsd de Koning Israëls. Wat een verwachting hadden zij van Hem gekoesterd, en nu is Hij dood: hun verwachting is vergaan, neergeworpen ligt hun hoop. - Kent u die droefheid, die voortvloeit uit teleurstelling omtrent uw verwachtingen? Zij is niet zeldzaam.

Toch is hun droefheid ook een gezegende droefheid. Gods beloften zijn op hen. Hier heet het "zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden." Die troost is voor zulken van eeuwigheid af al voorbeschikt, ja, die troost, hij wandelt reeds in levende lijve in Jozefs hof. Die troost, hij wordt reeds tot die treurende en wenende schare afgevaardigd in een dierbare gezante, in Maria Magdalena.

3. Vragen we nu in de derde plaats: *Welke tijding zij brengt.*

Haar boodschap, het is het eeuwig dierbare Paas-Evangelie, de blijmare van Jezus' opstanding. - Jezus, Hij leeft! - dat is haar boodschap.

Wat had Magdalena dan toch een beknopte boodschap; dat is zij, maar toch was het een uitgebreide boodschap. Het was een boodschap arm in woorden, maar rijk in zaken. Magdalena's boodschap omvat alles, waaraan een arme zondaar behoefte heeft.

Jezus, Hij leeft, Hij is opgestaan uit de doden. Weet u, treurende en wenende over uw zonden en verlorenheid, weet u wat die boodschap zegt?

Zij zegt u, dat uw doodstaat is opgeheven, dat de dood is verslonden tot overwinning, dat die vijand de macht is ontnomen om de gunstelingen Gods te beschadigen.

Die boodschap van Jezus opstanding uit de dode zegt u, dat die grote schuld is verzoend. Die berg van schuld, die reikt tot de hemel toe; die schuld, die u zo drukt, waaronder u dreigde te verpletteren, die schuld is uit Gods boek uitgedaan, dat handschrift der zonden, dat tegen u was, heeft Jezus aan het kruis genageld, die schuld heeft de Heere geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid. Kind, is dat geen allerliefste boodschap? O, als u dat eens geloven mocht, zou u niet tot opspringens toe verblijd zijn?

Nog meer. Magdalena's boodschap hield in, dat er geen grimmigheid bij God is. Immers, de opwekking van Christus uit de dode, het is het 'Amen' van de Vader op het borgwerk des Zoons. Hier in Jozefs hof reikte de Vader aan de Zoon de kwitantie uit, waarin de schuld gekwiteerd staat van heel de kerk. Ja, wat zeg ik, de herleefde Jezus, Hijzelf is onze kwitantie. Zalig voorrecht die Hem als zodanig kent en nodig heeft, ja, die Hem als de kwitantie voor zijn schuld uit de hand van de Vader ontvangen mocht.

Die Paasboodschap zegt ons al verder, dat aan de eis der Wet is voldaan, dat de Wet dus niets meer heeft te eisen. De opgestane Jezus heeft aan al de eisen der Wet door volkomen gehoorzaamheid voldaan. Was dit niet zo. Jezus zou niet uit de dode opgestaan zijn, want in Zijn opstanding ligt het uitgesproken, dat Jezus nooit de Wet overtrad. En nu is "Zijn" leven, in volmaakte gehoorzaamheid, ons leven, onze handel en wandel voor God.

Maar ook houdt de boodschap van het Paaswonder in, dat de vloek der Wet weggedaan is. Immers, de opgestane Jezus heeft ons verlost van de vloek der Wet, een vloek geworden zijnde voor ons, want daar is geschreven: "vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt." Dan is ook de kloof tussen God en onze ziel gedempt. Wel volk, houd dan op met uw wettische werken; waarom weegt u geld uit, voor hetgeen geen brood is, en

uwe arbeid, voor wat niet verzadigen kan?

Volk, Magdalena's boodschap zegt ons, dat wat er te doen was tot onze zaligheid, gedaan is, en wat er te betalen was, betaald is. Haar boodschap omvat het gehele Evangelie der genade Gods in de gestorven en opgewekte Christus.

Wat wordt het dan duidelijk waarom de Apostel. Paulus zijn geestelijke zoon Timotheüs toeroept: "Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dode opgewekt is." Juist het Paasfeit, 't is alsof Paulus wil zeggen, dat dit een waarheid is, die als een sleutel op alle sloten past, een woord, of liever een zaak van zalige vertroosting in alle omstandigheden.

Zo komt het zeker ook, dat in de dagen der vervolging in de eerste Christeneeuwen, Gods kinderen elkaar groetten, met te zeggen: "De Heere is Werkelijk opgestaan!" Dat was, om zo te spreken, het wachtwoord in die dagen der vervolging; aan dat woord herkende men elkaar als Christenen; daarmede beurde men elkaar op in die ernstige tijd.

Jezus Christus, Hij leeft, zo predikt Maria Magdalena; en wat is zij overgelukkig, dat zij niet behoeft te boodschappen wat zij zelf niet gelooft, maar dat zij mag boodschappen, hetgeen waarvan zij de gelukkige aanschouwer is geweest; zij weet, dat haar boodschap waarachtig is.

Zingen wij nu van Psalm 119 het 7e en 9e vers.

4. Vragen wij nu ten slotte: *Welke vrucht zij oogst.*

Dat laat zich wel denken. Die bedroefde schare, die treurende vergadering, wel, zij sprong op van vreugde en blijdschap bij 't vernemen van deze tijding! Die onder hun schuld gebogenen, wel, zij richtten zich op uit hun bedruktheid. "Dood waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning!" Jubelden zij. Ja, zij houden op met wenen, zij drogen hun tranen en zetten de feestzang in, zingende: "Dit is de dag, die de Heere gemaakt heeft; laat ons op dezelve ons verheugen en verblijd zijn. De steen, die de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden; dit is van de Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen."

Werkelijk, geliefden, dat zou men verwachten, dat zou vanzelfsprekend zijn geweest, als die treurenden, bij het vernemen van Magdalena's Paasboodschap, opgesprongen waren van vreugde. Maar helaas, het was zo niet.

Markus, zegt in ons teksthoofdstuk, dat zij haar niet geloofden. Maria Magdalena mag haar blijdschap alleen houden. En of zij nu al zegt, dat zij Jezus gezien heeft, dat baatte alles niets. "Zij geloofden haar niet", zegt de Heilige Schrift.

Welk een gruwelijk monster is dan toch het ongeloof. Hoe benadeelt het toch onze ziel. Wat hadden toch deze treurenden verblijd kunnen zijn; immers, al de reden van haar droefheid is weggenomen. Jezus leefde, zij mochten tot Hem gaan, zij mochten hun schuld en zonden Hem belijden, zij konden Hem om vergeving smeken, dan zou Hij hun de vergeving schenken, dan mochten zij weer in hun Koning roemen en verblijd zijn. En nu van dit alles niets zij geloofden haar niet

En hoe onbillijk is het ongeloof. Was dan deze boodschap-ster zó'n onbetrouwbaar mens geweest? _Had zij zich in de omgang met hen geopenbaard als een bedriegster? Waarom haar dan nu voor een leugenaar verklaard?

Maar het ongeloof gelooft Jezus Zelf niet, en daarom ook Zijn knechten en maagden niet. - Zulke Thomassen! Maar zij plukken er zelf de wrange vruchten van; dat is een dorre ziel, die in droefheid, in zak en as neerzit.

Nee, lieve kinderen des Heeren, voor u is er geen reden van droefheid. Uw Jezus, Hij leeft. Hoort u wel: u hebt met een levende Jezus te doen; een Heiland, Die u beschermt, verzorgt, geleidt; Die u hulp schenkt, en u redt keer op keer. U hebt met een Zaligmaker te doen, Die leeft, Die uw moeite Zie, uw tranen aanschouwt, uw zuchten hoort, uw gebed beluistert, uw noden en behoeften kent, veel beter dan u ze Hem kunt voorstellen.

Wel volk, leef dan niet alsof Jezus dood is! Zit dan niet te treuren en te wenen, als de discipelen, in de dagen van hun rouw, toen hun Jezus in het graf lag. Met het oog op de levende Jezus roepen wij u toe: "Waak op, waak op, trek uw sterkte aan, o Sion! trek uw sierlijke klederen aan, o Jeruzalem! want uw Jezus leeft!"

Als Jezus dood was - ja dan - dan was er reden om te treuren en te wenen. Maar nu op deze blijde feestdag de gezanten des Heeren, de oor- en ooggetuigen van het Paalwonder, het u toeroepen: "Jezus, Hij leeft", nu is er wel honderdmaal meer reden, dat uw geest levendig wordt, dan toen Jakob de boodschap ontving, dat zijn zoon Jozef nog leefde en heerser was in Egypteland.

Voor u, onbekeerde, is er reden, zijn er ernstige redenen om te treuren en te wenen.

Mag ik u eens enige van die redenen noemen?

De eerste reden is wel, dat u nog dood zijt in zonde en misdaden; van u kan nog niet gezegd worden, wat de Apostel van zichzelf en van de Efeziërs kon zeggen (Efëze 2: 4, 5): "Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde waarmede Hij ons liefgehad heeft - heeft ons mede levend gemaakt met Christus.

Zeker leeft u ook, maar dood is ook leven, want het is een leven der ontbinding. Zie maar een tak, die van de levende boom is gesneden; in die tak is leven, die tak verandert voortdurend. Zijn bladeren verleppe, verkleuren, worden geel, vallen af, verschrompelen, worden stof, enz. Dat is nu het leven des doods, het gaat altijd dieper de dood in. Zo is het nu ook met u, onbekeerde mens, ook u leeft, maar het is een leven der ontbinding. U gaat altijd verder van God af, altijd dieper de zonde in, altijd gevoellozer, vijandiger, onverschilliger, dieper de dood in, totdat u door de lichamelijke dood uiteenvalt, en dan gaat uw lichaam de groeve der vertering in, en uw ziel naar de hel, om straks weer verenigd in de eeuwige dood te verzinken, en altijd dieper te verzinken.

Is dat niet vreselijk?! En wat nu het schrikkelijkste is, dat is, dat u daar nu niets van voelt, dat ge u daar niets van aantrekt, daar is u nu blind, besefloos voor. - Dat is nu uw doodstaat.

Zo bent u nu beladen met een last van schuld en zonden, maar daar voelt u niets van, dat laat u koud, daar sluit u uw ogen voor, en leeft maar blij en gerust voort, alsof u geen schuld bij God had. - Moet dat niet verkeerd uitlopen? Het wraakzwaard des Heeren hangt als aan een verzengde draad boven uw hoofd; voorwaar weer een reden voor u om te treuren en te wenen. Maar ook daar treurt u niet over. "God doet geen goed en Hij doet geen kwaad" - misschien spreekt u deze lelijke woorden niet uit, maar wel blijkt uit heel uw leven, dat u deze gedachte is toegedaan.

U zal, wie weet hoe spoedig, moeten verschijnen voor de Alwetende, onomkoopbare Rechter van hemel en aarde. Daar zult u aangeklaagd staan, als een verbreker van Gods verbond, een verwoester van Gods beeld, een overtreder van Gods Wetten, kortom als een mens, die nooit anders deed dan God, uw Weldoener tergen met zonden van bedrijf en van nalatigheid. En u leeft, alsof u hier eeuwig zult blijven, alsof het u niet is gezet te sterven, en daarna het oordeel.

En, om maar niet meer te zeggen, een ontzaggelijke en rampzalige eeuwigheid wacht u -

een verblijf in de buitenste duisternis, waar weningen zullen zijn en knersing der tanden, in het gehenna der duivelen, in het helse vuur, waar uw worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust - en toch leeft u maar vrolijk voort, daarmee bewijzende, dat u er niets van gelooft.

O ja, treuren doet u wel, over veel weent u: over goud en goed, over vrouw en kind, over eer en aanzien, misschien wel over de kerk en de Staat; 't kan zijn, dat u zelfs om de hemel treurt. Maar over de dingen, waarover, Jezus' volgelingen treurden en weenden, over uw schuld en zonde treurde u nooit; om God en Christus was u nog nooit bekommerd.

Zie wereld, dat is uw ongeluk. - Och, geve de Heere dat u daarover eens leerde rouwklagen, dat u uw ziel leerde hullen in het boetekleed.

Vraagt u: *of dat nog zou kunnen?*

Wij antwoorden: "ja", want Jezus, Hij leeft! Hij is rijk in barmhartigheid, en beschikt over Goddelijke almacht. O, valt Hem nog te voet, smeekt Hem om genade, ten leven. Ach, dat God u door Zijn Geest daartoe mocht bewerken tot Zijn eer, en uw eeuwige behoudenis, dat is onze hartelijke wens en bede!

Dood, en altijd dieper de dood in, dat was u en zo ging het ook u eertijds, kleine in de genade! Toen treurde en weende u ook wel, maar altijd over dingen, die geen wezen hadden. Toen is er de Heere aan te pas gekomen, en bent u uit die geestelijke dood opgewekt, door diezelfde kracht, die in Christus werkte, als Hij door God werd opgewekt. En toen, wonder! toen bent u over uw doodstaat gaan wenen en treuren. Als de Heere onze doodstaat opheft, dan gaan wij onze doodstaat pas gevoelen; dan begint die grote schuld ons te drukken; dan komt er dat treuren over het Godsgemis, over de beledigingen en het onrecht, dat wij de Heere aandeden. Wat een onmetelijk groot voorrecht is u, die hier kennis aan heeft, dan toch te beurt gevallen.

Nu mogen wij u van Godswege toeroepen: "Jezus, Hij leeft, Hij heeft ook uw schuld geboet, uw zonden verzoend, Hij is ook uw dood gestorven, en heeft ook voor u het leven en de onverderfelijkheid' aan het licht gebracht. Mocht u dat nu eens geloven, treurende en wenende ziel, dan zou u kunnen zingen (Psalm 30: 8):

*Gij hebt mijn weeklacht en geschrei
Veranderd in een blijde rei;
Mijn zak ontbonden, en mij weér
Met vreugd omgord, opdat mijn eer
Niet zwijg'; zo klimt Uw lof naar boven.
Mijn God! U zal ik eeuwig loven.*

Ja, zo zou u nu mogen en kunnen zingen, als het ongeloof u de mond niet snoerde. Wat is dan toch dat ongeloof een zielsschadelijk en God ontrend iets. Kind, dat u dat monster mocht leren haten en schuwen, meer dan elke andere zonde. Want het ongeloof berooft u van uw troost, van uw blijdschap, soms wel van uw levenslust. En het maakt God - die getrouwe Ontfermer - tot een leugenaar; het stelt Jezus tot een smaad, en het verklaart Gods knechten tot 'verdichters van gelijkenissen' en predikers van fabelen.

Kind, merk eens op: toen de herleefde Jezus Zijn discipelen weer ontmoette zou men verwacht hebben, dat Hij hen eerst eens onderhanden zou genomen hebben, vanwege hun treurig gedrag, nietwaar? Toch leest u daar niets van. Hij zei niet tot Petrus: "Wat hebt u

Mij schandelijk verloochend" en tot de ander: "Lafaard, om Mij in Mijn nood alleen te laten" - geen woord daarvan - Hij vergeeft menigvuldig en verwijt niet. Ja toch, het ongeloof. Lees maar het vervolg van onze tekst.

Eerst kwam Maria Magdalena tot die treurenden en wenenden, maar zij geloofden haar niet. Toen kwamen de Emmaüsgangers, en vertelden hun ervaring, en ook die geloofden zij niet. Toen kwam Jezus Zelf in het midden en - Hij verweet hun ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden, degenen die Hem gezien hadden, nadat Hij opgestaan was.

Ik weet ook wel, volk, dat "gelooven op gezag" behoort bij de Neo-gereformeerden thuis. Toch waarschuw ik u, om niet met het ongeloof te heulen. Leer uw ongelovigheid voor God belijden en betreuren; zeg Hem, dat u zo ongelukkig zijt, dat u niet eens de heilswaarheden tot uw troost kunt geloven. En smee Hem om de Geest des geloofs, opdat ge u mocht verblijden in en vanwege de opgewekte Christus.

Wel volk, even gelukkig bent u als Maria Magdalena. U bent ook een oor- en ooggetuige van de opgestane, van de levende Jezus. O nee, niet op dezelfde wijze; zij mocht Jezus zien met haar natuurlijke ogen, en horen met haar natuurlijke oren; u mocht Hem horen en zien met het oor en oog des geloofs. Maar daarom is u toch niet minder bevoorrecht en niet minder gelukkig dan zij. Volk, mocht dat onmetelijke voorrecht uw ziel verblijden, en dat die blijdschap des Heeren uw sterkte mocht zijn, in leven en sterven.

Maar nu rust ook op u de dure roeping om het Paaswonder alom te verkondigen. Wij weten wel, dat niet elk oor- en ooggetuige van dit wonder een roeping heeft, om dit wonder te prediken als herder en leraar; zo'n roeping had zekerlijk Maria Magdalena niet. "Dat de vrouwen in de gemeente zwijgen", zegt de Apostel Paulus. - Maar buiten-ambtelijk rust de plicht op iedere begenadigde. "Dit volk heb ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen." En "Gij zijt Mijn getuigen", zegt de Heere tot ieder van Zijn kinderen.

De Heere Jezus wil, dat u Zijn lof vertelt door handel en wandel, door woord en daad. En dat u dat zou doen tot eer van de Heere, en tot heil van uw naasten, en tot stichting van uw ziel.

Mag ik nu eens vragen: "Hoe kwijt ge u van die roeping?" Geef daar eens een antwoord op voor de Heere.

Ach, hoeveel zijn er, die doen als die vrouwen, die aan niemand iets zeggen van het geluk, dat hun te beurt is gevallen, die ook aan niemand iets zeggen van dat heil en die zaligheid, die ook nog door andere, die het missen, te krijgen is. - Zulke zwijgers, foei! is dat uw dank?

Nee, dan deed Magdalena beter. Zeker, de predikers van de levende Jezus vinden dikwijls weinig geloof; zij hebben een zeer zelfverloochenend werk; zij zijn een mikpunt van satan en de wereld, en stuiten dikwijls, zelfs bij Gods volk, op hun ongeloof. Toch zal hun eenmaal het loon eens Profeten geworden, van Hem, Die machtig is overvloediger te doen dan wij van Hem bidden en verwachten, namelijk van Hem, Die zegt: "Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid." AMEN.

Slotzang: Psalm 22: 16.

11. DE DERDE OPENBARING VAN DE HEERE JEZUS AAN ZIJN DISCIPELEN.

Psalm 119:1. Lezen: Joh. 21.

Gebed.

Psalm 30: 5, 6.

Tekst: Joh. 21: 14.

Dit nu was de derde maal dat Jezus Zijn discipelen geopenbaard is, nadat Hij van de doden opgewekt was.

"Voortaan alle de dagen der aarde zullen zaaiïng en oogst. en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht niet ophouden."

Ziehier, geliefde toehoorders, de gedachten der liefde des Heeren, welke Hij aan Noach, als antwoord op zijn offer, laat vernemen. (Gen. 8: 22.)

En hoe getrouw heeft het lieve Wezen deze ordening gehandhaafd tot op de dag van heden toe. Was het koud, het werd weer warm; was het winter, het werd weer zomer; en na de donkere nacht kwam weer de blijde dag. En toch vreest de mens zo dikwijls, dat deze ordening van koude en warmte, van vruchtbare en onvruchtbare tijden, van donkerheid en licht zal ophouden. Laat het maar eens een lange tijd droog weer zijn, dan vreest hij, alsof het nooit meer zal regenen; en omgekeerd: bij langdurige regen vreest hij, dat het nooit droog zal worden. Is het ook zo niet als het in het voorjaar lang koud blijft? Werkelijk, dan lijkt het ons toe, alsof het nooit zomer zal worden. En waarom zo gevreesd, kind? De afwisseling moet komen, want de Heere stelde dit in. "Wij vrezen voor hongersnood", zegt u misschien. Maar toch, de Heere heeft al bijna zesduizend jaar naar dit woord gehandeld; en heeft de Heere niet al die tijd de aarde genoegzaam laten voortbrengen? Waarom dan zo wantrouwend, zo vreesachtig?

Diezelfde afwisseling nu vindt men ook in het leven der genade. Kind van God, ook in uw geestelijk leven volgen blijde dagen op donkere nachten; ook voor uw ziel leert u lente, zomer, herfst en winter; leert u ook avond, nacht, morgen en middag kennen.

Toch willen wij daar niet mee rekenen. Verkeert Gods kind in het licht, dan verwacht het, dat het nooit meer donker zal worden, en verkeert het in het donker, dan vreest het, dan verwacht het, dat het nooit meer licht zal worden, dat het nu altijd in die nacht zal blijven.

En toch, niets is minder waar; maar het is Gods bepaling, dat Zijn volk een afwisselend leven zal hebben, en dat ook bij hen zomer en winter, dag en nacht niet zullen ophouden, totdat zij in zullen gaan in de eeuwige Lichtstad, het nieuwe Jeruzalem, waarvan God gezegd heeft: "Aldaar zal geen nacht zijn."

En vindt die afwisseling van morgen en avond, van nacht en dag plaats in het standelijk leven van Gods volk, ook in het statelijk leven worden die vier jaargetijden, die vier periodes van avond en nacht, van morgen en dag door Gods kinderen doorleefd.

Daarop wilden wij u, naar aanleiding van onze teksthistorie nog met een enkel woord wijzen.

Volgens ons tekstwoord zouden we kunnen schrijven boven hetgeen we nu gaan zeggen:

De derde openbaring des Heeren Jezus aan Zijn discipelen of:

De verschijning des Heeren aan de zee van Tibérias.

In onze tekst is toch sprake van

- 1. Een donkere avond.**
- 2. Een moeitevolle nacht.**
- 3. Een verrassende morgen.**
- 4. Een blijde dag.**

Geve de Heere ons bij de overdenking van deze historie Zijn genade en Geest, opdat het alles uitloope tot Zijn eer en ons heil. Dat zij zo!

Geliefde toehoorders.

Wanneer wij het slot van het voorgaande hoofdstuk lezen, dan schijnt het ons toe, alsof Johannes meende, aan het einde der beschrijving van zijn Evangelie te zijn gekomen. Dat slot toch luidt: "Jezus dan heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek; maar deze zijn geschreven opdat u gelooft dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods; en opdat u gelovende het leven hebt in Zijn naam" (Joh. 20: 30, 31).

Dan legt hij de pen neer. Maar dan wordt Johannes kennelijk door de Heilige Geest gedrongen om de pen weer op te vatten - gelukkig -. Het zou toch jammer wezen als we deze openbaring van Jezus aan Zijn discipelen, die Johannes de derde openbaring noemt, hadden moeten missen.

De Geest des Heeren leidt ons hier in gedachten in het gezelschap van een zevental mannen van verschillende aard en karakter.

Toch passen zij uitstekend bij elkaar; men zou het een model-gezelschap kunnen noemen. Het zij mij vergund u dit zevental even voor te stellen.

Daar is 1. De voorbarige Petrus; dat is de man van het woord; die zorgt dat er wat te praten is.

Dan is er 2. De ongelovige Thomas. Nee, toehoorders. Niet de ongelovige Thomas. Thomas had het heerlijk zaligmakend geloof van de Heere ontvangen. Maar hij was een man, die niet over één nacht ijs ging! Hij waagde zijn ziel niet op "een misschien" - waren er in ons land maar een paar maal honderd duizend meer van zulke Thomassen, er zouden er niet zoveel bedrogen uitkomen voor de eeuwigheid.

Dan was er 3. Nathanaël, de oprechte, de Israëliet zonder bedrog. Die is in het gezelschap nodig om de huichelarij wat tegen te gaan.

Dan waren er 4 en 5. Johannes en Jakobus, die "zonen des donders" werden genoemd. Die horen er ook bij, al zijn gewoonlijk "de zonen der vertroosting" meer bemind. Zij zorgen, dat het er niet al te gemoedelijk naar toegaat,

Dan waren er 6 en 7, twee andere, die hadden geen naam.

Die vindt u onder Jezus' discipelen van heden veel. "Naamloze." Zij zijn geen Petrus of Johannes, geen Martha of Maria. Kind, wat bent u dan? Hoe heet u? Op die vraag kunnen zij geen antwoord geven; zij weten zichzelf geen naam te geven; bij de wereld horen zij niet, en bij Gods volk durven zij zich ook niet rekenen. Is u soms zo'n "naamloze"? Gelukkig, zij waren er vroeger ook, en Johannes rekende ze bij Gods volk; nadrukkelijk zegt hij in vers 2: "En twee andere van Jezus' discipelen."

Welnu, aan dit zevental openbaarde Zich de opgestane Jezus; en de historie van die openbaring is voor ons zeer leerrijk. Luistert eens of u kennis hebt aan hun bevinding.

Er is in onze teksthistorie in de eerste plaats sprake van:

1. Een donkere avond.

Het was toch Werkelijk een donkere avond, die ons zevental doorleefde. Wel waren zij in een lieve eensgezindheid bij elkaar, zij konden elkaar goed verstaan; zij behoeften de gebreken van andere niet lang en breed uit te meten zoals dat helaas zo dikwijls gebeurt. Toch laat het zich denken, dat het gesprek deze avond niet recht wilde vlotten.

Er miste er een in hun midden. En die een, die gemist werd, het is Jezus, hun aller wens en hoop en lust. En wat is een gezelschap waar Jezus wordt gemist? Die zoete Jezus is toch door niets of niemand te vervangen. Is Hij het niet, Die ons heil volmaakt? Brengt Hij niet, waar Hij 'komt, alles mee wat tot stichting nodig is: licht, leven, vrijmoedigheid, eerbied, geloof en liefde? 'Wat zou zelfs de hemel zijn als Jezus er niet was?

U kunt geloven, dat dit gemis door deze discipelen des Heeren terdege gevoeld werd. Dat is nu dikwijls niet zo. Maar ons zevental deed het pijn.

Ach, als zij terug denken aan de avondjes, vóórdát Jezus gestorven was, wat was het toen toch een goede tijd voor hen. Het was toen elke avond bruiloft. Dan werd er een blinde genezen, of een Farizeeër ontdekt, soms wel een dode opgewekt. En dan die zoete woorden van Jezus, die woorden des levens, die zalige onderwijzingen Dat misten zij nu alles.

Zij wachten al of Hij soms nog komt; zij wachten en wachten maar tevergeefs. Jezus komt niet. Wat is de tijd dan toch voor die discipelen veranderd! - toen was het dag, en nu is het "avond"; een "donkere" avond.

Vindt u hier niet treffend uw toestand getekend, kind der genade? Wat een lieve tijd hebt ook u toch gekend. Denk nog eens aan die tijd van uw eerste liefde, die tijd toen ge u aan de Heere overgaf, toen uw keus, om God te vrezen, te lieve en te dienen, zo levendig was. Toen mocht u alle dag en de gehele dag met de Heere handelen en wandelen en wat was dat goed en zoet! Toen zou u niets gedaan hebben, als u niet eerst de Heere gevraagd had; wat was het u toen goed op die verborgen plaatsjes, als u daar uw knieën boog en alles aan de Heere voorlegde en met de Heere overlegde. En als u op uw legersteé aan Hem gedacht in stille nachten, en als dan de Heere zo nabij was, en het was alsof u Hem, en Hij u aan het hart drukte; wat mocht u toen aan Hem uw liefde betuigen, en wat hielp Hij u, en wat onderwees Hij u, wat gaf Hij u raad, wat rustte Zijn oog op u, enz. enz.

En wat een misbaar maakte u als de Heere Zich eens eventjes aan u onttrok, als Hij eens eventjes uw zijde verliet, zodat u niet dadelijk uw hart voor Hem kon uitstorten Ja, toen was het dag! "Dag" in de volle zin des woords.

En hoe gaat het er nu mee? Eerst ging de Heere eens even weg; allengs werden Zijn bezoeken korter en minder. - Toen kreeg u ander bezoek; de zonden staken het hoofd weer op in uw hart; vleselijke lusten, die onzalige fontein begon weer zijn slijk en modder op te werpen.

En nu? Nu is de dag ondergegaan, volk, en nu is het avond, nu is het donker, nu is het een donkere avond, waarin u tevergeefs op Jezus wacht.

En nu vraagt ge u zelf wel af, wat het bij u geweest is? Was het gezicht of bezit? U hebt toen gepraat en gezongen, alsof u bezat, alsof u de zaak deelachtig was, en nu is het weg; wat is het geweest? Dat zal u uit het volgende duidelijk worden. Let maar eens verder op:

Hun besluit, en hoeveel dit verraadt.

"Ik ga vissen", zo klinkt het op eenmaal in hun midden. Natuurlijk is het Petrus, die altijd

haastige Petrus, die dat zegt. Wat blijkt hier toch uit, dat elk kind van God zijn eigen aard en karakter heeft, en na ontvangen genade ook behoudt. "Wij gaan met u" zeggen alle andere, als uit één adem. Uit dat gemeenschappelijk besluit blijken, naar onze bescheiden mening, drie dingen.

1. Dat zij honger kregen. Vroeger zorgde Jezus voor hen, maar nu zelfs de gediensstige Martha's ontbreken nu, en de honger is een scherp zwaard.
2. In de tweede plaats blijkt uit hun besluit, dat zij wachtens moede waren. Het ene uur na het andere verloopt, en van de Heere horen of zien zij niets. Ten slotte overvalt hun de moedeloosheid; van die zaak van "vissers van mensen", waar de Heere hun vroeger over had gesproken, komt toch niets terecht. En daarom: "ik vat mijn oude handwerk maar." weer op, ik ga vissen." En moedeloosheid werkt aanstekelijk; één moedeloze kan wel een heel gezelschap meeslepen in de moedeloosheid, zoals men somtijds op het geloof van een enkele meezeilt.
3. Er blijkt ook uit, dat ons zevental vlijtige mensen waren. Zij kenden goed de uitspraak des Bijbels, dat de luiaard verscheurde klederen zal dragen; en dat die niet werkt, ook niet zal eten. En op de bedelstaf, of van de giften en gaven te leven, stond hun ook niet aan, daar hadden zij te goede handen voor aan het lichaam. En daarom namen zij een kloek besluit: "wij gaan maar weer aan 't vissen."

"Ik ga vissen", ziedaar ook het kloek besluit van die kinderen des Heeren, voor wie de dag is gedaald en die aan de avond komen van de dag hunner zoete troetelingen.

En ook dit besluit verraadt zo veel; het verraadt zo het juiste standpunt wat het in de genade inneemt. Volk, u kunt er uit leren, dat heel dat zoete leven, dat u doorleefd hebt, dat al het aangename, dat u gesmaakt hebt, voortvloeide uit het gezicht en niet uit het bezit. Er is geen rusten in het volbrachte werk van Christus, daarom gaat u aan het werk als de Heere uit het oog is; zo gauw er maar honger komt, dan gaat u "vissen", dan gaat u aan het werk om uw ziel van de hongerdood te redden. Was u de zaak deelachtig, u zou in stilheid en vertrouwen uw sterkte vinden.

"Wie is er onder ulieden die de Heere vreest, die naar de stem Zijns knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft" - dat hij ga vissen? nee, volk! dat zegt Jesaja niet; hij zegt: "dat zulken zouden betrouwen op de naam des Heeren en steunen op zijne God" (Jes. 50: 10).

En dat kunt u nu niet. Als het donker wordt, en de Heere niet komt, dan wordt u onrustig en gaat aan het werk. En met welk gevolg? Dat zullen we horen als wij u in de tweede plaats mogen wijzen op:

2. Een moeitevolle nacht.

Het was werkelijk een moeitevolle nacht, die op die donkere avond volgde. Let maar eens op de vlijt die zij aanwenden. Nauwelijks zijn zij overeengekomen om te gaan vissen, of daar gaan zij al naar het strand, en in het schip, en daar stevenen zij heen op het meer van Genezareth.

Hoe juist kiezen zij de tijd. Men zegt van dat meer van Genezareth, dat het oogverblindend schitterde als de zon op het water scheen; dan was vissen onmogelijk; daarom vist men daar 's nachts. Zo deed dan ook ons zevental, want zij waren bekwame vissers.

Daar werpen zij het net uit; halen op niets. Dan naar een andere plaats gevaren, weer het

net uitgeworpen, opgehaald weer niets. Wel, hoe mocht dat toch komen; vroeger visten zij toch ook zo, juist zoals zij het nu doen, en dan vingen zij, en nu niet?

Nog eens geprobeerd, weer niets. Petrus is zo druk in de weer; hij heeft, er het opperkleed bij afgelegd, maar het helpt alles niets. "In deze nacht", zegt de heilige historieschrijver, "in deze nacht vingen zij niets."

O, wat een moeitevolle nacht beleven deze discipelen; 't is geen wonder, dat zij tenslotte de steven naar huis wenden, en het opgeven; er komt toch niets van terecht.

En wat zijn zij zo toch een treffend leerbeeld voor ons, kinderen des Heeren. Immers, Gods kinderen worden in de Bijbel ook wel vissers genoemd; vissers, die vissen - altijd op geestelijke wijze. Zie maar onder meer Ezechiël 47. Daar wordt van de rivier des Geestes gezegd, dat er zeer veel vis in zal zijn, en dat er plaatsen zullen zijn tot uitspreiding der netten, en dat er aan de oevers vissers zullen staan van Engédi af tot Eneglaïm toe. Nu, u zult begrijpen, dat dit alles geestelijk verstaan moet worden.

U zult dan misschien vragen: *waarin Gods volk hun netten spreiden?*

Welnu, volk, Gods huis, de tent der samenkomst is zo'n plaats, waar Gods volk gaarne vist, onder de prediking des woords. Zij werpen hun net in hun bidvertrek; ook wel onder het lezen van goede boeken; en wel op het gezelschap van Gods kinderen; ja, waar spreidt Gods lieve volk hun net al niet uit? Zij vissen aan alle wateren. En menig geestelijk visje hebben zij al wel gevangen. Dan eens een bewogen geest, een verbroken hart, een versje, een woordje, dat hun ziel verkwikte, een lichtstraal, een gebedje, een zucht. En dat is o zo zoet en verrukkelijk.

Maar, zal het wél zijn, dan komt er toch eens een tijd, een donkere nacht, dat zij niets vangen. Dat is een bittere teleurstelling. Overal te vissen waar - en juist zo te vissen als men vroeger viste, en dan niets te vangen.

Gaat het u ook zo, kind? Wat hebt u vroeger een zegen gehad onder de bediening des woords; het was soms alsof de leraar alleen voor u preekte, en nu, in deze nacht niets.. En wat een zielsverkwikking als u in de eenzaamheid uw hart mocht uitstorten voor de Heere; en in het onderzoek van Gods Woord; en op, het gezelschap, en in uw goede boeken en nu niets; 't is alsof er geen vis meer zit! Geen zielsverkwikking schiet er meer voor u over.

Is het zo niet? Ja, weet u wat u in deze nacht vangt? Een veroordeeld hart; een onstuimig gemoed; het ongenoegen Gods; een beschuldigend geweten; misschien wel een vloekende Wet; misschien wel een vonnis des doods; een vertoornd Rechter en een gesloten hemel.

En zo is het werkelijk een moeitevolle nacht, die uw ziel tegenwoordig doorleeft; een nacht, waarin u door al uw pogen en wroeten en werken hoe langer hoe dieper in de ellende komt.

Kent u deze nacht niet, kind van God? O! hoe moeitevol is hij; en toch is hij zo noodzakelijk, zal uw ziel ooit in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods komen. "Ik doe een afgesneden zaak op aarde" zegt de Heere. God laat u dood werken, en brengt u met alles in de dood. Maar Hij doet dat niet om u in dat donker, in die moeite, in die dood te laten, o nee! hoe donker thans voor u ook Gods weg moge wezen, houd moed, volk! wat uw Heilzon is aan het dagen.

Laat ons maar verder zien hoe deze moeitevolle nacht opgevolgd werd door

3. Een verrassende morgen.

Slaan wij maar beurtelings de blik op de ontmoeting van ons zevental en de ervaring van Gods volk.

Het eerste, wat de discipelen na deze donkere nacht vernemen, is: *Jezus' uitlokkende vraag*.

"Kinderkens, hebt u niet 'enige toespijs?" zo roept hun, bij hun aankomst, een vreemdeling toe, die aan de oever der zee wandelt. Hoe vriendelijk en uitlokkend klinkt deze vraag; het is alsof die onbekende hun in de gelegenheid wil stellen om hun hart eens te luchten.

En het moet gezegd, zo doet de Heere nog; nog altijd is Zijn toelag om Zijn kinderen uit te lokken, om hun hart voor Hem uit te storten, om hun noden en behoeften eens aan Hem te openbaren. En wat is dat zoet, als de Heere onze ziel zo eens uithaalt; als Hij eens zegt tegen Zijn bruid: "Mijne duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene ener steile plaats - toon Mij uw gedaante, doe Mij uwe stem horen, want uwe stem is zoet en uwe gedaante is lieflijk" (Hoog 1. 2: 14).

Volk, dat kunt u nu niet geloven, en toch is het waar, dat de Heere Zijn volk zo graag hoort bidden. Niet alsof wij de Heere daardoor wat toe zouden brengen, Hij heeft van ons niets nodig. Denk ook niet, dat de Heere er iets wijzer van wordt; de Heere weet veel beter dan wij zelf, hoe arm, leeg, ellendig, schuldig en slecht wij zijn, en dat wij van Hem alles nodig hebben; dat Hij ons alles moet geven, of wij komen om van gebrek.

Waarom de Heere ons dan zo graag hoort bidden? Wel, volk, onze Catechismus zegt het zo mooi (Antw. 116): "'t Is het voornaamste stuk der dankbaarheid" zegt onze Heidelberger. Dus die het meeste bij de Heere bedelt, die het meeste van Hem kan gebruiken, die is de dankbaarste. - Dat' is heel wat anders dan de zogenaamde dankbaarheid van die Farizeeërs en Zondags-christenen.

"Hebt u niet enige toespijs?" Hij vraagt niet of zij brood hebben, maar naar "toespijs." "Het brood", dat is die lieve Heere, die daar op het strand wandelt, Zelve. Hij is het Brood des levens, en Hem misten zij nog, dus hadden zij geen brood.

En let nu eens op: *hun kort antwoord*.

Zij antwoordden Hem: "Neen." Geliefde toehoorders, het wil mij toeschijnen, dat dit antwoord, op de vriendelijke vraag van de onbekende, een beetje bits klinkt. "Neen." Ik vermoed ernstig, dat ons zevental wel een beetje gemelijk was, na hun moeitevolle nacht. En dan, zij moeten met dat antwoord hun armoede bloot leggen; en dat doet de mens ook nog niet zo graag. En toch moesten zij een antwoord geven, daarom dat korte en krachtige, en ook alles zeggende "neen." En vergeet dan niet, dat zij niet wisten, dat zij het tegen de Heere zeiden; hun ogen werden gehouden, dat zij Hem niet herkenden.

Daaruit zien wij nu, dat men al in onderhandeling met Jezus kan zijn, zonder dat men er nog het minste erg in heeft.

En zo zijn er wat een zielen onder Gods kleinen, die wel degelijk met Jezus in aanraking kwamen; die al wel met Hem in onderhandeling waren; die al hun hart voor Hem uitstortten. Ja, met de Emmausgangers, al een heel eind weegs gegaan zijn; ja, al wel met Hem gegeten en gedronken hebben, en toch menen, dat Jezus nog nooit naar hen omzag.

En leer hier ook eens uit, dat het de Heere niet te doen is, dat u Hem overlaadt met eretiteln, of betuiging van uw liefde, of dat u Hem eens vertellen zult hoe rijk u zijt, enz. Nee, volk, maar de Heere dwingt u juist om uw hele armoede bloot te leggen, en dat

behoeft u niet met zoveel woorden te doen; enkel hoeft u maar te zeggen op Jezus' vraag: "Neen, Heere, ik heb geen toespijs meer, ik heb geen gebroken hart, ik heb geen gebed, ik heb geen zucht meer over gehouden."

En let nu eens verder op: *Jezus' onderwijs*.

Werpt het net aan de rechterzijde van het schip, en zo voegt de Onbekende op het strand er belovend aan toe, en u zult vinden.

Hoe moet hun visserswijsheid hier toch wel geprotesteerd hebben. "Het net werpen aan de andere zijde van het schip", is daar dan verschil in, of wij het stuurboord of bakboord spreiden?

Maar druist zo ons vleselijk verstand, onze eigen wijsheid niet altijd in tegen de leer van vrije genade? Wat heeft ons verdorven verstand niet een protest tegen de leerstukken onzer dierbare gereformeerde leer!

Wat een protest heeft ons verstand tegen het leerstuk der verkiezing, dat God van eeuwigheid vrijmachtig bepaald heeft wie er al, en wie er niet zullen zalig worden!

Wat een protest heeft ons dwaas verstand tegen het leerstuk der genadige rechtvaardiging, alleen door het geloof in een gestorven en opgewekte Christus!

Wat een aanmerkingen heeft de mens op de leer van "zaligheid om niet!" Ik zal hier maar niet zeggen wat de mens er al tegen inbrengt, hoe er zijn gemoed tegen opbruist.

Het is zo'n klein verschil, waarom gij, afgebroken en afgetobde en uitgewerkte ziel, niet vangt. U moet het net aan de andere zijde werpen. Tot hiertoe viste u altijd in een verbroken werkverbond; u moet uw net spreiden door het geloof in het genadeverbond; u moet vissen in Jezus' volbrachte werk, en u zult vinden! dat durven wij u beloven. De vraag is niet alleen: "wat doet u?" en "hoe doet u het?" maar "uit welk beginsel bent u werkzaam?"

Wat een voorrecht, dat de Heere aan Zijn discipelen niet maar raad geeft, of hun maar alleen beveelt, maar dat Hij dat doet als machthebbende. Was dat niet waar, ons zevental vissers zou niet gedaan hebben wat die vreemdeling zei. Maar als Jezus zo iets zegt, als Hij dat beveelt als machthebbende, dan gebeurt het. "Geen ding geschiedt er ooit gewisser, dan 't hoog bevel van 's Heeren mond", dan maakt Hij ons verstand te niet. Zo was het ook hier bij ons zevental; zij deden zwijgend wat de hun onbekende Jezus hun beval.

En let nu eens op: *Het gevolg*.

153 grote vissen, zodat zij het net niet konden optrekken, maar naar het land moesten slepen.

Wel, toehoorders, is het nu ook zo niet met de geestelijke visserij? Waar toch de ziel, op Gods bevel, het net werpt in het genadeverbond of in Jezus' volbrachte werk, daar vindt de ziel toch alles, wat zij bij zichzelf of elders tevergeefs gezocht heeft.

Volk, in het volbrachte werk van Christus, daar vangt u een met Jezus' bloed getekende kwitantie voor uw grote schuld; daar vangt u het recht ten eeuwigen leven; daar vindt u de gunst des hemels, een verbroken hart, een volkomen lof- en dankoffer; ja, wat alles zegt, daar vindt u de Heere Zelve! Hoor maar wat de discipel der liefde tot 'Petrus zegt: "Het is de Heere!"

En als Petrus dat hoort ... plons! daar ligt hij al in de zee om vlug bij zijn Jezus te komen.

En het was morgenstond, als zij aan land kwamen, zegt de tekst; het donker was door het licht verdreven, de moeitevolle nacht was voorbij, nu rees de zon op.

Zo is het in de genade ook. Als we Jezus vinden, dan is de nacht voorbij, dan is het licht

opgegaan. Immers, Hij is het Licht. Jezus Zelf is de Zon der gerechtigheid. Daarom, als we Hem vinden, dan is het een eeuwig dierbare en verrassende morgenstond. En op die verrassende morgenstond volgt, en ziedaar onze slotgedachte,

4. Een blijde dag.

Werkelijk, geliefden, in de natuur volgen op de donkerste nachten wel eens de helderste en lieflijkste dagen. Zo is het ook in de genade; op de donkerste nachten volgen wel de aangenaamste dagen; op de bangste toestanden volgen wel de heerlijkste uitredingen. Zo ging het ook hier ons zevental. Daar willen wij nu nog wat van zeggen.

Maar zingen wij vooraf Psalm 40: 1, 2.

Waar de discipelen toch aan land komen, met de vurige Petrus voorop, daar ziet hun oog een volledige maaltijd - brood en vis en een kolenvuur, waarop de maaltijd is toeberaid. Geliefde toehoorders, wèl, een bewijs, dat de Heere van alles voorzien is, en onze toespis niet nodig heeft. Hij kon zeggen: "Zo Mij hongerde, Ik zoude het u niet zeggen, want Mijne is de wereld en hare volheid" (Psalm 50: 12). Maar waar hij van hen niets nodig heeft, daar heeft Hij alles voor hen, een geheel bereide en overvloedige maaltijd.

En is dat niet altijd zo, ook in de genade? Waar de Zon der gerechtigheid in onze ziel opgaat, daar komen ook wij aan wal. Daar krijgen we vaste grond onder de voeten. En daar mogen we die overvloedige maaltijd aanschouwen, dat volop, dat er in het Drieëinig Goddelijk Wezen is voor Zijn ellendig en hongerig volk. Ja, daar zien we hoe de Heere voor ons een maaltijd bereid heeft van reine wijn en vette vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn. Daar zien we hoe die zoete Jezus Zelf door de Vader is toeberaid tot een zielepis voor Zijn hongerig volk, op de kolen vuur van Gods ontzaggelijke toorn.

En nu mogen de discipelen ook de Heere onthalen. *Zij mogen Hem brengen van de vissen die zij nu gevangen hebben.* Nu het maar niet meer gaat om zalig te worden. Van onze zoenoffers en beweegoffers wil de Heere niets weten. Wij behoeven Hem niet te bewegen, want Hij is met ons lot al van eeuwigheid in Zichzelf bewogen geweest; bij Hem met beweegoffers aan te komen, dat is voor Jezus een belediging, daar Hij uit vrije ontferming, al van eeuwigheid, met Zijn hart is Borg geworden. En van onze zoenoffers wil de Heere ook niet weten, daar Hij een volkomen verzoening heeft aangebracht. Alleen ons dankoffertje, dat is Hem aangenaam; dat moet Hij ons dan nog eerst geven, anders hebben we ook dát niet.

Neen, volk, al de offers, die u wilt brengen om de Heere in gunst voor u te stemmen, al de offers die u brengt op hoop, dat u dan zalig zult worden, zijn afgekeurd, zijn een stank in Zijn neus. Maar wel mogen we Hem de blijken geven van onze liefde en hoogachting en dankbaarheid, omdat Hij ons uit genade gezaligd heeft. "Mijn God, U zal ik loven, omdat u het gedaan hebt", zegt de dichter.

En hoor nu eens de lieflijke nodiging. "Komt herwaarts, houdt het middagmaal." Tegen de goddelozen zegt Jezus: "Gaaf weg van Mij"; tegen Zijn volk zegt Hij: "Komt herwaarts."

De breuk tussen Hem en de goddelozen wordt altijd groter; bij hun sterven, in het gericht en tot in alle eeuwigheid zegt Hij tot de goddelozen: "Gaaf weg van mij"; die doemt Hij in de hel. Maar Zijn lievelingen moeten hoe langer hoe dichter bij Hem komen; de afstand tussen hen wordt gedurig kleiner; hoe langer hoe inniger worden wij met Hem verenigd.

"Houdt het middagmaal", zegt de Heere. Avond was het, als zij gingen vissen. Nacht, als zij niets vingen. Morgenstond, als zij weer aan wal kwamen, en nu is het middag. En wat een heerlijke, wat een zielroerende uitnodiging is het, die tot de discipelen kwam. Wat baat het of er al een maaltijd is aangericht, als wij niet genodigd worden? Maar Jezus richtte de maaltijd aan, en Hij nodigt Zijn lievelingen, zeggende: "Komt herwaarts, houdt het middagmaal."

Maar zo doet Hij nog. Zoals gezegd: Hij bereidde ook voor al Zijn uitverkorenen een maaltijd heel het zalig hemelleven wordt bij een maaltijd vergeleken. Nu zendt Hij ook nodigers, dat zijn de leraren, die moeten in Zijn naam nodigen, om te komen tot de maaltijd. Maar Zijn gunstelingen krijgen een extra nodiging, die krijgen bij de uitwendige nodiging van Zijn dienstknechten nog een inwendige uitnodiging van Jezus Zelf.

"Wie is slecht", zegt Hij in Spr. 9: 4: "Wie is slecht, hij kere zich herwaarts; en tot de verstandeloze zegt Hij: Kom. eet van Mijn brood, en drink van de wijn, die Ik gemengd heb." Wel, volk! wat een eer! wat een gunst! van de Heere Zelf genodigd te worden tot de maaltijd, die de Heere Zelf bereid heeft!

En merk nu eens op: *Wat zij smaken.*

"Jezus dan nam het brood en gaf het hun, en de vis desgelijks", zegt ons tekstverhaal.

Volk, zie ze daar eens zitten, ons zevental, nee, nu is het een achttal, nu is Hij er bij, die zoete Jezus, nu is er de Opperherder bij.

En wat een genade schittert hier aan die tafel. Denk nog eens hoe zij het er afgebracht hebben, die bollebozen, denk nog eens aan de verloochening van Petrus, en hoe zij Hem allen verlaten hebben, niet één uurtje met Hem konden waken. - Wat is dat toch een onmetelijk voorrecht, dat Jezus nooit vraagt, omtrent Zijn lievelingen, wat zij verdienen, wat zij zich hebben waardig gemaakt, enkel maar wat zij nodig hebben, en wat Hij hun uit vrije ontferming geven wil.

(Kinderen Gods, kleinen en vergevorderden, houdt daar nu eens rekening mee als u weer ten Avondmaal genodigd wordt. Mozes die vraagt: "Wat hebt u verdiend?" Onze zoete Jezus vraagt: "Mijn lieveling, wat hebt u nodig? Wat wilt u dat Ik u doen zal?")

Die dierbare Jezus, Hij gunt het Zijn kinderen zo. "Eet nu maar het vette en drink het zoete" zegt Hij. "Komt" zegt Hij tegen Zijn gevallen Petrussen en Zijn ongelovige Thomassen, "smaakt en zie, dat de Heere goed is".

En wie is in staat om de zielservaring te schetsen, die de discipelen toen ondervonden, toen zij daar met Jezus aanzaten. Ik weet het niet, maar ik denk, dat er niet veel gegeten is, want de tegenwoordigheid van Jezus, met Hem te mogen aanzitten, dat is zó zielsverzadigend, dan geniet onze ziel zo'n zalige weelde, dat men er geen brood en geen vis bij nodig heeft.

En dat is nu nog maar op het strand der zee, dat is nu nog maar "voorsmaak", maar wat zal het dan zijn, als de zee er niet meer is (Openb. 21: 1), als we daar boven zullen aanzitten aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Volk, dan gaan we van moedeloosheid nooit meer vissen, dan altijd aanzitten met Abraham, Izak en Jakob, ja, met al de gezaligden, en dan eeuwig de weelde te genieten van de nabijheid en zoete gunst van God en Christus! Nee, toehoorders, ik zal niet trachten in woorden weer te geven wat dáár door Gods lievelingen tot in alle eeuwigheid zal genoten worden.

Het wil mij, met andere voorkomen, dat deze maaltijd voor Jezus' discipelen ook een zinnebeeld was van hetgeen hun in Jezus' dienst te wachten stond. Immers, reeds vroeger heeft de Heere deze mannen geroepen met een bijzondere roeping, en gezegd, dat Hij hun

vissers van mensen zou maken. Zij moesten het net des Evangelies werpen, door hun prediking, in de onbetrouwbare volkerenzee; die volkeren- zee, die zo licht beroerd wordt door allerlei wind van lering, en opruijrij van volksverleiders. En als zij dat dan doen zouden, als zij in die zee zouden vissen naar mensen, dan zouden zij ook zulke moeilijke tijden, zulke donkere nachten beleven; nachten, waarin zij ijverig zouden vissen, en niet zouden vangen. Zie, dat voorspelde hun de moeitevolle nacht, die zij pas doorleefd hadden. Maar ook dán zou de Heere tot hen komen; Hij zou zorgen, dat de vissen als vanzelf tot hen zouden komen en van hun aas eten, of in hun net zich zouden verwarren. En hoe groot hun vangst ook zou zijn, al zouden er in één trek 153, nee, drie duizend vissen in hun net zijn, dan zou die lieve Heere, evenals hier. Zorgen, dat het net Zijns woords niet zou scheuren.

En eenmaal zou het net opgetrokken worden op de oever der eeuwigheid, en dan zouden zij pas zien hoe rijk hun vangst zou zijn, en dan zouden zij tot in alle eeuwigheid met Jezus aanzitten aan de hemelse dis, om in Zijn gemeenschap uit te rusten van de vermoeienissen aan het ambt verbonden.

Wat een heilrijke les, en welk een grote bemoediging en welk een zoete troost bevatte dan deze derde openbaring des Heeren Jezus voor Zijn discipelen. Wat zullen zij nog menigmaal, in hun volgend leven, aan deze stonde gedacht hebben; wat een kracht ten strijde zullen zij er uit geput hebben.

Maar dan is deze "derde openbaring" toch ook een bron van onderwijs en troost voor al Gods knechten, ook voor ons, op wie het einde der eeuwen is gekomen. Ook wij zijn vissers van mensen, door de Heere gemaakt. Ook wij spreiden het net des Evangelies. Zeker, wij weten wel eens iets gevangen te hebben; maar ach, voor hoeveel predikers is heel hun ambtelijke loopbaan als één nacht, waarin zij niets of niemand vingen. En de tijd, die wij nu beleven, nu, dat lijkt wel geheel en al op de nacht uit deze derde openbaring des Heeren - ach, in deze nacht vangen wij niets. Waar hoort men nu nog eens van bekering? Waar wordt er nog eens een geestelijk dode opgewekt? Waar slaat er nog eens een tollenaar op de borst? Waar zinkt er nog eens een Magdalena schreiend aan Jezus' voeten?

Wel lieve, men kan in onze dagen vis scheppen met het schepnet, maar het is vis die stinkt van godsdienst zonder God; het is vis, die dood is, die met de stroom afdrijft; vissen, maar die nooit een maaltijd, nooit een verkwikking zullen zijn, voor Jezus niet; en voor Zijn kerk niet; het is vis, die met de stroom des doods afdrijft naar een eeuwig verderf.

Wel, volk der genade, in welke tijd leeft u nu?

Er zijn er, die leven in de dag der zoete troeteling, die wij u schetsten. Is dat bij u zo? Van harte zij het u gegund, geniet het goede ten dage van uw voorspoed.

Maar bij velen is het avond. De dag is gedaald en de Heere is weg. Dat is pijnlijk, volk. En nu komt het openbaar wat het geweest is; bezit u nu de zaak? Is er dat rusten op Jezus' volbracht werk? Of is het nog vissen?

Voor weer andere is het de nacht, waarin zij niets vangen. Ik zou haast zeggen, dat daar het merendeel van Gods volk gelegerd is; het eerste is op, en Jezus weg, en het is alsof er geen visje voor uw ziel meer te vangen is. Waar mag de genade van de oude tijd toch wezen? "Och, werd ik derwaarts weer geleid", zingt misschien uw ziel.

Volk, straks gaat de Heilzon op, straks wordt u uit een ander beginsel werkzaam; dan leert u putten uit Jezus' volbracht werk, en dan is het morgen, de morgen van een dag die nooit meer ondergaat. Wel nog wolken van donkerheid, maar achter die wolken - Jezus! Wel volk, als straks het net wordt opgehaald, dan zullen we openbaar komen als te behoren tot hen, die de Heere, uit vrije ontferming, in Zijn net heeft gevangen, tot Zijn eer, en onze eeuwige zaligheid.

Dan is het voor u nacht, arme wereldling! Nu wandelt u in het licht, maar dan wordt uw lamp uitgeblust in zwarte duisternis, en dan blijft het voor u eeuwig nacht! tenzij, dat ge u nog mocht bekeren.

O mens, val dan Jezus nog te voet! Vertoeft daar, waar het net des Evangelies nog wordt gespreid, en bidt God of u het voorrecht mocht hebben om in dat net te worden gevangen, tot uw eeuwig behoud! AMEN.

Slotzang: Psalm 138: 3.

12. DE MAJESTUEUZE EN HEILRIJKE VERHOGING VAN VORST MESSIAS.

Zingen: Psalm 47:3.

Lezen: Handelingen 1.

Zingen: Psalm 24: 4, 5.

Tekst: Psalm 68: 19.

"Gij zijt opgevaren in de hoogte; u hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; u hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen."

Geliefde toehoorders!

Wanneer we ons, op de 40ste dag na Jezus' opstanding uit de doden, in de gedachte verplaatsen aan de voet van de Olijfberg, dan zien we daar het elftal discipelen van Jezus' komen. Zij kwamen daar op hoog bevel; de Heere zelf had hun bevolen, door middel van de engelen in het lege graf: "Hij gaat u voor naar Galilea, aldaar zult u Hem zien" en de Heere had dit later zelf bevestigd. Toch was het een wonder, dat zij daar kwamen. Hoe toch waren zij gezift geworden als de tarwe, hoe waren zij verstrooid toen hun Herder geslagen was! Er was een ontkomen uit de strik des vogelvangers voor nodig. Ja, het was een Godsdad, zij mochten er de hemel voor danken, dat zij op dit plekje gekomen waren. Trouwens, dat doet de Heere altijd, Hij zorgt altijd, dat Zijn volk op het plekje komt "waar Hij hen bescheiden heeft."

En daar komt de Heere, de opgewekte Christus, hun Heere en Meester! Hij heeft woord gehouden, dat doet Hij altijd. En juist op tijd nauwelijks zijn zij er, dan is Hij er ook. Dat is ook onze ervaring; als wij er zijn waar we wezen moeten, dan is het: "Ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen" (Hoogl. 2: 8).

Toen zijn zij zeker allen voor Hem op de knieën gezonken? Dat zou men zeker verwacht hebben. Toch gebeurde dat niet. Sommigen aanbaden Hem, die bogen zich in heilige verwondering en aanbidding neder voor Hem, met de uitroep: "Dierbare Jezus!" Maar andere twijfelden.

Hoe is het mogelijk, dat zij konden twijfelen! Met zovele gewisse kentekenen was Hij hun toch voorgekomen, 40 dagen lang - en nu nog die twijfel. Dat doet onaangenaam aan! Toch behoeven wij de discipelen daarover niet zo hard te vallen.

Vooreerst was de Heere nog een weinig vèraf, en dan, ach, dat ongeloof; en het is om diegenen, die de discipelen voor lichtgelovigen aanzagen, de mond te stoppen.

Och, kind, we kunnen hieruit leren, wat voorrecht het bezit van het sterke geloof boven het zwak geloof is; en dat men wel werkelijk een gezicht op Jezus kan hebben, zonder het er voor te durven houden. En leer hier ook, hoe de Heere wel alle twijfel bij Zijn kleingelovigen wegneemt, als Hij naderbij komt om de zaken helderder in het licht te stellen.

De Heere toch, Hij kwam naderbij" zegt Mattheus (hfdst. 28: 18) en Hij sprak: "Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde." Hier spreekt Hij over Zijn Midde-laarsmacht. Die macht onderscheidt zich in een macht van recht en een macht van vermogen. Hij heeft het recht en het vermogen om al degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn, te verlossen van de hel en de dood en hun te brengen in de onuitsprekelijke heerlijkheid in het huis van Zijn Vader.

O, discipelen des Heeren! O, volk van God, van alle plaatsen en tijden, welk een troostbron ontspringt hier Uw Jezus heeft alle macht, alle bevoegdheid en kracht om U te helpen, te redden, te troosten, te verlossen van schuld en. Zonden, om U te leiden naar Zijn raad en dan op te nemen in Zijn eeuwige heerlijkheid. Die macht heeft Hij zich verkregen door Zijn heilig leven, smartvol lijden en door Zijn sterven als een gevloekte aan het hout des kruises.

En wat heerlijk, en hoe nodig was het, dat Jezus dit juist - nu zegt tegen Zijn discipelen; zij zullen dat nu pas eens goed nodig krijgen, als Hij zal heengegaan zijn.

Want wie zijn zij in zichzelf, die discipelen? Zwakke, broze rietjes, die van de wind, heen en weder gedreven worden; zij zijn vreesachtige, vaak eigenzinnige en zelfzuchtige schepseltjes. En hoor nu eens welk een opdracht de Heere hen daar, aan de voet van de Olijfberg geeft: "Gaat dan heen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, lerende hen onderhouden alles wat ik u geboden heb(Matth. 28: 19).

Wat een opdracht! En die opdracht komt niet alleen tot het elftal, dat Jezus gevolgd was, maar tot heel de kerk. Die kerk moet er op uit. Dat kan die kerk zelf in haar geheel niet doen, daarom stelt zij de door God geroepen dienaars des Woords aan, en zendt hen uit en onderhoudt hen. Zij nu hebben de volken te onderwijzen. Zij hebben bevel om in de naam des Heeren elk mens te waarschuwen voor zijn verderf, om hem te roepen tot verootmoediging voor de Heere, om hun te bidden zich met God te laten verzoenen. Zij moeten de Christus des Heeren prediken in Zijn noodzakelijkheid, beminnelijkheid, algenoezaamheid en bereidvaardigheid om zondaren te verlossen van het eeuwige verderf. Ja, wij hebben de door schuldbesef getroffen en verslagenen te wijzen op Christus. Wij hebben het der goddelozen aan te zeggen dat het hen kwalijk zal gaan en der rechtvaardigen, dat het hen wel zal gaan.

Letterlijk staat er, dat zij Jood en heiden tot discipelen des Heeren moeten maken en dan dopen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, en hen leren te onderhouden alles wat de Heere hun geboden heeft.

En is nu dat werk zwaar en de tegenstanders velen en machtig, zodat Paulus er van uitroept: "Wie is tot deze dingen bekwaam?" - daar belooft de Heere Jezus Zijn kerk, hier aan de voet van de Olijfberg: "Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld."

En toen Hij dit gezegd had, toen was het. eeuwig gedenkwaardig ogenblik aangebroken, waarop het heerlijk feit plaats greep, wat ons thans in Gods bedehuis doet samen zijn: de *hemelvaart van Christus*. Opmerkelijk is het, hoe ruim en rijk en heerlijk die heugelijke gebeurtenis door de man naar Gods harte is bezongen in zijn Psalmen; hij spreekt er nog ruimer van dan de Evangelisten. Denkt maar eens aan zijn juichkreet uit de 47ste Psalm: "God vaart op met gejuich, de Heere met geklank der bazuin." In Psalm 24 doet Hij ons getuigen zijn van de aankomst, de intocht en het jubelend inhalen door de hemelingen van Christus in de hemel.

En dan de schone Psalm waaruit we voor deze feesture onze tekst kozen. Geen wonder, dat deze Psalm een voorname plaats inneemt onder de voornaamste van Zions lofzangen. Daarin toch wordt bezongen de roem van een held, van een machtig, ja, van een almachtig held; van een held, die God gedoemd en als God geëerd wordt. Het is dan toch duidelijk op Wie de dichter-Profeet het oog heeft - het is op de Christus Gods.

Van Hem getuigt hij, dat de Heere Zich zou opmaken tot de strijd en dat Zijn haters

zouden verstrooid worden" dat ze zouden smelten als was voor het aangezicht des Heeren. En dat zou alles zijn ten bate van Zijn gunstgenoten, die zou Hij uit het Egypte der dienstbaarheid en uit het Basan der zonden verlossen; en een schat van zegeningen doen toekomen; ja, men zou zingen:

*"De buit van 't overwonnen land,
Viel zelfs de vrouwen in de hand,
Schoon niet mee uitgetogen."*

En dat alles tot lof en eer én heerlijkheid van Hem, Die ze zouden loven met diepst ontzag.

En dan meldt Hij de grond, waarop zijn verwachting rust, met de woorden onzer tekst, zeggende: ***'Gij zijt opgevaren in de hoogte;' Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook wederhorigen om bij U te wonen.'***

In onze tekst is sprake van: *De majestueuze en heilrijke verhoging van Vorst Messias*. Dan willen we u, naar de inhoud onzer tekst, bepalen bij:

- 1. Een luisterrijke gebeurtenis,***
- 2. Een treffende overwinning,***
- 3. Een rijke buit,***
- 4. Een heilrijk doel.***

Moge de Heere ons in spreken en horen, door Zijn Heilige Geest, ook in deze waarheid leiden, tot Zijn eer en onze troost. Dat zij zo!

Onze tekst wijst ons in de eerste plaats op:

1. Een luisterrijke gebeurtenis.

"Gij zijt opgevaren in de hoogte", zo toch heet het in de aanhef van onze tekst.

Op wie heeft de dichter hier het oog? Welke Held is het, Wiens roem hij hier bezingt?

Het antwoord op deze vraag moet zijn: Hij is het, die reeds in de raad des vredes, op de eis des Vaders sprak: "Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van mij geschreven. Ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen en Uw wet is in het, midden mijns ingewands" (Psalm 40: 8, 9). Het is die Held, bij Wie God hulpe besteld heeft, volgens Psalm 89: 20.

Vraagt u nog, op Wie de dichter in onze tekst het oog heeft?

Welnu, het is onze dierbare en zoete Heere Jezus, Diezelfde, Die ontvangen is van de Heilige Geest en geboren uit de maagd. Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus gekruist, gestorven en begraven is. Immers, in Efëze 4: 8-10 past de apostel Paulus de woorden van onze tekst op Christus toe, zeggende: "Daarom zegt hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen en heeft de mensen gaven gegeven." Nu dit: Hij is opgevaren, wat is het, dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de benedenste delen der aarde? Die nedergedaald is, is Dezelfde ook die opgevaren is ver boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou."

Hij is opgevaren in de hoogte. Wanneer dat is geschiedt?

De geschiedenis wijst op de veertigste dag na Zijn opstanding. "Als Hij zichzelf 40 dagen

lang vertoond had aan Zijn discipelen, met vele gewisse kentekenen, sprekende met hen van de dingen die het koninkrijk Gods aangaan.' Toen, wij boorden dit reeds, ging Hij met Zijn jongeren naar de Olijfberg, al onderwijzende en bevelende. En toen breidde Hij Zijn handen zegenende uit over Zijn jongeren, en voer Hij omhoog, al hoger en hoger, totdat een wolk Hem onttrok aan de ogen van de Hem nastarende discipelen.

"Gij zijt opgevaren in de hoogte" zegt onze tekst. "In de hoogte", naar de hemel der hemelen, ook wel de derde hemel genoemd, naar het huis van Zijn Vader. Omhoog of in de hoogte, het zegt ook, dat Hij steeg in eer en macht. Immers, Hij is ten hemel gevaren om daar te gaan zitten aan de rechterhand des Vaders, om bekleed te zijn met de hoogste eer en macht. Hij is dus opgevaren in de hoogte in letterlijke en in figuurlijke zin.

En als hier nu staat: Gij zijt opgevaren in de hoogte, dan wijst dat op een daad, door Hemzelf verricht. Hij had de macht en het recht om ten hemel te stijgen en daar de hoogste plaats in te nemen, als een vrucht van Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. Maar soms staat er, dat Hij is "opgenomen" in de heerlijkheid, dan geeft dat te kennen, dat de Vader de Zoon verhoogde, als een goedkeuring op Zijn borgwerk; daarmee hechtte de Vader het zegel Zijner goedkeuring aan datgene, wat Jezus op dit benedenrond verrichtte.

Dit leert de apostel zo heerlijk in zijn brief aan de Filippensen (hfdst. 2: 8 en 9), dat Christus zich vernederd heeft, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood des kruises. En dat God Hem "daarom" uitermate heeft verhoogd en Hem een naam heeft gegeven welke boven alle naam is." Zo ook in Efëze 1, waar de apostel leert, dat God Zijn Christus heeft gezet aan Zijn rechterhand in de hemel, verre boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en alle naam die genaamd wordt niet alleen in deze wereld maar ook in de toekomstige en heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen.

Wat is dat nu een zoete gedachte voor Gods kerk en kind. Onze dierbare Jezus, Die Zichzelf voor ons heeft doodgeliefd aan het vloekhout des kruises, Hij is opgevaren in de hoogte. Hij zit daar aan de rechterhand des Vaders, gelauwerd en gekroond, toegejuicht door al 's Vaders kinderen en knechten. Zalig, driewerf zalig is hij en zij, die nu reeds of die eenmaal, op Gods tijd, de stem zal mogen paren in dat koor van hemelse zangers.

Die verhoging was in het Oude Testament niet alleen voorzeggd, maar ze was ook afgebeeld en wel door de ark des Verbonds, die gedragen door de priesters, te midden van een jubelende menigte opgevoerd werd, ter plaatse, voor haar bestemd. Dan zong men: "God vaart op met gejuich, de Heere met het geklank der bazuinen." Maar dan zag de gelovige zanger veel verder dan die ark, de gelovige Jood zag op het feit van deze dag, op Jezus' hemelvaart, op de verheerlijking van Vorst Messias.

Maar als die ark opgevoerd werd naar de plaats voor haar bestemd, dan was er eerst wat voorafgegaan; als er een triomfator werd gelauwerd, dan moest hij eerst "overwinnaar" zijn. Zo ook onze Heere Jezus. Wat een strijd heeft Hij eerst gestreden eer Hij verhoogd werd. Daar wijst onze tekst op in de tweede plaats: "Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd." Letten we dus in de tweede plaats op:

2. Een treffende overwinning.

"Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd." Het beeld, dat de dichter hier tekent, is dat van een overwinnaar, van een triomfator, die "de gevangenis gevankelijk gevoerd heeft." Dat wil zeggen: dat Hij degenen die in de gevangenis waren, daaruit verlost heeft; het kan

ook verstaan worden, dat Hij degenen die gevangen hielden - dus de gevangenis zelve - gevangen nam, zoals dat vroeger en ook nu nog wel placht te geschieden. Beide deze opvattingen zijn hier waar en van rijke betekenis. Laat ik u dat eens in eenvoudigheid mogen schetsen.

Welnu, geliefde toehoorders, daar is een volk, het zijn heel gewone mensen. Volgens 1 Cor. 1: 26 *zijn 't niet vele wijzen, niet vele edelen, maar het dwaze der wereld, het zwakke en onedele*. Dat volk, het is door de Vader zo geheel vrijmachtig, zo alleen naar Zijn soeverein welbehagen, uitverkoren en voorbestemd tot de eeuwige gelukzaligheid. Hij wil tot in alle eeuwigheid door dat volk gekend, geliefd, genoten en verheerlijkt worden. Dat volk heeft de Vader aan Zijn beminde Zoon Jezus gegeven. Hij heeft Hem over dat volk tot een Hoofd en Koning gezalfd. En dat volk, het wordt door Hem bemind met al de liefde van Zijn goddelijk Middelaarshart.

Dat volk, helaas, het zat in de gevangenis. En wel, in de gevangenis van de satan, van de dood en de hel. En dan in boeien van zonden en ongerechtigheid.

Toehoorders, hebt u met die gevangenis al kennis gemaakt? Of liever: Weet u het, dat u een gevangene van dood, duivel en zonden bent? Zijt u al aan uw gevangen staat ontdekt? En hebt u dat al eens werk bezorgd? Hebt u al eens met uw ketenen leren rammelen aan de troon der genade? Zie, toehoorders, dat zijn zo de eerste zaken, die de Geest des Heeren Gods gunstgenoten leert, dat is het wezenlijk onderscheid tussen de wereld en de aanvankelijk begenadigde.

Maar, zult u vragen, *hoe kwamen zij in die gevangenis?*

Het antwoord moet zijn: Eigen schuld, eigen schuld! ' Onze eerste vader is in de vrijheid geschapen, oorspronkelijk waren er geen banden en geen gevangenis. Maar onze eerste Vader liet zich moed- en vrijwillig banden aanleggen en riep zelfs de hel en de dood tot aanzijn door zijn snode bondsbreuk. En nu zijn, al zijn nakomelingen kinderen der gevangenis, allen zijn wij in de gevangenis van satan, dood en hel gebonden. En daar zouden we tot in alle eeuwigheid in gebleven zijn, in de diepste jammer en ellende.

Maar dit wilde de Heere niet. Een deel, zelfs een groot deel, een schare, die niemand tellen kan, wilde Hij uit die gevangenis verlost en in de vrijheid en heerlijkheid ingeleid hebben. Maar wie zal dat doen? Tot dat werk schoten alle mensen- en engelenkrachten te enenmale tekort. Daarom bestelde Hij hulp bij een Held, bij onze Heere Jezus. Om dat werk te doen, kwam Hij op dit benedenrond en ging Hij een strijd aan met die gevangenis, met die satan, die het geweld des doods had, en met de hel en het verderf, met de wereld en de zonden. En vreselijk was de worsteling. Hoe dodelijk benauwd werd Hij, toen de banden des doods en de angsten der hel, de toorn des Almachtigen en de vloeken van de Ebal Hem aangrepen en op Hem neerdaalden. Toen zweette Hij bloed, toen vond Hij benauwdheid en droefenis. Wond op wond ontving Hij, zodat Hij droop van bloed. Eindelijk, daar valt de laatste slag, Jezus - Hij sneuvelt! Satan, dood en hel, heel de gevangenis juicht. Doch ... te vroeg riep het rijk der duisternis: "Victorie!"

Wel scheen het alsof onze Held zelf in de gevangenis voor eeuwig was omgekomen, maar op die roemruchte, eerste dag der week, bleek het anders. Onze Jezus, Hij was niet "gesneuvelde", dan was het voor eeuwig mis geweest. Maar Hij was geheel vrijwillig gestorven en juist daardoor behaalt Hij de overwinning. Ziet maar op de Paasmorgen, daar verrijst Hij als Overwinnaar. Overziet maar het slagveld - satan's kop vermorzeld de dood zijn prikkels ontnomen, de hel zijn sleutel ontruikt, de verdoemenis gesloten. Satan, dood en hel, heel de gevangenis nam Hij gevangen. En toen voer Jezus op vol eer en werd

de kerker Zijn buit, die voert Hij, om zo te spreken, aan Zijn zegewagen mee.

Dat nu is de troost voor Gods kerk en kind op het Hemelvaartsfeest: Jezus, Hij nam onze gevangenis gevangen en voerde die gevankelijk weg! En nu zijn zij allen, voor wie Hij dat deed, vrij. Zo is er nu geen gevangenis voor degenen die in Christus Jezus zijn! Wie dat zijn? Dat zijn zij, die niet naar het vlees leven, maar naar de Geest.

Dat nu zag de dichter-profeet door het geloof al in de dagen des Ouden Testaments, al duizend jaar voor het werkelijkheid was. Daarom zong hij zo blij: "Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd." Hoe jammer, dat het zo weinig door Gods kinderen verstaan wordt. Maar, dat moet de Heere ons Zelf leren verstaan; en Hij maakt dat ook, op Gods tijd, door Zijn Heilige Geest bekend aan allen voor wie Hij de gevangenis gevankelijk voerde.

Hoe Hij dat doet?

Hij begint met ons eerst aan onze gevangen staat bekend te maken. Dat is pijnlijk, als wij, die ons altijd vrij gewaand hebben, ontdekt worden, dat we gebonden des satans zijn, dat we in een kuil geworpen zijn waarin geen water is, dat we gekluisterd zijn met banden des doods. Dat deed de dichter klagen: "Ik lag gekneld in banden van de dood," (Ps. 116) en: "Banden des doods hadden mij omvangen en beken Belials • verschrikten mij. Banden der hel omringden mij, strikken des doods bejegenden mij" (Ps. 18). Dan is het bidden en smeken om uit die gevangenis bevrijd te worden dan is het: "Voer mij uit mijn gevangenis, tot roem Uws naams die heerlijk is."

Misschien is er hier, onder die dit lezen of horen lezen, wel iemand, die met die boeien en gevangenis kennis maakt. Wat is dat smartelijk! Eerst is er hope op spoedige verlossing, maar als dat dan niet gebeurt, als de Heere de hoop uitstelt, ja, wel afsnijdt, dan wordt het een kwijnen en zuchten: "Ai, hoor naar hen, die in gevang'nis kwijnen."

Kent u daar iets van in meerdere of mindere mate? Wonder toch, waar alle hoop ontvalt, en wij met de hand tekenen, dat het recht is, als God ons voor eeuwig in de gevangenis des doods laat verkwijnen, dan verschijnt die zoete Jezus met de pardonbrief. Daar laat Hij ons zien, dat Hij de gevangenis gevangen nam en daar toont Hij die Ontfermer te zijn

Die gevang'nen vrijheid schenkt

En aan hun ellende denkt.

En wie schetst ons nu de blijdschap van zó'n bevrijde? Wat moet dat toch wel geweest zijn voor die misdadiger, voor Bar-Abbas, die op de dood zat, toen de cipier der gevangenis zijn cel ontsloot, zijn ketenen losmaakte, hem zijn wèl ondertekende pardonbrief toonde, en hem in vrijheid uitliet, en dat zonder enige waardigheid of verdienste van zijn kant, maar alleen, omdat Jezus in zijn plaats was gehangen aan het kruis. Nu, zó en nog duizendmaal heerlijker is het, als de Heere onze ziel uit de gevangenis leidt. Immers voor Bar-Abbas was het voor een luttele tijd, maar voor de door Jezus vrijgemaakte geldt het voor eeuwig. Men zegt, dat Bar-Abbas op de schouders des volks in triomf werd rondgedragen, maar gij, kind van God, wordt straks op engelen-vleugelen de eeuwige heerlijkheid ingedragen.

Doch er is op onze heerlijke Hemelvaartsdag meer te bepeinen. Onze tekst wijst in de derde plaats op:

3. Een rijke buit.

"Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen." Hier wordt gesproken van de

uitstorting des Heiligen Geestes, Die, als een vrucht van Jezus' kruis- en zoenverdiensten, ná Jezus' hemelvaart, in ruimer mate zou uitgestort worden dan in de dagen van het Oude Testament - toen waren het druppelen, na Jezus' hemelvaart zouden het stromen worden; dan zou de derde Persoon met al Zijn heerlijke, geestelijke gaven uitgestort worden van de Vader, door de verheerlijkte Christus.

Daarop ziende, zegt de dichter: "Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen." Hij zinspeelt hier op hetgeen de Vorsten en de Veldheren wel deden en nog wel doen, na een bevochten overwinning. Dan voerden zij een buit mede. Die buit bestond wel uit mensen, die de overwinnaar uit de overwonnenen met zich voerde, opdat zij hem tot lijfeigenen, tot knechten en maagden zouden zijn. Denkt hier maar aan de koning van Babel en aan Daniël en zijn drie vrienden.

Daarom wordt onze tekst ook wel vertolkt door: "Gij hebt gaven genomen van mensen" of "uit de mensen." Die buit bestond ook wel uit schatten van zilver en goud en kostbare klederen en juwelen, uit have en vee, uit spijs en drank, enz. En dan deelde men uit die buit wel geschenken uit aan het volk. Denk maar aan hetgeen David zelf gedaan heeft, na het slaan van de Amelekieten. Daarvan lezen we in 1 Sam. 30: 26, dat hij, toen hij te Ziklag kwam tot de oudsten van Juda en tot zijn vrienden, van de buit zond, zeggende: Zie, daar is een zegen voor ulieden van de buit der vijanden des Heeren.

Op zó'n uitdeling ziet onze vertaling. "Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen." Het kan ook wel zijn, dat de dichter in onze tekst zinspeelt op de uitdeling van de broodkoeken, het stuk vlees en de fles wijn, die hij had laten doen aan liet ganse volk van Israël, ter gelegenheid van het opbrengen der Ark des Verbonds, in de stad Davids, op de berg Sion.

Zo heeft nu ook onze dierbare Heere Jezus gaven genomen. Hij dan, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, heeft de beloften des Heiligen Geestes, dat is, de aan Hem beloofde gaven van de Heilige Geest, de lieflijkheden, die aan Gods rechterhand waren, ontvangen, en die als Hoofd en koning van Zijn kerk genomen, afgezonderd, en naar eis van de staat en de omstandigheden Zijner kerk uitgestort, dat is, uitgedeeld onder de mensen.

Zo is dus Jezus, de Overwinnaar van dood en graf, de Uit deler der menigerlei genade Gods. En zo wordt er door en in Zijn gemeente in het algemeen of in en door ieder levend lid Zijner gemeente, niets ontvangen of genoten, of het is door Hem uitgestort en gegeven. Hij is de Uitdeler, uit Wiens volheid wij ontvangen genade voor genade. En wat is dat nu een voorrecht voor ons, volk des Heeren, dat Hij, onze Jezus, die getrouwe Middelaar, Bezitter en Uitdeler is der gaven en genade. O, als het onze liefste bloedverwant of onze beste vriend eens was, dan konden we geen ogenblik gerust wezen. Want die vandaag uw vriend is, is morgen soms uw grootste vijand, vandaag zouden zij het u geven en morgen liet men u sterven van gebrek. Maar wat een wonder van Gods liefde en wijsheid is het dan, dat het de Heere behaagd heeft, dat in Hem al de volheid wonen zou, en dat Hij Hem stelde tot Uitdeler.

O, kind, nu kan ons hart gerust wezen, dat we ons deel krijgen. Laat haters haten, en nijldigen benijden, wat Hij ons gunt, dat moeten zij lijden.

En ook de Heere Jezus nam een buit van mensen, die Zijn lijfeigenen, Zijn dienstknechten en dienstmaagden zouden zijn. Hij heeft aan Zijn zegewagen heel Zijn kerk met Zich meegevoerd naar de hemel. Natuurlijk niet in eigenlijke zin, maar in de Geest. Daarom kon Paulus getuigen: "Wij zijn met Hem opgevaren, wij zijn met Hem in de hemel gezet."

En van die uitverkorenen heeft Hij sommigen gesteld tot apostelen, sommigen tot profeten, sommigen tot evangelisten, sommigen tot Herders en Leraars en andere tot ouderlingen en behulpzels. Ook zij behoren, volgens Eféze 4: 11, tot de gaven, die Hij aan Zijn gemeente geeft. Wat een zegen! Wat een zegen. Mochten we er eens meer oog en hart voor hebben om het te zien en op te merken.

Maar niet alleen nam Hij gaven uit mensen, maar Hij nam en geeft gaven aan mensen. En waar u vraagt, welke gaven dat zijn?

Daar willen we u in het kort antwoorden: "Het zijn de gaven van Zijn Geest en wel de gaven tot verlichting van het verstand, tot bewerking tot het geloof, tot heiliging van de wil, tot vertroosting van het gemoed; het zijn, met één woord, de goederen van Zijn koninkrijk, gerechtigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Die geeft Hij, maar niet in die geringe mate als onder het Oude Verbond, maar veel ruimer en milder, Hij geeft die in zo'n ruime mate, als de betere bedeling van het Nieuwe Testament eiste, opdat Hij, volgens de taal van Paulus in Eféze 4: 10 alle dingen vervullen zou.

O, kind, tot de buit van Jezus behoort een pardonbrief voor doodschuldigen, een vrije pas voor de hemel, ja, onder die buit behoort de hemel zelve, ja, wat meer is, de Heere Jezus zelve, ja, God zelve. Wij mogen door het geloof met David getuigen: "De Heere is het deel mijns bekers, Hij onderhoudt mijn lot."

O, kind des Heeren, de gave en de Gever beide zijn onze, door genade. De personen, die Hij bedeeft zijn "mensen", geen engelen, want die neemt Hij niet aan, maar mensen. Mensen, die in zichzelf zo nietige, geestelijke arme, van alle hemelgave ontblote, diepgeszonken, schrikkelijk verbasterde schepselen zijn. En wel mensen van allerlei soort, zonder onderscheid van volk, van kunne, van rang of stand. Want in Hem is noch Jood, noch Griek, noch dienstknecht, noch vrije, noch man, noch vrouw (Gal. 3: 28).

Toch geeft Hij Zijn geestelijke gaven niet alle mensen hoofd voor hoofd. Wat ook de algemene verzoeningsdrijvers daarvan bazelen. Hij geeft Zijn gave alleen aan de "uitverkorenen naar de voorkennis van God de Vader." Immers, de apostel zegt zo duidelijk, dat de wereld de Geest der waarheid niet, kan ontvangen, want zij ziet Hem niet, noch kent Hem niet.

Die uitverkorenen, dat waren dan zeker wel de besten uit de mensen? O nee! De slechtsten? Ook dat kan men niet zeggen. Des Heeren verkiezing was een vrije verkiezing, de Heere nam ze, om zo te spreken, voor de voet op. Gekruiste moordenaars, hoeren, dieven, tollenaars, maar ook Farizeeërs, mensen die van der jeugd af de Schriften hebben geweten, enz. Maar allen zijn ze even diep gezonken, allen waren zij beeldridders des satans, prooien van de dood, vijanden van God en Christus en van hun eigen zaligheid. Leert u uzelf niet zo kennen?

En in die, in zichzelf diep rampzalige schepselen, stort Hij rib, zo geheel vrijmachtig, zijn hemelse gaven. Voor hen kwam Jezus, overwon Hij, nam Hij en geeft Hij, uit die heerlijke rijke buit, door Hemzelf, in de weg van dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid verworven. En wie schetst ons de rijkdom van die buit? Miljoenen en nog eens miljoenen zijn er al door getroost en mede verblijd en genoten er reeds van. En er zullen nog andere miljoenen mee verblijd en vertroost worden.

De grote vraag is: Behoren u en ik ook reeds onder die duizendwerf gelukkigen?

En nu moeten wij in de 4e plaats nog iets zeggen van:

4. Een heilrijk doel.

En wel van het heilrijke doel, wat Christus in alles beoogde. Dat doel, het was: "opdat de wederhorigen bij Hem zouden wonen."

Over de vertaling van die laatste zinsnede onzer tekst zijn de gedachten ook al verschillend. Luther noemt de "wederhorigen" "afvalligen." Maar, laat ik u met die verschillende gevoelens niet vermoeien, maar u liever eenvoudig zeggen, dat met de wederhorigen uit onze tekst zulke mensen bedoeld worden, die zich aanstelden als snode Rijks-weerspanningen; die zich vol woede tegen de Heere verhieven en met geweld de uitbreiding van het evangelie van Christus en van Zijn koninkrijk zochten tegen te houden.

Nu, ook voor zulken heeft de Heere Jezus gaven genomen, om die aan hun uit te delen. Opdat die bloeddorstige aardwolven, door Zijn Heilige Geest veranderd zouden worden in zachtmoedige lammeren, en zulke brullende leeuwen zouden gevangen worden tot de gehoorzaamheid van Zijn Woord. En, om ook aan die vroegere vijanden van Zijn volk te geven de heiligende en vertroostende genade van Zijn Geest, tot een betoning van Zijn barmhartigheid; en om de rijkdom Zijner genade te bewijzen, aan Zijn grootste vijanden. Toehoorders, ook zulken wil Hij bekleden met Zijn heil en gerechtigheid, ook zulken wil Hij bij zich hebben, om ze als Zijne verlost en zeker te doen wonen onder Zijn veilige bescherming. Ja, om hen, volgens Jeremia 23: 6, ook te brengen tot Zijn heilige berg; en binnen in Zijn huis en muren, een naam en plaats te geven, en te verheugen in Zijn bedehuis. Of "om onder die te wonen, om ze zich te maken tot een heilige tempel in de Heere, tot een woonstede Gods in de Geest", volgens de profetie van Jesaja 56: 5-7. Om door verborgen gemeenschapsoefeningen tot het harte in te komen en woningen bij hen te maken, volgens Zijn belofte uit Joh. 14:23.

En ziet nu eens de vervulling van Davids voorzeggingen uit onze tekst. Denkt eens aan de woedende Saulus, en hoe de Heere die rebel, die tegenstander van Christus' Evangelie en koninkrijk, in een oogwenk veranderde van de wreedste vervolger in een der voornaamste voorstanders van Christus' eer, leer en gemeente. En zien we deze vervulling ook niet aan die grote schare van priesters, die het geloof gehoorzaam werden, volgens Hand. 6: 7.

O, hoeveel van hen zullen zich vroeger als wederhorigen, die niet wilden, dat Hij Koning over hen zou zijn, geopenbaard hebben. En leest dan eens de verhalen van de zendelingen onder Jood en heiden - hoe spreken zij van de bekering van de verwoedste tegenstanders. Maar wat hebben we nog getuigen van node, zijn er ook nu nog niet van die wederhorigen, die tot God bekeerd zijn? Zijn er zulken niet in ons land; ja, misschien wel in ons midden, die voorheen, als een echte Rijks-rebel, verwoede tegenstanders waren van Gods volk en knechten, en die, als zij er de macht toe gehad hadden, de gemeente van die fijnen zouden uitgeroeid hebben? Staan er ook nu nog niet op de kansels het rijke evangelie der genade van Jezus Christus te verkondigen, van wie men moet zeggen als men weleer van Paulus deed: "Diegene die eertijds de gemeente vervolgte, verkondigt nu het geloof in Christus, dat hij eertijds verwoestte"?

Maar, wat zeg ik - wederhorigen, Rijks-rebellen, tegenstanders, waren wij dat vroeger niet allen? Een enkele, die als Obadja, van zijn jonkheid de Heere gevreesd heeft, uitgezonderd. Immers, wij zijn allen als wederhorigen, die van wederhorige ouders zijn voortgekomen, geboren.

Wat hebben wij altijd de Heere en Zijn roepstemmen en gaven weerstaan. Werkelijk, wij waren en we zijn nog wederhorigen. Ja - ook Gods begenadigd volk. Herinnert maar uw eertijds. Wie was u? U was een van twee, of een goddeloze, die om God en Zijn gebod

niet gaf of u was een Farizeeër. En wat was uw vermaak? Wandelen in de gruwelijke of meer verfijnde zonden of in eigenwillige godsdienst. Dat leven beviel u best, zó wilde u doorgaan.

Maar toen, op Gods tijd, greep de Heere in, toen gaf Hij u Zijn gaven, Zijn Geest. Die Geest stond u tegen, verstoorte uw vrede, bedierf uw vreugde, veranderde uw feesten in rouw. Hij sommeerde u om ia over te geven, om de weg der zonden te verlaten en de Heere te zoeken en te dienen. Deed u het? Was u Zijn roepstem gehoorzaam? Nee, u hebt alle moeite gedaan om, als een echte rebel, zich aan Zijn greep te ontworstelen. Gelukkig, dat u dat niet hielp. Jezus, Hij wil een wederhorig kroost bij Zich doen wonen, daarom werd Hij u te sterk, en u moest, met verlating van uw oude paden, een betreder worden van de weg des verstands.

Zie, kind, zo bent u en zo zijn wij als een wederhorige getrokken. En wat een wonder van genade is dat! O, toen ons het licht opging en wij te zien kregen hoe wij blindelings langs een diepe afgrond hadden gelopen, wat hebben we ons toen verwonderd, dat we nog niet in de hel lagen. Wat hebben wij toen God gedankt, dat Hij ons te sterk was geworden.

En toen zijn we niet meer wederhorig geweest, nietwaar? O, was dit waar! Maar ook na ontvangen genade, nadat we die goede keus deden, nadat we de Heere hart en hand mochten geven, zijn we wederstrevig gebleven. Hoe hebben we Hem tegengestaan in de weg der ontdekking. Hij wilde ons uit genade alleen zaligmaken en wij wilden ons de genade waardig maken. Hij wil ons om-niet rechtvaardigen en wij wilden ook onze tranen, zuchten, aalmoezen, gebeden, ja, heel onze godsdienst mede in de: weegschaal werpen. Hij wil ons ontkleden, wij willen overkleed worden. Hij wil ons als een goddeloze zaligen en wij willen als deugdzamen gezaligd worden. Hij wil ons armer, hulpbehoevender, dwazer en onwaardiger in onszelf maken, en wij willen rijker, deugdzamer, wijzer, krachtiger worden.

Gelukkig, dat de Heere het niet opgeeft, dat Hij ons niet aan ons lot overgeeft. Kind, dat zal Hij nooit doen, nu niet, bij ons sterven niet en in eeuwigheid niet. En dat, enkel en alleen, omdat die zoete Heere Jezus, bij Zijn hemelvaart gaven genomen heeft tot der mensen troost, opdat zelfs 't wederhorig kroost, altijd bij Hem zou wonen.

Komt, zingen we nu met elkaar Psalm 68: 8, 9.

Toepassing.

Geliefde toehoorders, mochten wij in dit feestuur met enkele woorden u de majestueuze verhoging van Vorst Messias schetsen, het zij ons vergund met een woord van toepassing te eindigen.

Wat moet dat wel een zoete gedachte voor Jakob geweest zijn, toen hij achter het geheim was, dat Jozef niet dood was maar leefde. Jozef, mijn Jozef leeft! Jozef, de eerste in Egypteland! Jozef aan de rechterhand van Farao! Jozef, de sleutels van de spijsmagazijnen, de vrijmachtige uitdeler van Farao's koren

Maar duizendmaal groter is ons voorrecht, en troostrijker onze wetenschap, volk des Heeren! Jezus, onze Jezus leeft, is in de hemel, is daar heengegaan om te zitten aan de rechterhand des Vaders. Wie zou het Hem niet gunnen, dat Hij, die Zich om onzentwil tot in de hel vernederde, daar nu zit in eer en hoogheid en dat alle knie voor Hem moet buigen in de hemel der heerlijkheid daar boven, en hier beneden op de voetbank Zijner voeten. Zie, die wetenschap, dat Hij ging, om daar boven alle lof en eer en heerlijkheid te ontvangen, doet de kroningsdag van Jezus een blijde feestdag zijn voor elk rechtgeaard

kind van God. Wij gunnen Hem dat zo! Is het zo bij u ook niet, volk? En welk een overwinning behaalde Hij! De gevangenis gevankelijk gevoerd. Nu mogen wij ze tarten, die vijanden van onze zaligheid Dood, waar is nu uw prikkel, daar u ons zo mee beangst hebt? Hel, waar is nu uwe overwinning, die u op onze eerste vader door list verkregen hebt?

O, zeker, vijanden zijn er, die zullen er blijven tot de jongste dag toe, die zullen ons blijven kwellen, kind. Maar kwaad doen zullen ze ons niet, nu niet en nooit. De zonde? Die zal over ons niet heersen, want wij zijn niet onder de wet, maar onder de genade (Rom. 6). De wereld? In de wereld zult u verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen, zegt de Heere (Joh. 16: 33). Misschien de satan? Hij zal ons blijven kwellen, ziften als Petrus, steken als een doorn in het vlees, als bij Paulus, beangstigen, onrust in onze ziel werken, enz. Maar (Rom. 16: 20) *de God des vredes zal de satan haast onder uw voeten verpletteren*. De dood dan, zal hij ons schade doen? Nee, volk, wel zullen wij hem eenmaal ontmoeten en zal hij de banden, die ons binden aan veel wat ons lief is op dit benedenrond, losrafelen en dat kan dan nog wel pijn doen, maar schaden zal het ons niet.

Als de dood komt, dan komt hij bij Gods kind als een lieve bode des vredes, als de huisknecht van Vader, om ons thuis te halen. Omdat Jezus onze dood is gestorven en opvoer ten hemel, daarom is de dood ons, de poort des Heeren, waar het rechtvaardige volk doortreedt, om hun God ootmoedig te eren. Onze verdrukking moge dan nog zwaar en de strijd nog heet zijn; maar in de verheerlijkte Christus zijn wij meer dan overwinnaars. Wel, kind, onze sterfdag is onze kroningsdag, dan vaart onze ziel ten hemel.

En welk een gave nam Hij om uit te delen aan ons allen, die Zijn verschijning hebben liefgehad. Wij, wij zijn van onszelf arm, naakt en bloot. Maar onze Jezus heeft en geeft gaven, meer dan genoeg, om al onze leegheid te vervullen met duurzaam goed, met goud en gerechtigheid. Dit deed Johannes roemen: "Uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade" (Joh. 1: 16).

En die schatten en gaven geeft Hij aan mensen, aan domme, aan zondige mensen, aan mensen, die de minste van Zijn gaven wel duizendmaal verbeurd hebben, door zonden van bedrijf en nalatigheid, met gedachten, woorden en daden gepleegd.

O, gelukkig, dat Hij ze nam en geeft aan "wederhorigen", aan wederstrevers, aan mensen, stug als een paard en dom als een muilezel. Maar laat ons nu wel bedenken, dat Hij niet aan elk van Zijn kinderen evenveel gaven geeft, de een geeft Hij veel, de ander weinig gaven. Maar "die veel had, hield niet over en die weinig had, kwam niet te kort", zo lezen wij van het oude volk des Heeren, en zo is het nu nog. Zo geeft Hij ook aan de ene van Zijn kinderen weer andere gaven als aan een ander van Zijn volk. De een geeft Hij gebedsgaven, een ander gave der welsprekendheid, een derde menigerlei talen, ziet maar eens 1 Cor. 15. Daar somt de apostel die gaven op. Geve de Heere ons bij die gaven des Geestes een geest van tevredenheid. Immers, de gaven, welke de verheerlijkte Christus schenkt, maken ons zo gelukkig.

Kind, wat bent u met deze gaven rijk, al was u nog zo arm! Die deze gaven bezit, geniet de hoogste eer, al was hij een verachte fakkel in het oog dergenen die verloren gaan. Die gaven, welke Jezus nam om uit te delen aan Zijn wederhorig kroost, die gaven, ze zijn ons genoeg, zelfs in de treurigste omstandigheden.

O, volk, is uw Liefste, uw Bruidegom opgevaren in de hoogte, laat dan ook uw wandel

zijn in de hemel. *Zoekt en bedenkt de dingen die Boven zijn, waar Christus is, zittend aan de rechterhand. Gods, en niet die op de aarde zijn.* Wat behoorden we met David meer een vreemdeling hier beneden te zijn en een burger daar Boven. Wat moest dat openbaar komen in onze handel en wandel, in ons spreken en zwijgen, in onze kleding, in onze meubelen, aan heel ons huis en leven behoorde men te kunnen bemerken, dat wij er een zijn van dat bevoorrechte kroost, dat geboren uit God, gekocht en verlost door Jezus, bearbeid door de Heilige Geest, eenmaal eeuwig bij God en Christus zal wonen.

En heeft Christus onze gevangenis gevangen gevoerd, wordt dan niet weder met het juk der dienstbaarheid bevangen. Stelt u voor, dat een, die uit de gevangenis is verlost, zich weer vrijwillig liet binden en in de gevangenis begaf, zou men zulk ene niet een dwaas achten? Welnu, staat u dan ook in de vrijheid en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen. Alleen, misbruik de vrijheid niet om uw zondig vlees te voeden. Kinderen Gods, weerstaat de satan, schuwt de zonden en vliedt van de wereld, en zijt dienstknechten der gerechtigheid, door de genade en kracht des Geestes.

Geeft de verheerlijkte Christus gaven, verheft u zich er dan niet op! *Wat hebt gij, dat ge niet ontvangen hebt, en indien gij het ontvangen hebt, wat roemt u alsof ge het niet ontvangen had.* En, veracht de dag der kleine dingen niet, noch bij uzelf, noch bij andere.

En bedenkt wat Gods doel met dit alles is. *Bij - Hem - wonen!* Dat is ons blijde vooruitzicht, medezuchters en -klagers; eenmaal zullen wij bij Hem wonen. Dat wordt ons verzekerd door Jezus' verhoging, dat wordt ons verzegeld door de gaven die wij ontvingen. En dat om God Drieëenig te genieten en te prijzen en Jezus Christus voor Zijn onuitsprekelijke gaven.

En wat we daar gezegd hebben is nu niet alleen waar voor de vergevorderden in de genade, maar dat is ook waar voor de kleinen. Zo rijk vertroostend voor de kleinen, zingt de dichter in Psalm 115:7:

*Elk, die Hem vreest, hoe klein hij zij of groot,
Wordt van dat heil, die weldaán, deelgenoot;
Hij zal ze groter maken.*

Alleen, die kleinen weten het niet zo goed, hun geloof is te zwak, om, wat in hun oog zo'n grote zaak is, voor zichzelf te omhelzen. En dan zijn er onder hun, die het vroeger wel eens geloofden, toen hebben zij er wel eens van getuigd en gezongen, dat ze eeuwig zouden zingen van Gods goedertierenheên. En nu vragen zij zich af, hoe ze dat toch zo aangedurfd hebben. Ze denken niet, dat ze nu te weinig, maar dat ze vroeger te groot geloof, te veel geloof hadden. En waarom durven ze, kunnen ze zich nu niet meer troosten met dat blijde vooruitzicht? Wel, ze kunnen u op de vingers voorrekenen, dat het mis met hen afloopt. In plaats, dat zij al dichter en dichter bij de hemel komen, geraken zij er al meer en meer van af; ze dalen naar de hel, naar de binnenkamers des doods, in plaats, dat ze met Jezus opvaren ten hemel. In plaats, dat zij meer en meer vervuld worden met de gaven des Geestes, dus met het goede, vloeit het goede juist hoe langer hoe meer weg, en houden ze enkel maar zonde, schuld, armoede, ellende en narigheid over. Ze gevoelen zich soms leeg van God en vol van zichzelf.

En toch is dat de weg naar de hemel. Het gaat achter Jezus, door de hel naar de hemel. De Heere is doende om u het loflied van Hanna te leren uit 1 Sam. 2: 6. De Heere doodt en maakt levend, Hij doet ter helle neder dalen en Hij doet weder opkomen. Nu vervult Hij zijn beloften aan u, dat u "uitgeleegd zijnde ter aarde zult "nederzitten" en straks doet Hij

u met Hanna zingen: "De Heere maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij."

Maar wat bent u dan diep en diep ongelukkig, onbekeerde en onherboren mens, die daar maar voort- en doorleeft in uw eigen gekozen wegen, misschien zo vrij en blij, zo vergenoegd in uzelf en zo tevreden over uzelf en zo ingenomen met uzelf en zo'n goede verwachting voor uzelf. Wat zal dat straks, als er geen waarachtige verandering komt, slecht aflopen. Weet u wel, dat die Heere, Die opgevaren is in de hoogte, Die bekleed is met heerlijkheid en macht, uw vijand is? Immers, met sprekende daden zegt gij, dat u niet wilt, dat Hij koning over u zal zijn?! En heeft Hij nu van de Vader ontvangen het recht en het vermogen om ons te zaligen, Hij heeft eveneens een recht en vermogen gekregen om Zijn vijanden met Zijn ijzeren scepter te verpletteren en in de eeuwige verdoemenis te werpen.

Mocht u dat nog eens voor Hem op de knieën brengen, mocht u nog eens smekingen leren spreken voor die Koning, mocht u met de tollenaar nog op de borst leren kloppen en met Efraïm op de heup, smekende: "Heere, bekeer mij! O God, wees mij, zondaar genadig!" Nu is dat nog de tijd, nu geeft Hij nog gaven, nu geeft Hij nog Zijn Geest aan diegenen die er Hem om smeken, nu zit Hij nog op een genadetroon, straks verwisselt Hij die troon voor Zijn rechterstoel. En dan is het voor eeuwig te laat. En dat zal wat zijn! Zo menig Hemelvaartsfeest beleefd te hebben, hemelvaarts psalmen meegezongen en als dan straks andere, misschien wel van uw bekenden, misschien wel uw vader of moeder, uw zoon of dochter, uw man of vrouw, met Christus ten hemel varen, ter eeuwige bruiloft - en dan de deur achter hen op het nachtslot. En als u dan buiten moet blijven, de andere kant uit moet, het donker in, altijd verder, altijd dieper de ravijnen van de eeuwige dood in, bij duivel en verdoemden Ach, God binde dat nog op uw hart en ontferme Zich nog over u, om Jezus' wil. AMEN.

Nazang: Psalm 65: 2.

13. HET HEENGAAN VAN DE ZIELENTROOSTER.

Zingen: Psalm 85: 1.

Lezen: Johannes 14.

Gebed.

Zingen: Psalm 42:2, 3.

Tekst: Klaagl. van Jeremia 1: 16a.

"Om dezer dingen wil ween ik; mijn oog, mijn oog vliet van water, omdat de Trooster Die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is."

"Als een, die zijn moeder troost, zal ik u troosten; ja, u zult te Jeruzalem getroost worden."

Geliefde toehoorders, kunt ge u inniger woorden uitdenken, dan deze woorden uit de Godspraak van de profeet Jesaja (hfdst. 60: 13)? De dichter van Psalm 145: 6 zingt: "Hij troost het hart, dat. schreiend tot Hem vlucht." En hier bij Jesaja zegt de Heere, dat Hij dat doet, zoals een moeder dat doet. Kunnen wij iets hogers ons voorstellen, iets innigers verwachten?

Vrienden, zusters, broeders, - o zeker, er zijn er onder, die de kunst verstaan en de liefde bezitten om een treurende, gewonde ziel te troosten. Maar toch, zoals een moeder dat kan, zoals een moeder troost, dat is nog heel iets anders; en vooral moeders, zoals Sara, Jochebeth, als Hanna, als Maria, Monica. In het moederhart is plaats voor al haar telgen en niet het minst voor haar kwijnende en krijtende lieveling - maar zelfs ook voor de zoon met zijn geschandvlekte naam en voor de dochter met haar bedrogen hoop. Geen oog ziet zo scherp, als het moederoog; geen woord doet zo weldadig aan, als; dat van de moeder: geen hand is er zo zacht als de moedershand. En zó troost nu ook de Heere Zijn bedroefde, gebrekvolle en treurende kinderen. Hij zelf zegt: "Als een, die zijn moeder troost, alzo zal ik u troosten."

En dat doet Hij; dat is de ervaring van miljoenen.

Hoe troostte de Heere Abraham. Ook de vader der gelovigen wist, wat verdriet is, kende het kinderlijk treuren, ervoer, dat het hier beneden maar een tranendal is, waarin hij aan allerhande gevaren en bezwaren onderworpen was met zijn beminde huisvrouw Sara. Wat een verdriet was dit `al voor Abraham, dat hij geen zoon had. Maar hoe lief troostte de Heere hem, als Hij in een gezicht tot hem zegt: "Vrees niet, Abraham, Ik ben u een Schild, uw loon zeer groot." En als de Heere met hem naar buiten gaat en zegt: "Tel de sterren, indien u ze tellen kunt, zó zal uw zaad zijn." Dan legt de Heere Zijn zachte hand juist op de wondeplek bij Abraham, Zijn kind. Zie, dat is troosten als een moeder.

En denkt dan eens aan Jakob, die ondeugende jongen, die, op raad van zijn nog ondeugender moeder, zich op een onrechtmatige wijze in het bezit gesteld heeft van de zegen, die hem rechtmatig toekwam en nu deswege moest vluchten voor zijn boze broeder Ezau, en daar troosteloos aan Beth-El neerlag. Dan verschijnt hem de Heere en belooft, met hem te zullen zijn en hem te zullen behoeden, overal waar hij heentrekken zal. "En Ik zal u wederbrengen in ditzelfde land; want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik gedaan zal hebben, hetgeen Ik tot u gesproken heb", sprak de Heere daar. Zie, geliefden, zo troost de Heere Zijn Jakob, als hij om eigen schuld van moedertroost beroofd is.

Ook David had de vervulling van deze belofte des Heeren zó kennelijk in zijn leven

ervaren, zodat hij uitroept: "De Heere is mijn Herder, mij ontbreekt niets, Zijn stok en staf vertroosten mij", enz.

En was dat ook geen troosten als van een moeder, toen Hij Zijn Asaf, die daar gemelijk neerzat, omdat hij meende, dat het tevergeefs was God te dienen en Zijn wacht waar te nemen, als de Heere hem dan in Zijn heiligdom inleidt?

En wat nu deze belofte zo dierbaar maakt is dit, dat niet maar deze of gene van Gods volk aan zó'n troosten behoefte heeft, maar aan zulk troosten hadden de heiligen van de oude dag, en ook die van de nieuwe dag behoefte. Maar wel nooit zal er meer behoefte gevoeld zijn aan deze Goddelijke vertroosting, als door de discipelen van de Heere Jezus, in de dagen, die tussen Jezus' hemelvaart en de Pinksterdag verliepen. Misschien is het wel daarom, dat men aan de Zondag na de Hemelvaartsdag de naam van "weesje" heeft gegeven; deze Zondag is het weesje onder de Zondagen des jaars. Werkelijk, de discipelen waren als weeskinderen in die dagen.

PS. De feitelijke weesdagen van de Kerk van Christus, de discipelen waren alleen toen Jezus in het graf lag. Joh. 14: 18 Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u. 19 Nog een kleinen tijd, en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef, en gij zult leven. Na de opstanding van Jezus waren de discipelen geen wezen, na Zijn hemelvaart evenmin. Ze keerden met grote vreugde terug naar Jeruzalem. Red. Gihonbron

Zeker, geliefden, was het een treffend moment voor de Mens Christus Jezus, toen Hij daar gereed stond op de Olijfberg op Zijn kroningsdag, toen Hij nog eenmaal het strijdperk overzag waar Hij werd geboren, waar Hij geworsteld, geleden en gestreden, gebeden en overwonnen had - In de voorgaande leerreden waren wij er getuigen van hoe Hij daar stond, gereed om als de Triomfator Zijn troon van eer en macht te bestijgen, onder het gejuich en gejubel der legioenen van heilige troongeesten.

Wij waren getuigen, hoe Hij Zijn handen zegenende over de hoofden van Zijn jongeren uitbreidde en toen plechtig opgenomen werd, al hoger en hoger steeg, totdat een wolk Hem onttrok aan het gezicht van de Hem nastarende jongeren - Maar welk een ogenblik moet dit ook wel geweest zijn voor de discipelen! Hoe moet hun hart er wel onder gestemd zijn geweest, welk gevoel zal zich wel van hen meester gemaakt hebben, toen Jezus achter die wolk verdween, en zij daar als een elftal weesjes achterbleven.

Wij denken, dat het gevoel, dat zich van hun hart meester maakte, het beste nog uitgedrukt kan worden met de woorden, die we verkozen tot onze tekst uit de klaagzang van de man, die zeggen kon: "Ik ben de man die ellende gezien heeft", nl. Jeremia, waar hij zegt: "Om dezer dingen wil ween ik; mijn oog, mijn oog vliet van water, omdat de Trooster, die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is."

En er zullen er ongetwijfeld ook onder ons zijn, die een gevoel van weemoed nauwelijks kunnen onderdrukken, bij de gedachte, dat die dierbare Heere Jezus is heengegaan.

Geheel natuurlijk is toch de wens: "Och, ware Hij hier gebleven!" En toch is die wens niet goed, daarom willen wij, onder biddend opzien tot de Heere, trachten, u te verzoenen met het weggaan van die Zielentrooster, de Heere Jezus.

Verleent ons dan ook nu weer uw gewijde aandacht, waar we u naar aanleiding van onze tekst, gaan bepalen bij:

Het heengaan van de Trooster.

En dan willen we u wijzen op:

**1. Het weemoedige van Zijn vertrek,
2. Het nuttige van Zijn vertrek,
en dan met een woord van toepassing eindigen.**

Mocht de Heere ons in spreken en horen goed en nabij zijn, om Zijns naams, roems- en gerechtigheids wil. Dat zij zo!

Wij zeiden dus u eerst te bepalen bij

1. Het weemoedige van Zijn vertrek.

In onze tekst vinden we de oude, grijze Godsman, Jeremia, als overstelpt van smart en droefenis; dikke tranen rollen over zijn gerimpeld gelaat, ja, een waterstroom vliet uit zijn ogen. Wat mag toch wel de oorzaak zijn van zoveel smart, van zijn dubbele droefheid? Veel, zeer veel ellende heeft hij gezien; heeft hij zien komen over Zijn volk, over het volk, dat hij zo innig beminde, zo trouw gewaarschuwd heeft.

Een geheel register van ellendigheden, kwaden zonder getal, somt hij op in het eerste hoofdstuk van zijn roerende klaagzang. En dan is het, alsof zijn stem verstikt in zijn tranen. En toch zijn het niet die rampen, die hem en zijn volk getroffen hebben, die hem zo innig bedroeven. Nee, maar op onze vraag: "Waarom weent gij, vader?" antwoordt hij: "De Trooster, die mijn ziel zou troosten, die is van mij weggegaan!" Hij heeft de profeet verlaten en nu is het alsof hij alleen overgelaten was.

Wie die Trooster is, over Wiens heengaan en gemis de profeet zó'n misbaar maakt? Uit zijn diepe weemoed is het wel op te maken, dat het niet een mens was - mensen, och, dat zijn nietige vertroosters. Nee, het was de Heere zelf, Die was zijn Trooster, die zijn ziel gedurig vertroostte. In Hij was heengegaan, Hij had de profeet verlaten, om Zijn gemis treurde de profeet.

Wat blijkt het uit Jeremia's tranenvloed, dat hij innig verknocht was aan de Heere. En geen wonder; Hij had alles, alles aan die lieve Heere te danken. Hij had hem vrijmachtig uitverkoren, geroepen, getrokken uit de macht der duisternis, begenadigd, geholpen, keer op keer gered uit al zijn noden en gevaren, ja, Hij had hem een naam gegeven, beter dan de zonen en dochteren, waar hij Gods knecht, Gods profeet mocht zijn. Wat Hij aan de Heere te danken had, blijkt wel uit de naam, waarmede hij Hem noemt: "de Trooster, die zijn ziel verkwikte."

En met het heengaan van de Heere, ging alles weg van hem en zijn volk; hun Verzorger, Beschermers, Onderhouder, hun Profeet, Priester en Koning, ja - alles!

Daarom zat de stad zo eenzaam en verlaten als een weduwe, daarom had de vijand de overhand, daarom waren zij van kinderen beroofd en daarom weende de profeet en klaagde hij zijn weemoedige klaagzang. En, geliefde toehoorders, mochten de discipelen van de Heere Jezus deze zelfde klaagzang niet klagen, op die veertigste dag na Jezus' opstanding? O, het is alsof de klacht uit onze tekst niet alleen geschiedenis is, maar alsof het ook een profetische klacht is; die reeds tevoren verkondigde, wat het zijn zou voor Jezus' jongeren, bij het heengaan van hun lieve Meester.

Wat hadden zij een zielsaangename omgang met de Heere Jezus gehad, nadat Hij de een van zijn visschuit, de ander van zijn tolhuis, een derde van zijn medicijnkast had geroepen. Drie en een half jaar hadden zij met Hem verkeerdt. Wat hadden zij een wonderdaden door Hem zien verrichten. Wat hadden zij genoten van de woorden des levens, die als honing van zijn lippen vloeiden. Hoe zoet en zalig had Hij hen telkens en telkens weer vertroost. Veel te veel om het op te sommen, daartoe zou ons ten enenmale

de tijd ontbreken.

En hoe innig waren zij aan Hem verbonden geworden. Met liefde en volle toegenegenheid hadden zij alles, alles voor Hem verlaten; en dat wel, omdat de liefde Gods in hun harten was uitgestort, door de Heilige Geest. En die liefde was door de zalige omgang met Hem gevoed - die met Jezus omgaat, krijgt Hem hoe langer hoe meer lief, zo was het bij de discipelen ook. Zij hadden Hem lief met al de liefde van hun ziel, omdat Hij hen eerst liefgehad had.

En toen, toen zij op het aller-innigst aan Hem verknocht waren, en zij Hem niet konden missen, toen is Hij gestorven. Toen hebben zij geweend in het vasten hunner ziel, toen waren zij in diepe rouw gedompeld. Maar daar drong het gerucht tot hen door, dat Jezus was opgestaan. En ja, daar verscheen Hij aan hen. Daar hoorden zij weer Zijn eeuwige dierbare stem zeggen: "Vrede zij ulieden! Ik ben het, uw Jezus, uw Meester."

O, wat waren zij toen weer onuitsprekelijk verheugd. Hij had hun verlaten, maar, voor een kleine tijd.

En nu, nú is Hij weer weggegaan, door lucht en wolken heen en daar staan ze nu als een elftal wezen. Jezus weg! En met Hem verliet hen alles. Daar staan zij nu, verlaten. Gij, Galilese mannen, waarom weent gij? Omdat de Trooster, die onze ziel zou vertroosten, is heengegaan. O, wat een reden hadden die discipelen om Jeremia's klacht tot de hun te maken, te meer, omdat ze nog zulke grote verwachtingen hadden gekoesterd.

Ze hadden zich van Jezus' verblijf op aarde nog zulke grote dingen voorgesteld. Zij dachten en verwachtten, dat Hij Zich als Koning zou openbaren, dat Hij de troon Davids zou bestijgen. Dan zou Israël weer tot glorie komen, het Romeinse juk zou afgeworpen worden. De heidenen zouden voor Hem knielen. En zij, zij zelf zouden de eersten in Jezus' koninkrijk geweest zijn. Ze zouden altijd bij Hem geweest zijn, om steeds Zijn zielsverkwikkende woorden te mogen horen en Zijn nabijheid te mogen genieten en heel die verwachting is nu de bodem ingeslagen het luchtkasteel of liever het aardse paradijs, dat ze op Jezus' blijven op deze aarde hadden gebouwd, is in rook verdwenen. Is het dan wonder, dat hun oog vliet van water?

En, toehoorders, past diezelfde weemoedige klacht van de profeet ook niet op de lippen der kerk? Jezus, de Trooster, Hij is weg, Hij is heengegaan. Ach, was Hij hier gebleven! Maar nu, Zijn stem zwijgt voor ons. Zijn plaats is leeg in de kerk. Hij is hier niet meer. O, als het in onze keus gestaan had, dan was Jezus bij ons gebleven tot aan des werlds einde toe.

Wel, kind, welk een troost zou dat geweest zijn! Stelt u eens voor, dat we altijd die Leraar bij ons hadden, dan was het ineens uit met al dat gekrakeel over de waarheid en hun beleving. Wij vroegen het eenvoudig aan de Meester, wie de juiste opvatting van de waarheid had, wat de juiste verklaring is van al die leerstukken, die nu dikwijls een brandpunt van strijd vormen, enz.

Stelt u eens voor, dat we Hem altijd als onze Leidsman voor ons heen zagen trekken; dan waren ineens al onze bezwaren opgelost. Stelt u eens voor, dat we altijd die grote Herder bij ons hadden, wat een rust zouden dan de schapen hebben. Elk ogenblik konden we dan tot Hem gaan. Wel, volk, dan vroegen we Hem om de bekering van onze onbekeerde lievelingen, zoals die moeder voor haar dochter. Dan zouden we onze zieken voor Zijn voeten leggen, enz. enz. Juist, zoals het in Jezus' dagen ging. En wat zouden dan onze vijanden tam zijn. Immers, onze Jezus is zo wijs en zo machtig. Hij zou onze vijanden tot vrienden maken of Hij sloeg ze aan gruis als pottenbakkersvaten. Wat zou dat een troost zijn geweest voor degenen wie de zaak des Heeren ter harte gaat.

Maar helaas, Jezus, Hij ging, en nu kunnen wij met Jeremia zeggen: "Om dezer dingen wille ween ik; mijn oog, mijn oog vliet van water, omdat de Trooster die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is."

En, geliefde toehoorders, met diezelfde klacht van de profeet, krijgt ieder van Gods kinderen te doen. Het zou ons niet verwonderen, als er onder degenen, die dit lezen of horen lezen, waren, die met Jeremia weenden om het heengaan van Jezus, van de Zielentrooster.

Luister eens, kind! Vroeger, toen u nog voortleefde in uw eigen gekozen wegen, toen waart u zonder God in de wereld.

Maar dat deerde u toen nog niet, u waart blijde in uw ongeluk, toen waart u een vijand van God, u moest van God niets hebben; laat de Heere Zich met. Zijn eigen zaken bemoeien, dan zal ik wel voor mijn eigen zaken zorgen, zo sprak u met sprekende daden. Is het zo. Niet? U gunde God de hemel wel, als u de aarde maar mocht hebben. Misschien hebt u uzelf wel bevlijtigd oom het bestaan van dat lieve Wezen te loochenen, en met Jezus en Zijn volk de spot te drijven. Zo ongelukkig zijn we nu geworden door de zonden, dat we de gedachten aan onze Maker en Weldoener- uit ons hart zouden willen bannen, dat we Zijn stedenhouder in ons binnenste, dat is ons geweten, wel met een brandijzer zouden willen toeschroeien. En dat zou doorgegaan zijn, totdat we in de hel lagen. Wat is de mens toch een rampzalig schepsel geworden door de zonden! Weet u dat al bij bevinding?

Maar toen is er de Heere aan te pas gekomen. Hij heeft u stil gezet op de weg des verderfs. Hij heeft u almachtig toegeroepen, was het niet met woorden, dan toch met de daad: "Tot hiertoe en niet verder!" Daar gingen de blinde zielsogen open, en daar zag u uw groot ongeluk en het vreselijk gevaar, waarin u voor de eeuwigheid verkeerde. En toen begon u te wenen, misschien in 't verborgen, in de stilte, wenen omdat u God kwijt waart. Kent u dat, dat treuren omdat u de Heere kwijt zijt, en dat door uw eigen schuld en zonde? Nu, dat kent de huichelaar niet, die weent enkel over verloren geluk.

En toen u daar zo stond, uw schuld en zonde en uw Godsgemis bewende, toen is de Heere gekomen om uw ziel te troosten. Hij sprak u naar het hart. Hij toonde u, dat er nog een weg is ter ontkoming, dat Gods eer het niet eist, dat u voor eeuwig verloren gaat, maar dat Hij u behouden kan zonder krenking van Zijn deugden, en dat wel - in de Zoon Zijner liefde, in die gezegende Heere Jezus Christus. O, kind, wat waart u toen al getroost, zo had de liefste moeder u nooit kunnen troosten. Toen hebt u met Ruth wel gezegd: "Laat mij genade vinden in Uw ogen, dewijl gij mij getroost hebt en naar het hart van Uw dienstmaagd hebt gesproken."

Maar, dat is weer weg en overgegaan, nietwaar? O, zeker, de Heere heeft u sindsdien dikwijls getroost. Wat een zoete troost genoot gij, als de Heere u Zijn woord ontsloot, wat een troost in het gebed, en als Hij u op uw bede uithielp uit nood en behoeften, en hoe zalig heeft Hij u getroost in Zijn bedehuis, onder de bediening van Zijn Woord en Sacramenten, als Hij Zijn knecht toeriep: "Troost, troost mijn volk, spreekt naar het harte van Jeruzalem."

Toch bleef er met dat al nog een leegheid in uw hart over. Waar het recht ligt, daar zijn we niet klaar met de troost, maar daar gaat het om de Trooster, daar is het om de Heere te doen. Is dat zo bij u ook niet??1 'Al gaf de Heere u al het goed van Zijn huis, dan zou dat uw ziel niet vervullen. U bent God kwijt! De Trooster, die alleen uw ziel kan troosten.

En al de troost van de liefste moeder kan u hier niet helpen, dat moet de Heere zelf doen. En - Hij doet dat ook.

Hij doet dat, Hij schenkt u Zijn Christus, Die is de Troost des Vaders.

Maar dat gaat dikwijls in een bange weg, dat gaat in de weg van gerechtigheid en gericht. Daar is het: "Kom en laat ons tezamen richten." En waar de Heere met ons gaat richten, daar hebben wij op duizend vragen niet één antwoord, daar gaan wij verloren, rechtvaardig voor eeuwig verloren. Daar geeft de Heere het ons, dat wij Zijn rechtvaardigheid en waarheid liever krijgen dan onze eigen zaligheid, daar geeft de Heere, dat wij een welgevallen krijgen in de straf onzer ongerechtigheid.

Wonder! waar we daar zo liggen en de genadeslag verwachten daar komt de Trooster Jezus, verlost hem, dat hij in 't verderf niet nederdale. Ik heb de verzoening gevonden. Daar omhelst Hij uw ziel, daar krijgt u de kus der verzoening, daar schenkt de Vader u Zijn Christus tot een Heiland en Verlosser, en daar mag u Hem door het geloof omhelzen. En wie schetst nu het zoete van die troost, waarmede die Zielentrooster uw ziel verkwikt, meer dan een moeder dat kan! Wat vertroostend, die dagelijkse omgang met Hem, dat met Hem wandelen zoals Henoch en Abraham dat deden, als een vriend met zijn vriend. Tijd van zalig omhelzen! En wat zorgde Hij voor u, hoe twistte Hij uw twistzaak en wat ging Hij uw bestrijders te keer met spies, rondas en schild.

En hoe bekwaamde Hij u tot het werk van uw handen. En wat werd uw ziel dagelijks meer aan Hem verbonden. Kind van God, dat is geweest de zoetste tijd van uw leven. Geweest? Ja, want, nadat dit zoete verkeer met Hem langere of kortere tijd geduurd heeft, is er een verkoeling ontstaan, de Heere trok zich in stilte terug; u merkte dat zo eerst niet, u praatte nog door over dat zoete verkeer; de zonden staken het hoofd weer op; het licht ging weer op, en Jezus was weg; u zocht of u Hem nog terug mocht vinden, u vroeg aan andere: "Hebt u die niet gezien, die mijn ziel liefheeft?"

Alles tevergeefs! De Heere was weg en gij, - u bleef achter in een toestand, als die van de discipelen des Heeren tussen Hemelvaart en Pinksteren, als een wees. U weende, en waar men u vroeg: "Broeder, of Zuster, waarom weent u?", daar is Jeremia's klacht uit onze tekst uw antwoord: "Om dezer dingen wille ween ik; mijn oog, mijn oog vliet van water, omdat de Trooster, die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is." Is dat bij u zo niet?

O, dat is zo smartvol, als we na een tijd van zalige omgang met die Trooster, weer onszelf terugkrijgen en Hem kwijt zijn. Is het wonder, dat Jeremia, en dat Jezus' discipelen weenden over dat gemis? Die Trooster, Die uw ziel verkwikken zou, weer "verre" van u. "Ver" soms "zeer ver", zó ver, dat Hij niet alleen uit uw gezicht verdween, maar zover, dat u Hem niet meer hoort, ja, het u toeschijnt, alsof Hij ook u niet hoort, al schreeuwt u ook luidkeels en al maakt u ook misbaar. Ja, zo zalig het is een komende Jezus te leren kennen, zo droevig is het om een gaande Jezus te leren kennen. Maar, het een is zo nodig en nuttig als het andere.

Laat ik, om u met het heengaan van de Trooster te verzoenen, in de tweede plaats mogen wijzen op:

2. Het nuttige van Zijn vertrek.

Nuttig, kan dat nuttig zijn, dat de Heere heenging? Zou dat nuttig zijn als de zon de aarde verliet? En is Jezus niet het Licht der wereld? Zou dat nuttig kunnen zijn als de moeder haar zuigeling verlaat? Kan dat nuttig zijn als de Herder de kudde verlaat? Dat een veldheer het leger verlaat, midden in de strijd zijn regiment zonder aanvoerder laat? En zou dat dan nuttig kunnen zijn, dat de Trooster die onze ziel, verkwikken zou, heengaat? Is Hij niet onze Voedsterheer, onze Herder, onze Veldheer?

Geliefden, de Heere Jezus zegt zelf in Joh. 16: 7: "Doch Ik zeg u de waarheid, het is u

nut, dat Ik wegga." O, zeker, het nut van een gaande Jezus zien we zo niet in. Als Hij gaat, dan laat Hij zo'n lege plaats achter; ach, als Hij ons verlaat, dan neemt Hij alles mede, licht, leven, troost en vreugde. Toch is Zijn gaan nuttig. "Ik zeg u de waarheid, het is u nut, dat Ik wegga."

Dat Hij het zegt, moest voor ons als genoeg zijn, want Hij is "de getrouwe en waarachtige getuige", maar nu laat Hij er nog aan voorafgaan: "Ik zeg u de waarheid."

Kom, laat ik u op dat nut mogen wijzen.

Ten eerste was Zijn heengaan zo nuttig om Zijn discipelen en ons te spenen van de verwachting van een aards koninkrijk. De discipelen en wij willen zo gaarne hier de hemel hebben. En, het is hier het land der ruste niet. "In de wereld zult u verdrukking hebben", met die woorden van de Heere moesten wij meer rekening houden, dan zouden we bewaard worden voor Asafs nijdigheid uit Psalm 73.

Dan is Jezus' heengaan zo nuttig om ons los te maken van de wereld. De wereld kleeft ons toch al zo aan. Was Jezus hier gebleven, dan was sterven nogal moeilijker. Nu is het voor Gods kinderen al vaak zo zwaar. Maar als Jezus hier was, dan was het ondoenlijk. Immers, nu gaan we, als we sterven, náár Hem, maar dan zouden we ván Hem moeten gaan.

Zijn heengaan is nuttig om ons door het geloof te leren leven en niet door aanschouwen. Gods kind moet leren zalig zijn door 't geloof en niet door voelen en tasten. En, waar Jezus zich terugtrekt, daar leren we meer ons- zelve kennen, en daar leren we ook God in Zijn volmaakheden beter kennen.

Maar veel meer nuttigheid vloeit er voor Gods kerk en kind uit het heengaan van de Zielentrooster. Ja, ik zou mij willen verstouten en zeggen, dat Hij door Zijn heengaan juist onze Trooster is geworden. Immers, met diezelfde onbegrijpelijke liefde, die Hij hier op aarde betoond heeft in Zijn smartvol lijden en bittere dood, is Hij nu daar boven werkzaam.

Daar toch is Hij, voor de gegevenen des Vaders en de gekochten met Zijn bloed, werkzaam als de grote Profeet en Leraar, die hen van daar leert en onderwijst, door Zijn Geest en Woord. Vandaar onderwijst Hij een arm zondaar in Zijn volkomen genoegdoening. Vandaar ontdekt Hij hen door Zijn Geest aan hun schuld en zonden. Maar vandaar weet Hij de Zijnen ook op het zaligst in te leiden en in te wijden in de verborgen raad der verlossing en doet Hij hun zien, hoe God reeds van eeuwigheid gedachten des vredes over hen had. Ja, Hij toont hun van daar, hoe dat Hij door de Vader in hun plaats is gesteld, als hun volkomen en algenoegzame Zalig maker. Ja, Hij doet hen zien, hoe de Vader in Zijn offer een volkomen welbehagen heeft genomen, en hoe zij alleen In Hem, besprenkeld met Zijn bloed, en bekleed met Zijn gerechtigheid voor God kunnen bestaan.

Wel, kind van God, wat zegt u daar nu van, is u nu nog bedroefd, dat de Trooster wegging? Geloof u nu ook niet, dat het nuttig was, dat Hij ging? Maar er is nog meer. Die dierbare Heere Jezus ging heen, om daar boven voor Zijn volk werkzaam te zijn als hun enige Hogepriester. Die hun gebeden op het gouden reukaltaar, met de wierook van Zijn verdiensten, veraangenaamt, de Vader welbehagelijk voordraagt. Kind, geen gebed, geen zucht van ons zou ooit doordringen tot in de oren des Heeren Zebaoth, als Jezus niet daar boven was. Daar boven pleit Hij als de hemelse Zaakwaarnemer van Zijn volk, daar wijst Hij de Vader op het offer door Hem gebracht daar toont Hij de gekweteerde

rekening en eist Hij op grond van Zijn aangebrachte gerechtigheid hun vrijspraak. Dat Hij tot heil en troost voor Zijn volk heenging en nu daar boven is, hoe is dat bevestigd in de ervaring van Gods kinderen, waar zij dan eens op het lieflijke vertroost worden door de ontsluiting van Gods barmhartigheid, of waar zij van daar door de Heilige Geest verzekerd werden van hun aandeel aan Christus en het door Hem verworven heil.

Maar er is nog meer: van daar verpletterd Hij de schedel der draken en weet Hij als Sions God en Koning de listen der hel, die het op de ondergang van Zijn volk heeft gemunt, telkens te verijdelen, waar Hij, die de duivel uit de bezetene Garderener bande en de kop van de oude draak aan het kruishout vermorzelde, Zijn Petrussen toeroept: "Simon, Simon, de satan heeft u zeer begeerd te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Dat Hij daar de teugels van het bewind in Zijn handen heeft ten goede van Zijn kerk en kind, hoe blijkt dat uit de vergeefse pogingen, die satan heeft aangewend, om deze of die van Zijn kinderen te doen vallen uit de staat der genade.

O, het is waar, menigmaal is het hem gelukt, deze of die van Gods volk tot nabij de grenzen der wanhoop te brengen; en scheen het zó'n ziel zelfs toe of ze hun leven in de strop of het water zouden eindigen; maar altijd wist Christus te juister tijd, de zodanige uit de strik te verlossen, en door Zijn almacht als uit de kaken der hel weer terug te voeren. Hoe satan dan ook van vijandschap tegen God en Zijn volk als knarsetand, toch zullen de poorten der hel, Jezus' gemeente niet overweldigen.

Maar ziet u dan wel, geliefden, dat het beeld van een veldheer, die midden in de strijd zijn regiment verlaat, heel niet past op onze Jezus. Volk, uw Trooster ging, om u juist te beter in uw strijd te hulp te zijn. Als er een, om Jezus' gaan naar de hemel, mocht wenen, dan is het satan, die heeft er reden toe. Immers, vanuit Zijn verhoging verstoort Hij en werpt terneder, satans rijk. Hij dringt van daar, ook nog in het huis van die sterk gewapende en ontroofd hem zijn vaten. Dit geschiedt toch telkens als Christus een vijand in een vriend van Hem en Zijn volk verandert; zodat we uit de mond van hen, die eerst Zijn vijanden waren, de bede horen: "Wat moet ik doen om zalig te worden?" of uit hun mond de keus horen: "Wij willen met u gaan, want wij hebben gezien, dat God met u is."

En redt Hij van daar ons niet uit de hand onzer in- en uitwendige vijanden? Houdt Hij van daar niet de wereld in toom? Maakt Hij de koningen der aarde niet tot onze dienaars en de wereldgroten niet tot onze knechten, als Hij dat nodig acht? Stelt Hij onze vijanden soms niet aan tot onze medicijnmeesters, om ons te genezen van deze of die zielekwaal of hartsgebrek.

Ja, geliefden, vandaar redt Hij ons ook uit de hand van onze inwendige vijanden, die nog veel gevaarlijker zijn dan onze uitwendige. Immers, dat slangenzaad in ons hart, dat zich gedurig tegen God en Zijn Gezalfde verzet, het wordt door Christus' voeten in ons vertreden. Ja, in één woord, Hij beschut en behoedt Zijn volk, door Zijn almacht, voor alles waarvoor zij behoed moeten worden. En dat alles, tot luister van God en tot zaligheid van Zijn volk.

Maar er zijn nog meer redenen, waarom de discipelen, en ook wij, onze tranen mogen drogen. Want, wel ging die eerste Trooster, maar het was om een "andere Trooster" te zenden. Immers, dat beloofde de Heere Jezus in Zijn afscheidsrede, die Hij tot Zijn jongeren richtte voor Zijn vertrek: "Ik zal u, van Mijn Vader, een andere Trooster zenden."

Vraagt u, *of er dan nog een "andere Trooster" is dan de Trooster Jezus?*

Dan moet het antwoord zijn: "Ja, gewis."

En vraagt u dan, *wie Hij is?*

Dan is ons antwoord: "De Heilige Geest", de derde Persoon uit de aanbiddelijke Drieëenheid. Ja, het is die zoete lieve Geest, die uitgaat van de Vader en de Zoon.

En, wat die om Jezus' heengaan wenende discipelen en discipelinnen van de Heilige Geest te wachten zijn, dat zegt duidelijk de Naam, waarmee Jezus Hem noemt: "Trooster." Hij komt om hen te troosten. Dat doet Hij, door de plaats van de Heere Jezus in Zijn kerk en in hun hart in te nemen. Die Geest troost Gods kinderen, met de zekerheid hunner zaligheid. Hij is, om zo te spreken, *het zegel van hun erfrecht*. Hebben wij dus die Heilige Geest, dan bezitten we in Hem het onbedrieglijke bewijs, dat wij een onvervreemdbaar recht bezitten op die grote onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt.

Die Geest, Hij troost Gods kind met de zekerheid van Jezus' liefde. Wat de trouwring is voor de bruid, namelijk het pand der liefde en trouw van de bruidegom, dat, en duizendmaal meer, is de Heilige Geest voor de bruid van Christus. O, hoe zoet en zalig kan die lieve Geest ons de liefde van Jezus doen gevoelen, en hoe kan Hij de liefde tot de Heere Jezus in het hart opwekken.

Die Geest troost Gods kind ook met de zekerheid van 's Vaders gunst. Hij is daarom ook wel genoemd "de Geest der aanneming tot kinderen, door welke wij roepen "Abba, Vader." Dat die lieve VADERnaam zo weinig gehoord wordt van de lippen der begenadigden, dat zit juist in het missen van de Heilige Geest.

Hij troost Gods kind met de zekerheid hunner eindelijke volmaking. Dat wij eenmaal volmaakt Gods lof zullen ontvouwen, Hem in gerechtigheid zullen aanschouwen, verzadigd met Zijn Goddelijk beeld. Zo zal Hij ons troosten in alle smart en droefenis. Als wij niet weten wat wij bidden zullen gelijk het behoort, dan bidt Hij in ons met onuitsprekelijke verzuchtingen, ja, dan is Hij ons de Geest der genade en der gebeden. Zitten wij in treurig duister of in rouw en droefenis, dan beurt Hij ons op. En als wij met zonden hebben te worstelen, dan staat Hij ons bij met Zijn heiligende genade. Meer zullen wij hier nu niet van zeggen, want dat is de stof voor het Pinksterfeest.

Maar wat een blij vooruitzicht ontsluit de Heere Jezus dan voor Zijn discipelen nog eer zij Hem moesten missen. Hij zou hun de Trooster zenden. Hij onttrekt de melk, opdat Hij ze zou voeden met vaste spijs. Hij gaat, opdat zij niet in de knechtelijke of in de zuigelingenstaat zouden blijven, maar opdat ze komen zouden tot de mondige, tot de mannelijke staat.

Daartoe was nodig, dat Jezus heenging, dat Hij verhoogd werd. Toen werd de Heilige Geest in volle mate "Zijn Geest", de Geest van de wijnstok, om die voort te stuwen in de ranken.

Zie, volk, daarom is het voor u persoonlijk nodig, om een gaande Jezus te leren kennen. Als Hij gaat, dan zendt Hij u de andere Trooster, die Geest, die u in alle waarheid leidt, door welke u roept: "*Abba, Vader.*"

En vraagt u, *wanneer Hij komt?*

Op het Pinksterfeest, als u voor eigen hart een Pinksterfeest leert kennen. En nu was het voor Jezus' discipelen wachten en uitzien in biddende afhankelijkheid en kinderlijk vertrouwen. Ga heen en doe gij desgelijks.

Nu zult u misschien vragen, *of dan de Heere Jezus ons voor altijd en immer heeft verlaten, komt die eerste Trooster dan nooit terug?*

Hij gaf zelf het antwoord op deze vraag aan Zijn discipelen,

in het hoofdstuk van de Bijbel, dat u straks is voorgelezen. Daar zegt de Heere Jezus: "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen, anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat u ook zijn mag waar Ik ben." Dat zijn dan toch woorden geheel geschikt om onze tranen te drogen, om ons met Jezus' vertrek geheel te verzoenen.

Laat het mij vergund zijn, van deze afscheidswoordes des Heeren, nog iets tot uw troost en lering te zeggen.

Het "vaderhuis", waarvan de Heere Jezus hier spreekt, is de hemel. Die hemel der gelukzaligheid noemt Salomo "de vaste plaats van uw woning." Dat de hemel het huis des Vaders wordt genoemd, dat is, omdat Hij daar op een geheel bijzondere wijze Zijn heerlijkheid openbaart; daar geeft Hij Zich op een geheel bijzondere wijze te genieten en te kennen.

Dat Vaderhuis is ook het huis van de Heere Jezus. Hij is daar de Zoon des huizes, Hij is er de erfgenaam van, Hij is er door en door bekend, Hij heeft daar alles te zeggen, en Hij brengt daar binnen wie Hij wil. Nu, in *dat Vaderhuis zijn vele woningen*, daarin is ruimte voor zeer veel mensen, voor heel de ontelbare schare die Johannes zag: "Vele woningen." Het wil niet zeggen, dat ieder daar zijn eigen appartement heeft. Het wil maar zeggen, dat de Heere dit huis, dit heerlijke paleis niet voor Zichzelf alleen houdt, dat Hij het wil delen met mensen en engelen.

En dat die daar maar niet een bekrompen verblijf hebben, maar een grote ruimte, 't is daar Rehoboth. Dat "vele woningen" ziet dus meer op de bewoners dan op de woning, die ik mij voorstel als een onmetelijke ruimte. In de grondtekst worden die woningen "verblijven" genoemd. Hier hebben wij geen blijvende stad, de hemel dat is een bestendige verblijfplaats. Hier wisselt alles en altijd weer af, dan licht, dan donker, vreugde en smart, overvloed en gebrek, niets is hier bestendig; daar boven is het altijd licht, vreugde, overvloed, zaligheid, altijd loven, lieven, leven en prijzen.

Als dat zo niet was, zegt de Heere tegen Zijn discipelen, dan zou Ik het u gezegd hebben. De Heere Jezus is geen misleider, Hij zegt wel: "Ik zal ze lokken", en dat doet Hij! Maar misleiden zal Hij u niet. Hij vergt niet van u, dat u om Zijnentwil alles verlaat en dat Hij u dan niets terug zou geven.

Dat huis des Vaders, het was gesloten voor mensen, omdat de mensen zondaars geworden zijn. In dat Vaderhuis is alles heilig! heilig! Daarin was plaats voor God, voor Gods heilige Zoon, voor heilige engelen en serafs en ook voor heilige mensen, voor rechtschapen mensen, maar voor geen schuldige, doemwaardige, gevallen Adamskinderen, zoals wij allen van nature zijn.

En nu moet u eens horen, waarom die zoete Jezus heenging. "Om u plaats te bereiden", zegt Hij. Dat nam Jezus op zich. Niet voor alle mensen, maar voor die zondaars en zondaressen, die Zijn vrienden en vriendinnen waren, ja, voor hen, die de verloofden, de bruid van Christus zijn, Maar, Hij mocht, om zo te spreken, met dat volk niet thuishooren. Niet alsof God dat volk niet genegen was; o zeker, Hij had ze lief met een eeuwige liefde. Nooit behoefde Jezus iets te doen, om dat volk in Zijns Vaders gunst te brengen, o nee. "De Vader zelve heeft ons lief", zegt Jezus. Maar God kan geen gemeenschap met hen hebben uit kracht van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid. Maar nu nam Jezus het van eeuwigheid af al op zich, om alle hinderpalen en beletselen weg te nemen. De grootste

hinderpaal was de zonde, hun schuld, de belediging dat Heilige Wezen aangedaan. Welnu, dat maakte Jezus ongedaan. Hij luisterde dat geschonden recht op, liet die hoon God aangedaan, aan Zichzelf wreken. Daartoe kwam Hij in de wereld, nam ons vlees en bloed aan en betaalde zo de prijs. En toen ging Hij naar het huis Zijns Vaders, om van de hemel bezit te nemen. Om daar voor Zijn lieve volk, voor Zijn bruid, om zo te spreken, de vertrekken gereed te maken; opdat Hij hen daar waardig mocht ontvangen, en zij hartelijk zouden ontvangen worden.

O kind, zou u dan om Jezus' vertrek wenen? En Hij ging om de hemeldeur voor ons te openen, opdat onze plaats al klaar zou zijn, en toch maar alles voor uw zalige ontvangst gereed zou zijn, opdat uw rustplaats al in orde zou zijn, als u daar vermoeid van de grote reis aankomt, opdat het witte kleed, palm en kroon al bij de hand zouden zijn.

En luistert nu, zoals u nooit geluisterd hebt, waar Jezus zegt: "En als Ik uw plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen." "Opdat u ook zijn mag - waar - IK - ben!"

Hoort u? Hij, die onze ziel verkwikken zou, ging van ons, opdat wij straks eeuwig bij Hem zouden zijn.

Kom, zingen we nu van Psalm 73: 12, 13.

Maar nu is de vraag wie in dit Vaderhuis zullen wonen, voor wie dat nu is bestemd? Dan moet opgemerkt, dat het Vaderhuis niet een huis is voor iedereen, het is niet als de ark van Noach, waar rein en onrein in was; al is er ruimte genoeg, er is geen plaats voor elkeen.

Boven de hemelpoort staat, om zo te spreken, geschreven: "Hier zal niet binnenkomen, dat verontreinigt, en gruwelijkheid doet en leugen spreekt." (Openb. 21:27). "Er is in de hemel geen plaats voor de lieden die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is." (Ps. 17: 14). Er is daar geen plaats voor degenen die in hun zonde en ongelovigheid volharden. Er is daar geen plaats voor onherborenen. "Die niet wedergeboren is, zal het Koninkrijk Gods niet zien, noch ingaan" (Joh. 3). Wat zouden zij er ook aan hebben. Arme, arme wereldling, die nooit de tranen van Jeremia stortte over het gemis van die Zielentrooster, die nooit begaan was met uw verloren staat, die nooit onder uw schuld gebogen tot Jezus leerde vluchten en zuchten. Ik vraag u: "Wat zou u in de hemel doen?" Dat Vaderhuis zou u een geheel vreemde plaats zijn. U zou het er niet uit kunnen houden. U kunt het hier bij God en Zijn volk niet uithouden, hoe zou u het dan boven uithouden, waar nooit anders dan godsdienst is? Daar is het altijd aanbidden en dankzeggen, en God en Christus roemen en prijzen.

Nee, mens, dat kan voor u geen zaligheid zijn, daar hield u het niet uit! Daarom, de Heere heeft een ander tehuis, een andere eeuwige verblijfplaats voor u en voor uw vrienden en vriendinnen. Dat tehuis is bij uw vader, dat is bij de satan, dat is in het gehenna der duivelen - dat is de eeuwige verblijfplaats van ieder, die zich tegen God verhardt, die Zijn roepstemmen en vermaningen in de wind slaat, die genoeg heeft aan de wereld, aan de zonde. Hoort slechts! "Maar voor de vreesachtige en ongelovige en gruwelijke en doodslagers en hoereerders en tovenaars en afgodendienaars en al de leugenaars, is hun deel in de poel die brandt van vuur en sulfer, dat is de tweede dood." Dat zal uw eeuwig verblijf zijn, wereldling, vijand van uw eigen zaligheid! Dat laat God u nog aanzeggen in Openb. 21: 8, dat is misschien de laatste keer, dat Hij u dat zeggen laat. Mocht de Heere er bij u aan te pas komen en u hartveranderende genade geven, opdat ook u die tranen

eens mag leren storten, welke de tolken zijn van een naar God en Christus dorstende ziel.

In dat Vaderhuis waar Jezus heenging, is plaats voor die schaar van uitverkorenen, die God in Christus voor Zijn huis bestemde en voor wie Jezus door Zijn menswording, leven, lijden, sterven, opstanding, hemelvaart en voorbidding een plaats bereidde. Daar is de plaats voor dat volk, dat Hij door Zijn Heilige Geest voor Zijn heilig huis toebereidt. Zie, geliefden, dat volk, die voor de hemel bestemden, bestempelt Hij al in de tijd; zodat zij het uit de kenmerken en eigenschappen mogen weten. 't Is hier al te zien en het wordt hier al gezien wie er een van die gelukkigen mag zijn.

Nu zal degene, die belang stelt in het eeuwig lot van zijn onsterfelijke ziel, wel vragen, wat die kenmerken zijn. Luistert eens, wij willen er enige van noemen, waaruit u het zeker weten kunt of u er onder behoort.

1. Die voor de hemel bestemden, die worden losgemaakt van deze wereld en haar begeerlijkheden. Die krijgen de wereldse vermaken de rug toe te keren. De Heilige Geest maakt in stilte de banden der zonde los, daardoor verliest de wereld haar geur en fleur. "Hoe is het mogelijk," zegt zulk ene wel, "dat ik daar vroeger zo van gehouden heb, dat ik mijn geld en goed, mijn tijd en gezondheid, mijn fatsoen en naam, mijn ziel en zaligheid er aan opofferde." Dan krijgt de wereld de scheidbrief, die is dan onze tranen en zuchten niet meer waard.
Kent u daar iets van? Het is niet de vraag of u enige grove zonden naliet en enkele deugden betracht, dat vindt u bij die eigengerechtigde hemelzoekers ook wel, nee, maar of er een afsnijding plaats greep, of de Heilige Geest het mes tussen u en die wereld doorhaalde; is de zonde u de dood geworden?
2. Een ander kenmerk van de hemelganger is, dat zij ontdekt worden aan hun gemis, zij zijn de Heere kwijt en daar gaan zij over treuren, dan komen die tranen om God geschreid, die de Heere in Zijn fles bewaart.
3. Een derde kenmerk is, dat hun genegenheden opgetrokken worden naar de hemelse dingen. Waar zij vroeger niets mee op hadden, dat wordt nu hun leven, zij bedenken de dingen die boven zijn, waar Christus is, niet die op de aarde zijn; naar de taal van Paulus. Die gaan naar dat Vaderhuis zoeken. Men kan het zo merken waar het hart naar uitgaat, naar de wereld of naar God.
4. Die leren alle dingen schade en drek achten, om de uitnemendheid der kennis van de Trooster, Die de hemelen is doorgegaan. Ja, zij beginnen hier al hemelwerk te doen, zij zijn nu zo gaarne bij de Heere, zij oefenen zo gaarne gemeenschap met de hemelingen. Zij beginnen al met Gods volk de Heere te lieven, loven en prijzen. En als dat eens gebeuren mag, dan zijn zij getroost, daar hebben zij hun nachtrust voor over.
5. Zij genieten al wel voorsmaakjes van de hemel, ze voelen wel eens wat daar in het Vaderhuis gevoeld wordt, genieten wel eens iets van de hemelse vrede, vreugde en blijdschap.

Dat is nu getroost worden als een, die door zijn moeder getroost wordt. Geliefden, zijn deze dingen bij u? Die dingen zijn niet de grond waarop u eenmaal het Vaderhuis achter Jezus zult betreden - die grond is Christus zelf, door de Vader aan ons geschonken en door ons, door het geloof, omhelst - maar dit zijn de onmisbare eigenschappen van de hemelburger. En wat is dat nu een weldaad, voor hellewichten een hemels tehuis! Wat

een wonder van genade, dat Jezus voor zulken woning wilde maken en dat tot zo'n dure prijs

Wel, wel! en dat is nu alles klaar. Uw Jezus is vooruit gereisd, opdat toch maar alles voor uw komst gereed zou zijn - en dan zouden wij wenen om Zijn gaan? Wel, volk, u heeft nog maar gehaald te worden. En dat met voorbijgaan van zovelen!

Hoedanigen behoorden wij toch te zijn, wat moeten we daar meer mee op hebben en minder met de wereld. Als zo, danig zijn de tranen van Jeremia, daar onze tekst van spreekt diep beschamend voor velen onzer, die ook de Trooster missen, maar die over Zijn gemis niet wenen.

Hoelang, kind van God, en hoever is de Heere al van u geweken? En dat kunt u zo met droge ogen, met ogen die niet vlieten van water, hebben. Wat moest ons aangezicht meer zijn als reizende naar Jeruzalem. Wat moesten we meer getroost levert Maar ach, hier wisselt alles nog zo af, hier wonen we veel in het donker, in het dorre, in tegenspoed, in smaad en hoon.

Kind, nog een weinig tijd, dan vervult de heengegane Jezus Zijn belofte, dan komt Hij ons halen naar dat Vaderhuis, daar hebben we onze "verblijf." En dan nooit meer wenen, omdat de Trooster die onze ziel zou verkwikken, verre van ons is. Daar zal geen rouw of geweent meer zijn, daar zal de Heere alle tranen van onze ogen afwissen, en ons kronen met eeuwige blijdschap en - *alzo zullen we altijd bij de Heere wezen. Zo vertroost elkaar met deze woorden.*

AMEN.

Nazang Psalm 69: 14.

14. DE PINKSTERVRAAG.

Psalm 119:25.

Lezen: Handelingen 2: 1-21.

Gebed.

Psalm 98: 2.

Tekst: Hand. 2: 12 (laatste lid). *"Wat wil toch dit zijn?"*

*"Hij heeft gedacht aan Zijn genade,
Zijn trouw aan Isr'el nooit gekrenkt:
Dit slaan al 's aardrijks einden gade,
Nu onze God Zijn heil ons schenkt."*

Zo, mijn geliefde toehoorders, mag Gods volk zingen op het heerlijk Kerstfeest, omdat toen de Vader dacht - of liever, zo kennelijk toonde te denken - aan Zijn genade in het zenden van Zijn geliefde Schootzoon, de Messias, onze Heere Jezus Christus. Die Gift en die zending van Zijn Zoon is, om zo te spreken, het glanspunt van de liefde des Vaders. "Alzó lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enig geboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe", lezen we daarom in het Evangelie van Johannes (hfdst. 3: 16). Kerstfeest is dan ook het feest van de Vader.

Maar ditzelfde dierbare vers mag de gemeente des Heeren ook met vol recht zingen op ons heerlijke Paasfeest, als zij in gedachten bij de geopende groeve in Jozefs hof vertoeft. Paasfeest, dat is het feest van de Zoon. Door Zijn opstanding uit de dood heeft Hij krachtig bewezen Gods Zoon te zijn, de Alfa en de Omega, de Borg en Zaligmaker die volkomen genoegdoening schonk aan het heilig recht des Heeren en die met één offerande in eeuwigheid volmaakt al degenen, die geheiligd worden.

Maar ook op ons derde groot christenfeest zingen wij van ganser harte: "Hij heeft gedacht aan Zijn genade"; en wel met het oog op de derde Persoon uit de aanbiddelijke Drie-eenheid, de Heilige Geest, die op dit feest Zijn intocht dei in de wereld. Pinksterfeest is dan ook het feest van de Heilige Geest.

Met dit feest sluit de feestcirkel. Daarmede is ook het werk van de verlossing voltooid. Dit mocht er niet aan ontbreken, want dan baten ons ook de liefde des Vaders en van de Zoon niet. Wat toch zou het geschenk des Vaders ons baten, en wat zou het ons helpen of de Zoon al de zaligheid verwierf, zonder de Heilige Geest, die het ons toe moet passen? Daarom, Pinksterfeest is de kroon op Gods werk.

De naam "Pinkster" betekent "de vijftigste", ziende op de wetgeving van Sinaï op de vijftigste dag na de uittocht van de kinderen Israëls uit Egypte.

Het wordt ook wel "Oogstfeest" genoemd, omdat het volk dan de eerstelingen van de oogst offerde.

Mochten wij dit feest vieren in de ongezuurde broden van een oprechte geest.

Geve de Heere ons thans Zijn zegeningen! Geve Hij on heil op deze stonde! Opdat wij op dit feest der eerstelingen een rijke oogst van voorspoed mochten zien, nu we met elkaar naar aanleiding van deze tekst een ogenblik willen stilstaan bij

DE PINKSTERVRAAG.

En wel bij:

- 1. De wondervolle aanleiding tot deze vraag, en**
- 2. De juiste beantwoording van deze vraag,**
om dan met een woord van toepassing te besluiten.

Zo was dan de dag van het Pinksterfeest weer aangebroken, de dag, waarop de duizenden Joden en Proselitiën zich opmaakten om in blijdschap des harten op te trekken naai het huis des Heeren, om daar de eerstelingen van het veld te brengen ten beweegoffer voor het aangezicht des Heeren, ten teken van hun dank, aan de Alzegenaar gewijd, vanwege Zijn goedheid en milddadigheid, geopenbaard in het rijk der natuur, hun schenkende dertig, zestig, of honderdvoudige vrucht op hun akkerwerk.

Toch, hoe weinig van de duizenden en nog eens duizenden mannen, die daar vergaderd waren, die daar de 118e Psalm aanhieven, hoe weinigen zullen er onder hen geweest zijn die vermoeden van welk een grootse en wereldschokkende gebeurtenis zij getuigen zouden zijn, namelijk "van de uitstorting van de Heilige Geest."

Naar deze gebeurtenis hadden de vaders zo reikhalzend uitgezien; ach, wat hadden zij het verwacht, gehoopt, de vervulling er van afgesmeekt, maar zijn gestorven zonder van dit heerlijk en heilrijk feit getuige te zijn.

Welk een verrassing moet het dan wel geweest. Zijn. Immers, toen men daar druk doende was met het Pinksteroffer op Oud-Testamentische wijze, toen geschiedde het, dat God in de hemel zich bewoog, dat de Middelaar des Verbonds Zijn met zegeningen gevulde handen uitbreidde, de wolk der beloften scheurde en een milde regen des Geestes zich uitstortte en afdaalde, niet alleen op het hoofd van Sems geslacht, maar ook op het hoofd van Jafets, ja, zelfs van Chams nakomelingen.

Dat wonderfeit gaan we dan ook heden in dit feestuur onder biddend opzien tot de Heere, wat nader overdenken,. en dat wel naar aanleiding van onze tekst, waarin gevraagd wordt: **"Wat wil toch dit zijn?"**

Laat ons dan eerst een onderzoek instellen naar

1. De wondervolle aanleiding tot deze vraag.

Om die aanleiding te weten gaan we in gedachten naar de Godsstad Jeruzalem, en wel binnen een der bij de tempel behorende zalen. Het is de derde ure van de dag, dat is naar onze tijdrekening 's morgens 9 uur. Dan vinden we in die zaal bijeenvergaderd een gezelschap van omtrent honderdtwintig personen. "Wie zijn ze?" Laat ik deze vraag eens kort mogen beantwoorden. Dat is toch van het hoogste belang.

Dit hoopke volks toch is de ware Christelijke Kerk in haar begin en een getrouw beeld van die Kerk in haar geheel. 't Is dus van het hoogste belang te weten of wij ook onder dat volk behoren, want buiten dat volk is er geen zaligheid.

Welnu, naar hun uitwendige staat zijn het niet veel edelen. en niet vele machtigen; bij de wereldgroten zijn ze niet in tel!; de Hoge priester, enz. behoort niet tot hen - dat is gewoonlijk nog zo. Maar naar hun inwendige staat, dan zijn zij de ware edelen, van adellijke afkomst, prins en prinsessen uit het huis van David; ja, hun geslachtsboom reikt tot in de nooit begonnen eeuwigheid, immers, zij zijn uit Gods harte voortgekomen. Zij zijn ook de ware wijzen. Heel de wereld ligt in duisternis, maar bij dit volk is het licht.

Zij zijn ook de ware Godvruchtigen. Zeker, er was in het vroom Jeruzalem veel godsdienst, maar het was zo'n godsdienst waar de Heere van walgde. Maar bij dit volk vindt u de ware godsvrucht, de ware godsvreze, godsliefde, liefde tot Gods rechten en inzettingen en deugden en volk. - Zie, die dit mist staat er buiten. Op die vraag wie die honderdtwintig zijn, moet het antwoord al verder luiden: zij zijn Christus' juwelen, zij zijn Zijn zegetekenen, de paarden van Zijn kroon, zij zijn de oogappel Gods. O, volk, wat een innerlijke waarde bezit u toch in de ogen des Heeren en bij uw Christus; u zijt de vrucht van Jezus' kruis, de bloesem van Zijn priesterstaf.

Naar hun ambt zijn sommigen van hen Voorgangers en andere volgen, er zijn leiders onder hen en die geleid worden.

Naar hun genadestaat vindt u onder hen eerstbeginnenden en verdergevorderden op de weg des levens en des heils. Sommigen zijn bezitters, andere zijn heilbegerigen; maar allen zijn zij wedergeboren, allen zijn van geestelijk dood geestelijk levend gemaakt, allen zijn geroepen uit de duisternis tot het licht; wel ieder op eigen manier, maar de vrucht is enerlei. Die deze weldaad mist, kan zich wel bij hen voegen, maar in het wezen behoren die niet tot de gemeente, die zalig wordt.

Naar hun karakter zijn ze zeer verschillend. Voorbarig als Petrus, of bedachtzaam als Johannes; de ene wat lichtgelovig; de ander wat zwaartillend; de een wat hartstochtelijk, de ander wat koeler; de één een prater, de ander een zwijger.

Maar allen zijn zij eendrachtelijk bijeen; daar woonde liefde en vrede onder hen, zij hadden allen één keus, één lust, één doel, één streven; één innige band, een band, sterker dan de band van bloed, bonden hen aan elkaar, zij allen konden dan ook wel zingen als Groenewegen: "Zoete banden, die mij binden aan des Heeren lieve volk." Geen wonder, want zij hadden allen één God en Vader, en waren door één bloed gekocht, en met één geest beziel. Wat een gelukkig hoopke volks waren dan toch die saam-vergaderden! Werkelijk een model-gemeente! Waar vindt men nu nog zo'n hoopke volks? Ach, het volk kan elkaar nu zo goed missen; wat is er weinig eendracht onder hen; Werkelijk, dit is een oordeel Gods.

Vragen we nu eens verder: "Hoe komen ze hier, die honderd en twintig saam-vergaderden?"

En het antwoord moet zijn: "Zij zijn hier op bevel van hun Heere en Meester, dat is, op het bevel van die zoete Jezus." Ach, die lieve Meester is van hun weggegaan, Hij ging naar de hemel, naar het huis Zijns Vaders; Hij heeft hun als "weesjes" achtergelaten, als weesjes zitten zij daar dan ook bij elkaar. Maar nu heeft Hij voor zijn vertrek hun een bevel gegeven en een belofte. Hij beloofde, dat Hij hun geen wezen zou laten, dat Hij hen een andere Trooster zou zenden, namelijk de Heilige Geest, die zou hun alles indachtig maken, die zou hun in al de waarheid leiden, die zou hun troosten, helpen, sterken en die zou nooit meer van hun weggaan, zoals de Trooster Jezus deed, maar eeuwig bij hen blijven. En een bevel gaf Hij hen, om niet van hun plekje te gaan, maar stillekens te blijven op hun plaats totdat de Heere Zijn belofte aan hen vervuld zou hebben. En, zo deden zij, "zij waren eendrachtelijk bijeen" zegt de heilige historieschrijver.

Wat zij daar nu deden? Zij waren wachtende, wakende en biddende: "Ach, Heere, gedenk aan 't woord, dat u hebt gesproken, waarop u ons hebt doen hopen, dit is onze troost in onze ellende", zo zochten zij met de man naar Gods harte.

En wat is dat een verstandig en profijtelijk en daarom gewenst gedrag voor elke begenadigde zondaar of zondares. Op het plekje blijven, kind, waar de Heere u zelf

plaatste, hetzij in de bekommering, belofte van redding of verzekering, En dan in het gebed, de Heere manende op Zijn Woord en pleitende op Zijn beloften. Werkelijk, dat zijn onze slechtste uurtjes niet, kind, als we zo biddende in afwachting mogen verkeren. Wil de Heere de zaak, waar het om gaat, vervullen, dan gaat er wel een heilige stilte aan vooraf. Zo was het ook bij die honderd en twintig saam-vergaderden.

Let maar eens op: Wat er toen geschiedde. Plotseling, nog weer heel ongedacht en onverwacht, hoorden zij een bijzonder geluid, dat nog het beste te vergelijken is met het geluid van een geweldig gedreven wind, met het loeien van een orkaan. Het komt al lager en lager, en eindelijk gaat het de zaal binnen waar zij vergaderd zijn, en het is alsof het zich oplost in een regen van vuurvlammen, die op het hoofd van Jezus' discipelen neerdaalden en vastkleefden in de vorm van vurige tongen.

'Wat de uitwerking was? de geliefde discipelen is plotseling wat wonderlijks overkomen. Het is alsof een geheel nieuw leven in hun ziel is uitgestort. Zij zijn uitbundig verheugd en verblijd, zij springen op van vreugde, zij zijn, in één woord. Zalig; en breken uit in een gejuich, in een roemen en prijzen van de Heere.

Duizenden stormen, door het wondergeluid gewekt, en door een geheime macht gedreven, de tempelberg op, naar de vergaderzaal der discipelen. Daar staan ze, de Joden en proselieten uit al de delen van het grote Romeinse rijk, Parthers en Meders en Elamieten en die inwoners zijn van Mesopotamië en Judea en Cappadosië, enz., zij verdringen zich voor de deur der vergadering. Zij horen de discipelen, die zij kennen als ongeleerde en ongeletterde mensen, als - Galileeërs, toch horen zij hen met een vrijmoedigheid, die alle verbeelding te boven gaat en in alle werelddalen, de grote werken Gods verkondigen, de ene Naam, welke onder de hemel gegeven is om zalig te worden, aanprijzen en de Schoonste aller mensenkinderen voorstellen. De duizenden samengestroomden, zij krijgen een vaag besef, dat er iets nieuws, iets wonderlijks gebeurd is. En het is die levende, nog duistere gewaarwording, die hen doet vragen: "Wat wil toch dit zijn?"

En zo komen we vanzelf tot ons tweede punt, n.l.

2. De juiste beantwoording van deze vraag.

Geliefde toehoorders!

Op de vraag: "Wat wil toch dit zijn?" worden zoveel antwoorden gegeven, die niet juist zijn. Omdat de natuurlijke mens niet verstaat de dingen die des Geestes Gods zijn, daarom lasteren zij wel hetgeen ze niet verstaan. Zo was het ook hier. "Zij zijn vol zoete wijn" antwoordden de spotters op de vraag: wat dit wil zijn. En dat is nog zo. Laat hetzelfde nu nog gebeuren, laat de Heere Zijn volk eens zalig verheugen, laat de Heere eens Zijn kinderen doen juichen. "Wat wil dit toch zijn?" roept de een, belijdende zijn onkunde; "Ach, zij zijn dronken of dwaas", zegt de ander, scheldende het werk Gods voor dweperij.

Arme wereldling, wat hebt u toch een vreugdeloos leven! Of dan een wereldling ook wel niet eens verblijd is? Zeker, geliefden, de wereldling is ook wel eens uitzinnig, maar daar hebben zij een prikkel voor nodig, en die prikkel vinden zij in de sterke drank, in de wijn. Als zij daar maar eerst genoeg van gedronken hebben, dan zijn zij vrolijk, dan springen zij op van verheuging, niet wetende, dat hun vrolijkheid in gal en alsem, ja, in een eeuwige rampzaligheid verkeerd zal worden. - En nu denken zij, dat er geen andere prikkel tot vervrolijking is dan hun wijn en sterke drank. En daarom roepen zij ook hier,

waar zij Jezus' discipelen tot opspringens toe verblijd zien: "Zij zijn vol zoete wijn." Gelukkig, die met Paulus leerde zeggen: "Zijn wij uitzinnig, wij zijn het Gode." Dat mochten de discipelen hier zeggen, zij waren door en in de Heere verheugd en verblijd. Het juiste antwoord op de vraag "wat toch dit alles zijn mocht" is u welbekend. Het is de Heilige Geest, gezonden in de wereld, van de verhoogde Zaligmaker Jezus Christus.

Wat toch dit wilde zijn?

Het is de vervulling van Jezus' beloften. Het is de Trooster, die Hij zenden zou van de Vader. Het is de Derde Persoon uit de aanbiddelijke Drie-eenheid, die lieve, zoete en nooit genoeg te waarden Heilige Geest!

Wel heeft de Heilige Geest reeds vroeger, onder het Oude Testament, Zich op menigvuldige wijze werkzaam betoond. Maar thans, op deze heerlijke Pinksterdag na Jezus' volbrachte verlossingswerk, daalt Hij plechtig neer, doet Hij Zijn intrede in de wereld van zondaren, om Zijn blijvende plaats in te nemen in Zijn kerk en om in het hart van uitverkoren zondaren Zijn troon op te richten.

Doch komt, geliefden, geven we, ter beantwoording van de vraag: "Wat wil toch dit zijn?" het woord aan de apostel Petrus, hij toch kwam in een schone en dierbare rede te zeggen wat er op die Pinkstermorgen geschied is.

"Dit is het", zegt hij, nadat hij met enkele woorden de lasteraars de mond had gestopt, dit is het "wat door de profeet Joël is gesproken."

Wat Joël, de profeet, dan wel gezegd had? Dit: "Dat de Heere in het laatste der dagen Zijn Geest zou uitstorten op alle vlees."

Eerst zegt Hij, wanneer de Heilige Geest zou worden uitgestort. "In het laatste der dagen." Verstaat hieronder, de tijd der vervulling. De kerk kent drie tijden, n.l. de tijd der belofte, die van de schepping der wereld tot op Mozes duurde; dan de tijd der ceremoniën, die van Mozes tot op de komst van Christus duurde; en dan de tijd der vervulling, die van de komst van Christus zou duren tot het einde, wanneer de laatste van Gods uitverkorenen bekeerd zou zijn. Dit laatste tijdperk wordt dan ook wel genoemd: "Het laatste der dagen", geen nieuw tijdperk zijn we na deze dagen te wachten; daarom heet deze tijd ook wel, het einde der eeuwen. Dit laatste tijdperk is verreweg het heerlijkste, hoort maar eens verder wat Joël er van profeteerde.

In die dagen zou de Heere uitstorten van Zijn Geest. Die Geest, waarvan hier gesproken wordt is de derde Persoon uit de aanbiddelijke Drie-eenheid. Die Geest is maar niet een kracht of hoedanigheid, zoals sommigen u willen wijsmaken, maar een persoonlijk Wezen, werkende met vrije wil en bewustheid. Zijn Geest hier genoemd, omdat Hij door de verheerlijkte Christus van de Vader gezonden wordt, en ook, omdat de Vader Hem uitzendt in de harten van Zijn volk. Toch wordt Hij ook wel de Geest van Christus genoemd, omdat Hij aan Christus was beloofd, op Zijn smartvol borgwerk, en omdat Hij door Christus is verworven, én omdat Hij het is, die de Christus aan de in zichzelf verloren zondaren openbaart en met Hem verenigt.

Die lieve Heilige Geest, zo profeteerde Joël verder, zou God in het laatste der dagen "uitstorten", men kon ook lezen "uitgieten." Dikwijls wordt de Heilige Geest bij water vergeleken, en dat wel vanwege Zijn vruchtbaarmakende, verkwikkende en reinigende kracht en werking. Maar ook wordt hier van "uitgieten" gesproken om er de overvloed van op te geven. Het zou niet spaarzaam zijn als voorheen, toen was het, om zo te spreken, een druppelen, maar het zou nu een uitgieten zijn, plasregens des Geestes zou de Heere in het laatste der dagen uitgieten.

En dat wel "op alle vlees." Daarmede worden buiten twijfel mensen bedoeld, die in Gods woord dikwijls "vlees" genoemd worden, o.a. in Psalm 65: 3: "Tot U zal alle vlees komen" en Jes. 40: 6: "Alle vlees is gras."

Toch zou de Heere, volgens Joëls profetie, Zijn Geest niet uitstorten over alle mensen; alle vlees wil niet zeggen, ieder mens, hoofd voor hoofd. Nee, maar over alle soort van mensen, het zou niet beperkt zijn tot de Joden zoals voorheen, maar over Gods uitverkorenen uit alle talen, natiën en tongen, het was tegen Zijn discipelen, dat de Heere Jezus zei: "En Ik zal de Vader bidden en Hij zal U een andere Trooster zenden."

En dat zou geschieden met heilig geweld. Met doordringende kracht zou de Heilige Geest worden uitgestort in de ziel van allerlei mensen.

Ja, de Heere zou, zo profeteerde Joël al verder, Zijn Geest uitstorten "over zonen en dochteren, over ouden en jongen, over dienstknechten en vrijen, over vaders en kinderen, over vrouwen en mannen." Alle onderscheid zou ten enenmale wegvallen. Het zou in die dagen openbaar worden, dat in Christus Jezus niet is; noch Jood, noch heiden, noch Griek, noch barbaar, noch man noch vrouw, noch dienstbare noch vrije.

En dan zou de uitwerking zo machtig, zo zalig, zo Godverheerlijkend zijn, zegt Joël, of liever de Heere door Joël. Die uitwerking zou zijn:

- a. Dat de zonen en dochteren zouden pro feteren, dat wil hier zeggen, dat ze de Heere zouden belijden; dat ze zich aan Zijn dienst zouden verbinden, dat ze de Heere zouden grootmaken, dat ze Hem zouden roemen en prijzen. Zie, geliefden, zo moet u hier dat "profeteren" opvatten, 't bedoelt niet altijd "voorzeggen." 't Is dat, wat Paulus wil, als hij zegt, dat we er allereerst naar staan zouden om te profeteren, dat is dus God grootmaken en prijzen. De uitwerking zou al verder zijn:
- b. *Dat de jongelingen gezichten zouden zien.* Denkt hier nu niet aan die dwaze visioenen waar sommigen de mond vol van hebben en die de vrucht zijn van een verwarde brein. Nee, die jongen, die de zalving van de Heilige Geest deelachtig worden, krijgen een gezicht op hun grote schuld en zonden: zij krijgen een gezicht op de eeuwige deugden Gods en op hun eigen ondeugd; die krijgen een gezicht op Gods heiligheid voor wie al hun eigengerechtigheden als een wegwerpelij klee d zijn; zij krijgen te zien, dat ze totaal verloren schepselen, dat ze vloek- en doemwaardigen zijn. Maar dan krijgen ze ook, op Gods tijd, een gezicht op de gepastheid, genoegzaamheid en bereidwilligheid van de Heere Jezus. Ja, de Heere verwaardigt hun wel met een gezicht op de eeuwige Godsstad, het nieuwe Jeruzalem en de zalige hemelingen. Ja, om maar niet meer te zeggen: zij krijgen wel een gezicht op de zekerheid hunner zaligheid, die vast ligt in de wonden van die zoete Borg en Middelaar, ja, verankerd ligt in de Drie-enige God.
- c. *En de ouden zouden dromen dromen,* zouden zalig opgetrokken worden in de derde hemel en geleid voor de troon en met de heiligen der hoge plaatsen meejubelen. Bij dag en bij nacht zou de Heere Zich door Zijn Geest openbaren aan oud en aan jong, in slapende en wakende toestand, om hen de verborgenheden van het heerlijk verlossingswerk bekend te maken.
- d. En ook over de *dienstknechten en de dienstmaagden zou de Heere in die dagen uitgieten van Zijn Geest.* Ook de slaven en slavinnen zouden delen in dezelfde voorrechten, zouden van dezelfde adel zijn als de vrouwen en de heren, zouden staan in dezelfde vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. In één woord: rijk en arm, ouden en jongen, vrijen en dienstknechten, zij allen zouden, zo sprak God

door Joël, de Heere grootmaken met een eenparige stem.

En dat is nu geschied! zegt Petrus. 'Wij zijn die ouden en die jongen, die zonen en die dochteren, die vrijen en die knechten. Over ons heeft de Heere Zijn Geest uitgestort, daarom werken die krachten in ons. Daarom spreken wij in uw eigen taal die grote werken Gods en verkondigen u, dat Jezus de gekruisigde, de door God verheerlijkte Messias, de enige Naam is, die onder de mensen is gegeven, door welke wij moeten zalig worden.

Toehoorders, wat is de Heere dan toch een Waarmaker van Zijn Woord! De Heere vervult Zijn beloften zó letterlijk, dat Petrus de woorden der profetie gebruikte om te zeggen wat er op die Pinksterdag geschied was. En, datzelfde geschiedde alle eeuwen daarna, en geschiedt ook nu nog.

Immers, Joëls profetie beperkt zich niet tot hetgeen er geschied is op dat eerste grote Christen-Pinksterfeest. O nee, de vervulling van Zijn profetie gaat nog door, nog stort de Heere uit van Zijn Geest over alle vlees. Over geheel het rond der aarde, voor zover het licht des Evangelies schijnt, grijpt die lieve Heilige Geest nog mensen in het hart, om hen, te overtuigen van zonden, gerechtigheid en oordeel, - was dat niet zo, dan zou de Kerk uitsterven - maar dan wordt eens hier de bede van Petrus gehoord: "Heere, behoud mij, want ik verga", en dan hoort men daar weer kermen: "O, God, wees mij, zondaar, genadig"; hier zinkt een Magdalena aan Jezus' voeten, en daar roept weer een stokbewaarder: "Lieve Heere, wat moet ik doen om zalig te worden"; en ginds sneeft er weer een briesend paard, wordt er een vloeker in een bidder veranderd, en gaat de winkeldeer dicht op Zondag van een Sabbatschender.

Geliefde toehoorders, mochten we 't maar eens meer horen; helaas, het geschiedt zo weinig, wat moest er een gebed zijn om de Geest, wat moesten we toch met de Bruid smeken: "Ontwaak Noordenwind en kom, Gij Zuidenwind, doorwaai nog eens onze hof, opdat zijn specerijen mochten uitvloeien." En het nog eens meer gehoord mocht worden: "En u heeft hij mede levend gemaakt, daar u dood waart door de zonden en de misdaden" en: "Deze en die is aldaar geboren."

En als dat gebeurt, dan hoort men ook nu nog de vraag: "Wat wil toch dit zijn?" en dan roepen ook nu nog de spotters: "Deze zijn dronken of dwaas" en dan mag ook nu nog ons antwoord zijn; "Deze zijn niet dronken en niet dwaas, maar dit is het, wat door de profeet Joël gesproken is."

Maar ook nu nog profeteren zonen en dochters, jongelingen en maagden, die in de gemeenten opstaan om het plechtig te belijden, dat ze het met de Heere en met Zijn volk en met Zijn Woord en knechten en dienst wensen te houden op beding van genade; jongelingen en maagden, die Christus belijden als de grootste Profeet, Wiens onderwijs zij niet kunnen missen, als de enige Hogepriester, Wiens verzoenend bloed en Wiens voorbedding zij begeren: maar ook als de eeuwige Koning, onder Wiens heerschappij en regering zij zich van harte begeven.

En wat is dat een voorrecht.

Ten eerste voor henzelf. Zich te scharen onder de met bloed bevelkte kruisbanier van Jezus, onder die banier met Ruth de krijgseed af te leggen, zich aan de Heere en aan Zijn dienst te verbinden. O, wat is dat een voorrecht als het gebeuren mag in oprechtheid des harten als 'n, vrucht van de werking des Pinkster Geestes. Het is ook een voorrecht voor Gods Kerk en voor de gemeente. O, als de Heere nog harten bewerkt om zich bij de

gemeente te voegen, als de Heere nog dagelijks toe wil doen tot de gemeente, die zalig wordt. Laat het ons wat groots achten als er nog uit onze kinderen opstaan om, insgelijks als wij, de Heere te belijden. Zelfs dan achten wij het een voorrecht. als het een vrucht is van het historisch geloof. O nee, dan zal het hun niet tot zaligheid gedijen als er niet wat beters bijkomt.

Maar ik vraag nu, ouders, is de Heere het niet waardig om gevreesd en gediend te worden door ons en onze kinderen, zelfs al moesten ze voor eeuwig verloren gaan? Laat het maar eens anders zijn, laten uw kinderen maar eens de wereld kiezen. O, als de ouders naar Gods huis gaan en de kinderen gaan dan naar de plaatsen der ijdelheid, wat moet dat toch wel een smart zijn voor Godvrezende ouders. En toch, hoeveel wordt het gevonden, en wat vermeerdert het aantal van die kinderen ontzettend, die het geloof en de wandel van hun ouders de rug toekeren, ja, die er mee spotten! Wat zal de rampzaligheid vreselijk zijn voor zulke kinderen. Godvrezende ouders gehad te hebben en dan als een werelddienaar verloren te gaan. Jongens en meisjes, dat zal voor u een hel in de hel uitmaken.

Maar ook, o! wat een schande voor die ouders, die zelf liever de wereld dienen dan God, ouders die zelf die krijgseed niet afleggen. O, o, uw kind profeteert, uw kind belijdt God en Christus, en u? Wat zal het voor u een vreselijke eeuwigheid zijn, ouders!

Toch, o wonder van Gods vrije en soevereine genade, nog geeft de Heere door Zijn Geest aan jongen, en ook wel aan ouden, *gezichten te zien*. Dan komt de Heere onze zielsogen te bestrijken met ogenzalf en dan gaan die blinde ogen open. En daar krijgen we een gezicht op onze zonden, schuld en dwaasheid. O, wat is dat beschamend! Wat verwekt dat gezicht een smart, door dat gezicht komt die droefheid naar God die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid; die droefheid, waar de wereld niets van kent; als zij ons de tranen ziet schreien, dan zegt zij "Wat mag toch dit zijn?" en dan zijn er dadelijk gereed om er een verkeerde uitleg van te geven. "Ze zijn dronken of hebben aanleiding om het verstand te verliezen", zeggen ze.

Maar de Heere geeft ook nu nog wel aan zulke onder hun schuld gebogenen, een gezicht op het kruis van Golgótha, op de Man van smarten, op het lege graf in Jozefs hof, op die luisterrijke verhoving van de Heere Jezus, op dat zitten van Hem in eer en majesteit; en dat alles ten goede voor Zijn volk. En wat is dat ziels vertroostend, ja zalig. Vooral dan is het zalig, als de ziel dan bediend wordt met het zich toe-eigenend geloof. En als de wereld dat dan Zie, dat die mens die zo somber en met zo'n droevig gelaat het leven doorging nu ineens tot opspringens toe verblijd is en juicht en jubelt en de grote werken Gods vertelt, dan kan ze dat niet begrijpen, dan zeggen ze: "Wat zou dit toch zijn? Daar zit zeker wat achter?" En als ze dan geen reden voor die blijdschap kan vinden, dan zegt de ene: "Hij is dronken", de ander zegt: "Hij is dwaas" en Petrus zegt: "Dit is het wat gesproken is door de profeet Joël" en wij zeggen: "Hij is zalig!" Wel, volk, wat is er nu nog zaliger, dan dat wij op goede gronden mogen weten dat onze ziel gered is.

Nog geeft de Heere door Zijn Geest aan Zijn meergevorderd volk wel eens *een zalig gezicht* op de onmetelijke goedheid, de onbegrensde wijsheid en liefde des Vaders. De Heere geeft ze soms een blik in Zijn hart. En het is om weg te duizelen als zij dan zichzelf uit dat harte voortgekomen mogen zien. Ja, de Heere leidt Zijn volk wel eens terug, en geeft hun een gezicht op dat overdierbare verbond der genade, op het bouwplan der zaligheid, op de zekerheid van hun deelgenootschap, op het nieuw Jeruzalem. Zij krijgen gezichten, die hen beschamen, uitlokken, vertroosten, vertrouwen wekken, gezichten, die

hen bewegen om te profeteren, om de grote werken Gods, als met een nieuwe tong aan te prijzen.

En als dan de wereld, soms een eenvoudige, ongeletterde dagloner of werkvrouwtje hoort spreken over de lengte en de breedte en de hoogte en de diepte van de liefde Gods in Christus Jezus, als zij hen de deugden des Eeuwigen horen verkondigen, als zij hen horen spreken over het huis des Vaders als hun toekomstige woning, en dat soms wel zo, alsof ze er al wonen, alsof ze al in de hemel zijn; - dan zegt de wereld, vooral de godsdienstige wereld: "Gij raast mens, de grote geleerdheid brengt u tot razernij." Maar zij razen niet, maar spreken woorden van een gezond verstand.

Petrus zegt: "Dit is het, wat door de profeet Joël is gesproken, dat is nu de vrucht van ons heerlijk en dierbaar Pinksterfeest, dat is een bewijs van de luisterrijke verhoging van onze zoete Heere Jezus aan de rechterhand des Vaders die dit heeft uitgestort wat dan gezien en gehoord wordt."

Komt, geliefden, zingen we nu met de gelukkige Pinksterlingen Psalm 118: 11, 12.

Geliefde toehoorders, is ook over u de Heilige Geest uitgestort? Ik vrees, dat er hier tegenwoordig zijn, die tot hiertoe nog nooit anders deden dan de Heilige Geest tegenstaan, misschien hebt u tot hiertoe Zijn werk gelasterd en bespot in degenen, die het bezitten mogen. Wat zult u het kwaad hebben in de hel, dan zult u die boze tong, die u misbruikt hebt om het werk van de Heilige Geest te lasteren, kauwen van pijn en uw tanden knarsen van weedom des harten. O, mens, leerde de Heere u, om Christus' wil, nog smeken om bekering en vergeving der zonden voor het voor eeuwig te laat zal zijn. Spotter:

*"Hebt gij in 't leven lust,
In dagen, waar men 't goed' in zie,
Waar in men vrij is van verdriet,
Daar niets uw heil ontrust?*

*Houd dan uw tong in toom
Dat zij nooit schandlijk spreek' of smaal';
Dat nooit bedrog of logentaal
Op uwe lippen koom."*

Toch zijn er hier nog meer, die God voor die schrikkelijke zonde bewaarde. Dat is een groot voorrecht, maar het is niet genoeg. Uw hart is en blijft vijand van God en Zijn Geest en Zijn werk zolang het niet door Gods Geest is wedergeboren. Al brak u ook niet uit in die vreselijke zonden, toch is het nodig, dat dit water des Geestes ook over u wordt uitgegoten, opdat u week gemaakt en gereinigd mag worden. O mocht u allen, die nog gerust en zorgeloos voortleeft uw verderf en ongeluk eens inzien. Smeeft God, dat Hij ook uw blinde zielsogen opene. Bedenkt: het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in de dag des oordeels dan u, als u in die dagen van die milde bedeling des Geestes verloren gaat.

Jongens en meisjes in ons midden: is over u de Geest des Heeren al uitgestort, mocht u al profeteren? Is het bij u al gekomen tot een breken met de zonden, met dat leven buiten God? Hebt ook u al de krijgseed afgelegd op de kruisbanier van Jezus? Is uw hart al vernieuwd? Of leeft u misschien als een brave jongen of meisje nog maar gerust door, of

behoort u onder die duizenden, die aan hun doop en belijdenis en stichtelijke levenswandel genoeg hebben, die zich laten misleiden door die bedriegers, die leren, dat aan u dat wonderwerk der wedergeboorte niet behoeft plaats te grijpen, omdat u uit gelovige ouders zijt geboren, van wie men daarom onderstelt, dat u wedergeboren ter wereld zijt gekomen?

O! schrikkelijke misleiding. Geliefden, het is zo'n boze tijd, die wij beleven, een tijd waarin men jubelt en juicht over de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag, maar de noodzakelijkheid van Zijn particulier werk in ons hart of loochent of verzwijgt.

En hoe staat het met u, ouden van dagen? Weet u al iets, bij eigen ervaring, van die gezichten en dromen, zoals de profeet Joël dat bedoelde, als een vrucht van de Pinkster-Geest in uw ziel uitgestort? Mag ik u eens persoonlijk afvragen: hebben uw ogen de Koning al eens gezien "in Zijn schoonheid, dat verafgelegen land, waar de Heere van spreekt in Jesaja 33? nee, laat ons eens bij het begin beginnen. Gingen uw ogen al open om uw grote schuld en algeheel verderf en uw totale verlorenheid te zien, te belijden en te betreuren? Daar begint het mee; dat heeft God zelf gezegd, dat Zijn Geest de wereld zou overtuigen van zonden, gerechtigheid en oordeel. En hebt u al eens iets gezien van de noodzakelijkheid en dierbaarheid van Christus? Is uw bede en uw uitgaan tot Hem, om vergeving van schuld en verlossing van zonden?

O, 't zal wat zijn, zo menigmaal dat heerlijke Pinksterfeest beleefd, zo dikwijls in de gelegenheid geweest om te horen verkondigen, dat God over oud en jong Zijn Geest zou uitgieten, en er nu nog een vreemdeling van te zijn. En dan al zo oud, hoeveel jaren telt u al en hoeveel dagen resten u nog? Och, leerde u nu nog uzelf haasten en spoeden om uws levens wil. Nog leeft u onder die milde bedeling des Geestes, nog is het de welaangename tijd, hoewel de avond uws levens néigt en de sterren al gezien worden.

O, vrienden! buig nog uw oude, stramme knieën voor God en smee Hem, of Hij u ter elfder ure nog een kruimeltje genade beliefd te geven om Christus wille.

Geringen en aanzienlijken, hebt u de Heilige Geest? Is dat profeteren, waarop Joël doelde, al een heilig moeten bij u geworden? Wiens zijt gij, wie dient u? Zijt ge nog uzelfs eigendom of zijt u reeds des Heeren? Wat is uw lust, wat is uw keus, wat is uw levenskoers? Bedenkt, als u niet des Heeren zijt, dan bent u des duivels; en gaat uw levenskoers niet naar de hemel, dan zijt u op weg naar de hel. O, mens, hef nog hand en oog en mond op tot God in de hemel en smee Hem om Zijn Heilige Geest.

O, ouden en jongen, dienstbaren en vrijen, wat bent u toch onuitsprekelijk gelukkig. Die lieve, zoete Heilige Geest hebt u ontvangen. Wat voorrecht als u dat geloven mag, als u op goede grond kunt zeggen: "Heere, ook aan mij schonkt Gij Uw Geest." Misschien vraagt deze of gene onder u: "Waarbij zal ik dat weten of God ook aan mij Zijn Geest gaf?"

Wij hopen in een volgende leerrede dat wat breder aan te wijzen. Nu zeg ik alleen dit ervan: Als wij die Geest ontvangen, dan laat ons dat niet leeg; dan worden wij van geestelijk dood, geestelijk levend en dat openbaart zich in onze keus, in onze koers en in onze behoefte. De zondaar, door Gods Geest overtuigd van zonden, gerechtigheid en oordeel, leert dorsten naar gerechtigheid, naar Christus, ja, naar God. En als men dorst heeft, dan heeft men voor drinken alles over - een koning, die door zijn vijand was ingesloten, bood zijn koninkrijk aan voor een dronk water; zo is het ook in de genade. Waar die

Geest komt, daar kunnen we niet rusten voor die Geest met onze geest getuigt, dat we kinderen Gods zijn.

Kind, de Heere zal niet rusten voor Hij Zijn werk in u voleindigd heeft. Wel volk, hoe staat het nu met uw profeteren? Bedenk, u hebt de Heilige Geest ontvangen om van de Heilige Geest te getuigen. En wat wordt dat nog weinig gevonden, wat moet schaamte ons aangezicht bedekken. En de Heere is het zo waardig. Kind, de Vader onzes Heeren Jezus Christus geve u, naar de rijkdom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door Zijn Geest in de inwendige mens. Bedroef de Geest niet. Laat geen stilzwijgen bij u gevonden worden. Bid, dat God van Zijn Geest uitgiete over alle vlees, over oud en jong, over rijk en arm, over groot en klein naar de rijkdom Zijner genade, en u zult veel ontvangen en genieten van Zijn zalige Persoon en werk.

AMEN!

Slotzang: Psalm 138: 4.

15. DE PINKSTEROVERWINNING.

Psalm 32: 5.

Lezen: Hand. 2: 22-41.

Gebed.

Psalm 33: 9.

Tekst: Handelingen 2: 41b.

"En daar werden op die dag tot hen toegedaan omtrent drieduizend zielen."

Geliefde toehoorders!

In welk een krachtige en hart-ingrijpende taal horen wij de Geest des Heeren, door een van Gods oude knechten, ons toeroepen: "Mijn Woord zal niet leeg tot Mij wederkeren, maar het zal doen hetgeen dat Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zende" (Jes. 55: 11).

De waarheid van dit woord zien we door alle eeuwen heen herhaaldelijk in ontzaglijke tekenen en wonderen bevestigd.

In welk een ontzaglijke mate ervoer reeds het eerste mensenpaar de waarheid van dit woord, waar toch de Heere met het oog op de boom der kennis des goeds en des kwaads gezegd had: "Ten dage als u daarvan eet, zult u de dood sterven." Zijn zij niet gestorven, moeten wij niet allen sterven, als een bevestiging van des Heeren woord? Op welk een vreselijke wijze ondervond ook de eerste wereld, tot haar eeuwige schade en .schande, dat Gods woord - door Noach, de prediker der gerechtigheid 120 jaren lang verkondigd - niet straffeloos werd weerstaan en niet leeg tot God wederkeerde.

Ja, de plagen van Egypte, de wateren der Schelfzee, de graven der woestijn, de gespleten aarde, waarin Korach, Dathan en Abiram levend verzonken, zij zijn ons de predikers van de waarheid van het woord: "Mijn woord zal niet ledig tot Mij wederkeren."

Maar niet alleen in de verdervende, maar ook in de behoudende en zaligmakende zin is de waarheid van dit woord gebleken. "Het zal doen wat mij behaagt." Wat toch is hetgeen God behaagt, is het niet, dat de zondaar zich bekere en leve? Roept Hijzelf ons niet toe: "Zo waarachtig Ik leve, Ik heb geen lust in de dood des zondaars, maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere en leve."

Mijn woord zal niet ledig tot Mij wederkeren, hoe blijkt de waarheid van dit woord dan ook voornamelijk, als God de uitverkoren zondaar toeroept: "Ontwaakt, gij die slaapt en sta op uit de doden en Christus zal over u lichten." Hoe ontwaakt dan toch de zondaar uit zijn zondeslaap, hoe ellendig en diep rampzalig gevoelt hij zich dan, hoe begint hij daar te smeken om ontferming, te roepen om genade, ja, hoe wordt het z'n zijn behoefte om met God in vrede te komen en de toekomstige toorn te ontvlieden.

En hoe zal de zaligende kracht van dit woord van Gods lippen blijken in de grote dag des oogstes, waarin wij een ontelbare schaar van gezaligden, vergaderd zullen zien rondom de troon des Lams, als de gezegende oogst, van het zaad des woords, door God met zó'n milde hand gestrooid in de akker der wereld.

Dat Gods woord niet ledig tot Hem wederkeert, wat werd dit ook bijzonder gezien op de dag van het Pinksterfeest. Op die dag verkondigde een twaalfstal ongeleerde en ongeletterde mannen door de Heilige Geest gedreven de grote werken Gods, zodat allen, die het hoorden en aanschouwden, met verbazing werden vervuld, daar nog nimmer tevoren zó'n

wonder in Israël werd vernomen. Immers, zo zegt onze teksthistorie "een ieder hoorde deze Galileeërs in zijn eigen taal de enige weg der zaligheid in een gekruisigde, maar uit de dood opgewekte en verheerlijkte Christus verkondigen."

En waar zó'n wonder voor de natuurlijke mens een raadsel is, dat hij met zijn verduisterd verstand niet vatten kan, veel minder doorgronden kan: daar verwondert het ons niet, dat sommigen spottend uitroepen: "Zij zijn vol zoete wijn." Hoe duidelijk blijkt hieruit de vijandschap van de natuurlijke mens, die lastert wat hij niet verstaat, wiens vijandschap inzonderheid voor de dag treedt, waar hem een gekruisigde Christus als de enige Weg der zaligheid wordt voorgehouden.

Zo toch was het ook op de Pinksterdag. Immers, waar aan de ene kant het ongeloof zich verbaast en uitroept: "Wat wil toch dit zijn?" daar breekt ter andere zijde de vijandschap tegen het werk des Geestes los in bittere spot, om, ware het mogelijk, dit werk krachteloos te maken. Zo gaat het immers ook nu nog, waar die Geest een mens bekeert of aangordt om Christus te verkondigen? Maar op de Pinksterdag zien we met welk een Geest van dapperheid Petrus wordt vervuld. Die eertijds zo vreesachtige Simon, die beefde en zijn lieve Meester verloochende voor een enkele dienstmaagd, hij wordt hier de woordvoerder der apostelen. Immers, Lukas zegt ons: "Maar Petrus, staande met de elve, verhief zijn stem" - en riep de hem omringende schare, inzonderheid de spotters toe: "Deze zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt; want het is eerst de derde ure van de dag." "Maar dit is het." Zo vervolgt hij in zijn gloedvolle rede, "wat gesproken is; door de profeet Joël."

En die lieve Heere, Die gesproken heeft: "Mijn woord zal niet ledig tot Mij wederkeren", Hij zegende de prediking van Petrus zodanig, dat er "omtrent drieduizend tot hen werden toegedaan."

Die heerlijke vrucht van de Pinksterprediking wilden we in dit feestuur wat nader overdenken. Wij noemen dit:

"DE PINKSTEROVERWINNING"

1. *Haar onuitsprekelijke grootheid,*
2. *Haar almachtige Bewerker,*
3. *Haar heilrijke vrucht,*

zijn de drie zaken, die we achtereenvolgens wensen te beschouwen.

Mocht de Heilige Geest ons ook nu goed en nabij zijn; mocht Hij ook thans een vrucht - al was het dan de overwinning op maar éne ziel genadiglijk willen schenken, Zijn naam tot eer! Dat zij zo.

Wij wensen dus eerst de Pinksteroverwinning te beschouwen in:

1. Haar onuitsprekelijke grootheid.

Vragen we dan eerst:

A. *Op wie die overwinning is behaald.*

Geliefde toehoorders, sla dan de blik eens op die duizenden, die door dat wondergeluid gewekt, de tempelberg opstormden en zich verdringen voor de deur der vergaderzaal van de discipelen.

Wie zijn ze? Het is het zaad van dat eerste mensenpaar, die in het Paradijs, door hun snode bondsbreuk, zichzelf en al hun nakomelingen van God hebben losgescheurd. Van

welke landsaard zij ook mogen zijn, of het dan Parthers of Meders of Elamieten of inwoners van Mesopotamië zijn; of het Joden of Jodengenoten zijn: ze zijn allen uit die bornput van ongerechtigheid ontsproten.

Wie ze dus zijn, die duizenden? Gods Woord stelt ze ons voor als: kinderen der hel; zegt van hun wijsheid, dat ze is "aards, natuurlijk, duivels." Paulus zegt van hen, "dat er niemand onder hen verstandig is; niemand die God zoekt; dat zij allen afgeweken zijn; dat zij tezamen onnut zijn geworden, dat er niemand, ook onder die duizenden, niemand is, die goed doet, ook niet tot één toe. Hun keel, zegt hij, is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen; welker mond vol is van vervloeking en bitterheid; hun voeten zijn snel om bloed te vergieten; vernieling en ellendigheid is in hun wegen en de weg des vredes hebben zij niet gekend, daar is geen vreze Gods voor hun ogen."

Die duizenden, ze zijn dat Jeruzalem, dat Gods profeten doodde en stenigde, die tot hen gezonden werden. Zij zijn het, die zelfs de Zoon des huizes, dat is die zoete Jezus, buiten de wijngaard wierpen. Ja, herinner u slechts hun moord- en spotkreten voor het rechthuis van Pilatus, en op de kruisheuvel Golgótha. Onder hen zijn er, uit die woedende menigte, die Jezus' dood eisten, die riepen: "Kruis Hem! Kruis Hem!" Die daar schreeuwden: "Zijn bloed kome over ons en onze kinderen", die met hun spottend: "Ha, ha!" de kruispaal omringden en de Heere smadelijk toeriepen: "Anderen heeft Hij verlost, zichzelf kan Hij niet verlossen."

En dat zij altijd nog dezelfde zijn gebleven, dat toch horen wij uit hun spottend roepen: "Zij zijn vol zoete wijn."

Ja, nog eens, beschouw nauwkeurig die vergaderde menigte, daar ontdekken wij: hoogmoedige priesters; eigengerechtigde farizeeërs, zowel als roofzuchtige Arabieren, enz. Werkelijk, hier vragen we ons af: "Hoe zullen zulke hardnekkige vijanden nog voor God leren buigen en de gekruisigde Nazarener al smekend om genade te voet leren vallen? Ja, wie is bekwaam en machtig om zulke vijanden te vellen?"

De onuitsprekelijke grootheid van de Pinksteroverwinning blijkt nog nader als we zien op hen:

B. Door wie die overwinning is bevochten.

Was deze overwinning behaald door een legioen van engelen, van die krachtige helden, waarvan één enkele 185.000 Assyriërs versloeg in een nacht, men zou er zich niet zo zeer over verwonderen. Maar geen legioen van engelen, maar het is slechts een twaalfstal Galilese mannen, die het hier onderwonden een strijd aan te binden voor de ere Gods en het heil van Sion.

Zie ze daar eens staan, dat twaalfstal vissers en tollenaars; ze staan daar als de kampioenen voor de Koning van het Godsrijk, tegenover honderden en duizenden lieden van deze wereld. En geen bondgenoten helpen hen, slechts een honderdtwintigtal zwakke broeders en zusters zijn in hun nabijheid. Maar wat zullen deze "amechtige Joden" tegen zovelen?

En bovendien: hoe hebben zij zich in hun zwakheid geopenbaard, waar toch de ene voor één enkele dienstmaagd bezweek en de andere trouweloos vluchtte, waar enkele vijanden de hand aan hun lieve Meester sloegen. O, zeker, thans zien we in hun optreden een gloed van heilige ijver voor de ere van Hem, Die zij eertijds zo lafhartig en snood verlaten hebben. Die Petrus, hoe blijkt thans uit zijn optreden, hoe lief hij de Heere heeft; welk een heldenmoed is er in zijn ziel ontgloeid; het vreesachtige duifje van weleer is thans moedig als een jonge leeuw.

Toch, wat vermag dit alles tegen zó'n grote menigte, tegenover zó'n geweldige drom van vijanden, die hen dreigen te verslinden?

En nog groter wordt ons de Pinksteroverwinning als we al verder letten op:

C. De wapenen, waarmee de overwinning is behaald.

Aan de ene zijde gebruikte men wapenen, die gesmeed zijn in het tuighuis der hel, wapenen, die gedoopt zijn in gal en alsem. Welk een machtig wapen is toch "de spot", welk een diepe wonde kan ze slaan. De laster, het is een zedelijk moordwerktuig, waar er reeds duizenden door zijn vermoord geworden.

Doch ter andere zijde gebruikt men wapenen, die van een onoverwinnelijke sterkte zijn bevonden. Nee, thans grijpt Petrus niet naar het zwaard van vleselijke kracht. Thans vat hij door het geloof het zwaard des Woords, dat door de Heere Jezus altijd in de strijd is gebezigd, zeggende: "Er staat geschreven."

Neen, de rede van Petrus bestaat niet in bewegelijke woorden, die de menselijke wijsheid leert, maar beluister zelf zijn rede. Zijn woorden treffen als mokerslagen het hart dier vijandige mannen. Elk zijner woorden is als een dolksteek voor de Joodse hoogmoed en eigenwaan.

Zij zelf toch noemen zich "oogappelen des Heeren", "het zaad van Abraham", maar Petrus noemt hen in zijn rede: "moordenaars van de Messias." Zij meenden hun eigen wil aan Jezus ten uitvoer te hebben gelegd, maar Petrus wijst er op, hoe zij de Heere Jezus "naar de bepaalde raad en voorkennis Gods" aan het kruis hadden gehecht en gedood. Zij achtten, dat ze Jezus' naam met schande hadden overladen, maar Petrus. roept hun toe, dat God Hem verhoogd en verheerlijkt heeft.

En toch, o wonder! deze woorden, die hun vijandschap moesten opwekken, zij doorpriemen, gelijk er in vers 37 letterlijk staat, gelijk een dolk hun het hart. Hoor slechts welk een verrassende uitwerking die eenvoudige woorden van Petrus hebben.

Waar Petrus hun zegt, dat zij verraders en moordenaars van de Messias waren, daar weerklinkt uit omtrent 3000 monden de vraag: "Wat zullen wij doen, mannenbroeders?" Wat zal deze vraag als een hemelse melodie geklonken hebben in de oren der apostelen.

Wat moeten we doen, mannenbroeders?

Wat een onuitsprekelijk grote overwinning: zie, daar buigen 3000 mensen het vijandige hoofd om het welverdiende vonnis te dragen. Niet een van hen zegt: "Dat heb ik niet gedaan, ik heb Jezus niet gekruist." O, hoe zijn zij thans overtuigd, dat zij de Christus der Schriften, de van God gezonden Messias, naar Wiens dag Abraham en zovele rechtvaardigen en profeten verlangd hadden - op schandelijke wijze hebben overgeleverd en aan het kruis gehecht en gedood.

Hoe zien en gevoelen zij thans hun bloedschuld, waar zij ontdekken, dat het reine bloed van Gods heilig Kind Jezus, als een ontzagelijke schuld tot God in de hemel om wraak roept en tegen hun getuigt. Met welk een siddering staan ze daar nu tegenover die mannen, die ze zo-even nog bespot hebben.

Hoe gevoelen zij thans hun Godsgemis, hoe zien ze nu, dat ze tegen een goeddoend God gezondigd hebben; hóe goddeloos zij de hand, die de Heere, uit vrije ontferming, in de Zoon van Zijn welbehagen, tot hun redding en zaligheid uitstak, hadden afgewezen. Ja, die enige Christus, Die alleen in staat was hun zielsbehoeften te vervullen, hun met God in vrede te brengen en hun Godsgemis te vervullen, ja, juist die Enige hebben zij smadelijk en schandelijk verworpen.

Is het dan wonder, dat zij der wanhoop nabij, in verslagenheid des harten uitroepen: "Wat

zullen wij doen, mannenbroeders? Wat moeten wij doen om zalig te worden?"

Maar toch, waar wij de smartkreet, die uit de diepte hunner ellende opstijgt, beluisteren, daar vragen we onszelf toch in verwondering af: "Hoe is het mogelijk, dat zó'n onuitsprekelijke overwinning, door zulke zwakke mensen, met zulke zwakke en geringe middelen - zoals toch de prediking van Petrus was - kon worden behaald? Dan voelen we toch, dat daar iets achter moet zitten, dat er toch een andere drijfveer, een andere kracht in gewerkt heeft. En dat is ook zo, dit zal ons duidelijk worden als we in de 2e plaats mogen wijzen op:

2. Haar Almachtige Bewerker.

Die almachtige Bewerker is, het 'moet al dadelijk gezegd, de Drie-enige God. In die grote Pinksteroverwinning schittert ons in de eerste plaats toe:

A. De heerlijkheid des Vaders.

Vraag maar eens: "Hoe komen ze hier, die duizenden, hoe komen zij onder de prediking van Petrus?"

Schijnbaar zijn zij uit eigen beweging hier gekomen, zij kwamen hier met het doel de Heere te dienen door het brengen van de eerstelingen van hun oogst. Maar wie, die door genade hoger leerde zien, ziet hier in het komen van deze 3000 overwonnenen niet Gods wondervolle leiding, de onnaspeurlijke wijsheid en trekkende liefde des Vaders?

Waar het uurtje der minne voor de uitverkoren zondaar is aangebroken, daar doet de Heere één van twee: Hij komt door onbegrijpelijk wijze wegen het middel tot de mens, om wie het te doen is, te brengen, of Hij brengt die mens tot het middel. Laat ik tot verduidelijking een paar gevallen uit de geschiedenis naar voren mogen brengen.

Dan denken we in de eerste plaats aan die lieve Ruth, de vrouw door de Heere van eeuwigheid voorbestemd tot een van Zijn gunstelingen, ja, tot een voormoeder van Zijn heilig Kind Jezus, voor zoveel het vlees aangaat. Maar die vrouw leeft als een dienaar der afgoden in heidens Moab. Toch staat het in Gods voornemen vast, dat zij in Bethlehem zal wonen en wel als een moeder in Israël, als de vrouw van lossen Boaz, en als de moeder van het gezegend geslacht van Isaï en David. Maar hoe zal dat nu gaan? Heel eenvoudig. U kent de geschiedenis uit het boek van Ruth.

Toen het Gods tijd was, daar ging Naomi, die de Heere als het middel verordineerd had, naar de velden van Moab, naar zij meende, om de hongerdood te ontvluchten, maar naar Gods bestuur, om de uitverkoren Ruth, - door haar Werkelijk godzalig levensgedrag - in te winnen voor de naam en de zaak des Heeren; en haar op te halen naar Bethlehem en haar in gemeenschap te brengen met Boaz. Hier bracht de Heere dus het middel tot de persoon.

Bij de kamerling uit het land der Moren ging het weer anders. Ook die man was door God bestemd om eenmaal zijn stem te paren in het koor der gezaligden in de hemel, zingende: "Gij, o Lam Gods, dat geslacht zijt, zijt waardig te ontvangen de lof, de eer, de aanbidding en de dankzegging." Maar waar nu de stonde, van eeuwigheid bepaald, naderde, daar beweegt de Heere hem om naar Jeruzalem te gaan, en daar brengt de Heere hem in aanraking met Filippus, het middel om hem tot het geloof in Christus te bewegen.

En zo moest Onesimus, de slaaf, vluchten naar Rome, om door Gods knecht Paulus de gebondene om Christus' wil - door het Evangelie geteeld te worden.

Maar wat hebben wij getuigen van node: gij, kind des Heeren, u bent zelf het bewijs.

Bedenk slechts hoe het u gegaan is. Wonder toch, niet waar, dat u juist aan deze of die plaats kwam; dat u deze of gene persoon ontmoette; dat u dit of dat boek of geschrift las of hoorde lezen; dat uw oog op deze of gene zaak gericht werd; dat juist dat woord uw oor moest treffen; dat u juist onder het gehoor van die predikant kwam; dat hij juist die tekst koos, juist naar u scheen te zien toen hij dat woord sprak, dat als een dolk uw ziel doorstak. Zie, dat was misschien bij u zeer toevallig, maar bij de Heere was dat geen toeval, maar het was louter wijsheid Gods, het was de besturende en treffende liefde van Hem, Die alles beheerst en regeert.

Nu, zo was het ook bij die omtrent 3000 overwonnenen. God de Heere liet de middelen en de wegen zo samenlopen, dat zij juist onder 't gehoor van Petrus waren toen hij zijn Pinksterrede hield.

Dat in die Pinksterlingen de heerlijkheid van de Vader schitterde blijkt nog duidelijker als u zich ook afvraagt: "Wie opende hun het hart voor Petrus' woorden?"

Deed Hij het niet, Diezelfde, die eenmaal het hart van Lydia de purperkoopster opende, zodat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd?

Volk, Hij deed het immers ook bij u, Hij opende eenmaal ook uw oor en hart voor het woord" dat u zo diep in de ziel zonk, voor dat verschrikkelijke woord, dat u tot nadenken bracht, dat u sidderen deed voor de majesteit van de Drie-maal heilige, waardoor ook gij, evenals die 3000, verslagen werd in het hart? En wie opende uw hart voor dat troostwoord, dat zo zoet en zacht in uw hart zonk en uw ziel zo zalig verkwikte? Wie opende uw hart voor die beloften, die u zó'n hoopvol uitzicht op een goed einde van uw zaak ontsloot?

Welnu, volk, dit is het werk van de Vader. Alle mensen en engelen samen zijn niet in staat om het hart van een enige zondaar te openen. Wij zijn geestelijk dood. Almacht moet er aan te pas komen. Zo komt het nu, dat de prediking van de uitnemendste knecht des Heeren, dat zijn ernstigste vermaningen en zijn zoetste troostwoorden dikwijls niets uitwerken. Al de vermaningen van een godvrezende vader, de tranen van een vrome moeder, zij werken niets uit, zij konden mijn en uw hart niet doorboren en ons hart niet openen. Ja, een zeker dichter zegt naar waarheid:

*Al kwam Gods eigen Zoon,
Gestegen van Zijn troon,
Tot ons op aarde spreken;
Zo Hij geen groter kracht
Van Boven met Zich bracht,
Nog zou ons hart niet breken.*

En zien we dan toch, dat er oren en harten ontsloten werden - en nog worden - dan is dat "de heerlijkheid des Vaders."

Maar vraag eens verder: "Wie deed die verslagenen van hart zuchten en vluchten tot Christus?" Zegt niet Jezus Zelf: Niemand komt tot Mij, tenzij, dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke"?

Zo zal er ook nooit een ziel de toevlucht nemen tot de vrijstad met smeken en geweën dan degene, die er door de Heere toe bewerkt wordt. Ach, volk, het is niet te sterk uitgedrukt, als ik zeg, dat de Vader ons tot Zijn Christus dragen moet, anders komen we er nooit, zomin als de lamme Mefibóseth ooit te Jeruzalem zou gekomen zijn.

Maar er is meer: zie die 3000 overwonnen Pinksterlingen en u ziet:

B. De kracht van Christus' kruis.

Opmerkelijk, juist als Petrus tegen die vergaderde menigte de woorden spreekt: "Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk deze Jezus, die u gekruist hebt", toen "werden zij verslagen in het hart", juist door deze woorden. Dit bewoog iemand om te zeggen, dat Petrus die overwonnenen verslagen had, dat hij hun harige schedel geveld had en hun vijandschap vernietigd heeft met - het kruis van Christus.

Maar is niet elke zondaar en zondares, die in waarheid de wapens van vijandschap aan de voeten des Heeren neerlegde, is niet elke overwonnene, elke ziel, die zich aan de Heere onconditioneel moest overgeven, niet een bewijs van de kracht van Christus' kruis? Of anders en beter gezegd - een bewijs van de kracht van de gekruiste en verheerlijkte Christus?

Wie toch was het, die Saul van Tarsis, die verwoede vervolger van Jezus' kudde, ter aarde sloeg? Was Hij dat niet, die op de weg naar Damascus hem toevoegde: "Ik ben Jezus, die u vervolgt." Maar ook zien en horen we de kracht van de Gekruisigde in het wringen hunner handen, in de smekende blik van hun ogen en in de verzuchting die zij slaken, zeggende: "Wat zullen wij doen, mannenbroeders?"

Niets verbrak toch meer ons hart dan het diep besef, dat wij die zoete Jezus aan het kruis hebben gehecht. Dat ik Zijn kroon heb gevlochten, ik zijn beker gevuld, ik Hem vermoord heb met mijn zonden, dat smartte mij tot in het diepst van mijn ziel. Waar dan ook de zondaar hete tranen schreit om dit snode misdrijf, tranen van berouw en boetvaardigheid, daar prediken die tranen de kracht des gekruisigde Christus, zonder welke nooit een enig zondaar, die tranen zou storten.

Maar nu niet alleen in die verslagenheid des harten zien we de kracht van Christus' kruis, maar ook, en niet minder, is de troost, die daarna wel genoten wordt. Immers, waar die overwonnenen op de Pinksterdag in verslagenheid des harten uitroepen: "Wat zullen wij doen, mannenbroeders?" daar ontplooit Petrus voor hen de kruisbanier, daar stelt hij hen voor de gekruiste en verheerlijkte Christus, als een verzoening voor de zonden van elk, die als een verslagene des harten gelovig tot Hem komt. "Bekeert u", zo roept Petrus hen toe, "bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden, en gij zult de gaven des Heiligen Geestes ontvangen." En wat heeft dat een zoete uitwerking.

Denk maar eens terug, volk der genade, toen u daar als moordenaar van Jezus, door ontdekkende genade, uzelf leerde kennen, en toen de Heere u in die toestand te zien gaf, dat diezelfde bloedende Jezus, Die u met de speer van uw vijandschap en zonden doorstoken hebt, juist is de Balsem voor uwe zondewonden, dat het Zijn bloed is dat van alle zonden reinigt, wat werd toen dat bloed u dierbaar en onmisbaar, toen werd dat slavenhout van Golgótha uw toevluchtsoord.

En als de Heere ons dan doet smaken de vertroostende kracht van Christus' zoenoffer, als Hij ons schenkt de zalige bewustheid van de vergeving onzer zonden in en om Hem: dan nemen we ons plectig voor, dat we van nu voortaan van niets willen weten als van Jezus Christus en Die gekruist.

Maar ook zien we in die 3000 verslagenen van hart:

C. De genadige werking van de Heilige Geest.

Immers toch, hoe komt in hun het Pinkstervuur en de Pinksterwind openbaar. Is niet juist daarom hun smeekbede zó'n lieflijke muziek in de oren van de kenner, omdat die bede het inwendig en geheimvol werk des Geestes openbaart.?

U gelooft toch ook wel, dat de prediking van Petrus te zwak was om hun hart te treffen? Wanneer de kracht van die lieve Pinkster-Geest zich niet had gepaard met het zwakke woord van Petrus, dan zou Petrus, evenals voorheen Jesaja, kunnen klagen: "Wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?" Ja, als die lieve Geest Petrus' woord niet als een engel ingedreven had in de ziel van die 3000, dan had Petrus kans gehad, dat ze hem gestenigd hadden; of dat zij hem aangeklaagd hadden bij de strafrechter, omdat hij hen voor moordenaars had gescholden.

In die 3000 zien we ook zo klaar en duidelijk de gangen en wegen, die door de Heilige Geest bewandeld worden in de herschepping van Gods uitverkorenen.

Hij vindt hen in de wereld, in blakende, vijandschap, het moge bij elkeen niet zo naar buiten treden als bij deze spotters, maar in de grond is elk natuurlijk mens een vijand, hij blaakt van godsdienstige of van goddeloze vijandschap - in die staat vindt hem de Heilige Geest.

En evenals bij die 3000 steekt Hij de hartader van hun oude leven af, brengt Hij hen de dodelijke wonde toe, waaraan zij zullen sterven na langer of korter tijd.

Dan brengt Hij hen tot de berg der wet, waar zij voor de majesteit des Wetgevers leren sidderen en zichzelf in hun schuld en verdoemelijkheid voor God leren kennen en veroordelen.

En waar Hij met hen lang genoeg vertoefd heeft aan de berg der wet, daar voert Hij hen af naar het Paradijs, waar ze zichzelf in hun oorsprong en grondslag leren kennen. Daar leren zij het met David verstaan, dat het niet alleen hun dadelijke zonden zijn, die hun voor God verdoemelijk maken, maar dat ze in zonden zijn ontvangen en in ongerechtigheid geboren zijn, dat ze dus voorwerpen van Gods rechtmatige toom zijn van het uur hunner ontvangenis af.

En waar ze in de diepte van ellende leerden kennen de staat der zonden waarin zij verzonken liggen, hun dodelijke onmacht om zich uit die ellende op te heffen en de strafwaardigheid, die daar het gevolg van is: daar voert die lieve Geest hen met smeken en gewezen naar Golgótha's genadeheuvel, waar Hij hun schuldige ziel troost met de verdiensten van de Gekruiste.

En straks leidt Hij hen naar de Olijfbergtop, vanwaar zij aanschouwers zijn hoe dat de Voorloper en Ruimtemaker opvoer, om voor hun de erfenis des hemels te aanvaarden en hun plaats te bereiden in het eeuwig, dierbaar Vaderhuis.

En dan gaat Hij hen, die nu lang genoeg op de beloften geleefd hebben, van het eeuwige leven verzekeren, ja, dan strekt die Geest zelve hun tot een Pand van Gods liefderijk welbehagen. Hij is hun een Geest des geloofs, des gebeds, der vertroosting en van kracht.

En wanneer zij hier de raad des Heeren hebben uitgediend, dan voert Hij hen naar de vallei des doods; brengt hun ziel veilig aan de overzijde van de doodsrivier. Dan waakt Hij bij hun stof, dat daar op het peluw der ruste is neergelegd.

En eens wekt Hij hun straks op uit de slaap des doods. Verenigt weer hun ziel en lichaam. En voert hen op in de troon des Lams. En verstrekt hun tot een oorzaak van eeuwige lof, aanbidding en dankzegging, verwondering, vreugde en blijdschap.

Daarom stemmen we dan ook in met het lied van de dichter van Psalm 89: 1, 7:

"k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên", enz.

Mochten we u dan reeds bepalen bij de zo onuitsprekelijk grote overwinning, op de Pinksterdag behaald, en bij de almachtige Bewerker van die overwinning, het zij ons vergund tenslotte nog iets te, zeggen van:

3. Haar heilrijke vrucht.

Geliefde toehoorders! welk een rijke vrucht wierp toch, onder de zegen des Heeren, de eenvoudige rede van Petrus af! Nu zou het een wonder zijn als 3000 preken de bekering van een enig mens als vrucht te zien gaf, en op de rede door Petrus uitgesproken zien we zó'n rijke oogst van voor- spoed. Immers, volgens het woord van onze tekst werden er "omtrent 3000 tot hen - tot het volk des Heeren toegedaan."

Drieduizend! Beseft u wel wat dat zegt? Daar moet u eens uw gedachten aan wijden, wat dat zegt, welk een rijke vrucht dat is. Het wil dus zeggen, dat er:

3000 mensen, die elk een kostelijke ziel voor de eeuwigheid hadden, uit hun geestelijke doodstaat werden opgewekt. Wel, volk, het was hier eerst als het dodenveld, dat Ezechiël zag (Ez. 37) maar waar Petrus profeteerde, daar kwam de Geest in hen, en zij werden levend en dat wel om nooit weer te sterven.

O, mocht het thans nog eens gebeuren, dat Gods Kerk, die nu een dodenveld gelijkt, nog eens mocht worden als de hof van Eden, door de levendmakende kracht van de Heilige Geest. Wel, wat een heerlijke vrucht:

3000 duisterlingen, mensen die in een geestelijke duisternis naar de eeuwige, naar de buitenste duisternis wandelden, verlicht. Wel, wel! wat een verlies voor het rijk der duisternis, wat zal de vorst der duisternis de tanden geknarst hebben, toen de Heilige Geest op de prediking van Petrus zó'n grote schare volks de blinde zielsogen opende. Is dat u ook al gebeurd, medereiziger naar de eeuwigheid? Ging uw oog ook open om uzelf te zien in uw ellende, de Heere in Zijn dienenswaardigheid en Christus in Zijn noodzakelijkheid?

Wel, wat een zegen: 3000 vijanden in vrienden veranderd. Wat een zegen was het toen de Heere die ene vijand Saul van Tarsis in een vriend veranderde, maar, zó'n geheel leger van vijanden, dat de wapens neerlegt aan de voeten van Jezus! Liggen ook uw wapens al aan Jezus' voeten? Of gaat u nog in uw vijandschap voort en door?

3000 hoogmoedigen vernederd. Van nature is de mens zo'n hoogmoedige dwaas, dat hij als God, ja boven God en Zijn gebod wil staan. Wat een weldaad, als de Heere zó'n hoogmoedige vernedert, dat hij zijn neus in het stof steekt voor. God. En dan zó'n grote menigte!

3000 Farizeeërs ontdekt. Van nature zijn we allen eigengerechte Farizeeërs, of we het weten of niet, het is toch zo. En wat een wonder, als de Heere dan die spinrag verscheurt en wij naakt en bloot voor God komen te staan als die tollenaar. En dat gebeurde nu op die Pinksterdag! Wel, wel, wat heeft de Heere toen toch als een vrucht op Petrus' prediking een spinnewebben verscheurd!

3000 spotters in bidders veranderd. Eerst was het spotten: "Zij zijn vol zoete wijn", en toen werd het: "Mannenbroeders, wat zullen wij doen?" Als Gods Geest er maar zaligmakend aan te pas komt, dan is het met onze spot afgelopen. Gelukkig mens, die het, als een vrucht van Gods genadeverbond te beurt mag vallen, dat God hem van een spotter verandert in een arme bidder. Nogal verder:

3000 smekelingen werpen de blik op Jezus' kruis. Eerst was die zoete Jezus in hun

oog het verachtste mens van de wereld, die men bespotten, lasteren, schelden, ja, wel aan een kruis hangen mocht, en nu toehoorders, kent u die grote verandering des harten ten opzichte van de Heere Jezus? Eerst zo diep veracht, en dan zo innig, zo eerbiedig bemind, geacht, geëerd - ja, wie spreekt dat uit, die diepe eerbied en de innige liefde, die zo'n ziel gevoelt voor die zoete Jezus.

3000 verloren mensen leggen de handen op het offer van Christus, biddende: "Ach, Heere, ach wierd' mijn ziel door U gered!" Kent u dat ook? Dat zult u moeten leren of het loopt mis met u voor die grote eeuwigheid, want Hij is de enige die uw ziel kan redden.

3000 zielen in Sion geboren. Wat een heerlijke vrucht. Hier zien we nu letterlijk vervuld wat de dichter van Psalm 87 in uitzicht stelde:

*"De Filistijn, de Tyriër, de Moren,
Zijn binnen u, o Godstad, voortgebracht."*

3000 broeders reiken de hand aan het eerst zo verachte twaalfstal. Dat is altijd de vrucht van de zaligmakende bediening. Dan wordt dat verachte hoopke volks, die fijnen, die duisterlingen, enz., die worden dan het volk van ons hart. "Hieruit weten we uit God geboren te zijn, zo we de broeders liefhebben", zegt Johannes.

3000 dalen af in het doopwater. Is er blijdschap in de hemel over één zondaar, die zich bekeert, wat zal er dan een gejuich opgegaan zijn in de hemel toen die drieduizend af- daalden in het water om gedoopt te worden in de naam des Vaders, des Zoons en van de Heilige Geest! Plechtig, eeuwig gedenkwaardig ogenblik. Wat een vrucht:

3000 predikers op Jezus' hogeschool gevormd, en

3000 tongen verkondigen, dat Jezus is de Christus, de Zone des levenden Gods, en dat de zaligheid in geen ander is.

3000 zijn bereid om uit te gaan buiten de legerplaats om de smaadheid Christi te dragen, die zij meer achten dan de genietingen der zonden en zoeken de Heere te verheerlijken door een leven aan de Heere gewijd.

3000 zielen voeren op naar de hemel en

3000 stemmen mengen zich meer in het koor der gezaligden om de Heere lof, eer en aanbidding te geven tot in eeuwigheid. En sindsdien zijn er weer andere duizenden tot deze overwonnenen toegevoegd. Wel een bewijs dus van de waarheid van 's Heeren knecht Jesaja: "Dat Gods Woord niet leeg tot Hem wederkeert."

Bent ook u reeds "toegedaan" tot de gemeente die zalig wordt? Geliefde toehoorders, duizenden, tien-, ja honderdduizenden voegen zich tot die gemeente of worden tot die gemeente toegedaan door doop en belijdenis; mensen, die vaak het grootste woord hebben, en de hoogste plaats innemen in de gemeente; en dan ook verwachten eenmaal met de gemeente opgenomen te worden in heerlijkheid - en die nooit tot die gemeente werden toegedaan door de wederbarende werking van de Heilige Geest. Weet u wel, dat zó'n "lidmaatschap" u niet zal baten, dat zó'n ambtsbediening slechts uw verdoemenis verzwaart?

Wij moeten tot hen - die zalig worden - worden toegedaan door de Heilige Geest, anders loopt het voor eeuwig mis.

Wat zou het dan profijtelijk zijn als een ieder onzer zich eens eerlijk voor het aangezicht van een alwetend God onderzocht of wij wel Werkelijk tot Gods kinderen zijn toegedaan door Gods Geest.

Het werk van de Heilige Geest is te zien en te horen in de vrucht van Zijn werk - wij

hebben dit reeds in deze leerrede verklaard. Wilt u het kortelijk herhaald? Welnu:

- Zijn werk is te zien in dat bukken van de zondaar voor God. Waar die Geest werkt, daar komt zich die hoogmoedige zondaar voor God in ootmoed te buigen al was het een koning. Zie maar Manasse, Hiskia, David, Saul.
- Het werk des Geestes is te zien in die tranen, die er geschreid worden dat men zijn Maker en Weldoener heeft beleegd met zijn zonden; en over het Godsgemis.
- Maar ook is Zijn werk te zien in dat opspringen van vreugde, in dat zalige lachen van degenen die door Hem worden vertroost.
- Het is te zien in de moed en dapperheid van de blode en versaagde, die Hij aangordt met kracht uit de hoogte.
- Te zien ook in de Godzalige wandel van Zijn volk.
- Het werk van die zoete Heilige Geest is ook te horen. Luister maar eens bij dat volk; die door die Geest zijn overwonnen. Luister aan de deur van hun kamertje, vooral aan de deur van hun hart: hoe eerlijk en oprecht zij hun zonden belijden: "'k Bekend' aan U, o Heer', oprecht mijn zonden"; hoe innig zij smeken om genade; hoe hartelijk zij toestemmen de hel en de dood verdiend te hebben; maar ook hoe innig zij God danken, dat Hij in Christus een weg ontsloot om hun de pardonbrief uit te reiken; ja, hoe heerlijk soms de verheffingen Gods in hun keel zijn.

Wat zegt u er nu van: "Is die Geest bij u te horen en te zien?" Bij sommigen hoort men Hem, maar ziet men Hem niet, dat zijn de praat-christenen. Bij andere meent men Hem te zien, maar men hoort Hem niet, dat zijn vrome mensen, stomme honden, die niet bassen kunnen. Bij de apostel en bij al Gods volk is Hij te horen en te zien.

Zo u dat alles nog mist, ach, dat de Heere ook u nog een plaats wilde geven onder de overwonnenen voor het te laat is.

Dat viel u te beurt, kleine in de genade, dat is in de vrucht kenbaar. Laat er nu geen stilstand bij u zijn voor u weet en het op goede grond mag belijden, dat u bezitter bent van de Geest der aanneming tot kinderen, door welke u mag zeggen: "Abba, Vader."

Volk, laat er bij u geen stilzwijgen zijn. Mocht Petrus u ten voorbeeld zijn. Wijs de aanklacht en beschuldiging der wereld af. Laat hun de machtige verandering zien in uw leven en wandel, door de Heilige Geest. Wees in woord en wandel een prediker der gerechtigheid.

En de Heere, Die gesproken heeft, dat Zijn 'Woord niet leeg zou wederkeren, zal ook u vrucht laten zien op uw gezaaisel, Zijn naam ter eer, uw ziel tot blijdschap, en uw naaste ten zegen. AMEN!

Nazang Psalm 65: 2.

16. DE HEILIGE GEEST TOEGEZEGD AAN DE IN CHRISTUS GELOVIGEN

Psalm 27: 7.

Lezen: Johannes 7: 33-einde.

Gebed.

Psalm 104: 15.

Tekst: Joh. 7: 38 en 39.

"Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn binnenste vloeien. En dit zeide Hij van de Geest, dewelke ontvangen zouden die in Hem geloven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was."

Wat een onrust kan zoiets aanbrengen! Er was iemand bezitter geworden van een bezitting, die hij al vele jaren begeerd had. Eindelijk, op zekere dag spreekt hij de eigenaar, zij worden het eens omtrent de koop, en, verblijd gaat hij naar huis om zijn vrouw deelgenote te maken van zijn blijdschap. De eerste vraag, die zijn vrouw tot hem richtte, was, of hij een eigendomsbewijs had?

Nee, dat had hij nog niet, maar dat hoopte hij eerstdaags te krijgen, als zij bij de notaris geweest zullen zijn. Nu, zegt zijn vrouw, dan zou ik mij nog maar niet zo blij aanstellen, want dan kan het nog wel op niets uitlopen. En hoewel hij tegenover zijn vrouw beweerde, dat hij, die het beloofd had, een getrouw en oprecht mens was, toch had zijn blijdschap een geduchte knak gekregen, en baarde het hem ontzettende onrust, dat hij geen eigendomsbewijs bezit,

Zulke mensen zijn er ook onder Gods volk, mensen, die in hetzelfde geval verkeren als de man, ons hier geschetst. Het zijn bekeerde mensen, dat lijdt geen twijfel; zij zijn erfwachters van de eeuwige gelukzaligheid; als zij sterven, dan gaan ze naar de hemel; de Heere heeft het hun beloofd, zij hebben het geloofd en zijn verblijd geweest. Maar als hun wantrouwige huisvrouw of een lastige buur naar hun eigendomsbewijs vraagt, dan kunnen zij dat niet tonen. En dan baart dat gemis hun veel onrust. Naar onze bescheiden mening, bevat het woord van onze tekst, vooral voor degenen, die in deze toestand verkeren, een rijke lering.

Het zijn woorden, door de Heere Jezus Zelf gesproken in de Tempel op de Moria, dat middelpunt van godsdienst - waar, door zeer godsdienstige mensen, 't plan in elkaar is gezet, om die dierbare Jezus te doden. - Het was feest, het derde van de drie grote feesten, die de Heere aan Zijn oude volk gaf, namelijk het Loofhuttenfeest. Dan bouwde het volk hutten van loof, van boomtakken, en woonde daarin zeven dagen ter herinnering aan hun reis door de woestijn. Op die zeven dagen geschiedde er iets eigenaardigs, de zogenaamde "waterplenging." Zodra het morgenoffer was gebracht, ging de Hogepriester aan het hoofd der priesterschaar, en gevolgd door de feesthoudende menigte, naar de bron Siloah, waaruit hij water schepte in een gouden kruik en naar de Tempel droeg, terwijl het volk jubelde: "Wij scheppen water met vreugde uit de fonteynen des heils." In het voorhof der priesters aangekomen, werd de Hogepriester door een daar staande priester tegemoet getreden, en zongen beiden elkaar toe: "Wij scheppen water met vreugde uit de fonteynen des heils." Hierop goot de Hogepriester de kruik leeg in twee zilveren schalen onder het

gejubel der scharen: "Wij scheppen water met vreugde uit de fonteynen des heils!" Die water" plenging moest Israël herinneren hoe zij in de woestijn het water uit de Rotssteen ontvingen.

Eindelijk kwam de laatste, "de achtste dag van het feest", zegt Johannes in ons tekstverband. Omdat die dag voorstelde, dat Israël uit de woestijn, Kanaän binnentrok, hield dus ook de waterplenging op, omdat Israël in Kanaän een overvloed van water vond. Toen, op die grote feestdag, sprak de Heere Jezus de woorden van onze tekst, waaraan Hij liet voorafgaan een 'lieflijke nodiging tot geestelijk dorstige zielen, zeggende: "Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke", woorden, waarin Hij verklaart de ware Rotssteen te zijn.

En dan zegt Hij: "Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien."

En dan laat de Evangelist er dadelijk verklarend op volgen: "Dit zeide Hij van de Geest, dewelke ontvangen zouden die in Hem geloven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was)."

In deze tekst vinden we:

"De Heilige Geest, toegezegd aan de in Christus gelovigen."

1. Een dierbaar geloof en een gezegend gevolg.

2. Een raadselachtig gezegde en een leerrijke verklaring zijn de zaken, die we een weinig wensen toe te lichten, als een naklank op ons heerlijk Pinksterfeest.

Mocht de Heere Zijn Geest zenden, opdat Die in ons werke of versterke dat dierbaar geloof, om de ere van Zijn naam! Dat zij zo!

Er is in onze tekst in de eerste plaats sprake van:

1. Een dierbaar geloof.

Die in Mij gelooft. Al dadelijk rijst de vraag op: "Wie is hier de spreker?" En het antwoord zegt ons: Het is Jezus de Christus, Hij voert hier het woord.

Wat blijkt hier, dat Hij een geheel ander Leraar is dan Jesaja, Paulus en wij. Immers, wij hebben de mensen van ons af te wijzen. "Wat ziet u op ons", zeiden de Apostelen wij zijn in ons zelve niets dan zwakke, dwaze weetnieten. Maar de Heere Jezus mocht de mensen op Zichzelf wijzen. Het klonk van Zijn lippen altijd: "Wendt u naar Mij toe", "komt herwaarts tot Mij"; hoort naar Mij. Zo heet het ook in onze tekst: *Die in Mij gelooft.* Wat blijkt hier ook de dwaasheid dergenen, die zeggen, dat Jezus wel een voortreffelijk Mens was, maar zeggen niet, dat Hij was, de Waarachtige God en het eeuwige leven. Als Hij niet werkelijk Gods Zoon is, dan was Hij ook geen voortreffelijk mens, dan was Hij een misleider, want Hij sprak tot de mensen, dat zij tot Hem moesten komen om rust; en in Hem geloven moesten tot zaligheid.

Nu zult u vragen: Wat is dat: "In Christus geloven?"

Als antwoord dient: Er zijn mensen die aan Christus geloven, dat zijn zij, die het voor waarachtig houden, alles wat van Christus geschreven staat, zij geloven, dat Hij ontvangen is van de Heilige Geest, geboren is uit de maagd Maria, dat Hij heeft geleden onder Pontius Pilatus. Dat Hij gestorven en begraven is en na drie dagen wederom opgestaan is van de doden; dat Hij opgevaren is naar de hemel, dat Hij daar zit aan Gods rechterhand en dat Hij straks zal wederkomen om de levenden en de doden te oordelen;

zie, dit alles geloven zij, maar het laat hun koud, de vrucht ontbreekt. Daarom zal het hun niet tot de zaligheid leiden, al worden zulken in onze tijd, al veel gelukkig geprezen. Er zijn andere mensen, die Christus geloven. Zij houden alles voor waar, beide wat Jezus gezegd en gedaan heeft. En dat is niet meer dan billijk. Immers, Hij kon zeggen: "Ik ben de Waarheid." Hij is louter Waarheid; het is dus redelijk, dat wij Hem geloven. Maar dat is ook niet hetgeen, wat onze tekst bedoelt; dat is "In" Christus geloven, het zit maar in dat woordje "In." En zulken zijn er ook, die in Hem geloven, al zijn het er niet veel; zij zijn de gelukkigen! Die gelukkigen zijn aan twee zaken ontdekt, en wel aan eigen schuld, zonden en verlorenheid, maar ook aan Jezus' gepastheid, noodzakelijkheid, dierbaarheid en algenoegzaamheid. En nu is er bij hen een gaan tot Jezus, als Bartimeüs: "Zie Davids. ontferm U mijner." Er is bij hen een schreien aan Jezus' voeten als bij Maria Magdalena. Komt het wat verder, dan is er een omhelzen van Jezus met de armen des geloofs; dan komt er een vertrouwen, een steunen en leunen, een zich verlaten op Jezus. En tenslotte, een roemen van Jezus: "Mijn liefste is de mijne en ik ben de Zijne", Zie, dat is nu in het kort gezegd: Geloven in Christus. En al is het bij elkeen van Gods volk nu nog niet gekomen tot die vertrouwende daad des geloofs; al is er slechts een gaan, een zuchten tot Christus; beiden, verzeerden en toevluchtnemenden geloven "in Christus." Niet de sterkte, maar de echtheid van het geloof is hier beslissend. O, gelukkig mens, die een kruimeltje van dit zaligmakend geloof mag bezitten! De Heere wijst ons op: Het gezegend gevolg.

Stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.

Dat de Heere hier van "buik" spreekt is, omdat het 't middel- en verzamelpunt is van ons geestelijk bestaan - daarom wordt dit woord ook vertaald door "binnenste." O, het wil zeggen, dat degenen, die in Christus geloven, zelve ook weer vaten worden, waaruit, in rijke en krachtige betoningen, de in hen wonende volheid van zaligheid vloeien zal, en over andere uitstorten en hun eveneens dat heil doen deelachtig worden. Die stromen des levenden waters: het is die vloed van woorden, waarvan David zingt in Psalm 45: 1:

*"Terwijl de Geest mijn gladde tonge drijft,
is z' als de pen van een, die vaardig schrijft";*

en die van de lippen van de Apostelen vloeide op de Pinksterdag!"

"Dat zegt de Schrift", zo luidt het verder in onze tekst: "De Schrift", dat is dus Gods Woord "Die in Mij gelooft gelijkkerwijs de Schrift zegt."

Deze tussenvoeging heeft al wat hoofdbrekens gekost. Een elk is al gaan zoeken naar de plaats waar de Schrift zegt, dat uit het binnenste dergenen, die in Christus geloven, een stroom van levend water zou vloeien. En nu verwijst u de ene naar deze, de andere naar gene ongeveer gelijklopende tekst, echter zonder voldoening. Andere zeggen dan ook: "Het staat niet in de Schrift, men kan het in heel de Bijbel niet vinden." Het is ook zo eenvoudig. Immers, geheel de Schrift zegt dit. Heel de Schrift wijst op Christus. Hij is er de pit en merg van. "Die zijn het die van Mij getuigen", zegt Jezus. En heel de Schrift wijst de ellendige en verloren zondaars op 't geloof in die Christus. En heel de Schrift zegt, dat die in Christus gelooft, vervuld wordt met een zaligheid, waarover zij niet zal kunnen zwijgen, maar waarvan zijn mond zal overvloeien.

*"Dan vloeit mijn mond steeds over van Uw eer,
Gelijk een bron zich uitstort op de velden!";*
zegt de dichter.

Nu gaat Johannes ons verklaren wat dat "levende water" betekent: "Dat zei Hij van de

Heilige Geest", zegt Johannes. "De Heilige Geest." Wie, is dat? Dat is die lieve en dierbare derde Persoon der aanbiddelijke Drie-eenheid, Die met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is. Wiens feest wij heden mogen vieren.

Die Geest wordt dikwijls bij water vergeleken, hoor maar wat Jesaja er van zegt: "Ik zal water gieten op de dorstige en stromen op het droge", en dan krijgen we meteen de verklaring, waar hij er op laat volgen: "Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uwe nakomelingen" (Jes. 44: 3).

Er is dan ook een schone overeenkomst tussen de Heilige Geest en water. Om maar iets te noemen:

- Water maakt het harde week, zo ook de Geest ons harde hart, als Hij komt, al was ons hart te voren als de onderste molensteen, dan maakt Hij het zacht als was.
- Water maakt vruchtbaar, zo ook de Geest. Komt Hij in ons dorre hart, dan wordt het als een vruchtbare vallei.
- Water lest de natuurlijke dorst, de Heilige Geest de geestelijke dorst, die dorst uit Psalm 42 en 63.
- En eindelijk, om maar niet meer te noemen, water reinigt het natuurlijke vuil, de Heilige Geest het geestelijk vuil, onze schuld en zonden. Nu, die lieve Heilige Geest zouden ontvangen degenen, die in Christus geloven.

Die Geest bezitten wij van nature niet, dan zijn we, uit kracht van onze bondsbreuk, beziel met een andere geest. Nu kan die geest, die ons van nature bezielt, zijn: een godloze, een atheïstische geest, het kan ook heel goed een godsdienstige geest zijn; het kan zijn een ketterse, maar het kan ook zeer goed een gereformeerde geest zijn, maar de Heilige Geest is het niet, het is een boze geest, het is een goddeloze of vrome demon, maar altijd een demon, d.i. een duivel. O! mocht daar meer aan gedacht worden! Er zouden niet zoveel mensen bedrogen uitkomen voor die ontzaglijke eeuwigheid. Nee, zullen wij de Heilige Geest bezitten, dan moeten wij Hem ontvangen van de Vader door de verheerlijkte Christus als een Gift uit het eeuwig heilverbond.

En wie ontvangen die Heilige Geest?

Degenen, *die in Hem, dat is in Christus geloven*, zegt onze tekst, want, zo voegt Johannes er aan toe: "Want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was." Dat leidt ons tot onze tweede gedachte:

2. Een raadselachtig gezegde en een leerzame verklaring.

Het is werkelijk een raadselachtig gezegde, wat Johannes doet in onze tekst. Hij beweert, dat de Heilige Geest nog niet was, toen de Heere Jezus in de tempel zei: "Die in Mij gelooft", enz. Wij zouden zeggen: "De Heilige Geest was er wél!" Zweefde de Geest Gods niet op de wateren in de morgen der schepping? Heeft die Geest niet Bezaleël en Aholiab met kunstgaven begiftigd? (Ex. 31: 3). Spraken de profeten niet door de Heilige Geest? Bad David niet: "Neem Uwe Heilige Geest niet van mij"? Kwam de Heilige Geest niet over Maria? Ja, wat meer is: Blies Jezus niet vóór Zijn verheerlijking op Zijn discipelen, en zei: "Ontvangt de Heilige Geest"? En toch zegt Johannes in onze tekst, *dat de Heilige Geest niet was, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was*.

En klinkt ook dit niet vreemd, als Johannes zegt, dat die Geest zouden ontvangen, die in Christus geloofden? Wij zouden willen zeggen, dat degenen, die in Christus geloven, de

Geest reeds hebben; of kan men zonder de Heilige Geest in Christus geloven? Immers, nee, Hij is de Geest des geloofs. Hoe dit te verstaan is, vat u zelf al wel. Dat Johannes hier niet spreekt van de Persoon van de Heilige Geest is duidelijk, want die is evenals de Vader en de Zoon er altijd geweest, van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Maar vóór het Pinksterfeest, was Hij niet uitgestort en was Zijn [Persoon en] werking niet in die mate als op en na het Pinksterfeest. Eerst moest Jezus verheerlijkt. Maar toen kwam Hij, die Heilige Geest, en niet druppelsgewijs, maar uitgegoten, maar uitgestort, als een geweldige stroom. Toen vloeiden de levendige wateren uit de gelovigen, hoor maar Petrus en de andere Apostelen op de Pinksterdag. Toen kwam in vervulling de profetie van Jesaja en van Joël, toen zagen de jongen en de ouden gezichten en droomden zij de zaligste dromen; en sproten de gelovigen uit het gras als de wilgen aan de waterbeken. Wat een onderscheid dan ook, de Kerk vóór of ná het Pinksterfeest. Vóór de uitstorting van de Heilige Geest werd de Kerk druppelsgewijs besprenkeld met de giften en gaven en werkingen des Geestes; en ná die uitstorting werd ze overstort! vervuld! Ja, een woonstede, een Tempel van de Heilige Geest!

En datzelfde onderscheid, dat er is in betrekking tot de Heilige Geest, tussen de Oud- en Nieuw- Testamentische Kerk, datzelfde onderscheid vindt men nu ook onder Gods volk, die niet of wel, een geestelijk Pinksterfeest voor eigen hart leerden kennen. Er zijn er, die de Geest in beginsel bezitten, van wie we nochtans kunnen zeggen: "De Heilige Geest is niet, overmits Christus in hun hart nog niet verheerlijkt is." En er zijn er, die in dit voorrecht wel delen, zielen dus, die leven vóór een geestelijk Pinksterfeest of uitstorting des Heilige Geest in hun hart en zielen, die deze weldaad wèl mochten leren kennen.

Wij begrijpen, dat u verlangend bent om daar iets méér van te horen. Wij willen er ook iets van zeggen, geve de Heere u een oor om te luisteren in betrekking tot uzelf, opdat u mocht weten waar u staat op de weg des heils.

Welnu, zonder de Heilige Geest leefde u eertijds, van nature hebben we de Heilige Geest niet, zie de brief van de Apostel Judas, vers 19, daar spreekt hij van: "Natuurlijke mensen, de Geest niet hebbende." En zo staat het nu met ieder mens van nature, daarom heten we: godloos, God is niet in ons. Hij was in ons eertijds ook niet in ons, volk des Heeren. Ons hart was toen nog een wildernis, waar alle onkruid welig groeide, alleen voor de Roos van Saron en voor de Lelie der dalen was er geen plaats, die konden in zó'n woestijn niet tieren. Ons hoofd was vol van dwaling, ook bij degenen, die de naam van "rechtzinnig" voerden.

Ach, toehoorders, van nature zij we niet rechtzinnig, de Apostel Paulus zegt in 1 Cor. 2: 14 wat anders, hij zegt: "Maar de natuurlijke mens verstaat niet de dingen die des Geestes Gods zijn: want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden." De mens kan van nature een beetje orthodox zijn en zich bij rechtzinnigen voegen en ook wel rechtzinnig zijn in zijn belijdenis, maar in de grond is hij een vijand van de waarheid.

En hoe stond het in ons eertijds met ons geweten? Soms ging het heftig tekeer, vrees voor straf hield soms de slaap verre, meest was het in de slaap. Verscheidenen van Gods volk schenen helemaal gewetenloos. Denk maar eens aan Manasse en zijns gelijke.

En alles wat wij in ons eertijds deden, deugde voor God niet, hoe schoon het ook mocht schijnen voor de mensen. Immers, nooit waren we werkzaam uit een goed beginsel en nooit waren wij werkzaam tot het juiste doel. Geloof hadden wij niet, en wat niet uit het geloof is, is zonde, en *zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen*, (Hebr. 11: 6). En de ere Gods raakte ons niet, de vraag: Hoe komt God aan Zijn eer? die kenden wij niet;

wij waren dan ook niet "Godsdienstig." Sommigen onzer zochten hun geluk in de godsdienst, doch dat is toch nog heel wat anders als in waarheid God te dienen. Is het wonder, dat zó'n godsdienst een stank voor God is? Nu, geliefden, dat was de treurigste tijd van ons leven.

Toen wees het uurglas des hemels de stonde van Gods welbehagen en toen kwam de Heilige Geest, die eerst buiten ons was, in ons.

Een van de eerste gevolgen van Zijn inkomst is levendmaking. Van nature zijn wij dood voor alle hemelse en geestelijke zaken, doch als de Geest Gods in ons komt, dan beginnen we pas te leven, dan begint er bij ons een ander hart te kloppen, een andere pols te slaan. Er komt gevoel, warmte, belangstelling, besef, behoefte, ook een nooit gekende droefheid en vreugde, een honger en dorst naar een spijs en drank daar we vroeger niet de minste begeerte in hadden, in één woord: "Wij zijn een ander mens geworden!" Nu breekt er voor de meeste van Gods kinderen een meer of minder aangename tijd aan, de zoete lokkenstijd, die voor de een wat langer en voor de ander wat korter duurt, voor de een nog al heerlijker, dan voor de andere is. Het ligt nu niet in ons plan die tijd in de brede te schetsen, alleen zeggen we er van, dat het een lieve tijd is, en dat de bevestigden in de genade, er wel eens naar terug verlangen. Nú is onze grond beter; toen was dikwijls ons leven aangener; daarom: de grond van nu en het leven van toen zou menigeen van Gods kinderen wel aanstaan, nietwaar volk?

Toen, na die zoete lokkenstijd, begon de Heilige Geest met een vurige tong tegen ons te prediken. Hij verkondigde ons, wie Hij is, tegen wie wij zo snoed en zolang zondigden; en toen zijn wij begonnen te sidderen voor de Driemaal Heilige.

"Beter maken, wat we bedorven hadden." Ja, dat zouden we doen. *Heere, heb geduld met mij en ik zal U alles betalen wat ik schuldig ben*, zo zeiden we met de man uit de gelijkenis. Toen begon die Geest ons de heilige wet uit te leggen. En toen zagen wij dat we geen enkele deugd voor God bezaten, ja dat onze beste werken, blinkende zonden voor de Heere zijn.

Toen ontdekte die Heilige Geest ons, welke gerechtigheid alleen voor God kon bestaan, slechts zulk een, die gans volmaakt is. En toen werd onze gerechtigheid als een wegwerpelijck kleed. Hij ontdekte ons het ware karakter van de zonden en toen zagen wij ons zelve afschuwelijk verloren liggen voor God, niet anders verwachende dan het nare verderf. Ja, dat de aarde zich zou openen, en wij als een rechtvaardige bezoldiging onzer zonden, in een eeuwige dood zouden verzinken.

Toehoorders. Onderzoekt hier uw hart eens, of u het er mede eens zou kunnen zijn, als Hij u verdoemde? Of u de Heere zou kunnen liefhebben en prijzen in uw ondergang. Dat is een zo nodige les, welke de Heilige Geest ons leert.

Maar in die verlorenheid komt die Getrouwe Heilige Geest weer terug. Hij laat licht vallen op Jezus. O, kind, wat zag u toen een schoonheid, een dierbaarheid in die verachte en gekruisigde Jezus! Hoe geheel gepast voor zó'n als u! En hoe genoegzaam om in Hem een Heilige God te ontmoeten! O! had ik Hem, ware Hij de mijne! "Nu zal mijn lást niet zijn ontbonden, totdat ik Jezus heb gevonden!" dat was de taal van uw hart. Toen is het geworden bij u: een zoeken en zuchten, een bidden en smeken:

*"Geef mij Jezus° of ik sterf,
want buiten Jezus is 't geen leven,
maar een eeuwig zielsverderf."*

En misschien is het ten slotte gekomen tot een zich overgeven aan Hem en een omhelzen van Hem en een zalig verkeer met Hem. Ja, wat is dat een zoet en zalig, een heilig en rein verkeer, die omgang van de Heere Jezus met zó'n ziel, in de tijd der minne. Die daar meer van weten wil, leze maar het Hooglied van Salomo.

En nu dacht u, dat dit lieve leven altijd zou voortduren; ja, dat het steeds nog inniger zou worden. Wel, zei Jezus u, *dat het u nut was dat Hij heen ging, dat anders de Trooster niet kan komen, en dat Hij u geen wees zou laten*. Maar daar letter u niet op, daar wilde u niet van horen. En toch, op zekere keer, daar was Hij weg! En, daar hebt u iets van de smart leren kennen, die ieder kind van God gevoelt, als hij een gaande Jezus leert kennen! Ja, nu kunt u met Jeremia het Klaaglied aanheffen, zeggende: "Om dezer dingen wil, ween ik; mijn oog, mijn oog vliedt van water, omdat de Trooster, Die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is" (Klaagl. 1: 16).

Zo is nu de toestand van velen van Gods echte begenadigde volk. Ach, zij hebben zo veel genoten; zó'n innig verkeer gehad met de Heere; zij zijn zo nauw aan Hem verbonden; hadden nog zulke grote verwachtingen voor dit leven; en toen is Hij gegaan. Ach, nu is hetgeen waarbij zij vroeg er leefden weg, dat is opgeteerd: nu voelen zij zich juist, zoals de discipelen zich gevoeld zullen hebben in de dagen tussen Hemelvaart en Pinksteren; de ene Trooster was weggegaan en de andere Trooster nog niet gekomen. Zij gevoelen, dat er nog iets gebeuren moet, dat er nog iets aangevuld moet worden; maar weten vaak niet wat. Soms denken zij, dat de hemel en de aarde nog bewogen moeten worden. Zo zitten zij te wachten, uit te zien; soms geduldig, dan weer ongeduldig, soms biddend: "Ach Heere, dat u het gemis eens aanvulde!" Dan weer morrend. Dan denken ze: "Nu zal het komen", dan voelen zij, dat het vlak bij is; en dan zijn ze er weer zo ver vandaan, dat ze denken: "Het komt nooit!"

Wel, wel! wat een teleurstelling. En ze hebben er zo ruim uit gesproken, zou het wel waar geweest zijn? Zou ge u niet vergist hebben? Zou ge u maar niet te vergeefs blij gemaakt hebben? Waar zijn dan uw bewijzen van eigendom van die Jezus! En daar zit u nu! Juist als die blijde man, die bezitter was geworden van dat begeerlijke goed, maar geen eigendomsbewijs kan tonen. Kind! maak u niet ongerust, de Heere zal het u schenken en u zult het op Gods tijd ontvangen. Dit belooft de Heere in onze tekst. *Die in Mij gelooft* Dat deed u, nietwaar? - "Stromen des levenden waters zullen uit uw binnenste vloeien." En dit zei Jezus van de Heilige Geest. Die mist u nog. Die kent u niet, wel van horen zeggen, maar Zijn dierbare Persoon is u nog vreemd. U kent nog niet voor eigen hart die derde Persoon. Het moet voor u eerst Pinksterfeest worden. En daarvoor behoeft het juist altijd geen Pinksterfeest te zijn. Die Geest daalt in u af op Gods tijd. En niet in een aardbeving, of met heftige beroering; het gaat dikwijls zo ongemerkt, zo zacht, zo geruisloos.

Maar machtig en heerlijk is de uitwerking. Daar willen we ten slotte nog iets van zeggen, maar zingen we dan vooraf Psalm 51: 5, 6.

Waar de Heere ons nu voor eigen hart een Pinksterfeest doet kennen, daar schenkt Hij ons die Geest:

1^e. *Als de Geest des Geloofs*, die het ongeloof aan banden legt, de macht van de twijfel en vrees in u verbreekt. En dan kunt u niet ongelovig zijn, dan mag u, ja, dan moet u geloven, een deelgenoot in dat grote heil te zijn. O, hoe zoet is dat! Wat hebt u voorheen uw best gedaan om te geloven, maar het ging niet, er kwam zoveel bedenking tegen op; en nu gaat het zo zalig van zelf. Nu, kind, dat is nu de Heilige Geest, die de

Geest des geloofs genaamd wordt.

2e. Hij is de *Geest der blijdschap*, en waar Hij nu komt, daar moet alle droefheid der ziele wijken; daar vaagt Hij alle bedruktheid des gemoeds weg; en daar maakt een zoete hemelse blijdschap zich meester van uw harte; en daar moet u maar uitroepen met Jesaja: "Ik ben zeer vrolijk in de Heere, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan" (Jes. 61: 10). Ja, volk, dat is nu blijdschap en verheuging door de Heilige Geest.

3e. Die lieve Heilige Geest, is de *Geest der verlichting*. Als wij Hem ontvangen, dan gaat het licht pas goed op. Dan gaat het licht op over heel het bouwplan der genade. Ja, dan krijgen wij een heel ander oordeel over het lijden en sterven van de Heere Jezus. Zo lang het Pinksterlicht niet opging voor de discipelen des Heeren, lag het donkere graf in Jozefs hof, lag Golgótha, ja, lag heel de lijdensweg van de Heere in nevelen gehuld, en zolang bleef eigenlijk ook het Kerstwonder voor hun een raadsel. Eerst moet de Geest in hun uitgestort, toen ging het licht op. Toen zeiden ze niet langer: "Heere, ontferm U, dat zal U geenszins geschieden", maar toen was er een erkennen, dat Jezus raad en voorkennis Gods ter kruisdood (Hand. 2: 23). En zo is het nog: Het Paaswonder en het Kerstfeit, worden in het Pinksterlicht eerst bewonderd. En wat die zaak zoveel heerlijker wij door de Geest der verlichting, niet alle zien en verstaan, maar dat wij er ons aandeel in mogen zien en aanschouwen, 't is nu voor mij - zo roemt nu Gods kind, - dat God Zijn Enige niet spaarde.

4e. Die Geest, is de *Geest der liefde*. Daar ontsteekt en onderhoudt Hij dat liefdevuur: "God heb ik lief." En dat is dan niet een zich in praten openbaart, maar veel meer in liefde, die de Heilige Geest ontsteekt, en ons in staat stelt Christus te volgen waar Hij ook heengaat. Om ons voor de Heere te verloochenen; om lijden en te sterven; die liefde zoekt zich te openbaren in gehoorzamen." En dan hebben wij ook, de broeders lief, dan kunnen wij van Gods volk wel wat verdragen: en dan strijden wij mét hen en vóór hen. Zie Petrus maar op de Pinksterdag.

5e. Al verder, die Geest is: de *Geest der Waarheid*, die aan Zijn bezitters een heilige afkeer geeft in alle schijn en leugen en hun vijand doet zijn, van alle geveinsdheid.

6e. Hij is de *Geest der heiligmaking*, die hem doet breken met alle zonden, met goddeloze, maar ook met vrome zonden.

7e. Hij is de *Geest des gebeds*, waardoor zij bij tijden en stonden, hun boezem ontlasten bij God. wanneer zij geprangd zijn door nood of vervuld met dankzegging.

8e. Ja, die *Geest is de Trooster*, de Vader u zond in de Naam van uw heengegane Liefste. Hij troost, degenen die Hem ontvingen; in al hun druk en ellendigheden; in hun droefenis en gemis; ja, in hun zonden en gebreken. En waar zij zien, hoe zij met al hun genade, in zichzelf niet anders zijn en blijven als arm en zondig, ja geheel bedorven vaten, als mensenkinderen, die hun weg voor de Heere bederven, die maar gedurig met Paulus moeten belijden: "Het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik haat, dat doe ik. Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?"

Daar komt die Geest hen te troosten, niet door te zeggen, dat het niet zo erg is, dat ze nog zo zondig zijn, dat ze er veel goeds tegenover hebben. O, nee! Zijn troostmiddel is Christus, dat Geschenk van Gods onmetelijke liefde, in welke wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Zijner genade. "En die ons van de Vader geschonken is, tot onze wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking, en een volkomen verlossing."

En waar men nu aan zo'n ziel vraagt, naar zijn eigendomsbewijs: daar wijst hij u op de Heilige Geest. Die Geest is hun eigendomsbewijs. Die Geest is hun trouwring, die hun troost over het afwezig zijn van hun Bruidegom, en een Pand is van Zijn trouw. Ja, om maar niet meer te zeggen: Die Geest is het Zegel van hun erfrecht, van die grote onverderfelijke erfenis, die in de hemel bewaard wordt voor hen. Die inwoning des Geestes, is nu zo heerlijk, zo zalig, zo rustgevend; kalmeert vaak alle beroering, en doet ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons is voorgesteld; ze verbindt ons altijd nauwer met Christus en doet ons rusten in de schoot des Vaders.

Geliefde toehoorders:

Laat dit weinige, dat we van de inwoning des Geestes gezegd hebben u genoeg zijn. Wij wilden besluiten met een vraag aan u te doen; ze is deze: *Onder wie hebt u uzelf te scharen?*

1. Er zijn er, die zijn Geesteloos,
2. Er zijn er, die de Heilige Geest in beginsel bezitten, en:
3. Er zijn er, die Hem bezitten als de Trooster.

Bij een van die drie behoort u zeker.

Helaas, verreweg de meesten behoren tot de Geestlozen, tot hen die de Heilige Geest missen. Zeker hebben die ook een geest, maar het is niet de Geest, die uit God is, het is de geest der wereld. En nu kan dat zeer goed een zeer godsdienstige geest zijn. En u kunt het met die geest zeer ver brengen. Denk maar aan Loth's vrouw, die ook Sodom verliet, aan Orpa, die het bracht tot aan de grenzen van Kanaän, aan Demas, die Paulus onder de broederen rekende, ja, aan de dwaze maagden, die er tot aan de hemelpoort mee kwamen. U kunt die Heilige Geest missen, en toch een sierlijk lid der gemeente zijn, een ijveraar voor Gods Koninkrijk, ja, u zou het zover kunnen brengen, dat u een geliefde prediker over de Heilige Geest was en toch die Geest in Zijn zaligmakende werking missen.

Denkt er aan, geliefden, dat we in een boze tijd leven, een tijd waarin er duizenden zijn, die voorvechters en toch ook vreemdelingen zijn van de Heilige Geest. Natuurlijke mensen, de Geest niet hebbende. En wat het ergste is, is dit: Dat zij denken de Heilige Geest te hebben, terwijl zij op zijn hoogst iets ervoeren van zijn algemene werking. O! mocht het u tot een nauw onderzoek leiden, want die de Geest mist, mist ook de Vader en de Zoon, en wordt gewis door een boze geest, tot het eeuwig verderf gevoerd.

Wat is uw voorrecht groot, kleinen in de genade! Al kunt u nog niet roemen onder de verzekerden en verzegelden van Gods kinderen te behoren; de eigenschappen van het zaligmakende werk des Geestes, kunt u niet loochenen. Immers die blijken uit uw droefheid naar God; uw smart over uw schuld en zonden en Godsgemis en het bederf van uw hart; uit uw bidden en smeken; uit uw verlangen en uitzien. Uit dat alles blijkt, dat u een beginsel van de Geest bezit. Erken dit dankbaar, en sta er naar, die ruimere bedeling deelachtig te mogen worden. De Heere Jezus heeft het beloofd in onze tekst, maan Hem op Zijn woord en verwacht met lijdzaamheid de vervulling, zoals die verwacht werd door die schare van 120 in de dagen, die het Pinksterfeest voorafgingen.

Dubbel bevoorrecht bent u, die de Heilige Geest als uw Trooster en Verzegelaar mocht ontvangen. En hoe staat het nu met de stroom van levende wateren, die uit uw binnenste zouden vloeien? Ach, zo menig kind van God is zo droog, zo dor! En zij zouden

springbronnen zijn? Ach, zo menig begenadigde geeft zulk troebel water uit! En het zou een stroom van levende wateren zijn? Water van geestelijke blijdschap, van onderrichting en vertroosting, zoals het bij de discipelen was, toen zij de Geest ontvingen? En waar wordt dat nu nog eens gevonden? En waar wonen ze, waar legeren zij zich, de kinderen Gods, die als springaders van levend water zijn?

O, geliefden, wat blijkt het dat de Heere Zijn Geest inhoudt, dat die Geest zich stil houdt. Is het wonder, dat de Heere dit doet? Het is waar: Hij heeft Zijn Geest beloofd; maar Hij heeft ook zo innig, zo dringend vermaand, om Hem niet te bedroeven. En gebeurt dat niet allerwege? Waaraan zijn zij, die tempelen des Geestes zijn, nog te onderscheiden? En als wij Hem bedroeven, dan bedroeft Hij ook ons. Laat ons dat nooit vergeten. En reken er ook op, volk van God, dat de Heilige Geest u lieflijk kan vertroosten, maar Hij kan u ook smartelijk bedroeven als u het er naar maakt. Gelukkig zal Hij Zijn Kerk en volk nooit geheel verlaten. Jezus heeft beloofd: *dat Hij bij ons zou blijven tot in der eeuwigheid.*

AMEN!

Slotzang: Psalm 119: 3.